PATRICIA HIGHSMITH

OCAK AYININ İKİ YÜZÜ

CAN

POLİSİYE

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN
AYŞE GÜL GÜRE

Can Yayınları: 1506

Çağdaş Dünya Edebiyatı: 615

Two Faces of January, Patricia Highsmith

1. basım; 2005

Yayına Hazırlayan; Seçkin Selvi

Kapak Tasarımı; Erkal Yavi
Kapak Düzeni; Semih Özcan
Dizgi: Serap Bertay
Düzelti: Fulya Tükel
Montaj: Mine Sarıkaya
Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı: özal Basımevi
Cilt; Eko Ofset

ISBN 975-07-0545-9

CAN SANAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2,34430 Galatasaray. İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 • 252 59 89 Fax: 252 72 33
http://vww.canyayinlari.com
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Patricia Highsmith

OCAK AYININ İKİ YÜZÜ

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
AYŞE GÜL GÜRE

CAN YAYINLARI

PATRICIA HIGHSMITH'IN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
ÖTEKİ KİTAPLARI

BİR KADIN DÜŞMANINDAN ÖYKÜCÜKLER / *öykü*
EDITH'IN GÜNCESİ / *roman*
FİDYECİNİN PEŞİNDE / *roman*
KÜÇÜK g: BİR YAZ MASALI / *roman*
SOKAKTA BULUNDU / *roman*
SU ALTINDA / *roman*
TRENDEKİ YABANCILAR / *roman*
YETENEKLİ BAY RİPLEY / *roman*

Patricia Highsmith (1921-1995) Claire Morgan imzasıyla da yapıtlar vermiş olan ünlü Amerikalı polisiye roman yazarı. Suç işleme psikolojisini, çift kişilik sorununu işleyerek çarpıcı romanlar kurgulayan Highsmith, polisiye roman türünün yeni Agatha Christie'si olarak tanımlanmıştır. Teksas'da doğup New York'ta büyüyen Patricia Highsmith'in yapıtları, başta Alfred Hitchcock olmak üzere filmcilerin de ilgisini çekmiş, pek çok romanı beyaz perdeye aktarılmıştır. *Trendeki Yabancılar* ve *Yetenekli Bay Ripley* ile başlayan Ripley serisi bunların başında gelir.

Ayşe Gül Güre, 1940 yılında İstanbul'da doğdu. 1961'de Arnavutköy Amerikan Kız Koleji'ni bitirdikten sonra Lausanne Hukuk fakültesi'nde okudu. Amerikan Neşriyatı Bürosu, TATKO gibi şirketlerde idari sekreter olarak çalıştığı 1969-1980 yılları arasında Marmara Kitapçılık firmasını kurarak 'mail-order' yöntemiyle kitap ithalat ve ihracatı da yaptı. İngilizce ve Fransızca bilen çevirmen, 1980 yılından beri Bodrum Türkbükü'nde yaşıyor.

1

Chester MacFarland, ocak ayının başlarında, *San Gimignano* yolcu gemisindeki kamarasının kuşetinde sabahın üç buçuğunda, duyduğu huzur kaçıran bir sürtünme sesiyle uyandı birdenbire. Kuşetinde dikilip oturdu ve lumbozdan dışarıya bakınca ışıl ışıl aydınlatılmış allı-turunculu koca bir duvarın burunlarının dibinden ağır ağır süzülüp geçmekte olduğunu gördü. İlk aklına gelen, başka bir gemiyle borda bordaya çarpıştıkları oldu. Uyku akan gözlerle kuşetinden fırlayıp karısının kuşetinin üzerinden uzanarak lumbozdan dışarıya daha bir yakından baktı. Şimdi kayadan oluştuğunu fark ettiği duvarın üzerine kazınmış isimleri ve sayıları görebiliyordu artık. NIKO 1957. W. MUSSOLINI. Biraz ileride de Amerikanvari bir PETE ’60.

Tam o sırada çalar saat zır zır ötmeye başladı. Hemen ona doğru bir hamle yapan Chester, yerde duran viski şişesine çarpıp devirdi. Düğmesine basıp saati susturduktan sonra sabahlığına uzandı.

“Sevgilim?.. Neler oluyor?” diye sordu Colette yarı uyur yarı uyanık.

“Sanırım Korint Kanalı’ndan geçiyoruz,” diye yanıt verdi Chester. “Ya da başka bir gemiye bindirmek üzereyiz. Şu sıralar kanalda olmamız gerekiyordu. Saat üç buçuk. Güverteye gelecek misin?”

“I-ıh... hayır,” dedi Colette çarşaflara daha da bir sarınarak. “Sen sonra bana anlatırsın.”

Chester gülümseyerek karısının sıcacık yanağına bir öpücük kondurdu. “Ben güverteye çıkıyorum. Birazdan dönerim.”

Kamarasından çıkıp güverteye adım atar atmaz, kendisine gece saat 03:30’da kanaldan geçeceklerini söylemiş olan görevliyle karşılaştı Chester.

“*Sisisi! II canale, signor!* (Evet, evet, evet, işte kanal, beyefendi!)” dedi adam Chester’a.

“Sağolun!” Chester’ın içini bir macera ve heyecan duygusu kaplamıştı. İki eliyle küpeşte korkuluğuna yapışıp yüzünü rüzgâra verdi. Güvertede kendisinden başka kimsecikler yoktu.

Kanalın yan duvarları en az dört katlı bina yüksekliğindeydi. Küpeşteden eğilip bakan Chester, kanalın her iki ucunu saran karanlıktan başka bir şey göremedi. Kanalın ne kadar uzun olduğunu görmek olanaksızdı; ama Chester yanındaki Yunanistan haritasında uzunluğu 1.5 inç olarak ölçmüştü - ki bu da aşağı yukarı 6 kilometre ediyordu. İnsan eliyle yapılmış

yaşamsal önem taşıyan bir su geçidi bu. Bu düşünceden hoşlandı Chester. El kompresörlerinin ve kazmaların allı-turunculu kayada -yoksa kaskatı kil katmanında mı demesi gerekirdi?- bıraktıkları hâlâ görülebilen izlere baktı yakından. Kanal kenarlarının üstteki koyu karanlıkta bittiği noktaya, sonra da yıldızların Yunan semalarında ışıldadığı daha yükseklere kaldırdı gözlerini. Birkaç saat sonra Atina'yı görecekti. İçinden gidip paltosunu kapmak ve gemi Ege sularını yara yara Pire'ye doğru yol alırken bütün gece güvertede kalmak geçti bir anlığına. İyi ama o zaman da yarın çok yorgun olurdu. Chester biraz sonra güverteüstü kamarasına dönüp kuşetine girdi.

Beş saat kadar sonra *San Gimignano* Pire Limanı'na yanaştığında Chester homurdanıp duran yolcuların ve onlara yardımcı olmak için gemiye çıkmış hamalların arasında çıkışa doğru ilerlemeye çalışmaktaydı itişe kakışa. Yolcuların çoğu indikten sonra karaya çıkmayı yeğlediği için güverteüstü kamarasında uzun ve keyifli bir kahvaltı yapmıştı Chester; ama şimdi güvertedeki ve koridorlardaki kalabalıktan anladığı kadarıyla gemiden çıkış henüz başlamamıştı bile. Pire Limanı ve kenti tozla kaplı bir karmaşaydı sanki. Puslu ufukların gerisinde Atina'yı görememek Chester'ı hayal kırıklığına uğrattı. Bir sigara tüttürerek, uzayıp giden rıhtımda kimi dikilip duran kimi oraya buraya giden kalabalığın üzerinde gezdirdi gözlerini. Mavi giysili hamallar. Sırtlarında kıtıpiyos paltolarla gemiye baka baka rıhtımda sabırsızlıkla dolanan birkaç erkek. Bunlar polisten çok sarrafa ya da taksiciye benziyorlar, diye aklından geçirdi Chester. Bakışlarını bir sağa bir sola, bir sağa bir sola çevirerek aşağıdaki manzarayı izledi. Hayır, bunların arasında kendisini bekleyen birinin olabileceğine inanmak zordu. Dosa çoktan indirilmişti. Zaten eğer biri kendisini karşılamaya gelmiş olsaydı, aşağıda beklemek yerine gemiye çıkmış olması gerekmez miydi? Tabii ya. Chester boğazını temizleyerek sigarasından bir nefes çekti; sonra arkasını döndü ve Colette'i gördü.

"Yunanistan," dedi Colette gülümseyerek.

"Evet ya, Yunanistan." Chester uzanıp karısının elini tuttu. Colette'in parmakları aralanıp kocasının parmaklarına dolandı sımsıkı. "Gidip bir hamal bulsam iyi olacak. Bavullar hazır mı?"

Colette başını salladı. "Alfonso'ya söyledim. Onları güverteye çıkartacak."

"Bahşiş verdin mi?"

"Hı-hı. İki bin liret. Yeterli mi sence?" Koskoca, masmavi gözleriyle Chester'a bakıyordu. O uzun, kızıl kestane kirpiklerini kırpıştırdı iki kez.

İçinin ta derinlerinden boşanmaya hazırlanan sevecenlik dolu şen kahkahasını zor tuttu genç kadın. “Aklın başka yerde. İki bin liret yeterli mi diye sordum?”

‘Yeterli, bir tanem.” Eğilip karısını dudaklarından öptü Chester.

Alfonso bavullarından yarısını getirip yanlarına bıraktı, dönüp diğerlerini getirmeye gitti. Chester bavulların dosadan indirilmesinde Alfonso’ya yardımcı oldu. Karaya iner inmez 3-4 hamal bavul taşıma sırasının kimde olduğunu tartışmaya başladılar.

“Durun! Biraz bekleyin lütfen!” dedi Chester. “Para gerek. Para bozdurmalıyım.” Elindeki American Express çek koçanını sallayarak rıhtım kapısının yanındaki döviz bürosuna yollandı Chester ve bir yirmilik bozdurdu.

“Lütfen!” dedi Colette bavullardan birini korumak istercesine biraz yanına çekerek. Tartışan hamallar kollarını göğüslerinin üstünde kavuşturarak geri çekildiler ve hayran gözlerle Colette’i süzmeye başladılar.

Colette -bu isim genç kadının onbeş yaşındayken gerçek ismi olan Elizabeth yerine kendine seçtiği isimdi- yirmibeş yaşında, 1.60 boylarında, kızılımsı açık kahverengi saçlı, dolgun dudaklı, tek tük çillerle bezenmiş hokka gibi bir burnu ve neredeyse menekşeye çalan, afallatıcı, dünya güzeli, koyu mavi gözleri olan genç bir kadındı. Bu gözler -hâlâ öğrenmekte olan meraklı ve zeki bir çocuğun gözleri gibi- her şeye ve herkese kocaman kocaman ve dosdoğru bakarlardı. Bu gözlerle baktığı erkeklerin hemen hemen tümü genelde sanki bu bakışlara mıhlanıp kalmış, büyülenmiş gibi hissederlerdi kendilerini. Colette’in bakışlarında sanki düşüncelere dalmış gitmiş gibi bir şeyler vardı ve "-yaşı ne olursa olsun- bu bakışlarla karşılaşan hemen her erkek, ‘Bana âşık oluyora benziyor. Bu doğru olabilir mi?’ diye düşünmekten alamazdı kendini. Kadınların çoğuysa genç kadının bu ifadesini -ve hatta Colette’in kendisini- tehlikeli olamayacak kadar çocuksu bulurdu. İyi ki de öyleydi, yoksa onun bu albenisini kuşku uyandırıcı bulur ya da Colette’i kıskanabilirlerdi. Chester’la bir yıldan biraz daha uzun süredir evliydiler. Chester’ın yarım gün çalışacak bir sekreter için *Times* gazetesine verdiği ilana yanıt verdiğinde tanışmışlardı. Chester’ın yaptığı işin pek de dürüst olmadığını anlaması iki günden uzun sürmemişti Colette’in. Öyle ya... hangi borsacı işlerini büro yerine evinden yürütürdü ki? Üstelik hisse senetleri de Borsa’nın *neresindeydi*? Gelin görün ki Chester çekici biriydi. Üstelik bol parası da vardı ve başının belada olmadığının bir göstergesi olarak para

yağmaya da devam ediyordu. Colette'le tanışmasından iki yıl önce kanserden ölen bir kadınla sekiz yıl evli kalmıştı Chester. Kırkiki yaşında, şakakları ağarmaya ve göbek salmaya başlamış olmasına karşın yakışıklılığından hiçbir şey kaybetmemiş biriydi; ama -ne gam!- zaten Colette de kilo almaya eğilimli biri olduğundan, perhiz yapmak sıradan bir şeydi genç kadın için. Düşük kalorili ama ağız sulandıran yemekler hazırlamakta ustaydı Colette.

"İşte hazırız," dedi Chester bir avuç dolusu drahmiyi sallayarak. "Hadi bir taksi seç, tatlım."

Rıhtımın önünde bekleyen birkaç taksinin arasından sürücüsü dostça gülümseyen birini seçti Colette. Hamallardan üçü, ikisini taksinin üstüne koydukları yedi bavulun yüklenmesine yardımcı oldular ve karı koca Atina'ya doğru yola koyuldu. Chester öne doğru eğilmiş, bir tepenin üstüne kurulmuş olan Partenon Tapınağı ya da kentin başka bir simgesi soluk mavi gökyüzünde belirecek mi diye ufukları gözlüyordu. Derken birdenbire gözlerinin önünde; kıpkırmızı, bol kromajlı, o berbat gidon kolları lastik kaplamalı, sözümona çok güvenli oturağı çirkin ve yuvarlacık olan bir Walkie Kar'ın bütün Atina'yı kaplayacak kadar büyük olan sanal görüntüsü beliriverdi. Tüyleri diken diken oldu Chester'ın. Nasıl bir salaklık etmiş, ne kadar gereksiz ve budalaca bir risk göze almıştı bu işte! Colette de öyle demişti zaten. Bunu öğrenince biraz kızmış ve sonunda kızmakta haklı olduğu ortaya çıkmıştı. Bu Walkie Kar konusu şöyle ortaya çıkmıştı: Kartvizitlerini yaptırdığı basımevinde Chester'ın gözüne bir tomar Walkie Kar el broşürü çarpmıştı. Broşürde bir resim, açıklayıcı bir yazı, fiyatı (12.95 dolar) ve alt tarafında da tırtıklı yerinden kopartılarak sipariş verilmekte kullanılacak bir form vardı. Chester'ın broşürlerden birini alıp baktığını gören basımevi sahibi kahkahayı basmış, şirketin iflas ettiğini, broşürlerin parasını bile ödeyemediklerini söylemişti. Hayır, birkaç tane almanızda sakınca yok, nasıl olsa hepsini atacağım, demişti Chester'a. Adama bu broşürleri gırgır olsun diye birkaç ayyaş dostuna göndermek istediğini söylemişti Chester. Başlangıçtaki niyeti gerçekten de yalnızca buydu; ama sonradan bir şey -Şeytan dürtmesi mi desek, gözü karalık mı, yoksa gırgır geçme ruhu mu?- onu bu lanet olası nesneyi halka kakalama yoluna itmiş, kapı kapı dolaşması ve çenebazlığı sayesinde çoğu Bronx'ta oturanlara olmak üzere tamı tamına 800.000 dolarlık satış yapmıştı kısa zamanda. Derken satış yaptığı insanlardan biriyle Manhattan'da oturduğu apartmanın girişinde -hem de tam kendi posta kutusunu açarken!-

karşılaşıvermişti Chester. Adam Chester'a sipariş verip parasını da iki ay önce ödemesine karşın ne kendisinin ne de komşusunun Walkie Kar'ının ellerine geçtiğini söylemişti. Böyle bir şey birbirlerini tanıyan iki kişinin başına geldiğinde, insanların bir araya gelip bir çare aramaya başlayacaklarını eski deneyimlerinden çok iyi bilen -ve de adamın posta kutusundaki isme iyice baktığını da gören- Chester, başka bir eve taşınmak ve yine ismini değiştirmek yerine en iyisinin bir süre yurtdışına gitmek olacağını düşünmüştü. Colette Avrupa'ya gitmek istediğini söyleyip duruyordu zaten. Baharda gitmeyi kararlaştırmışlardı da; ama bu Walkie Kar olayı, planlarını dört ay öncesine aldırmıştı. New York'tan aralık ayında ayrılmışlardı. Evet efendim, Colette epey paylamıştı onu bu Walkie Kar olayından ötürü. Gezilerinin kış ortasında bahardaki kadar hoş olmayacağını düşündüğünden dolayı epey de canı sıkılmıştı üstelik. Ve yine haklı çıkmıştı tabii. Chester kendini affettirmek için Colette'e yepyeni bir bavul takımı ve vizon bir ceket hediye etmişti. Karısının bu geziden memnun kalması için elinden geleni yapmak istiyordu. Ne de olsa bu Colette'in ilk Avrupa gezisiydi. Şimdiye kadar en çok -hem de hayrettir, Paris'ten çok- Londra'yı beğenmişti genç kadın. Paris'te Londra'dan çok daha yağmurlu günler geçirmişlerdi. Chester nezle olmuştu orada. Ayakları sırılsıklam ıslandığı ya da yağmurun ensesinden içine süzüldüğünü hissettiği her an aklına şu kahrolası Walkie Kar olayı gelmiş; bu katakulliden kazandığı üç otuz kuruşun kapsamlı bir araştırmaya neden olarak Howard Cheever'ın (o sıralar kullandığı ve de New York'taki evinin posta kutusunun üstünde yazılı olan ismi buydu) dalgasını açığa çıkartıp başına iş açmış -ya da açmak üzere!- olabileceğini ve bunun da hisse senetlerinin satışıyla yaşamını sağladığı en az 6-7 firmanın sonu olacağını anımsatmıştı kendi kendine. Şu sıralar Avrupa'da bulunmak Amerika'da olmaktan daha güvenliydi. Gerçek ismi olan Chester MacFarland'ı on-beş yıldan beri hiç kullanmamıştı zaten. Gelin görün ki -birçok başka şeyin yanı sıra- Amerikan hükümetinin diğer ülkelerden sınırdışı edilme isteminde bulunabileceği birkaç suçtan biri olan 'posta yoluyla dolandırıcılık' suçunu da işlemişti Chester; ama Cheever ve MacFarland isimleri arasında bir bağlantı kursalar bile, Amerikan hükümetinin peşinden birini buralara göndermesini pek de olası görmüyordu doğrusu.

Taksi sürücüsü omzunun üzerinden Yunanca bir şeyler söyledi.

"Özür dilerim, anlamıyorum," dedi Chester. "Büyük meydana, tamam mı? Kent merkezine."

“Grande Bretagne Oteli’ne mi?” diye sordu sürücü.

“Şe-ey... pek de emin değilim,” diye yanıt verdi Chester. Grande Bretagne kuşkusuz Atina’nın en büyük ve en iyi oteliydi ama işte tam de bu nedenden dolayı Chester orada kalmaktan çekiniyordu. “Şöyle bir dolaşalım hele,” dedi sürücünün anladığından hiç de emin olmadan; sonra, “İşte orada!” dedi Colette’e. “İlerideki şu beyaz yapı.”

Anayasa Meydanı’nın dört bir yanını çevreleyen diğer daha alçak ve pis suratlı bina ve dükkânların arasında Grande Bretagne Oteli’nin bembeyaz binasının diğer hepsinden daha ciddi, daha temiz bir görünümü vardı. Sağ tarafında da, bahçesindeki direkte bir Yunan bayrağı dalgalanan, kapısının önünde de Yunan eteği ve beyaz çorap giymiş birkaç askerin nöbet tuttuğu resmî bir bina yükseliyordu.

“Şu otele ne dersin?” diye sordu başka bir binayı işaret ederek. ‘The King’s Palace. İyiye benziyor, ne dersin tatlım?”

“Tabii, neden olmasın,” diye yanıt verdi Colette tüm uysallığıyla.

The King’s Palace Oteli, Grande Bretagne Oteli’nin yanında meydana açılan bir sokağın hemen başlarındaydı. Siyah pantolon ve kırmızı ceket giymiş bir genç, taksinin yanına gelip bavulların indirilmesine yardımcı oldu. Otel lobisinin görüntüsü birinci sınıftı. Beş yıldızlı olmasa da kesinlikle birinci sınıf. İnsanın ayakları yerdeki kalın halıya gömülüyor, kaloriferler belli ki iyi çalışıyordu.

“Rezervasyonunuz var mıydı, efendim?” diye sordu resepsiyondaki adam.

‘Yok, ama banyolu ve manzaralı bir oda istiyoruz,” diye yanıt verdi Chester gülümseyerek.

“Tabii, efendim.” Adam zili çaldı ve yanlarına gelen kırmızı-siyah üniformalı gence bir anahtar uzattı. “Hanımefendiyle beyefendiyi 621 numaralı odaya götürün lütfen... Pasaportlarınızı alabilir miyim? Aşağıya indiğinizde geri alabilirsiniz.”

Chester, Colette’in kırmızı deri cüzdanından çıkarttığı pasaportunu aldı ve ceketinin iç cebinden çıkarttığı kendi pasaportuyla birlikte adama uzattı. Ne zaman resmî bir görevli pasaportunu elinden alsa ya da onu resepsiyon tezgâhının üzerinden birine uzatmak zorunda kalsa, zihinsel bir şokun acısını yaşar ve doktoru kendisine soyunmasını söylediği zaman hissettiğine benzer bir utanma duygusuna kapılırdı Chester. Chester Crighton Macfarland; 1.80 boyunda; 1922 Sacramento, California doğumlu; belirleyici iz yok; eşi Elizabeth Talbott MacFarland. İnsan çırılçıplak kalmış

gibi oluyor. En kötüsü de fotoğrafı. Yinel pasaport fotoğraflarının aksine kendisine tıpatıp benzeyen o fotoğrafta, önden hafifçe açılmış kumral saçları, güçlü çenesi, irice burnu, yüzüne inatçı bir ifade veren ince dudaklı ağzı ve hemen üstündeki bıyığıyla -dümdüz ileriye bakan gözlerinin mavisi ve yanaklarının allığı dışında- yüzünün bütün ayrıntıları belli oluyordu. Resmî görevlilere ya da resepsiyon memurlarına bu fotoğrafın aynı gösterilerek gözlerini açık tutmaları söylenmiş midir acaba diye düşünürdü Chester hep. The King's Palace Oteli'nde yaşadıkları şu anda bunu öğrenemeyecekti, çünkü resepsiyondaki adam pasaportları açmadan onları yana itivermişti.

Birkaç dakika sonra pencerelerinden Grande Bretagne Oteli'nin sardunyalarla bezeli balkonlarına ve Chester'ın elindeki kent haritasından isminin Venizelos Caddesi olduğunu öğrendiği altı kat aşağıda uzanan kalabalık caddeye bakan geniş ve sıcacık odalarına yerleşmişlerdi bile. Saat hâlâ sabahın onuydu. Yaşanacak koca bir gün vardı önlerinde.

2

Tam o sırada, bazen de Jan Smuts Sokağı diye adlandırılan Kriezotou Sokağı'nın köşesindeki daha ucuz ve bakımsız bir otelin dördüncü katında, Rydal Keener isimli genç bir Amerikan vatandaşı asansörün ziline basmaktaydı. İnce uzun, koyu renk saçlı, ağırkanlı, kendi halinde biriydi Keener. Sanki kendi derdine değil de dünyanın derdine yanıyormuş gibi içe değil de dışa dönük bir hüzün yansıtan bir havası vardı genç adamın. Kara gözleriyle neye bakıyorsa, yalnız onu görüyor ve onunla ilgileniyor gibi görünürdü hep. Kimsenin kendi hakkında ne düşündüğüne aldırmayan, rahat tavırlı biri havasındaydı aynı zamanda. Bu aldırmazlığı çoğu zaman çoğu insana kibirlilik ve küstahlık gibi gelirdi. Giydiği eski püskü pabuçlar ve paltoyla hiç uymasa da her zaman öylesine kendinden emin bir tavrı vardı ki bu giysiler diğerlerinin -eğer olur da fark ederlerse- en son farkettikleri şey olurdu.

Asansör gelecek mi gelmeyecek mi, hiç belli olmazdı. Her sabah böyleydi bu. Rydal kendi kendine bir oyun oynardı asansörle: Eğer gelirse, Niko'nun sokağındaki Dionysiou Tavernası'nda kahvaltı eder; gelmezse, bir gazete alıp Café Brasil'e giderdi kahvaltı için. Hiçbir şey farketmezdi, ama olsun. Gün içinde dört gazete alırdı, ama Dionysiou Tavernası'nda o kadar çok tanıdığı vardı ki onlarla konuşmaktan bir şey okumaya zaman kalmıyordu. Daha derli toplu bir yer olan Café Brasil'deyse kimseyi tanımaz, onun için de oraya giderken kendisine eşlik etsin diye hep bir gazete alırdı yanına. Rydal asansör kapısının önündeki incele incele beze dönmüş halının üstünde ağır adımlarla ufak daireler çize çize yürüyerek sabırla bekledi. Ne yukarıdan ne aşağıdan asansörün yolda olduğunu gösteren takırtılar gelmediğine göre asansörü çağırmak için çaldığı zili ne duyan olmuştu anlaşılan ne de bu çağrıya aldıran. Rydal içini çekti; sırtını dikleştirdi; ve gözlerini az önce geçtiği koridorun duvarındaki inanılmaz derecede kara suratlı ve ne idüğü bilinmez manzara resmine dikti. Gökyüzü bile öylesine is pas içindeydi ki -ne kadar kötü olursa olsun dünyadaki hiçbir ressam tepe yamaçlarını ve gökyüzünü birinin nerede bitip diğerinin nerede başladığı belli olmayacak kadar böylesine sisli puslu resmetmeyeceğine göre- anlaşılan bu resim yıllarca orada asılı kalıp havanın kirini ve yıllarca o koridordan geçen Yunanlıların,

Fransızların, İtalyanların, Sırpların, Yugoslavların, Rusların, Amerikalıların -ve artık kim olursa diğerlerinin- soluklarını sindirmişti yıllar boyu. Resimdeki en parlak renk, iki koyunun paslanmış yapağı rengi sırtlarıydı.

Belli ki asansör gelmeyecekti. Yeniden zili çalabilir, parmağını zilden kaldırmazsa sonunda asansör servisine erişebilirdi belki; ama oyun sona ermişti ve asansöre binmeyi de istemiyordu artık. Café Brasil'e gitmeye karar verdi Rydal. Ağır ağır halı kaplı merdivenlerden inmeye başladı. Basamakları örten halıda ayak büyüklüğünde iki koca delik vardı. Acaba bunlara takılıp düşen olmuş mudur hiç, diye meraklandı. Eğer olmuşsa, demirdökümden yapılmış Victoria tarzı bir çiçeklik ayağının üstünde duran ve İÖ III. yüzyıl eserlerinin kötü bir kopyası olan çimento döküm saksının üstüne düşmüşlerdir. Rydal duvara asılı üç metrelik aynanın yanından geçip, bir duvarında başka bir yarı saydamlaşmış kara suratlı tablo ve bir köşesinde de kuru eğreltiotlarıyla dolu bir vazo duran ve hiçbir işlevi olmayan ufak sofayı aşıp, farklı yöne giden başka bir merdivenden inmeye başladı. Bir alt katta, tüvid giysiler içinde kendinden emin bir tavırla asansörün ziline basan, incecik, uzun boylu ve hiç erkeksi değil de 1920'li yılların İngiliz moda dergilerinden fırlamışa benzeyen göğüssüz, kalçasız, yamyassı, cinsiyetsiz bir kadın, sakin bakan yeşil gözleriyle yanıt verdi Rydal'ın bakışlarına. Rydal'ın bakışları, otel koridorlarında karşılaşılan yabancılara atılan kısa bakışlardan sayılmayacak kadar uzun süre oyalandı kadının üzerinde. Bu da Rydal'ın oynadığı başka bir oyundu. Ve de Hotel Melchior Condylis bu oyun için biçilmiş kaftandı. Bu oyuna 'Macera Oyunu' adını takabilirdiniz. İster kadın ister erkek olsun. Doğru Kişi'yle karşılaşmanıza bağlıydı bu oyun. Rydal'ın gözleri Doğru Kişi'nin gözlerine kenetlenince bir şeyler olurdu. Anlık bir anımsama şaşkınlığından sonra aralarından biri bir şey söyler ve sonra da birlikte bir Macera yaşanırdı... ya da gözler boş boş bakar, o zaman da hiçbir şey yaşanmazdı. Asansörün başındaki bu kadının garip ve büyüleyici biri olduğu kuşkusuzdu, ama gözlerinde bir değişiklik olmamıştı. Hotel Melchior Condylis garip ve büyüleyici insanlarla dolu olurdu her zaman. Paralı insanlara hitap eden, sıradan Amerikalıları çekecek türden bir yer değildi bu otel, ama Rydal'ın görebildiği kadarıyla akla gelebilecek her ülkeden insanların kaldığı bir yerdi. Hintli bir çift vardı örneğin. Bir de geçkince bir Fransız çift. Rydal'ın Rusça konuşmaya çalıştığı genç Rus öğrenciyse ondan kuşkulanmış, ahbaplıkları ilerleyememişti. Geçen hafta her ikisi de doğma büyüme Alaskalı olan bir Amerikalı okyanus bilimci ve birlikte

yolculuk yaptığı bir Eskimo kalmıştı otelde. Beklendiği gibi belli sayıda Türk ve Yugoslav da vardı otelin konukları arasında. Hotel Melchior Condylis'te kalmış olan insanların yeryüzünün birçok noktasında 20-25 ayrı dilde Hotel Melchior Condylis'in ismini anıyor ve belki de burayı Atina'da kalınabilecek bir yer olarak eşe dostla öneriyor olması fikri eğlendiriyordu Rydal'ı. Ucuzluğu dışında gerçekten tavsiye edebilirler miydi burayı? Servis diye bir şey yoktu otelde; üstelik tamam deyip hiçbir şey yapmadıkları için servis yoktan da beterdi. Buradaki koridorları ve merdivenleri, tüm dekor ve aksesuar yerine konduktan sonra ilk aktörün sahneye girişinden hemen önce içinde bir beklenti havası esen sahnelere benzetirdi Rydal. Odalardaki -ki Rydal bunlardan üçünde kalmıştı- ve koridorlarla lobideki hiçbir süs ya da eşya bu otelin; yorgun, bitkin ve yaşlı atların kaldığı tavlaları anımsatan yinel ruhuna ve havasına aykırı değildi.

Otelde kapıcılık görevini de üstlenen asansörcüyü asansörün yanındaki tahta sıraya oturmuş, burnunu karıştıra karıştıra gazete okurken buldu Rydal.

"Günaydın, Bay Keener," diye sırıttı resepsiyondaki kara bıyıklı, ahı gitmiş vahı kalmış gri üniformalı adam.

"Sana da günaydın. Max. Bugün nasılsın bakalım?" diyerek anahtarını tezgâha bıraktı Rydal.

"Çekilişe bilet ister misiniz?" diye umutla sırıttı Max elindeki piyango biletlerini sallayarak.

"Iıı... Bir düşünelim... Bugün kendimi şanslı hissediyor muyum? Hayır, pek değil. Bugün değil," dedi Rydal ve dışarıya çıktı.

American Express'in bulunduğu Anayasa Meydanı'na doğru yürüdü Rydal. American Express'te onu bekleyen bir mektup olabilirdi, çünkü bugün çarşambaydı ve son iki gündür kendisine bir şey gelmemişti. Oysa ortalama olarak postadan haftada iki mektup çıkardı kendisine. Gidip sormak için akşamüstünü beklemeye karar verdi. Sabahı geçirmek için dünün *Daily Express* gazetesiyle bir de Yunanca bir gazete aldı; sonra da ayağındaki lastik ayakkabılarla American Express bürosunun önündeki kaldırımda volta atan ve boynundaki iplere dizili sıra sıra süngerlerle saman rengi koca bir topu andıran Niko'ya el salladı.

"Piyango?" diye haykırdı Niko elindeki biletleri sallayarak.

Rydal başını salladı. "Bugün istemiyorum!" diye haykırdı Niko'ya Yunanca. Anlaşılan bugün piyangonun büyük günüydü.

Rydal Café Brasil'e girip kahvaltı da edebileceği ikinci katın merdivenlerini tırmandı ve bir kapuçinoyla reçelli çörek ısmarladı. Gazetelerde pek bir şey yoktu bugün. İtalya'da önemsiz bir tren kazası. Bir milletvekilinin boşanma davası. Rydal cinayet öykülerine bayılır, en çok da İngiliz kaynaklıları severdi. Kahvaltısını bitirince üst üste üç Papistratos marka sigara içti. Café Brasil'den ayrıldığında saat onbire geliyordu. İlk önce Ulusal Arkeoloji Müzesi'ne şöyle bir uğramayı; sonra da Stadiou Sokağı'ndaki dericilerden cumartesi günü doğumgünü partisi verecek olan Pan'a armağan almayı, otelde öğle yemeğini yedikten sonra da yazmakta olduğu şiirleriyle ilgilenmeyi tasarlıyordu Rydal. Pan bu gece sinemaya gitmekten filan söz etmişti, ama kesin bir randevu sayılmazdı bu ve sinemaya gidip gitmemek de Rydal'ın umurunda değildi. Yağmur yağacağa benziyordu. Yunan gazetesinde de yağıştan söz edildiğini okumuştu. Yağmurlu günlerde odasında oyalanmaktan ve şiirleri üzerinde çalışmaktan hoşlanırdı Rydal. Akşamüstünü beklemeden American Express'e uğramaya karar verdi ve kendisini American Express bürosunun bulunduğu Anayasa Meydanı'na paralel olan sokağa çıkaracak kemerli geçide saptı.

American Express bürosunda onu Washington D.C.'de oturan kız kardeşi Martha'dan gelen bir mektup bekliyordu. Yine hafiften sitem kokan bir mektuptur herhalde, diye düşündü Rydal; ama değildi. 'Aralıkta biraz sert konuştuğu' için neredeyse bir özür dileme sayılabilecek bir mektuptu bu. Aslına bakarsanız aralıkta Martha 'konuşmamış', yalnızca 'yazmıştı'. Rydal'ın babası aralık ayının ilk günlerinde ölmüş; cenazeden iki gün önce erkek kardeşi Kennie bir telgraf göndererek bunu Rydal'a bildirmişti. İstemiş olsa uçağa atlayıp eve dönebilirdi tabii, ama dönmemişti. Babası bir kalp krizi geçirmiş, dört saat sonra da ölmüştü. Rydal kararsızlık içinde 24 saat oyalanmış, sonra da Cambridge'de oturan Kennie'ye habere üzüldüğünü, ona ve ailenin diğer üyelerine taziyelerini sunduğunu bildiren bir telgraf göndermişti. Cenazeye gelmeyeceğinden söz etmemişti, ama geleceğinden söz etmemesi bunu açıkça ortaya koyuyordu zaten. O günden sonra Kennie ona bir daha yazmamıştı, ama Martha gönderdiği mektupta, "Küçülen ailemizde senden, benden, Kennie'den ve karısıyla çocuklarından başka kimse kalmadığı göz önünde tutulursa, cenazeye gelmek için bir gayret göstermen gerekirdi kanısındayım. Ne de olsa ölen babandı. Vicdanının seni nasıl rahatsız etmediğine şaşıyorum. Garezinin hedefi öldükten sonra bile kin gütmeyi devam ettirecek misin yani? Bu konuda büyüklük gösterseydin ve gelip sen de cenazesinin

başında yanımızda dursaydın daha mutlu olacağından kuşkum yok, Rydal," diye yazmıştı. Okur okumaz yırtıp atmış olmasına karşın mektubu neredeyse kelimesi kelimesine anımsıyordu Rydal. İşte Martha şimdi de derdini anladığını bildiren bir mektup göndermişti kendisine.

> *"...her zaman tutumunun hoşgörülebileceği görüşünde olduğumu biliyorsun. Elinden geliyorsa, bu konuda yüreğini karartmamaya çalış. Bir keresinde bana nefretin ve içerlemenin yararsızlığını anladığını söylemiştin. Umarım şimdi bu her zamankinden daha geçerlidir ve orada bir tür huzura kavuşmuşsundur. Roma yerine Atina'da olduğunu bilmek hoşuma gidiyor. Eve ne zaman dönmeyi düşünüyorsun?"*

Rydal mektubu katlayıp paltosunun cebine koydu; sonra American Express bürosundan çıkıp kemerli geçide doğru yürüdü. Atina'da uzun bir süre daha kalacağını sanmıyordu. Doğru Gün gelecek ve Rydal uçağa atlayıp Girit'e uçacak; Knossos Sarayı'nı ve Kandiye* Müzesi'ndeki eski eserleri gördükten sonra eve dönecekti. Sonra da büyük olasılıkla New York'taki bir avukatlık şirketinde iş arayacaktı. Elinde kala kala 800 dolar tutarında American Express seyahat çeki ve biraz da nakit para kalmıştı. Evden uzakta geçirdiği şu son iki yıl içinde parasını idare edebilmişti. Sevgili büyükannesinden kalan şu 10.000 doları yani. Babasıyla yaşadığı bunalımlı günlerde tüm aile bireyleri içinde Rydal'a inanan bir tek büyükannesi olmuştu. Daha o zamandan vasiyetini yazan büyükanne, Rydal 23 yaşında askerliğinin ilk yarısını ancak tamamlamışken ölüvermişti. Bu parayla ne yapacağına işte o zaman karar vermişti Rydal: Avrupa'ya gidecek ve parası yettiği sürece orada kalacaktı. Babasıysa onun hemen bir avukatlık şirketinde çalışmaya başlamasını istiyordu. Madison Bulvarı'nda büroları bulunan Wheeler, Hooton ve Clive Şirketi'nde ona iş bile ayarlamıştı. Oysa Rydal babasıyla ilişkisi olan hiçbir şirkette (Babası Wheeler'i tanıyordu) işe başlamaya -ne o gün, ne de bugün- gönüllü değildi. *Zaten çok geç kaldın bile*, demişti babası. Bu sözlerle dokundurduğuysa, her biri iyi okumuş Keener ailesinin geleneklerine ters düşerek Yale Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni 22 yaşında hâlâ bitirmemiş olmasıydı. Gelin görün ki babasının Rydal'ı iki yıl ıslahevine göndermiş olması işlere yardımcı olmamış, Rydal Yale Üniversitesi'ne ancak 19 yaşında başlayabilmişti. Oysa babası 19, aynı üniversiteye giden Kennie ve RadcIiff Üniversitesi'ne giden Martha da 20 yaşında okullarını

bitirmişlerdi. Hepsi de Phi Beta Kappa** üyesiydiler. Rydal'sa Phi Beta Kappa üyesi filan değildi.

* Kandiye (Iraklion). Girit Adası'nın en büyük yerleşim merkezi. (Çev.)

** Amerikan üniversitelerinde yalnızca üstün başarı gösteren öğrencilerin katılabildiği öğrenci dernekleri. (Çev.)

Bunları anımsayıp dururken kendisini Café Brasil'in geçide açılan cam kapılarının önünde buldu Rydal; sonra bugüne dönerek buraya daha önce uğradığını anımsadı. Ardından da geçidi geçerek Niko'yu aramaya çıktı. Evet, bugün piyango bileti alacaktı. İşte Niko oradaydı. Buz gibi havada lastik ayakkabılı ayaklarını sürüye sürüye, yere vura vura hâlâ American Express bürosunun önünde volta atıyordu. Nasırları olan Niko'nun rahat ettiği tek ayakkabı, lastik ayakkabılardı. Niko'nun American Express bürosundan çıkan iyi giyimli bir beye yaklaşmasını gülümseyerek izledi Rydal. Piyango bileti mi yoksa sünger mi, hangisini istersiniz, efendim?

Derken olduğu yere kakıldı kaldı Rydal. Niko'yla konuşan bey inanılmaz derecede babasına benziyordu. Aynı mavi gözler, aynı iri burun, aynı renk bıyık. Bu adam 40 yaşlarında, daha iriyarı, daha al yanaklıydı, ama aradaki benzerlik öylesine şaşırtıcıydı ki Rydal adama yaklaşıp aralarında bir akrabalık, hatta soyadının belki de Keener olup olmadığını sormak arzusu duydu birdenbire. Keenerların İngiltere'de kuzenleri olduğunu biliyordu. Bu adam da İngiliz olabilirdi - ama giysileri Amerikanvariydi. Adam başını geriye atıp içten gelen kahkahalarla güldü. Kendisine kadar ulaşan bu içten kahkaha sesleri Rydal'ı gülümsetti. Niko'nun eli hızla süngerlerin arasına daldı, ama Rydal Niko'nun avcunda bir anlığına beyaz beyaz parlayan bir şey -inci kolye olabilir mi?- görmüştü bile. Al yanaklı adam Niko'nun teklif ettiği her neyse onu reddetmiş, ama bir sünger almaya karar vermişti. Rydal kollarını kavuşturup köşedeki gazete satılan kulübenin yanında bekledi. Adamın Niko'nun eline hiç de karşı çıkmadığı ikinci bir banknot sıkıştırdığını, el salladığını gördü ve oradan uzaklaşırken omzunun üzerinden, "Hoşçakal!" diye seslendiğini duydu.

Adam Rydal'a yaklaşıyordu. Gözlerini ondan ayıramayan Rydal, adamın yürüyüş tarzının bile babasının o kendinden emin yürüyüşüne benzediğini görebiliyordu. Satın aldığı sünger, paltosunun cebini şişirmişti. Sol elinde yepyeni görünümlü bir Guide Bleu* tutuyordu. Rydal'a şöyle bir baktı, sonra gözlerini başka yöne çevirdi; sonra da yanından geçip giderken bir

kez daha baktı delikanlıya ve uzaklaşırken omzunun üzerinden bakmaya devam etti. Rydal gözlerini adamdan ayıramıyordu; ama bu oyun oynamaktan öte bir şeydi artık. Adamın gözlerinde belirecek bir işaret filan beklemiyordu Rydal. Adamın babasına böylesine benzemesinden büyülenmiş ve dili tutulmuştu delikanlının. Sonunda gözlerini Rydal'dan ayırdı adam. Delikanlı ağır adımlarla onu izlemeye başladı. Adam omzunun üzerinden Rydal'a bakıp adımlarını hızlandırdı; Venizelos Sokağı'nda kaldırımdan asfalta indi; sonra da telâş ediyormuş gibi görünmemek için adımlarını yanlış bir yerde -yoldan geçen bir arabanın tam önünde- yavaşlattı. Grande Bretagne Oteli'ni geçmişti adam. Oysa Rydal onun oraya gireceğini sanmıştı. Hâlâ adamı izliyordu ama ilgisini kaybetmeye de başlıyordu yavaş yavaş. İngiliz kuzenlerinden biri olsa bile, ne olurdu sanki? Kimin umurundaydı? Adam ön kapısı köşeye açılan King's Palace Oteli'nin kapısından içeriye girmeden önce bir kez daha baktı omzunun üzerinden, sonra otele girdi. Rydal adamın onu görüp görmediğini anlayamadı.

Delikanlıyı kuşkulandıran o son bakış oldu. Bu adamın korktuğu neydi? Kaçtığı neydi?

Ağır ağır Niko'nun yanına döndü Rydal ve iki piyango bileti satın aldı. "Deminki arkadaşın kimdi?" diye sordu.

"Hangi arkadaşım?" diye sordu Niko da. Olmayan köpek dişinin yanındaki kurşun kaplı ön dişini göstere göstere sırıtıyordu.

"Demin senden sünger alan Amerikalı."

"Ha... o mu? Bilmiyorum. Daha önce hiç görmemiştim. Kıyak adamdı. Bana fazladan 20 drahmi verdi." Niko kımıldayınca süngerler dalgalandı çevresinde. Bedenini zırh gibi saran süngerlerin altında tek görünen şey olan o koskoca, kirli-beyaz lastik ayakkabıları, huzursuz bir filin ayakları gibi oldukları yerde sayıyorlardı. "Niye sordun ki?"

* Turistik amaçlı Avrupa seyahat rehberi. (Çev.)

"Bilmem... öylesine," dedi Rydal.

"Kıyak mangır," dedi Niko.

Rydal gülümsedi. Paraya sonsuz ilgi duyan Niko'ya parayla ilgili bir sürü argo sözcük öğretmişti. "Ama görüyorum ki 'el yakanı' ona kakalayamamışsın."

"Kapayamamış mıyım?" diye sordu Niko şaşkınlık içinde.

Niko 'el yakan'ın ne olduğunu biliyordu ama 'kakalamak' fiilinden habersizdi. "Takı satamamışsın yani," diye açıkladı Rydal.

“Haaa!” dedi Niko süngerlerin arasında zor görünen elini sallayarak. Dudaklarında pek ender görülen utangaç bir gülümseme vardı. “Düşüneceğini söyledi.”

“Neydi o?”

“İnci.” İki yana bir göz attıktan sonra elini sünger yığınlarının arasından çıkarttı Niko. Koskoca, leş gibi avcunun içinde iki sıralı inciden yapılmış bir bilezik vardı.

Rydal başını salladı. İnci bilezik ortadan kayboluverdi yeniden. “Ne kadar?” diye sordu Rydal.

“400 dolar - senin için.”

“Uff!” dedi Rydal, bilezik su içinde o kadar etse bile. “Eh... şu zengin Amerikalıyla şansın açık olsun.”

“Geri gelecek o adam,” dedi Niko.

Herhalde haklıdır, diye aklından geçirdi Rydal. Niko çocukluğundan beri çalıntı mal satıcısı ya da çalıntı mal satıcılarının getir-götürcüsü olmuştu. İnsan sarrafıydı da üstelik. Niko’yla konuştuğunu gördüğü o kısa süre içinde bile bu al yanaklı Amerikalının tavrında hafiften sahtekârlık kokan bir şey sezmiş olduğunu farketti Rydal birdenbire. Bunun ne olduğunu tam olarak çıkartamıyordu. İlk bakışta çocuk gibi açık kalpli, neşeli, konuşkan birine benziyordu adam; ama oteline doğru giderken tam bir kanun kaçağı gibi davranmıştı. Niko haklıydı galiba. Adam büyük olasılıkla geri gelip bileziği Niko’dan satın alacaktı. İyi de... hangi dürüst insan -ya da en azından dikkatli denebilecek biri- sünger satan bir sokak satıcısından gerçek inci satın almaya kalkardı ki? Kimbilir, belki de adam risk almayı seven, kumarbaz ruhlu biridir, diye düşündü Rydal. Bir kumarbaz -hatta bir tür dolandırıcı- olabilecek böyle birisiyle; hayatında yolsuzluk nedir bilmemiş, yasadışı bir şey yapmayı asla aklının köşesinden bile geçirmeyi düşünmemiş, her zaman saygınlığın simgesi sayılmış ve Harvard Üniversitesi Arkeoloji Bölümü profesörü olan babası Lawrence Aldington Keener’ın arasında böyle bir benzerlik olması gülünç bir uyuşmazlıktı.

Rydal bu al yanaklı Amerikalıyı ancak üç gün sonra gördü bir kez daha. Bu süre içinde delikanlı adamı tamamen unutmuş, bir kez aklına geldiğinde de herhalde başka yere gitmiştir diye düşünmüştü. Sonra bir gün öğle saatlerinde Benaki Müzesi’nin giysiler bölümünde karşılaşmıştı adamla. Adamın yanında, neredeyse karısı olamayacak kadar değilse bile yine de çok genç yaşta, şık ve Amerikan tarzı giyimli bir kadın vardı. Adamın kadının çevresinde pervane olması, arzu ve sevgi dolu

dokunuşlarla arada bir kolundan tutması, müzede neşeyle dolaşması ve cam bölmelerdeki mankenlerin üstünde sergilenen işlemeli etek ve gömlekleri büyük bir zevkle seyreden kadınla konuşması, onların ya yeni evli ya da sevgili olabileceklerini düşündürdü Rydal'a. Adamın şapkası elinde olduğu için Rydal başının biçimini de görebiliyordu artık. Onun başı da babasının başı gibi arkadan çıkıntılıydı. Cezir zamanlarında kıyıları izleyerek geri çekilen deniz suları örneği saçları da tıpkı babasının saçları gibi şakaklarından arkaya doğru seyrelmeye başlamıştı. Dipten gelen, davudi, babasınınkinden daha tınılı bir ses tonu vardı. Kolayca gülebiliyordu. Beş dakika kadar sonra kadının gözleri Rydal'ın gözlerine değdi. Delikanlının kalbi bir anlığına durdu sanki, sonra daha hızlı atmaya başladı. Rydal gözlerini kırpıştırarak bakışlarını genç kadından ayırıp adama çevirdi. Delikanlıyı görünce dudakları şaşkınlıkla aralanan adam hafifçe somurttu. Rydal, kıymetli taşlarla bezeli pala ve kamaların sergilendiği camlı dolabın yanına gidip öne eğilerek içindekileri incelemeye başladı.

Bir dakika sonra adamla genç kadın ortadan kaybolmuşlardı. Benim kendisini izlediğimi, gözlediğimi sanıyor kuşkusuz, diye düşündü Rydal. Besbelli adamı huzursuz etmişti. İçinden King's Palace Oteli'ne gidip adamı beklemek, ona hiçbir şekilde zarar vermek istemediğini, asla ve asla kendisini izlemediğini söylemek geçti delikanlının içinden; ama bunu yapmayı görgü kurallarına aykırı, gereksiz ve biraz da budalaca buldu daha sonra ve hiçbir şey yapmamaya karar verdi. Rydal ağır adımlarla müzeden çıktı. Kendini yapayalnız, üzgün ve süngüsü düşmüş hissedivermişti birdenbire. Genç kadının kendisini neden böylesine çarptığı kafasına dank etmişti sonunda, ama bunu beyninden -hatta belleğinden- önce kalbinin farketmiş olması rahatsız ve tedirgin ediciydi doğrusu. Kuzini Agnes'in 15 yaşındaki o yumuşacık tombulluğundaki aynı çekicilik, aynı yanıma-gelsene bakışları vardı genç kadında.

"Orospu çocuğu!" diye mırıldandı Rydal geniş cadde boyunca yürüyerek. "Orospu çocuğu!" Böyle derken bunu ne kimseye söylüyor ne de aklından belli birini geçiriyordu.

Her neyse... genç kadının gözleri maviydi; oysa Agnes'in kara gözleri vardı. Agnes'in saçları koyu kahve, genç kadınınkilerse kızılımsıydı; ama yine de çok benzeştikleri bir nokta vardı. Neydi bu? Ağzı mı? Evet, birazcık; ama en çok gözlerindeki o ifade olmalı. O zamandan beri bu albeniye hiç kapılmamıştı Rydal; iyi ama böyle bir albeniyle hiç karşılaşmış

mıydı ki o zamandan beri? Hayır, hiç karşılaşmamıştı. Babasının ikizine benzeyen bir adamı, yanında -sanki yüzüne bir ışık tutulmuş ya da yüreğine bir hançer sokulmuşçasına- bir anda güm diye Agnes'in anısını canlandıran bir genç kadınla birlikte görmek tuhaftı doğrusu. Tam on yıl olmuştu aslında. O sıralar 15 yaşındaydı. Aradan geçen on yılda o kadar çok şey olmuştu ki. Artık olgun bir erkek sayılırdı. Proust'un, "İnsanoğlu duygusal yönden asla olgunlaşmaz," deyişi geldi aklına. Ürkütücü bir düşünceydi bu.

O gece Pan'ın Hadrian Kitabevi'nin üstünde oturan ailesinin evinde verdiği partide gereğinden birkaç kadeh fazla uzo yuvarladı Rydal ve kendisini, babasının 20 yıl önceki haline benzeyen al yanaklı Amerikalının, kızıl saçları ve mavi gözleri ha bire Agnes'in koyu kahve saçlarına ve kara gözlerine dönüp duran tombul kadınla sevişmesini hayal ederken buluverdi. Gözler ve saçlar farklıydı, ama o yumuşacık kızıl dudaklar aynıydı. Rydal, parti boyunca sinirli ve aksiydi. Orada geçirdiği son bir saat içinde, daha önce Pan'ın kız arkadaşına yönelttiği kırıcı sözlerin etkisini gidermek için epey gayret sarf etti delikanlı. Ertesi sabah da oturup yeniyetmelik yıllarındaki aşkının 'mermer hayaleti'yle ilgili dört satırlık bir şiir yazdı akşamdan kalma kafayla.

Pazartesi günüyse beşinci ya da altıncı kez otobüsle Delfı'ye gidip günü orada geçirdi.

Al yanaklı Amerikalıyla yatağa atılası karısının hayali bir türlü peşini bırakmıyordu. Aradaki benzerlikleri -özellikle de kadının Agnes'e olan benzerliğini- abartıyordu besbelli. Onları bir kez daha görmesi ve bir-iki metre öteden dosdoğru yüzlerine bakması gerektiğine karar verdi. O zaman bir şeylerin olacağını, büyünün bozulacağını ve bu yanılsamanın yok olacağını ta iliklerinde hissediyordu. Kaldıkları otelin resepsiyonuna sorsa, onların Vincennes, Indiana'dan Bay ve Bayan Johnson olduklarını öğrenecekti herhalde. Ya da Petersburg, Florida'dan Bay ve Bayan Smith olduklarını. Keener ismini bile duymamış bir çift işte.

3

Chester Atina'daki üçüncü gününde Milwaukee'deki adamı Bob Gambardella'dan aldığı mektupla rahatladı. Mektup şöyle başlıyordu:

> *Sevgili Mac,*
> *Habersizlik iyi haberdir derler ya, işte buradaki durum da aynen böyle. Bu hafta yedi yeni katılım oldu ve komisyonumu kestikten sonra kalan parayı da hesabına yatırdım. Canadian Star'ın yarı yıl kâr payının ne olacağını kısa zamanda bildirmeni bekliyor ve...*

Bu mektup Bob'un henüz polis tarafından rahatsız edilmediğini gösteriyordu. Bob'dan aldığı ikinci mektuptu bu. Bir tane de Dallas'taki adamı Vic'ten almıştı Paris'teyken. Demek ki polis onlara başvurup Howard Cheever ya da William S. Haight ya da -Tanrı'ya şükür- Chester MacFarland diye birini tanıyıp tanımadıklarını sormamıştı. William S. Haight ismi Chester'ın, Canadian Star Şirketi'nin kâr hissesi dağıtım çeklerine bastığı mühürde şirketin Mali İşler Müdürü olarak kullandığı isimdi. Geçen ay Bob'a mektup yazıp kendisinden haber almadan yeni katılımcılar aramaya fazla özen göstermemesini söylemiş olduğu göz önüne alınacak olursa, yedi yeni katılımcı hiç de fena sayılmazdı. Bu yedi kişiden 50.000 dolar -belki de daha fazla- para almış olmalıydı Bob. Hissedarlara sertifika verilir, kâr payları ufak tutarlarda ama hiç aksatmadan ödenirdi. Şirketin ismi gazetelerdeki Kanada Hisse Senedi Borsası haberlerinde hiç çıkmasa da, hissedarlar kâr paylarını hiç aksamadan aldıktan sonra niye şikâyetçi olsunlar ki? Vic'le Bob yeni bir katılımcıyla konuşurlarken, şirketin birkaç ay içinde -borsanın tavan yaptığı bir anda- borsaya kaydolacağını söylerlerdi hep. Bu yöntem Unimex, Valco-Tech, Universal Key, v.s., v.s., -Chester hepsini anımsayamıyordu bile- şirketleri için de aynen kullanılırdı. Arada bir katılımcılardan biri mektuplarında fazla soru sormaya başladı mı, Chester Dallas'taki ya da St. Louis'deki ya da San Francisco'daki adamını devreye sokar, meraklı katılımcıya telefon ettirerek adamın elindeki hisse senetlerini ödediğinden fazlasına almak ve yerlerine daha kârlı yeni bir yatırımın hisselerini satmak önerisini götürürdü. Bu durumda her kuşku kumkuması on katılımcının dokuzu hem

elindeki hisse senetlerini satmaya yanaşmaz, hem de sözü edilen yeni yatırıma para bastırırdı. Aslına bakarsanız Canadian Star Şirketi'nin hisselerine kaynak olan arazi gerçekten de vardı, ama neredeyse değersiz bir arazi parçasıydı ve büyük olasılıkla altında uranyum madeni filan yoktu. Kuzey Kanada'da bir yerlerdeydi bu arazi. Chester ve adamları katılımcılara onun yerini Kanada haritasının neresinde bulacaklarını uzun uzun anlatırlar, mühendisler nereden kazmaya başlayacaklarına karar verir vermez araziden oluk oluk uranyum akmaya başlayacakmış gibi bir tavır takınırlardı. Yapılan anlaşma belgesinin arka yüzünde, ufacık harflerle yazılmış bir yazının alt taraflarında, arazide 'halen araştırma yapıldığı' yazardı ama ne arandığından söz edilmezdi. Bu yüzden de niyeti ve umudu uranyum bulmak olan şirketin dava edilmesi söz konusu bile edilemezdi tabii.

Unimex Şirketi'yse, Teksas'la Meksika arasında bir yerde bununan hayalî bir off-shore petrol şirketiydi. Chester'ın beheri sekiz dolara el altından piyasaya sürdüğü hisse senetleriyle bir milyon dolardan fazla getiri sağlamıştı bu şirket. Chester'ın elinde Unimex'in mali varlığının altı milyon dolardan fazla ettiğini gösteren onaylı belgeler vardı. Hatta bazı New York brokerlerini, aslında başkalarına ait olan birkaç Meksika Körfezi bölgesini incelemeye bile göndermişti. Chester'ın bütün satın aldığı arazi ufacık, araştırılıp terkedilmiş bir yerdi, ama onun çevresindeki yüzlerce kilometre karelik alan kendi malıymış gibi davranıyordu. Unimex'le Canadian Star şu anda Chester'ın başlıca geçim kaynağıydılar.

Yunanistan'da geçirdiği birkaç günden sonra Chester daha rahat soluk almaya başlamıştı. Birkaç kadeh uzo ya da ne kendinin ne de karısının beğendiği ama Chester'ın son damlasına kadar içip bitirdiği bir şişe şarap eşliğinde atıştırdıkları şundan bundan yapılmış yağlı mezelerle bezeli garip taverna sofralarından sonsuz bir keyif alıyordu Chester. Colette tam beş çift ayakkabı aldı kendine; Chester da Amerika'da mal olacağı bedelin yarısına -ve de akıl almaz kısa bir süre içinde- İngiliz kumaşından bir takım elbise diktirdi. İşkillenmekten gelen, çevrede polis molis var mı diye lobide ha bire etrafına bakınmak gibi bir huyu vardı Chester'ın. Peşinden ta buralara kadar birini göndereceklerini sanmıyordu, ama herhalde FBI'ın yurtdışında adamları yok değildi. Peşine birini takmaları için, ellerinde bir fotoğrafının ve dolandırdığı birkaç kişinin toplu ifadesinin olması yeter de artardı bile. Pasaport dairesiyle işbirliği yaparak ismini de bulabilirlerdi kolayca.

Atina’da geçirdikleri altı gün içinde Chester’la Colette ellerinde *Guide Bleu* rehber kitaplarıyla iki kez Akropol’ü ziyaret etmişler; otobüse binerek Sounion’da günbatımını ve Byron’ın oradaki yıkık tapınağın mermer sütunlarından birine attığı imzayı görmeye gitmişler; müzeleri gezmişler; bir kere de sırf görmüş olmak için -tek kelimesini anlamamışlardı doğal olarak- tiyatroya gidip bir piyes izlemişler ve ülkenin geri kalanı için plan yapmışlardı. İlk önce bir araba kiralayıp Mora Yarımadası’nda Patras ve Korint’i görmeyi, sonra da Girit ve Rodos’a gitmeyi tasarlıyorlardı. Eve dönmeden önce de uçağa atlayıp bir-iki haftalığına yeniden ver elini Paris. New York’ta geri dönecekleri bir apartman daireleri yoktu artık. Zaten artık Manhattan’da oturmak istemiyorlar, ya Connecticut’ta ya da Kuzey Pennsylvania’da bir ev satın almayı düşünüyorlardı.

Korint’e yola çıkacakları günün arifesinde saat altı sularında Chester bir şişe Dewar’s marka viski almak için birkaç dakikalığına otelden çıktı. Lobiye geri döndüğünde, lobinin kubbesini destekleyen krem rengi sütunlardan birinin yanında ellerini kül rengi paltosunun cebine sokmuş duran esmer bir adam çekti dikkatini. Kalın, kapkara kaşları olan adamın kendisine bakıp bakmadığını anlayamadı Chester, ama kendisini izlediğinden kuşkusu yoktu. Gözlerini adamdan ayırıp hızla çevresine bakındı ve daha önce iki kez karşılaşmış olduğu koyu renk paltolu delikanlının kapının önünde dikilmiş sigara içmekte olduğunu gördü. Sivil polis olmalılar, diye düşündü Chester. Son birkaç gündür gevşemiş olmasından dolayı ha bire çevresine bakınma huyunu az çok kaybetmiş olmasına karşın, kül rengi paltolu adamın alışkanlıktan ötürü hemen dikkatini çekmiş olduğunu biliyordu. Delikanlının sivil polis olabileceğini daha önce de düşünmüştü, ama şimdi hiç kuşkusu kalmamıştı bundan. Chester hiçbir şey olamamış gibi resepsiyona gidip otele döndüğünde zaten söylemeye niyetli olduğu şeyi söyledi:

“Yarın sabah çok erken yola çıkacağız. Onun için hesabımı bu geceden kapatmak istiyorum. 621 numaralı odada kalıyorum. İsmim MacFarland.” İsmini söylerken elinde olmadan sesini biraz alçaltmıştı Chester.

Chester asansöre doğru yürürken adamlardan daha yaşlı olanı onu izledi. Asansör geldiğinde daha yakında duran Chester önde, adam arkada, asansöre bindiler. Adam şapkasını çıkarttı. Chester’ınki hâlâ başındaydı.

“Altıncı kat lütfen,” dedi Chester.

Asansörcü çocuk diğer adama baktı soru sorar gibi.

“Altiii,” dedi adam.

Yunanlıymış, diye aklından geçirdi Chester. Biraz rahatlamıştı. Kır saçlı adamın koskoca bir burnu, çiçek bozuğu bir yüzü vardı. Chester altıncı katta indi; adam da peşinden. Chester tam odasının kapısını tıklatacaktı ki diğeri arkasından seslendi:

“Özür dilerim, sanırım siz Richard Donlevy’siniz, öyle değil mi?”

Bu isim Chester için Atlanta demekti. Yani Suwannee Kulübü. “Hayır,” dedi Chester boş boş bakarak.

‘Ya da belki... Louis Ferguson?”

Bu da Miami demek. “Hayır, üzgünüm,” dedi Chester başını sallayarak.

“Karınızla birlikte seyahat ediyorsunuz, değil mi? Sizinle odanızda konuşabilir miyiz?”

“Niye? Bütün bunlar da ne demek oluyor?”

“Belki de hiçbir şey,” diyerek gülümsedi adam. “Ben Yunan polisindenim ve size bazı sorular sormak istiyorum.”

Chester adamın açarak uzattığı cüzdana indirdi gözlerini. Plastik kılıfların birinin içinde, üstünde Yunanca yazılar ve imzalar olan, ortasında da koskoca, kapkara harflerle YUNAN ULUSAL POLİSİ yazan resmî ve gerçek görünümlü bir belge vardı. Bu adamla konuşmayı reddetmenin işleri daha da zorlaştırabileceğini düşünen Chester, “Tabii, buyrun,” diyerek kapıyı tıklattı aldırmaz görünerek.

Kapı hemen açıldı, ama yalnızca iki parmak. Colette’in sırtında sabahlığı vardı.

“Özür dilerim ama, bir tanem, burada benimle konuşmak isteyen bir bey var,” dedi Chester. “İçeri girebilir miyiz?”

“Aaa tabii,” dedi Colette, ama yüzü biraz sararmıştı.

Chester önde, adam arkada içeri girdiler. Colette sabahlığına daha da bir sarınarak çekmeceli dolaba doğru geriledi.

Yunanlı dedektif eğilerek selamladı Colette’i. “Özrümü kabul edin lütfen, hanımefendi,” dedi; sonra Chester’a döndü. “Otele hangi isimle kayıtlı olduğunuzu söyler misiniz lütfen?” diye sordu.

Chester omuzlarını dikleştirip kaşlarını çattı. “Bu da ne demek oluyor? Bunu bana sormaya ne hakkınız var?”

Adam cebinden küçük bir not defteri çıkartıp bir yerini açtı ve defteri Chester’a uzattı. “Bu siz misiniz?”

Chester’ın kalbi durur gibi oldu. Büyütüldüğü için epey bulanık olsa da resimdekinin kendisi olduğuna kuşku bırakmayan, kendisini elinde bir içki

kadehiyle gülerken gösteren, üç yıl önce Suwannee Kulüp'te konuklarıyla birlikte çekilmiş bir grup fotoğrafıydı bu. Resimde saçları daha gürdü; bıyığı da yoktu. O zamanlar kullandığı isim Richard Donlevy'ydi ve yine birtakım hisse senedi satışı işleriyle ilgileniyordu. Neyin hisse senetlerini satıyordu acaba? Unutup gitmişti. "Bu ben değilim," diyerek başını olumsuz olumsuz salladı Chester. "Bir benzerlik görebiliyorum ama... hem ne demeye getirdiğinizi anlayamıyorum ben."

"Konu... nasıl desem?.. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki bazı yatırımlarla ilgili," diye yanıt verdi adam. Sakin ve kibar tavrı değişmemişti. "Ayrıntıları bilmiyorum; bilsem de size açıklamam uygun olmazdı. Ben yalnızca sizin Avrupa'da olabileceğinizi düşünen Amerikalı görevlilerle işbirliği yapıyorum."

Chester'ı saran ürkü fırtınası durulacağa benzemiyordu. Demek durumu çakmışlardı Amerika'da. Katılımcılardan biri elindeki hisse senetlerini ipotek filan için kullanmaya kalkmış, sonunda da senetlerin sahte olduğu ortaya çıkmış olmalıydı. Belki de şu kahrolası Walkie Kar yüzünden olanlar olmuştu. Kendi korkusunun bir anlığına Colette'in yüzünde yankılandığını, sonra genç kadının toparlanarak kendine gülümsediğini gördü Chester. "İyi ama başka isimde birini aradığınızı söylediniz bana," dedi adama dönerek.

"Değişik değişik isimler var ama bunun bir önemi yok. Benimle gelip sorularımı yanıtlar mısınız lütfen?" diye sordu adam. Chester'ın kendisiyle geleceğinden hiç kuşkusu yokmuş gibi görünüyordu

"Hayır. Niye geleyim ki? Hatayı yapan sizsiniz," dedi Chester paltosunu çıkartarak.

Colette adama yaklaşarak elindeki defteri alıp resme baktı. "Bu benim kocam değil," dedi kısaca.

"Hanımefendi, otele hangi isimle kayıtlısınız? Bunu öğrenmem çok kolay. Resepsiyonu arayıp 621 numaralı odada kimin kaldığını sormam yeterli olur."

Colette gözlerini adama dikti. "Bu sizi hiç ilgilendirmez," dedi o ince, çocuksu sesiyle.

"Silahlı olduğumu ve sizi silah zoruyla götürmek istemediğimi bilmenizi isterim," dedi Yunanlı dedektif kaşlarını çatıp Chester'a bakarak.

Olduğu yerden kımıldamadan omuzlarını silkti Chester; ama gözleri -bir köşede kendimi savunacak bir silah bulabilir miyim diye- çevresine bakınıp duruyorlardı.

Adam hızla telefona doğru yürüdü.

Chester da banyoya doğru fırladı aynı anda.

“Dur!” diye bağırdı adam. “Silahlıyım!”

Arkasına bakan Chester adamın elinde bir tabancayla kendine doğru koştuğunu gördü ama onu kullanmayacağını hesap etti. Banyo küvetinin kenarına sıçrayıp pencereye asıldı. Sıkışmış pencere ancak 20-30 santim aralandı.

“Chester!” diye bağırdı Colette.

Adam Chester’ın ceketinin ucuna yapışıp çekti. Omzunun üzerinden bakan Chester sol ayağını kaldırıp arkaya doğru savurarak adamın midesine bir tekme indirdi; sonra küvetin kenarından inip adam kendini toparlayamadan ensesine vurdu tüm gücüyle. Adamın kafası küüüt diye lavabonun kenarına çarptı. Yakasına yapışıp adamı döndürerek çenesine bir yumruk patlattı Chester ve tam da uzanıp küvetin içine serilip kalan adama bir yumruk daha indirmeye hazırlanıyordu ki adamın kendinden geçmiş olduğunu farketti.

Chester olduğu yerde yumruklarını sıkıp duruyordu soluk soluğa.

“Aman Tanrım!” dedi banyo kapısında duran Colette. “Sen iyi misin, sevgilim?”

Chester başını sallayarak adamın elinden düşürdüğü tabancayı yerden aldı. Bu itiş kakışta lavabo bardaklarından biri yere düşerek kırılmıştı. Yer karolarını kaplayan cam kırıklarından birini ayağıyla yana doğru itti Chester.

“Burayı hemen temizlerim,” dedi Colette.

“Bunu hemen buradan çıkartmalıyız,” diye fısıldadı Chester. “Öteki gelmeden önce... aşağıda biri daha var.”

“Deme!” dedi Colette şaşkınlıkla. “Dur bakalım şimdi... balkona mı?”

Pencerenin hemen gerisinde, otel boyunca uzanan bir balkon vardı. “Hayır,” dedi Chester. “Birkaç dakikaya kalmaz ayılır bu. Ben bir şey düşünürüm, bebeğim. Bu arada sen de bavullarımızı toplar mısın? Buradan bu gece ayrılmalıyız.”

Colette sabahlığını sırtından sıyırıp bavula sokuşturdu ve iskemlenin arkalığına asılı koyu renk eteğe uzandı.

“Tamam! Buldum!” dedi Chester adamın pelte gibi kollarından birini yakalayarak.

“Ne yapacaksın?”

“Koridorun sonunda küçük bir odacık var,” dedi Chester baygın adamı omuzlayarak. “Kapısının üstünde kırmızı bir ampul yanan yüklük gibi bir

yer. Dün sen banyo yaparken sıkıştığımda koridorda bir tuvalet ararken bulmuştum orayı. Ufff! Adam amma da ağırmış!” Chester omzundaki adamla birlikte kapıya doğru ilerlemeye çalışıyordu. “Koridorda biri var mı diye bir baksana, bir tanem. Birileri var mı...”

Colette başını sallayıp oda kapısını birkaç santim araladı. “Asansörde biri var.”

“Lânet olsun,” diye homurdandı Chester ve omzundaki adamın bileklerine daha bir sıkı sarıldı. “Ben onu götürene dek ayılır bu...” dedi ama der demez de bunun pek olası olmadığının farkına vardı. Ne de olsa küvet de, lavabo da taş gibi sert cisimlerdi. Aslına bakarsanız adam ölmüş bile olabilirdi. Bu düşünce Chester'ın dizlerinin bağını çözüverdi. Adamı usulca omzundan halıya bıraktı Chester. Tam Colette’e gelip adamın nabzını yoklamasını söylemek üzereydi ki Colette kapıdan fısıldadı.

“Şimdi tamam; görünürde kimseler yok.”

Chester gücünü toplayıp baygın adamı yeniden omuzladı. İster baygın ister ölü olsun, onu koyacak en iyi yer o yüklüktü. Eğer ölmüşse... eh, o zaman da Chester onu asla görmemiş olurdu. Başka biri öldürmüştür. Bu adam asla onun kapısına gelmedi, asla onunla konuşmadı, işte o kadar. Omzundaki adamla koridor boyunca kapısının üstünde küçük bir kırmızı ışık yanan odacığa doğru ilerliyor, kapı kilitli olmasın diye içinden dua ediyordu Chester.

Derken koridorun diğer ucundaki köşeden ikinci sivil polis beliriverdi birdenbire ve şaşkınlıktan olduğu yerde kalakaldı. Felç olmuş gibi donup kalan Chester gözlerini ondan ayıramıyordu. Delikanlının şaşkınlıktan aralanmış dudaklarında belli belirsiz bir gülücüğün belirmeye başladığını gördü Chester. Yakaladım-seni gülücüğü mü bu? Yoksa alaycılık mı? Chester onun hemen tabancasına sarılmasını bekliyordu; oysa delikanlının sağ eli bomboş aşağıya sarkıyor, sol eliyse bir gazete tutuyordu. Delikanlı Chester’a yaklaştı.

“Onu nereye götürüyorsun?” diye sordu Rydal koridorun iki ucuna hızla göz atarak.

“Ben... şey... onu...” diye kekeledi Chester. Birdenbire yine dizlerinin bağı çözülmüş, omzundaki ağır yük yere kaymıştı. “Şu odaya,” diye açıkladı, üstünde kırmızı ışık yanan kapıyı göstererek.

Delikanlı elindeki gazeteyi attı elinden ve hızla eğilip ellerini Yunanlı dedektifin koltuk altlarından geçirerek onu Chester’ın gösterdiği kapıya doğru çekmeye başladı.

Chester tekerlek gibi açılmış gözlerle onu izliyordu.

"Bunun bir şapkası yok muydu?" diye sordu Rydal ve Chester'ın hızlı hızlı başını salladığını görünce, "Gidip onu getirsen iyi olacak," diye ekledi.

Chester yüklüğün kapısını açtı. Allah'tan kilitli değildi kapı; sonra odasına koştu. Colette yarı aralık oda kapısının hemen arkasındaydı. "Bir tanem, bana hemen adamın şapkasını getir," dedi Chester. "Telefonun yanında duruyor."

Colette şapkayı getirip kocasına uzattı.

Chester koşar adım yüklüğe yollandı yeniden. Kırmızı ışığın altındaki kapı yarı aralıktı. İçeriden kova tıkırtıları geliyordu. "Al," diyerek şapkayı kapı arasından delikanlıya uzattı.

"Adam öldü mü?" diye sordu Rydal.

"Bilmiyorum."

"Sanırım ölmüş," dedi Rydal. Titreyen parmaklarıyla adamın iç ceplerindekileri boşalttı; kıç cebindeki düğmeli cepte duran para cüzdanını aldı ve hepsini kendi cebine sokuşturdu. "Tabancası yok muydu? Boş bir tabanca kılıfı var da."

"O bende," dedi Chester. Elleri zangır zangır titreyerek, ölmüş, diye düşünüp duruyordu. Delikanlının kapı kapansın diye adamın bacaklarını odacığın dibine doğru iteleyişini izledi; sonra kapı -adamı kanlar içindeki kafası boşlukta sallanarak, kovalar ve pis yer bezleri arasında oturduğu yerde bırakıp- öldürdüğü ilk insanın üstüne kapanıverdi.

Rydal, Chester'ı kolundan tutmuş odasına doğru sürüklerken, eğilip demin elinden attığı gazeteyi yerden aldı hiç duraklamadan.

Oda kapısını parmak uçlarıyla tıklattı Chester. Bir dedektif için garip davranıyordu doğrusu delikanlı. Otel sahiplerini, otellerinde bir ceset bulunma derdinden korumaya mı çalışıyordu acaba?

Kapıyı açan Colette'in soluğu kesiliverdi.

Chester hızla odaya daldı.

Adamın arkasından odaya giren Rydal alışkanlıkla genç kadını selamladı hafifçe eğilerek. Kan görmeye dayanamadığı için başının dönmeye başladığını hissediyordu. "İsmim... ismim Rydal Keener," dedi her ikisine birden hitap ederek. "Nasılsınız, efendim?"

"Siz nasılsınız?" diye kekeledi Chester.

"Kocam o adama kendini korumak için vurdu," dedi Colette Rydal'ın gözlerinin içine bakarak. "Olan biteni başından sonuna gördüm."

"Hiçbir şey söyleme. Colette," dedi Chester.

“İzin verirseniz size polis olmadığımı söylemek istiyorum,” dedi Rydal. ‘İzin verirseniz’ sözcükleri ağzından çıkar çıkmaz hemen utanç duymaya başlamıştı.

“Polis değil... peki o zaman niye...” diye yeniden kekeledi Chester.

Niyesini Rydal da bilmiyordu. O kadar hızlı karar vermişti ki buna bir karar bile denemezdi. “Ben Amerikalı bir turistim. Beni dostunuz sayabilirsiniz.” Onlarla konuşuyor olmak garipti doğrusu. Kendini bir tuhaf hissediyordu. Sakın bunun nedeni, yerdeki soluk yeşil halının üstünde gördüğü kan damlaları olmasın? “Şu kan izlerini hemen temizleseniz iyi olur,” dedi adama dönerek.

Hiçbir şey yapacak durumda olmayan Chester başıyla işaret ederek Colette’e havale etti işi.

Colette’in banyoya girmesiyle, elinde Chester’ın kendisine aldığı süngerle dışarı çıkması bir oldu. “Banyoyu baştan aşağı çoktan temizledim,” dedi ve dizüstü çökerek halıyı silmeye başladı.

Düz siyah eteğinin gerdiği poposu yusyuvarlacıktı. Rydal gözlerini dikmiş, kan izlerine değil ona bakıyordu. Sonra hızla kapıya gidip açtı; koridorun iki ucuna baktı.

“Bir şey mi duydun?” diye sordu Chester.

“Hayır, yalnızca koridorda da kan var mı diye baktım. Herhalde vardır ama koyu renk halıda belli olmuyor... Şimdi...” diyerek kapıyı kapattı Rydal. Şimdi... ne? Adam, boş bakan gözlerinde bir beklenti, kendisine bakıyordu. “... şimdi yapılacak ilk iş bu otelden ayrılmak - yani merkezdekiler adamlarını merak etmeye filan başlamadan önce.”

“Ya da onu bulmadan,” dedi Chester. “Zaten hazır sayılırız, öyle değil mi, bir tanem?”

“Bir tek banyodakiler kaldı,” diye yanıt verdi Colette. “Sen tıraş takımını filan al oradan, Ches. Benim işim de bitmek üzere. Bana bir havlu versene.”

“Havlu mu?”

“Evet, havlu. Şurayı kurulamak için.”

Ne yapacağını bilir bir tavrı vardı Colette’in. Soğukkanlılığına diyecek yoktu. Başını kaldırıp Rydal’ın kendisine bakmakta olduğunu gördü ve delikanlıya gülümsedi; sonra da Chester'ın odanın öbür ucundan kendisine fırlattığı havluyu yakaladı biraz beceriksizcesine ve, “Ne pislik ama!” diyerek başını yeniden işine eğdi.

Rydal’ın aklına, adamın ceplerinden alıp kendi cebine sokuşturduğu belgeler geldi. Hepsini cebinden çıkartıp incelemeye başladı. Kalınca bir

not defterini karıştırdı sayfa sayfa. Bir sürü fotoğraf arasından Chester'ın resmini hemen buluverdi. Eşyalarını bavuluna yerleştiren Chester'ın yanına yaklaşıp, “Bu sen misin?” diye sordu.

Chester utangaç utangaç başını salladı.

Resmin arkasında Yunanca olarak bu adamın dolandırıcılık, sahtekârlık ve zimmete para geçirme suçlarından arandığı ve hem Latin hem Yunan abecesiyle birkaç isim yazılıydı. “Bu isimlerden hangisi senin?” diye sordu Rydal.

Chester resmin ucundan tutup isimlere şöyle bir göz attı deli deli bakan gözlerle. “Hiçbiri, benim ismim...Chester MacFarland,” dedi. Bunu saklamanın bir anlamı yoktu, çünkü ismini öğrenmesi için delikanlının resepsiyona 621 numaralı odada kimin kaldığını -ya da kalmış olduğunu- sorması yeterliydi.

“Chester MacFarland,” diye yankıladı Rydal usulca.

Chester'ın dudaklarından ikircikli bir gülümseme geçti. “İsmimi duymuş muydun?”

“Yo... hayır.” Yunan polisin isminin George M. Papanopolos olduğunu öğrendi Rydal elindeki belgelerden.

“Şe-ey... yarın Korint’e gidecektik. Bu gece oraya giden bir tren ya da otobüs var mı, biliyor musun? Yarın bir araba kiralayacaktık ama...”

“Bilmiyorum ama aşağıya telefon edip resepsiyondan öğrenebilirim,” dedi Rydal telefona doğru bir adım atarak.

“Yo, dur!” dedi Chester kollarını iki yana açarak. “Bu... bu odadan telefon etmen...”

“Düşünüyordum da...” diye söze başladı Rydal, Chester’a ve şimdi odanın ortasında durmuş, gözlerini kendisine dikmiş olan kadına bakarak, “...beni yukarı çıkarken gören olmadığına göre bütün akşamüstünü -ya da en azından son birkaç saati- sizlerle geçirdiğimi söyleyebilirim.” Adamın anlamayan gözlerle baktığını görünce de, ‘Yukarıya asansörle çıkmadım,” diye sözüne devam etti. “Asansörün altıncı katta durduğunu görünce merdivenlerden çıktım. Kimsenin farkıma vardığını sanmıyorum. Yani eğer adamı biz otelden ayrılmadan önce bulurlarsa, tanığınız olabilirim,” Sözcükler ağzından hiç düşünmeden dökülüyor gibiydi. Durduk yere yalancı tanıklık yapma suçuna mı bulaşıyordu ne? Ve de ne için? Kimin için? Gerçek bir beyefendi olmadığını artık açıkça görebildiği, ısmarlama giysileri iyi kesimli ama kol düğmeleri zevksiz olan, gerçekten de namussuz olduğu için genel tavrı da namussuzluk kokan bir adam için mi? “Kararı sen

ver, ben üsteleyecek değilim," dedi Rydal. "Yani aşağıya telefon edip etmeme konusunda."

"Tamamdır, telefon et," dedi Chester gözlerini delikanlının gözlerinden kaçırarak.

Rydal telefonu kaldırdı ve farkında bile olmadan Yunanca konuşarak Korint'e giden tren ve otobüslerle ilgili bilgi istedi. Son bavulları da kapatan genç kadın dönmüş, merakla ve tıpkı bir çocuk gibi fütursuz kendisini izliyordu. Rydal telefonu kapatarak, "Son otobüs saat altıdaymış," dedi. "Yarına kadar tren de yok. Hâlâ araba kiralayabilirsiniz ama Korint'e yola çıkmak için epey garip bir zaman olur bu doğrusu. Korint yolunun deniz kenarından geçen bölümü gezinin en hoş yanı kabul edilir çünkü. Kinetta Kumsalları yani."

"Hı-hı, evet, Kinetta Kumsalları," dedi Chester karısına bakarak.

"Bizim için risk aldığınızdan dolayı çok kibarsınız," dedi Colette.

Rydal'ın buna verecek yanıtı yoktu. Chester'ın cebini şişiren tabancayı ilk kez farketti birdenbire. Aynı anda da MacFarlandlara yeni pasaportlar gerekeceği geldi aklına. Hemen olmasa da yarın, hiç kuşkusuz. Bu işin adamı Niko'ydu.

"Girit'e ne dersin?" diye sordu Chester. "Oraya gitmeyi zaten istiyorduk."

"Bak bunu biliyorum işte," dedi Rydal. "Her sabah bir uçak ve bir gemi kalkar oraya, ama bu saatlerde hiçbir şey yoktur."

"Yarı Yunanlı mısın sen?" diye sordu Colette.

Rydal gülümsedi, "Hayır," dedi. Düşünmeye çalışıyor, tek düşünebildiğiyse böyle konularda düşünce üretmekte çok beceriksiz kaldığı oluyordu. Beyninin şimşek gibi çalışıyor, yapmaları gereken doğru şeyleri şıpınişi bulan parlak fikirler üretiyor olması gerekirdi. Niko'da mı saklanmalıydılar? Onları Niko'ya götürmek nedense pek de içinden gelmiyordu Rydal'ın. İyi ama neden? Chester ve Colette'i bavullarıyla birlikte at bir taksiye Niko'ya götür. Niko'nun karısı Anna da evde olurdu bu saatlerde. Hiçbir şeye de itiraz etmezdi; ama evleri o kadar iç sıkıcıydı ki! Hep birlikte o bir tek odanın içinde olmak zorunda kalırlardı orada. "Her neyse... ilk yapılması gereken, buradan ayrılmak olacak. Hamal çağırmaya hazır mısınız?"

"Evet ama nereye gideceğiz?" diye sordu Chester.

"Atina'daki başka bir otele. Ben bir tane biliyorum. Buradan 10-15 sokak ileride, Dardanelles isimli bir otel. Pek büyük değildir ama ayakaltı

bir yer de değildir. Yarın içinse... Mora Yarımadası yerine Girit’i öneririm. Hem daha uzak hem daha büyük.”

“Ooo... şahane! Girit!” diye bağırdı Colette, sanki bir gezi sırasında önceden hiç akla gelmemiş, beklenmedik bir cazibe merkezinden söz edilmiş gibi.

“Taksiye binip sürücüye yalnızca Dardanelles Oteli mi diyeceğiz yani?”

“Evet. Ha bu arada... eğer otel kapıcısı söylediklerinizi dinliyor olursa, ilk önce gara deyin, yola çıkınca da fikrinizi değiştirmiş gibi yapıp Dardanelles Otel’e gitmek istediğinizi söyleyin. Ha bir de... aşağıya inince resepsiyondaki adama bu gece trenle -ne bileyim, Yugoslavya’ya filan- gideceğinizden söz edin.”

“Tamam, şimdi anladım,” dedi Chester, bunu hemen anlamamış olduğundan dolayı biraz utanarak; sonra alnını kırıştırarak sordu: “Bunun en iyisi olduğundan emin misin? Yani Atina’da başka bir otele gitmenin?”

“Bundan hiç kuşkum yok. Şansımız varsa Yunanlı dedektif yarın sabah temizlikçiler işbaşı yapmadan önce bulunmaz. Bu oteldekiler trene bindiğinizi düşünürlerse, polis de kentteki diğer otelleri aramaya başlamadan önce trenleri ve sınırları kontrol eder.”

“Evet haklısın,” dedi Chester, sonra birdenbire suratı asıldı. “Aman Tannm! Pasaportlar! Lânet olası pasaportlar!”

“Evet, bunu ben de düşündüm,” dedi Rydal kapıya doğru yürüyerek. “Bu sorunu nasıl çözeceğimi biliyorum sanırım.

“Nasıl?” diye sordu Chester.

“Bu gece görüşebilirsek anlatırım. Şimdi daha fazla zaman kaybetmeyelim. Bu gece saat on gibi size gelirim Dardanelles’e. Tamam mı?”

Chester bir an duraksadı, sonra, “Tamam,” dedi.

“Ay ne kadar heyecan verici!” dedi Colette. Ellerini çenesinin altında kavuşturmuş, parmak uçlarında yaylanıp duruyordu. Rydal’a bir öpücük gönderecekmiş gibi dudaklarını büzmüştü.

“Gece görüşürüz,” diyerek kapıdan çıktı Rydal.

Baş başa kalınca Chester’la Colette birbirlerine baktılar. Chester'ın bakışları boş ve korku dolu, Collete’inkiler şaşkın ve pırıl pırıldı.

“Hamal çağırayım,” diyerek telefonun başına gitti Chester.

Colette bir yandan telefonda konuşan kocasını izliyor, bir yandan da derin derin düşünürken hep yaptığı gibi kaşlarını çatmış, alt dudağını dişliyordu. Chester telefonu kapatınca, “Şu sivil polis sabaha kadar

bulunmaz derken ne demek istedi bu genç, Ches?” diye sordu. “Adam kendine gelince...”

“O adam öldü galiba, bir tanem,” dedi Chester alçak sesle. Colette’in menekşe gözleri testekerlek açılıverdiler.

“Deme! Bundan emin misin?”

“Sanırım öldü. Emin olacak zamanım yoktu,” dedi Chester somurtarak.

“Peki ya şu... şu delikanlı da bunu biliyor mu?”

“Biliyor,” dedi Chester kesinlikle.

“Aman Tanrım!”

“Aman Tanrım ya!” dedi Chester ve geyik derisinden yapılmış yol çantasından başını çıkartan viski şişesine doğru uzandı. “Evet ya! Bunun bedelini de ödeyeceğiz. Bol keseden ödeyeceğiz!”

“Ne demek istiyorsun?”

Chester banyodaki kırılmamış su bardağını almaya gitmişti. “Sessiz kalmak için para isteyecek demek istiyorum,” diye seslendi geri gelirken. “Bekle de gör. Allah’tan paramız var. Haddini aşmasa bari.”

“Aaa... onun gerçekten de böyle biri olduğunu mu düşünüyorsun?” diye sordu, dedektifin ölüm haberinin şokunu hâlâ üzerinden atamamış olan Colette. “Hiç de öyle... yani serserinin birine benzemiyor hiç. Bir Amerikalı o.”

“Ve de cebidelik gibi görünen bir Amerikalı. Bekle bak göreceksin. Göreceksin. Başka hangi nedenle işe karışmış olabilir ki? Buradan çıkınca Dardanelles’den başka bir otele gitmeyi deneyebiliriz, ama dışarı çıktığımızda bizi izlemek için sokağın karşısında pusu kurmuş bekliyor olacağından kuşkum yok.” Chester yarı su yarı viski dolu bardağı elinde sallayıp kafasına dikti. “Başka hangi nedenle işe karışmış olabilir ki?”

4

Rydal, Niko’nun evinden Aeolou Sokağı’ndaki Dardanelles Oteli’ne kadar ağır ağır yürümüş olmasına karşın oraya yine de erken varmıştı. Bir sokak ötede bir sigara yakmış, gözlerini o sokaktaki kapalı eczanenin karanlık camekânına dikmiş, zaman öldürmeye çalışmaktaydı. Dardanelles Oteli’nin kapı siperliğindeki ışıkların yalnız yarısı yakılmıştı. Sokak her zamankinden çok daha sessiz geldi delikanlıya. Bir şey yaşanmak üzereymişten çok, bir şeyler yaşanıp bitmiş duygusunu veren bir sessizlikti bu. Sıska, kızılımsı bir köpek, uzun ve sivri burunlu kafasını bir şeyden kaçarmışçasına telâşla ileriye doğru uzatmış, koşar adım geçti yanından. Rydal neler olmuş olabileceğini biliyordu. Yunanlı dedektifin cesedi saatlerce önce -örneğin saat yedide- bulunmuş, Atina’dan ayrılan tren ve otobüsler -ki bu saatte ikişerden fazla olamazdı- aranıp MacFarlandlar bulunamamış, daha sonra oteller taranınca MacFarlandlar yakalanmış olabilirdi. Polis şu anda otelde Chester’la konuşuyor ve Yunanlı dedektifi öldürdüğünü itiraf ettiği ifadesini alıyor olabilirdi; çünkü sahtecilik ve dolandırıcılık işlerinde ne denli sakin ve usta olursa olsun, iş cinayete gelince eli ayağına dolaşmıştı MacFarland’ın. Şimdi de Rydal -ortada hiçbir gerek yokken- kendi ayağıyla gidip bu gelişmelerin tam ortasına düşecekti. Eğer polisler yanındaysa, Rydal’ı görmekten memnun olabilirdi Chester. Delikanlıyı görünce, “Aaa... işte bütün akşamüstü bizimle birlikte olan delikanlı bu!” diyebilirdi adam, ama az önce anlattıklarına çare olabilir miydi bu? Rydal kalbi sıkışarak Chester’ın -işine gelirse- odasına dönerken delikanlıyı koridorda sivil polisin cesedini kollarından tutmuş sürüklerken gördüğünü ve Yunan polisinin dolandırıcılık suçundan kendisinin -yani Chester'ın- peşinde olduğunu bilen delikanlının kendisini susmaya zorladığını söyleyebileceğini düşündü. Peki ya cinayet nedeni? Rydal’a yükleyebilecekleri hiçbir şey yoktu ortada. Hayır, olmayacak şeylere takma kafanı, dedi Rydal kendi kendine. Sigarasını yere attı. Kol saatinden daha güvenilir olan Hamilton marka cep saati, 21:59’u gösteriyordu.

Otelin lobisine girince, polise benzer birileri var mı diye hemen çevreyi kolaçan etti Rydal. Resepsiyondaki görevliden ve siyah kürk yakalı mantoyla şapka giymiş, Alman’a benzeyen elli yaşlarında bir kadından

başka kimse yoktu lobide. “Bay MacFarland’ı arar mısınız lütfen? Beni bekliyorlardı,” dedi Rydal resepsiyondaki görevliye. Gözlerini ayırmadığı resepsiyon görevlisinin yüzünde tedirginlik okunmuyordu.

Görevli santral kutusuna bir fış taktıktan sonra, “Sizi görmek isteyen bir bey var,” dedi ağır Yunan aksanlı İngilizcesiyle.

Chester'ın kulaklıktan gelen kalın, hızlı hızlı konuşan sesini duydu Rydal.

“Çıkabilirsiniz. 31 numaralı oda,” dedi görevli.

Otelde asansör vardı ama Rydal siyah-beyaz karolu merdivenleri yeğledi. Anlaşılan 31 numara ikinci kattaydı, çünkü Rydal birinci kat sahanlığına gelir gelmez 28 numaralı bir kapı görmüştü. Yerleri kaplayan yeşilimsi halı elek gibiydi. Koridoru ölü gözü gibi yanan sarımtırak ışıklı tek bir ampul aydınlatıyordu. Burası Melchior Condylis Oteli’nden bile külüstür bir yerdi. Rydal 31 numaralı odanın kapısını tıklattı.

Kapı hemen ve sessizce aralandı Chester tarafından.

“İyi geceler,” dedi Rydal.

Chester gözlerini kırpıştırarak, “Yalnız mısın?” diye sordu.

“Evet.” Delikanlı, Chester’ın gözlerindeki kaygının azaldığını gördü ve adamın, yanında polisle ya da para sızdırmak için gerekirse zor kullanmasına yardımcı olacak bir dostuyla gelmiş olabileceğinden kaygılanmış olduğunu farketti.

“İçeri gel,” dedi Chester.

Rydal içeri girdi. Bacak bacak üstüne atmış, kollarını koltuğun kenarlarına koymuş oturan Colette’i, “İyi geceler,” diyerek selamladı. Ne kadar rahat olduğunu göstermek için özellikle bir oturuş gibi geldi bu Rydal’a. “Demek otelden aynlırken bir sorun çıkmadı ha?” dedi Chester’a.

“Yok, yok.” Parmağıyla bıyığını sıvazlayarak karısına baktı Chester.

“Görüyorum ki bizi kalburüstü bir otele göndermişsin,” dedi Colette gülümseyerek.

Rydal odayı taradı gözleriyle. Ucuz eşyalarla donatılmış, külüstür bir odaydı bu. “Bir gecelik ne de olsa,” dedi. “Size pasaportlardan söz etmeye geldim. Yarın öğleye kadar size iki pasaport bulabileceğimi sanıyorum. Biraz önce bir dostumla konuştum da.” Rydal kendine kibar ve işbitirici bir hava vermeye çalışıyordu ama hemen konuya girmesi Chester’ı afallatmışa benziyordu.

“Aaa evet, her neyse... Oturmaz mısın?” dedi Chester bir iskemle çekerek. “Paltonu alayım mı?”

Rydal paltosunu çıkartmak üzereyken birdenbire vazgeçerek, “Hayır, teşekkür ederim; böyle iyi,” dedi ve paltosunun düğmelerini açarak iskemleye oturdu.

“Buradaki ısınma sorununa bakarsak hepimizin paltolarla oturması gerekir,” dedi Colette. “Sevgilim, tiftik şalımı verir misin bana?”

“Tabii, sevgilim.” Chester raf raf ayrılmış dolabı açarak koskocaman, siyah-beyaz bir şal getirdi karısına.

Rydal Colette’in zarif hareketlerle şala bürünüşünü ve ellerini içine alışını izledi.

“Pasaportlardan söz ediyordun,” dedi Chester öteki iskemleye oturarak. Elinde yarısı içilmiş bir kadeh belirivermişti. “İçki ister misin?”

“Şimdilik hayır; sağol,” dedi Rydal kendi sigaralarından birini yakarak. “Yarın öğleye kadar tanesi 5.000 dolardan iki pasaport bulabilirim size. Pahalı sayılmaz. Bu işi ayarlayan da... diyelim 1.000 dolar da kendine istiyor. 10.000 dolar pasaportları yapacak adamın olacak.”

Chester önce Colette’e, sonra Rydal’a baktı. Konuşmak için ağzını açar gibi olduysa da vazgeçerek kadehinden bir yudum aldı.

“İstemiyorsanız, niyetim bu pasaportları size kakalamak değil,” dedi Rydal. Chester'ın belirgin bir şekilde kendisinden kuşkulanması delikanlıyı rahatsız etmeye başlamıştı. “Bana sorarsanız yarın sabah polisler Chester MacFarland diye birini aramaya başlayacaklar. Sivil polisin cebindeki resmin üstünde ismin yazmıyor, ama o resmin kopyaları vardır poliste. Birileri de o sivil polisin bu akşamüstü özellikle seni aradığını biliyor olabilir. Siz otelin altıncı katında kalıyordunuz; adamın cesedi de aynı katta. Polis otel çalışanlarına, altıncı katta kalanlardan kimin o resimdeki adama benzediğini soracaktır. Sizin de o saatlerde otelden ayrıldığınızı...”

“Hı-hı,” dedi Chester ve cebinden çıkarttığı mendile burnunu sildi.

“Bana haklıymış gibi geliyor, Ches,” dedi Colette. “Bu gece yola çıkarız filan diyorsun ama ya bizi -ne bileyim?- Yugoslavya sınırında filan durdururlar, pasaportlarımızı göstermemizi isterler ve polisin bizimle konuşmak istediğini söylerlerse ne olur, bir düşünsene?” Bunları söylerken sol elini sallayıp duruyordu genç kadın. Rydal Colette’in parmağındaki kocaman elmas yüzüğü farketti. Arkasındaki pahalı platin alyans, yüzüğün garantisi gibiydi sanki.

Chester’ı kararsızlığa düşüren paranın miktarı mıydı acaba? Niko’nun dostunun işçiliği de büyük olasılıkla epey yalapşak çıkacak olsa da, bir

Amerikan pasaportu için 5.000 dolar gülünç olacak kadar ucuzdu. Rydal kol saatine bir göz attı.

“Acelen mi var?” diye sordu Chester.

“Hayır, yani evet, saat on buçukta biriyle sözleştim. Dostum bekler tabii, ama onu çok da bekletmek istemiyorum. Bu işi şu bizim Niko ayarlıyor.” Rydal oturduğu iskemlenin ucuna ilişmişti. Eliyle alnını sıvazladı. Öfkelenmeye başlıyordu yavaş yavaş. Bu işten para mara kazanmayacağını, Chester’ın da bunu böylece bilmesini istediğini açıklayacak bir nutuk atmanın sınırına gelmişti, ama bir şey engel oldu bunları söylemesine. “Bu gece buraya gelmemin nedeni, elinizdeki pasaportlardaki fotoğraflarınızı alıp arkadaşına iletebilsin diye Niko’ya götürmekti. Fotoğraflarınızı ve pasaportlar için gereken öndeliği - ki bunun 5.000 dolar olması kanısındayım. Gerisi size kalmış.” Rydal yerinden kalkıp Colette’in oturduğu kanepenin yanında duran çirkin mi çirkin ayaklı sigara tablasının yanına gitti.

“Chester sevgilim, ne demek istediğini görmüyor musun?” dedi Colette gözlerini Rydal’a kaldırarak. “Ben görüyorum.”

Rydal gözlerini hızla genç kadının gözlerinden kaçırdı ve suratını asarak sabırsızlıkla önce Chester’a, sonra kapıya baktı. Beş saniye sonra o kapıdan çıkıp gitmeyi, bu insanları bir daha asla görmemeyi, Niko’yu bulup işin bozulduğunu söylemeyi ve Niko’nun Nauplion’daki arkadaşı Frank’a açtığı şehirlerarası telefonun bedelini Niko’ya cebinden ödemeyi düşünüyordu.

“Sanınm anlıyorum,” dedi Chester. “Pasaporta ihtiyacımız var, işte bu kadar.” Berbat bir alışverişte köşeye sıkıştırılmış ve sonunda da pes etmiş kaygılı birine benziyordu tıpkı.

“Belki pasaport için başvurabileceğin bir başka yer vardır,” dedi Rydal. “Eğer öyleyse, benimkini kabul etmek zorunda değilsin. Benimki denemez aslında. Ben yalnızca bu adamları tanıyorum, o kadar.”

“Başvuracağım başka yer yok,” dedi Chester.

“Sevgilim! Sanırım bu genç adam bize bir iyilik yapıyor!” dedi Colette koltuktan kalkarak. “Ben de ona teşekkür etmekte bir sakınca görmüyorum!” Şalı elleriyle sıkı sıkı çenesinin altında tutmuş, Rydal’a bakıyordu. “Teşekkür ederim.”

Rydal elinde olmadan gülümsedi. “Bir şey değil.”

“Ne lazım? Vesikalık resimlerimiz mi?” diye sordu Colette masanın üstünde duran çantasına doğru yürüyerek.

“Hayır, elinizdeki pasaportlardaki resimler olmalı. Deliklerin deliklere uydurulması gerek,” diye yanıt verdi Rydal. “Böylesi daha kolay oluyormuş.”

“Tabii ya! Ne sersemim! Bunun böyle yapıldığını bir filmde izlemiştim,” dedi Colette. “Bu fotoğrafımdan nefret ediyorum ama sanırım ondan kurtuluş yok. En azından bu seyahat boyunca.” Pasaportunu Rydal’a uzattı. “Sanırım sen resmi oradan benden iyi çıkartırsın.”

“Tabii.” Oysa Rydal resimlerin pasaportlara sıkı sıkı yapıştırıldıklarını biliyordu. Chester kendi pasaportunu çıkartmak için elini ceketinin iç cebine soktu.

“İyi ki dün gece yemekten döndüğümüzde pasaportları resepsiyondan almışım,” dedi Chester kendi kendine konuşur gibi. “Onlara bu sabah erkenden yola çıkacağımızı söylemiştim.”

“Bir şey daha var,” dedi Rydal. “Girit uçağı sabah saat 10;45’te kalkıyor. Daha iyi bir fikriniz yoksa, bence en iyisi o uçağa yetişmeniz.” Chester’ın uzattığı pasaportu aldı Rydal.

“Yok, yok; Girit iyidir,” dedi Chester, delikanlıyı sakinleştirmek ister gibi kollarını iki yana açarak. Çok kaygılı görünüyordu.

Rydal’ın dudakları bir horgörü ifadesiyle kıvrıldı bir anlığına. Yan gözle Colette’e bakınca, bu ifadenin genç kadının gözünden kaçmamış olduğunun farkına vardı. Salak değil ki, diye düşündü Rydal. “Peki ya para? Nakit 5.000 dolarınız var mı yanınızda?”

“American Express seyahat çekleri var,” dedi Chester.

Rydal başını salladı. “Olmaz. Yarından sonra kimsenin Chester MacFarland imzalı çeklere el sürmek isteyeceğini sanmıyorum.”

Yüzünde gülünesi-acınılası bir ciddiyet ifadesiyle başını salladı Chester; çevresine bakındı; sonra odanın bir köşesinde duran yarı deri yarı çuval bezi bir bavulun yanına gitti ve bavulu alıp banyoya girerek kapıyı kapadı.

Rydal onun orada ne yaptığını çok iyi biliyordu: Büyük olasılıkla karısı tarafından bavulun astarının bir yerine dikilmiş gizli bölmeden yeşil yeşil Amerikan dolarları çıkartıyordu içeride. Rydal da nakit parasını bavulunun astarındaki gizli bir bölmede tutardı. O bölmede şimdi sekiz tane on dolarlık, aşağı yukarı on tane de bir dolarlık kalmıştı kala kala. Chester'ın bavulundaysa bir servet yatıyordu herhalde. Colette koltuğun arkasında durmuş, parmaklarını koltuğun sırtında bir aşağı bir yukarı gezdirerek yan gözle Rydal’a bakmaktaydı.

“Amerika’nın neresindensin?” diye sordu delikanlıya.

“Massachusetts’tenim.”

“Ben Louisianalıyım; ama ayrılalı o kadar uzun zaman oldu ki sanırım hiç aksanım kalmadı.”

Aslında dilinin hâlâ biraz güney şivesine çaldığını önceden farketmişti Rydal. Yanıt vermedi ve gözlerini -sanki biraz sonra ardından genç kadının siyah süet topuklu ayakkabılarının ve narin ama güçlü ayak bileklerinin belirmesini beklermişçesine- koltuğun arkasında kalan köşeye dikmekle yetindi. Derken bekledikleri ortaya çıkıverdiler. Rydal’ın gözleri bileklerden baldırlara, baldırlardan yuvarlacık kalçalara, kalçalardan göğüslere yükselip Chester tam banyodan çıkarken de genç kadının gözlerine kenetlendi.

Chester bir delikanlıya bir karısına baktıktan sonra küt diye yere bıraktı elindeki bavulu. Bir elinde bir tomar dolar tutuyordu. “İşte burada,” dedi.

“Benimle gelip Niko’yla buluşmak ister misin?” diye sordu Rydal kibar kibar.

Chester işkillenivermişti. “Nerede?”

“Anayasa Meydanı’nın oralarda, Syndagma’nın yanındaki bir köşe başında. Belki Niko’yu tanıyorsundur. American Express’in önünde sünger satar.”

“Ha!” dedi Chester. Dudaklarında beliren yarım yamalak gülümseme yürekten gelen bir tebessüme dönüşmüş, gözleri parlamıştı. “Tabii tanıyorum. Ondan bir sünger almıştım. Sevdimdi kératayı.”

Acaba neden, diye aklından geçirdi Rydal. Ortak noktaları olan düzenbazlıktan dolayı mı? “Hemen çıkıp bir taksiye atlasak iyi olacak,” dedi ortaya konuşarak. Chester elindeki dolarları hâlâ ona uzatmaktaydı. Rydal bunu görmezden gelerek Colette’e dönüp, “İyi geceler,” dedi.

“İyi geceler,” diye yanıt verdi genç kadın. Kulağa hoş gelen, son heceleri vurgulayan, tiz bir sesi vardı.

“Bu iş ne kadar sürer?” diye sordu Chester, elindeki banknotları ceketinin iç cebine tıkıştırarak.

“Bir saat sürmez bile. En çok 45 dakika filan diyelim - eğer dönüşte de taksiye binersen,” diye yanıt verdi Rydal.

Chester kol saatine bakarak, “Onbiri biraz geçe görüşürüz, sevgilim,” dedi ve ellerini genç kadının beline koyarak kendisine çevirdiği dudaklarına bir öpücük kondurdu.

Sonra Colette gözlerini Rydal’a çevirdi; Rydal da kapıya.

İki adam merdivenlerden inerken hiç konuşmadılar. Bir taksi yakalamaya çalışan Rydal sonunda birini durduruncaya kadar yürüdükleri

sokaklar boyunca da sustular. Takside de sürdü bu sessizlik. Rydal'ın hem samimi ve dürüst hem de çok bilmiş ve karanlık yüzlü görünme çabaları da bu sessizliğe katkıda bulunuyordu.

Sabırsızlık ve soğuk nedeniyle bir aşağı bir yukarı yürüyüp duran Niko onları köşe başında bekliyordu. Kol saatine bakıp yedi dakika geç kalmış olduklarını gördü Rydal.

"Aaa... lastik ayakkabılı adam işte burada," dedi Chester, Niko'yu tanımanın getirdiği ferahlıkla ve taksiye para ödeme işini Rydal'a bıraktı.

"*Kalispera* (İyi geceler)," diye seslendi Niko, Chester'la Rydal yanına yaklaşırlarken.

"'*spera*" diye yanıt verdi Rydal sokak argosuyla; sonra, "Nauplion'daki dostun Frank'tan ne haber?" diye sordu Yunanca konuşmaya devam ederek.

"Dediğim gibi... yapabileceğini söyledi," diye yanıt verdi Niko.

"Senden daha önce bir sünger almış olan Bay Chester MacFarland'ı tanıştırayım sana," deyip Chester'a işaret etti Rydal.

"Memnun oldum, şeref duydum," dedi Niko; sonra Rydal'a dönerek, "Ha sünger olmuş ha pasaport; gerçek bir Yunan vatandaşı için hiç farketmez," diye ekledi.

"Doğru söze ne denir! Bay MacFarland kendisinin ve karısının fotoğraflı pasaportlarını getirdi."

"Ne konuşuyorsunuz?" diye sordu Chester. Bu işten keyif aldığı besbelliydi. Ayak uçlarında yaylanıyor, Niko'ya yalnızca bir araç, iyi bir bahşiş vererek mutlu edeceği ayaktakımından biriymiş gibi alaycı alaycı bakıyordu.

Rydal pasaportları Niko'ya uzattıktan sonra Chester'a dönüp, "Şimdi de parayı ver," dedi.

Hemen toparlandı Chester. Pembe-beyaz gıdısı, kolalı yakasının üzerinden sarkıyordu. Paltosunu yana itip ceketinin iç cebinden çıkarttığı parayı Niko'ya uzattı.

Niko başını sallayarak paraları aldı; biraz ilerideki sokak lambasının altına gidip saymaya başladı.

Rydal ellerini arkasında kavuşturmuş, sokak lambasına bakıyordu. Chester onları hiç umursamadan sarmaş dolaş karşı kaldırımdan geçen genç çifte bir göz attı. Niko 4-5 metre ilerilerindeydi. Bu kadar para sanki her gün elinden geçermiş havasında hepsini saydıktan sonra hızlı adımlarla yanlarına gelerek, "Tamamdır," dedi Rydal'a. Akan burnunu elinin tersiyle

sildi. “Teslimatta da 5.000 daha verecek. Bana da 800, okey mi?” Söyledikleri arasında tek İngilizce sözcük ‘okey’ olmuştu.

“Ben senin için bir binlik düşünmüştüm,” diye gülümsedi Rydal.

“Okey,” dedi Niko neşeyle. Kurşun kaplı ön dişi ölgün ölgün parıldadı gece karanlığında. Hemen yanındaki boşluk kara dipli kuyular gibiydi.

“Frank ne zaman geliyor?” diye sordu Rydal.

“Sabah yedide,” diye yanıt verdi Niko.

“Saat 10:45’e kadar işi bitirebilecek mi peki?”

Ellerini açıp yo yo diye salladı Niko; sonra olumsuz olumsuz başını sallayarak, “Olmaz,” dedi. “O kadar hızlı çalışamaz.”

“Ona ne soruyorsun?” diye sordu Chester.

“Yarın sabah uçak saatine kadar pasaportların hazır olup olamayacaklarını. Yanıt hayır; ama nasıl olsa Girit’e gitmek için pasaport göstermeniz gerekmeyecek.”

“Bunu biliyorum,” diyen Chester'ın gözleri biraz büyümüştü. “*Ne zaman* verebilirmiş peki?”

“Öbür gün uçak saatine kadar hazır olurlar sanırım. Yani perşembeye,” dedi Rydal; sonra Niko’ya döndü. “Perşembeye hazır olsunlar ama,” dedi. “Onları alıp Girit uçağına binersin. Onkırkbeşte Iraklion’a kalkan uçağa. Tamam mı?”

“Okey,” dedi Niko.

Bu onun herhalde ilk uçak yolculuğu olacak diye aklından geçirdi Rydal. “Bilet parasını da sana verilen paradan ödeyeceksin, okey mi?”

“Okey,” dedi yine Niko.

“Bu dil okeyden ibaret olsaydı ben de okey olurdum,” diye mırıldanarak cüzdanından bir banknot daha çıkarttı Chester.

Rydal onu durdurmak üzereyken vazgeçti bundan. Eğer fazladan bir bahşiş vermek adamı rahatlatacaksa, keyfi bilirdi.

“Hani şu inciler...” dedi Chester. “Bana gösterdiğin şu inci bilezik...”

Niko ‘inci’ sözcüğünü biliyordu. Elektrik şoku yemiş gibi kulakları dikiliverdi. “İnci bileziği almak mı istiyor?” diye sordu Rydal’a Yunanca.

“Kaça satacağına bağlı. Bir daha göster bakalım,” dedi Rydal.

“Bilezik evde. Onu gördündü ya,” dedi Niko.

“Biliyorum, ama ona ne istiyorsun?” diye sordu Rydal. “Hadi git getir onu. Satın alacak ama ben kaça vereceğini bilmek istiyorum.”

“15.000 drahmi,” diye yanıt verdi Niko.

“Beşyüz dolar mı yani?” diye sordu Rydal fiyatı gerçekçi bulmayarak. “Hadi şunları bir kez daha görelim, Niko.”

Niko o koca ve kapkara işaretparmağını kaldırarak, “Bana 20 dakika ver,” dedi; sonra Amerikan ordusu malı montunun paraları ve pasaportları koyduğu ceplerinin çıtçıtlarını kontrol etti kapalılar mı diye ve en hızlı adımlarıyla yanlarından uzaklaştı. Badi badi basan ayaklarıyla ne yürüyor ne koşuyor denebilirdi. Ayak bileklerinin iç yüzlerine basıyormuş gibiydi sanki.

Rydal kollarını göğsünde kavuşturup elinde tepeleme dolu bir kesekâğıdıyla yanlarından geçen tıknaz kadının uzaklaşmasını bekledi; sonra, “Demek o inci bileziği almak istiyorsun?” dedi Chester’a.

“Beşyüz dolara, evet,” dedi Chester. “Bana gerçekmişler gibi göründü.”

Rydal başını salladı. İnciler gerçekti ve beşyüz dolara kelepir sayılırlardı. Bir süre sonra Colette’in çilli, tombul bileğinde olacaktı bilezik. Chester’a koca bir öpücük -ve biraz da fazlasını- sunardı herhalde bu bilezik için. “Bu arada... şu pasaport işinin üstünden bir kez daha geçmek istiyorum,” dedi Rydal. “Perşembe günü Kandiye’de ona 5.000 dolar daha vereceksin. Niko kendisi için 800 dolar istedi ama ben ona 1.000 dolar önerdim. Bu onun telefon ve Girit’e gidiş geliş giderlerini karşılar....” Rydal konuşmasını kesti.

“Veee...?”

“Madem Niko artık yardakçın oldu, o zaman ona az ya da yeterli yerine biraz fazla ödeme yapman daha iyi olur kanısındayım,” dedi Rydal biraz ukala bir edayla.

Anlayışla gülümsedi Chester çocukça bir gülümsemeyle. “Sana katılıyorum,” dedi. “Ne demek istediğini anladım.”

Bir süre sessiz kaldılar. Rydal, Chester’ın, ya sen ne kadar alacaksın, ya da bu iş için sen ne istersin, türünden bir soru sormasını bekledi ama böyle bir soru gelmedi karşısındakinden. Üstlerine inen pustan korunmak için paltosunun yakalarını kaldırdı Rydal. Üşüyen parmaklarıyla paltosunun yaka ve kol kenarlarının iyice yenmeye başladığını hissedebiliyordu. Chester'ın huzursuzluğunu, paradan söz etmekten duyduğu rahatsızlığı, hatta cimriliğini sezen Rydal, tüm partal giysilerine karşın kendini MacFarland’dan üstün hissediyordu.

“Bir yerde kahve içecek zamanımız var,” dedi delikanlı. “Şu sisten kurtulsak mı, ne dersin?”

“Tabii, iyi olur.”

Köşebaşında küçük bir kahvehane buldular. Ufacık masaların hemen hepsi boştu. Rydal'ın karnı acıkmıştı ve camlı tezgâhlarda sergilenen kâse kâse yoğurtlardan birini ya da bir sütlaç yiyebilirdi, ama yalnızca bir espresso söyledi kendine. Chester kapuçino istemişti.

"Niko Girit'te bizi nerede bulacağını nasıl bilecek?" diye sordu Chester.

"Perşembe günü öğleyin saat bir gibi onu Kandiye Havaalanı'nda bulman en iyisi olur," dedi Rydal. "Uçak bir-bir buçuk gibi alana iniyor. Niko da hemen Atina'ya dönecektir zaten."

"Hı-hı," dedi Chester. Önlerine ilk önce birer bardak su, sonra kahvelerini bırakan garson kızın ellerini izliyordu. "Pasaportlar yeterince iyi olacak mı sence?" diye sordu. Dudaklarında yarı özür dilermişe benzeyen -ya da tedirginlik kokan- bir gülücük belirmişti.

"Bence olurlar. Niko'nun arkadaşının çıkarttığı işleri hiç görmedim ama, iş bulduklarına göre iyi iş yapıyor demektir." Rydal sanki bir terzinin becerisinden söz ediyorlarmış gibi bir tavırla söylemişti söylediklerini. Gözlerini çevirip sakin sakin Chester'a baktı.

Chester'ın iri ve manikürlü elleri, sigara içmekle fincanını ağzına götürmek arasında kalan zamanda onlarla ne yapacağını bilmezmiş gibi masanın üstünde kıpraşıp duruyorlardı. Uçuk mavi gözleri biraz kanlanmıştı. Baygın baygın kokan erkeksi bir tıraş losyonu ya da kolonya kokusuna karışan hafif bir viski kokusu yükseliyordu üstünden. Rydal adamı çenesinde, babasının çeneden yükselip bıyığıyla karışan sakalıyla hayal etmeye çalıştı. Adamı babasının sakalıyla hayal etmek hiç de zor değildi. Chester'ı, 40 yaşındayken sakalsız olan babası olarak hayal etmek çok kolaydı doğrusu; çünkü babası ancak elli yaşına yaklaşırken sakal bırakmıştı. Bu akşamüstü koridorda bir cesetle cebelleşirken gördüğü bu adama böylesine birdenbire ve içten gelerek -eğer böylesine akıldışı bir davranışa bir neden bulmak gerekirse- yardım etmiş olmasının başlıca nedeninin, Chester'ın babasına bu denli benziyor olması olduğunu farketti delikanlı. Bu durumun, yüreğinin gizli bir köşesinde babasına duyduğu bir saygı kırıntısının hâlâ var olduğuna işaret ettiğini düşündü. Bu düşünce hiç hoşuna gitmemişti.

"Epey zamandan beri mi Atina'dasın?" diye sordu Chester.

"İki ay kadar oluyor."

Anladım der gibilerden başını salladı Chester. "Bakıyorum dillerini hemen kapmışsın ha?"

“Zor bir dil değil,” dedi Rydal yerinde kıpırdanarak. Sekiz yaşındayken -belki de daha gençken; her ne halse, babasının Latince’de ‘belli bir beceri düzeyi’ne geldiğine karar verdiği sıralarda- babasının onu ilk kez Yunanca’yla; onbeş yaşına geldiğinde de, baba Keener’ın karısı ve üç çocuğuyla yaz sonunda gerçekleştirmeyi tasarladığı Avrupa gezisine hazırlık olarak sokaklarda konuşulan Yunan argosuyla tanıştırmasını anımsadı delikanlı. Bu Rydal’ın Avrupa’ya ikinci gidişi olacaktı ama hiçbir zaman gerçekleşemedi; çünkü delikanlı o bahar Agnes’le tanışmıştı. Chester’ın bakışlarını üzerinde hisseden Rydal elinde olmadan yana doğru eğilip Chester'ın tam arkasındaki duvarı kaplayan aynaya bir göz attı. Kısacık kesilmiş, düzgün taranmış, havadaki nemle ıslanmış koyu renk saçları pırıl pırıldı. Oldukça soluk yüzü tertemiz, gözleri ve ağzı her zamanki gibi ciddi ve sakindiler. Chester onun öyle herkesle pek yüzgöz olmayan bir dolandırıcı ya da suç çevrelerinin kıyılarında dolanan biri olduğunu düşünüyordu herhalde. Adamın ne düşündüğü umurunda bile değildi delikanlının. Bir sigara yakarak, ‘Yatırım işinde miydin?” diye sordu birdenbire.

“Şe-ey...” Chester'ın parmakları masayla oynamayı bıraktılar. “Öyle de diyebiliriz. Başkalarının işlerini yönetirim.” Bir an sustu; sonra aradığı sözcüğü sonunda bulmuş gibi, “Danışman diyebilirsin,” diye ekledi. “Hisse senetleri işi. Bilirsin işte.”

Bilmez miydi? “Ne tür hisse senetleri?” diye sordu Rydal.

“Eee...” Uzunca bir sessizlik oldu. “Aslına bakarsan pek çoğu gizli şimdilik. Borsada resmî kayıtları yok. Hisselerden biri, henüz tamamlanmamış bir buluşla ilgili örneğin. Universal Key diye bir şirket. Manyetik alan teorisiyle çalışan bir aygıt bu.” Chester’ın sesi ikna edicilik kazanmaya başlamıştı. Gözlerini delikanlının gözlerine dikti.

Rydal başını salladı. Chester işine ısınıyordu. Onun işlerini nasıl yürüttüğünü aşağı yukarı çıkartmıştı Rydal. Bu adam bir dolandırıcı, hem de çok usta bir dolandırıcıydı. Hani şu kendini bile söylediklerine inandıran, olası yatırımcıları etkisi altına alan büyüsüne kendisi de kapılan türden dolandırıcılardan. Rydal onun gerçekdışı bir âlemde yaşadığını sezebiliyordu. İşte bu yüzden de otel koridorundaki o cesedin gerçekliğinin adamı altüst etmiş olmasına şaşmamalı. “Hisse senedi alacak durumum yok bu aralar,” dedi Rydal.

“Yo, hayır tabii,” diye gülümsedi Chester. “Demek bu aralar pek durumun yok... Ben de tam sana... şu pasaport konusundaki zahmetlerine...

ufak bir karşılık vermeyi düşünüyordum. Sence ne kadar...”

“Malî durumumdan söz etmiyorum,” diye adamın sözünü kesti Rydal kendisi de gülümseyerek. “Hisse senetleriyle ilgilenmiyorum demek istemiştim. Ayrıca böyle sırları aktarabileceğim hiç kimse de yok tanıdıklarım arasında.” Bu karşılık verme konusunun Chester’ı tedirgin ettiğini görebiliyordu Rydal. Adam bu konuyu bir an önce sonuca bağlamak, bir şantajla karşı karşıya olup olmadığını öğrenmek istiyordu. Derin bir soluk alıp kahvesini bitirdi Rydal; sonra kol saatine baktı. Beş dakika sonra Niko’yla buluşmaları gerekiyordu.

“Her neyse... sana olan borcumu ödemek için ne kadarın yeterli olacağını düşünüyorsun? Sana bir şey vermek isterdim. Yoksa bu konuyu Niko’yla hallettiniz mi?”

“Hayır,” diye yanıt verdi Rydal kılı bile kıpırdamadan. “Sağol. Bir bedel ödemen gerekmez.”

“Hadi ama, yapma canım... Seni kırmak istemem... niyetim bu değil... ama ne de olsa...” Aslını ararsanız, karşısına çıkan faturayı hiç mi hiç ödemek istemeyen birini andırıyordu tıpkı.

Rydal başını salladı. “Sağol,” dedi bir kez daha ve bir parmak işaretiyle garson kızı yanlarına çağırarak kahvelerle birlikte masaya bırakılmış olan pusuladaki hesabı ödemek için elini cebine attı. “İyi bir işadamı olarak hiç olmazsa pasaportların iyi kotarılıp kotarılmadıklarını görmeyi beklemelisin,” dedi adama. “Şimdilik bütün yaptığım, karınla senin pasaportlarınızı ve 5.000 dolarınızı elinizden almak oldu diyebiliriz.”

“Ha-a!” diyerek gülümsedi Chester. “Yok yok bırak, bunu ben ödeyeceğim. Sen taksiyi ödedin ya.” Chester hesap tutarını, bir o kadar da bahşişi masaya bıraktı. “Üstelik polisler gelirse bize tanıklık etmeyi önererek otelde bana çok büyük iyilikte bulundun,” diye ekledi alçak sesle. Bunları söylerken gözlerini ayırmadığı sigara tablasından kaldırdığı bakışlarını Rydal’ın gözlerine dikti. “Eğer bizimle birlikte Girit’e gelmek istersen, giderlerini üstlenebilirim,” dedi. “Hiç olmazsa bunu yapabilirim. Bu gezi benim sana ikramım olur - özellikle de -hani polis beni sorguya çekmeye filan kalkarsa- hâlâ tanığım olmayı kabul edersen.” Sözcükleri ağzından çıkartmakta zorlanıyormuşa benziyordu Chester. Eliyle pembe-beyaz alnında biriken ter damlalarını sildi.

Rydal bu öneriyi ölçüp biçiyordu kafasında. Zaten kısa bir süre sonra Girit’e gitmeyi düşünüyordu, ama Chester’ın önerisini kabul etmek için bir neden olmamalıydı bu. Akıllılık mı olurdu bu, yoksa akılsızlık etmiş mi

olurdu? Akıllıca olmayacağı apaçık meydandaydı. Akıllılık olacağıysa su götürürdü. Yine de bir türlü boş veremiyordu bu öneriye. Chester'a olan ilgisinin salt meraktan kaynaklandığını görebiliyordu artık. Ayrıca karısında da -onunla bir maceraya girişmeye hiç niyeti yoksa da- kendisini ona çeken bir şey vardı. Risklerle dolu bir durumdu bu. Sakın onun bu öneriye sıcak bakmasına neden olan şey bu ilkel cinsel cazibe olmasın? Atina'nın o erguvan renkli günbatımlarında, gül rengi parmak uçlarıyla Akropol'e dokunan o Atina şafaklarında maceralar yaşayacağını hep ummuştu, ama bir türlü aradığını bulamamıştı. Aradığı macerayı, babasına benzeyen bir dolandırıcının alkolden al al olmuş yüzünde mi bulmak mı yazılıydı yoksa kaderinde? Rydal kendi kendine gülümsedi.

“Eee? Biraz düşünmek mi istiyorsun?”

“Hayır,” dedi Rydal. “Öylesine düşünüyordum yalnızca. Evet, sanırım sizinle birlikte Girit'e gideceğim. Hem zaten ben de bu sıralar oraya gitmeyi düşünüyordum. Yol masraflarına yetecek kadar param da var.”

“Her neyse, onu sonra konuşuruz ama... ama yarın bizimle Girit'e geliyorsun, değil mi?”

Rydal tamam diye başını salladı ağzını açmadan. Kabulle ilgili tek sözcük söylemeye bile korkmuştu nedense. “Gidip Niko'yu bulmalıyız,” dedi kısaca.

5

Chester saat onbiri biraz geçe Hotel Dardanelles'e döndüğünde, Colette'i yatakta ağlar buldu. Yatağın başucu lambası yanıyordu. Başını kıvırdığı sol koluna dayamış olan Colette yüzünü kapıya dönmüş, yan yatıyordu yatakta.

"Ne var? Ne oldu, sevgilim?" diye sordu Chester, yatağın yanına diz çökerek.

"Off, bilmiyorum ki," dedi Colette. Ağladığı zaman hep olduğu gibi tiz ve çocuksu çıkıyordu sesi. "Ne bileyim... Dünya başıma - başımıza - yıkılıyor sanki."

"Ne demek istiyorsun, bir tanem?"

Eliyle sağ gözünün yaşını sildi Colette. "O adam öldü, öyle değil mi?"

"Evet, sanırım öldü. Üzgünüm, bebeğim; ama bir kaza olup -ki bir kazaydı zaten- ölmüş olması bizim için bir şans; çünkü o polis birkaç dakika sonra kendine gelseydi, oradan asla kaçamazdık. Bu şekilde..."

"Bu konuda nasıl bu kadar umursamaz oluyorsun, anlayamıyorum," diye kocasının sözünü kesti Colette.

"Soğukkanlı olmalıyım da ondan. Umursamaz değilim ama -bu vartayı atlatmak istiyorsak- soğukkanlılığı elden bırakmamam gerekiyor. Elim ayağıma dolaşsa, daha mı iyi olurdu yani?"

"Ha-a-yır," diye mızıldandı Colette, uysal bir çocuk gibi.

"Tamam işte. Ben ne yapmam gerekiyorsa onu yapıyorum. Yeni pasaportlarımız perşembe günü Girit'te elimizde olacak. Onları getiren adamla uçaktan iner inmez buluşacağım. Ve de bak sana ne getirdim." Chester ayağa kalkıp ceketinin cebindeki inci bileziği çıkarttı ve Colette daha iyi görebilsin diye başucu lambasının ışığına tuttu.

Colette birkaç saniye baktı inci bileziğe; sonra başını kaldırmadan sağ elini uzatıp ona dokundu. Parmak uçlarıyla bileziği şöyle bir oynatıp yarı kaldırdı yerinden Chester'ın avcunun içinde; sonra, "Pek de güzelmiş," deyip elini yine çarşafların altına çekti.

"Tat-lıım..." dedi bir anlığına ne yapacağını şaşıran Chester. "Bunlar gerçek inci. Hem de onları neredeyse bedavaya aldım. Yalnızca 500 Amerikan Doları'na. Hadisene! Bu gece bana bir gülücük yok mu?"

Karısının yumuşacık, sıcacık yüzünü parmakları arasında tutuyordu sevgiyle.

Genelde gülümser, öpülmeyi beklerdi Colette. Bu geceyse gözleri dertli dertli, neredeyse kocasını paylarcasına bakıyorlardı. “Bu senin siciline işlenecek, değil mi?” diye sordu.

“Ne?”

“O Yunanlı polisi öldürdüğün.”

Chester ellerini karısının yüzünden çekip yatağın kenarına oturdu şaşkınlıkla. “Chester MacFarland’ın siciline yazılabilir sanırım, ama şimdilik MacFarland’ın *benimle* bir bağlantısı yok,” dedi. Dünyanın en mantıklı açıklamasını yapmış gibi bakıyordu karısının yüzüne. “MacFarland... Perşembe günü başka bir ismimiz olacak bizim.” Bir süre karısının bir şey söylemesini bekledi; Colette hiçbir şey söylemeyince yataktan kalkıp paltosunu çıkarttı.

“Ben kaygılıyım, Chester,” dedi Colette. Babasının yeniden yanına oturmasını isteyen bir çocuğun sesi gibi çıkıyordu sesi.

“Bunu biliyorum sevgilim, ama yarın kendini daha iyi hissedeceksin. Sana söz veriyorum. Rydal biletlerimizi alacak. Parasını ona verdim. Tüm yapmamız gereken, yarın sabah saat onda havaalanında olmak.”

Colette yanıt vermedi. Chester karısının gözlerinin hâlâ açık olduğunu gördü. Dümdüz önündeki boşluğa bakıyordu genç kadın. Banyosunu akşam yemeğinden önce odalarındaki küçücük küvette ılık suyla yapmış olan Chester pijamalarını giydi ve elektrikli tıraş makinesiyle tıraşını oldu. Gür ve bereketli bir sakalı vardı ne de olsa ve bu gece iki kişilik yatakta yatacaklardı karı-koca. Diş fırçasındaki su damlalarını silkelerken, “Ha, bu arada... şu genç de bizimle birlikte geliyor yarın,” dedi. “Buna ne dersin? Bence epey yararlı olacak bu.”

“Girit’e mi geliyor?” diye sordu Colette. İlk kez kaldırmıştı başını kolundan.

“Evet. Bunu ona -gelmek istersen yani diyerek- ben önerdim. Yaptıkları için tek kuruş para almayı reddetti. Bana öyle dedi yani. Arkadaşı Niko’ya ödeyeceğim 1.000 dolardan pay alıyordur belki, ne bileyim. Her neyse... o da bizimle geliyor işte. Hem bu bizim için bir şans,” diyerek sesini alçaltıp Colette’e doğru yürüdü Chester; ama karısının yüzüne bakmıyor, tüm dikkatini elindeki yüz havlusuyla ellerini kurulamaya vermiş görünüyordu. “Girit’te polis tarafından sorgulanacak filan olursak, bütün bu akşamüstünü bizimle geçirdiğini, o Yunanlı dedektifi hiç görmediğimizi filan söyleyebilir

ve...” Perşembe gününden sonra MacFarlandlar değil başka pasaportlara sahip bambaşka kişiler olacaklarını anımsayıp bu tanıklığa gerek kalmadığını farkederek cümlenin yarısında susuverdi Chester.

“Demek senden para almak istemedi? Ne kibar çocuk, değil mi? Gördün mü, kuşkulanmakta haksızmışsın,” dedi Colette gülümseyerek. Yatakta oturmuş, kollarını bacaklarına dolamıştı şimdi.

“Öyleymiş. Ola ki...” deyip sustu Chester. Bal gibi de bir şantajcı olabilecek birini -ortada hiçbir geçerli neden yokken- Girit’e davet edip peşlerine taktığı için budalalık yaptığını düşünmeye başlamıştı. Perşembeden sonra Rydal Keener’ın onlara hiçbir yararı olmayacaktı. Peki ama Rydal bundan neden söz etmemişti? Onun cin gibi zeki bir genç olduğundan hiç kuşkusu yoktu Chester’ın. Karısının artık asık olmayan, biraz neşelenmiş suratına çevirdi gözlerini. Gözyaşları kesilmişti. Masanın üstünde duran viski şişesine doğru yürüdü Chester. “Uyku ilacı niyetine sen de bir tane ister misin?” diye sordu.

“Hayır sağol. Aslında koca bir bardak soğuk süt çekiyor canım.”

“Aşağıdan isteyeyim mi?” diye sordu Chester, viski şişesini yeniden masanın üstüne bırakıp elini telefona uzatarak.

“Iıı... hayır,” dedi Colette başını sallayarak. Gözlerini yine önündeki boşluğa dikmişti. Aklı başka yerdeydi sanki. “Umarım o binlikten bir şeyler alır,” dedi.

“Niye ki?”

“Çünkü bunu hakettiği kanısındayım. Ayrıca ihtiyacı da var. Ayakkabılarını farkettin mi?”

“Evet, ettim,” dedi Chester, viskisinden bir yudum alıp kaşlarını çatarak. “Perşembeden sonra ona ihtiyacımız olmayacağını da farkettim az önce. Yani bir şey olur da yeni pasaportlar elimize geçmez ve biz de pasaportlarımızı çaldırdığımızı filan söylemek zorunda kalmazsak. Gerekirse bütün bu akşamüstünü bizimle birlikte geçirdiğini söylemeye hazır olduğunu söyledi bana, biliyor musun?”

Belli belirsiz bir hıhlamayla güldü Colette. Onun bu gerçeğe birkaç dakika önce varmış olduğunu farketti Chester. Zaten olaylara dümdüz baktığı için kafası daha hızlı çalışan Colette’in beyninin, bu yönden kendi beyninden daha becerili olduğunu düşünürdü hep.

“Her neyse... Yunanca bilmesi yararlı olur herhalde,” dedi genç kadın. “Üstelik çok efendi biri olduğu da hemen belli oluyor.”

“Öyle mi? Umarım doğrudur... Lambayı kapayalım mı artık?”

“Evet. Bana Massachusettsli olduğunu söyledi.”

“Ya? Ne olmuş yani? Ben Massachusetts’ten gelen bir sürü kıtıpiyos insan tanıyorum.”

“İyi ama bu genç hiç de kıtıpiyos birine benzemiyor!” deyip kocasının kolları arasına sokularak başını göğsüne dayadı Colette.

“Ayakkabılarından söz ediyordun.”

“Boş ver ayakkabılarını,” dedi Colette. “Kibar tavırlı biri olduğu belli. Fakir bir aileden geliyor olabilir ama iyi bir aileden geldiği kuşkusuz.”

Chester hoşgörüyle gülümsedi karanlıkta. Colette’le asla tartışmayacağı konulardan biriydi bu. Karısının güney eyaletlerinden olduğunu sanıyordu. Birdenbire banyodaki su borularından biri takırdamaya başladı; ardından da sanki birkaç duvarın ardından geliyormuşa benzeyen kızgın bir erkek sesinin bağırarak bir şeyler söylediği duyuldu. Bu bağırışlara tiz bir kadın sesi yanıt verdi.

“Tanrım!” dedi Colette. “Umarım bu böyle sürmez bütün gece.”

“Ben de,” diyen Chester, Rydal’ın onlarla birlikte geleceğini öğrendiğinden beri karısının keyfinin yerine gelmiş olduğunu farketti. Oysa karısını buna razı edebilmek için epey uğraşacağını sanmıştı. İlginç. Derken bu akşam elinde bavulla banyodan çıktığında onların birbirlerine nasıl baktıklarını anımsadı. Demek ki. Belki. Belki de Rydal’ın kısa bir süre sonra kendi tanıklığına gerek duymayacaklarını söylememesinin nedeni buydu. Chester olduğu yerde kıpırdandı. İsterse yanlarında kalmak konusunda Chester’ı tongaya bastırmıştı delikanlı. Kimbilir, belki de 100 ya da 1.000 dolardan fazlasının peşindeydi.

“N’oldu, sevgilim? Başımın yükü ağır mı geldi?”

“Sen bana hiçbir zaman yük olamazsın,” dedi Chester. Huzursuzlanmıştı. Bütün gece durup durup düşünmeden edemediği gibi, yine King’s Palace Oteli çalışanlarının cesedi sabahın beş buçuğu gibi erken bir saatte bulabileceklerini, polislerin otobüs ve trenleri aradıktan sonra yedi buçuk gibi Atina otellerini taramaya başlayabileceklerini düşünmekteydi. Otel Dardanelles’den ayrılmadan önce, saat sekiz sularında burada yakalanabilirlerdi. Uzun ve korkunç bir gün geçirdiği için aşırı bir kötümserliğe mi kapılıyordu yoksa? Akşam yemeğinde bir biftek ısmarlamış, ama neredeyse elini bile sürememişti. Colette de kalkmış, bütün bu olanları umursamadığını söylüyordu! Colette uykuya daldıktan çok sonra -ta ki kolu uyuşuncaya kadar- hâlâ gözleri açık yatakta sırtüstü

yatmaya devam etti Chester; sonra kolunu usulca karısının ensesiyle yastık arasındaki boşluktan çekip yan döndü yatakta.

Sabah saat 07:30’da ilk uyanan Chester oldu ve telefonla kahvaltılarını ısmarladı. “*Amerikan* kahvesi ve kızarmış ekmekle reçel. Kızarmış ekmekler yağlanmış olacak... peki, tamam; yağ ayrıca getirilsin o zaman... Hayır, sütü de ayrı istiyorum, kahvenin içinde değil, anlaşıldı mı?.. Yo, yo; Fransız kahvesi filan demedim. *Amerikan* kahvesi... Tamam, anlaşıldı. Sütü aşağıda koyuyorsanız, öyle olsun. Hemen gönderin ama, oldu mu? Ha bir de hesabımızı hazırlayın lütfen.” Telefonu kapadı Chester. “Uffbe!” dedi.

Bu arada Colette de uyanmıştı. “Dert anlatamıyor musun, sevgilim?” dedi yatakta oturup gülümseyerek. Kollarını yukarıya kaldırdı ve olabildiğince açtığı parmaklarını da sırtı gibi arkaya doğru gerip çukurlaştırarak saçlarının arasından geçirdi. Chester lavaboda tıraş olurken o da su doldurup içine girdiği küvetteki suyun neredeyse soğuk olmasından yakınıp duruyordu çığlık çığlığa. İşi bitince süngeriyle küveti temizleyerek, “Sana da banyo hazırlayayım mı, şekerim?” diye sordu.

“Hayır, sağol. Bu sabah banyo yapmayacağım.”

Chester bulaşık suyuna benzeyen kahvesini içmek ya da anlaşılan bu otelde kızarmış ekmek yerine geçen o pas rengi, yuvarlak zamazingolardan yemek için masaya oturmadı bile. Oysa Colette yumuşatmak için önce kahvesine batırdığı, sonra da bol kepçeden portakal reçeli sürdüğü o şeylerden 5-6 tanesini mideye indirmişti bile.

“Şu tereyağını bir koklasana, Ches,” dedi gülerek. Tereyağı tabağını koklasın diye kocasına uzatmıştı. “Islak koyun gibi kokuyor.”

Chester şöyle bir kokladı tabağı, aynı fikirde olduğunu söyledi ve kendi işine baktı. Şu andaki işi, sabah sabah içki içmesini onaylamayan karısına çaktırmadan banyoda birkaç yudum viski yuvarlamaktı.

Saat dokuza çeyrek kala Olympia Havayolları’nın bürosundaydılar. Rydal kendisine biletleri Colbert adına alacağını söylemişti. Bavullarını teslim eden Chester hangi uçağa bineceğini söylemek zorunda kalmıştı ama ismini sormamışlardı. Chester yarım saat rötarlı olan 11:15’teki Kandiye uçağına bineceklerini söyledikten sonra Colette’le birlikte sokağa çıktı. Biraz yürümek, polisin Chester MacFarland’ı bulmak için ilk bakacağı yerlerden olan havayolları büroları gibi yerlerden uzaklaşmak istiyordu. Havaalanı öyle değildi sanki.

Zaman geçmek bilmiyordu. Daha önce her gün iki kez yaptığı gibi yine American Express’e gidip kendisine postadan bir şey gelmiş mi diye

bakmak geldi içinden ama bu dürtüyü hemen bastırdı Chester. Artık Chester MacFarland ismine gelen mektupları alamaz, bavulunda yatan aynı isme düzenlenmiş 500-600 dolar tutarındaki seyahat çeklerini Chester MacFarland diye imzalayamazdı. Acaba Rydal Keener -tam değerlerinden olmasa da- bu çekleri okutmanın bir yolunu bulabilir mi diye aklından geçirdi Chester bir anlığına.

“Sevgilim! Şu pabuçlara bak hele!” diyerek bir dükkânın önüne sürükledi onu Colette.

Yarım daire halinde dizildikleri için hepsi de kendisine işaret ediyormuş gibi duran tümü sipsivri burunlu, kızılımsı kahverengi ayakkabılarla dolu vitrine baktı Chester ve karısının sorusunu, “Evet, tabii; zamanımız var,” diye yanıtladı aklını vermeden. Sırtında koyu renk vizon ceketi olan Colette’in kapıya küt diye çarpışını ve yana dönerek açılmaya direnen kapıyı bu kez de omuzlamaya çalışışını izledi durduğu yerden.

Colette kollarını açıp kocasının yanına döndü. El çantası ileriye uzanmış kolunda sallanıyordu. “Sersemler kapalıymışlar!” dedi. “Oysa bir şey satabilirlerdi bana. Saatin sabah dokuzunda kapalılar!” Minik bir kuş gibi kıpır kıpırdı Colette.

Dükkânın kapalı oluşuna için için sevinmişti Chester. Karısının koluna girip onu tehlikeli bölgeye -Olympia Havayolları bürosuna doğru- yönlendirdi.

“İşte orada!” dedi Colette, açık kül rengi eldivenli eliyle işaret ederek; sonra elini salladı.

Rydal onu görmüştü. O da el salladı karı-kocaya. Elinde kahverengi bir bavul, kaldırımda onlara doğru yaklaşıyordu. İşaretparmağını kaldırıp oldukları yerde durup beklemelerini işaret ettikten sonra Olympia Havayolları bürosuna girerek gözden kayboldu. Büronun önünde taksiler durmaya, insanlar inmeye başlamışlardı. Hamallar ellerinde bavullarla koşuşturuyorlardı.

“Biletlerimizi almaya gitti,” dedi Chester.

“Hadi ama... sonunda bizim de oraya girmemiz gerekecek,” dedi Colette kocasını kolundan çekiştirerek; sonra durdu ve Chester’ın harekete geçmesini bekledi. “Biletler için ona para vermen gerekmez mi?”

“Dün gece bizimkiler için ona para verdim. Nakit olarak,” dedi Chester. “Şimdi kendi biletini alıyor.” Havayolları bürosuna doğru ilerlerken ayakları sanki geri geri gidiyordu Chester’ın.

Bavullarının yanında kümelenmiş duran 20-30 kadar insanın arasında buldular Rydal'ı. Başını hafifçe kaldırarak onları selamladı delikanlı. Bavulların ve elleri kolları dolu hamalların arasından yol bularak delikanlının yanına doğru yürüdü Chester'la Colette.

"Günaydın, Bayan Colbert," dedi Rydal, başını hafifçe eğip genç kadını selamlayarak.

"Günaydın," dedi Colette.

Rydal çevresindekilere bir göz gezdirip, "Onu bu sabah saat yedi sularında bulmuşlar," dedi Chester'a.

"Öyle mi?" dedi Chester. Sanki böyle bir şeyi hiç beklemiyormuş gibi tüyleri diken diken olmuştu. "Nereden duydun?"

"Kaldığım otelin lobisinde bir radyo var. Saat dokuzdaki haberleri bekledim. Orada söylediler." Bakışlarını Colette'e çevirmişti.

Delikanlının soğukkanlılığı küçümseme kokuyor gibi geldi Chester'a. Onun tuzu kuruydu tabii ne de olsa. Evet, evet; Rydal Keener'ın tavrından kendini beğenmişlik ve tepeden bakarlık akıyordu hiç kuşkusuz; ama bunu dert etmenin sırası değildi şimdi. Eğer yarın akşamüstü delikanlı ortadan kaybolmak için 5.000 dolar isterse, parayı öder, ona güle güle derdi, olur biter.

"İşte biletin," diyerek Chester'a bir bilet uzattı Rydal.

"Colette'inki nerede?" diye sordu Chester.

Rydal çevrelerinde çene çalan kalabalığa baktı yan gözle. "Karınla kendime Colbert ismiyle tek bilet, sana da Robinson ismine başka bir bilet almanın daha iyi olacağını düşündüm," diye yanıt verdi alçak sesle. "Uçakta da biz birlikte, sen tek başına oturmalısın. İsimleri dert etme. Kimse seninle konuşmayacaktır eminim. Bu uçuşta pasaport gerekmiyor, biliyorsun."

Bu duruma biraz alınan Chester ne diyeceğini bilemedi.

"Eğer şu anda seni arıyorlarsa -diyelim uçaklarda- yanında karısı olan bir adamı arıyor olacaklar," diye açıklamasına devam etti Rydal. "Böyle yaparsak, biraz daha şansımız olur diye düşündüm."

Chester başını salladı. Akla yakın geliyordu delikanlının söyledikleri. Hem topu topu iki saatlik bir uçuştu bu. "Tamam; olur tabii," dedi Chester.

"Galiba otobüse biniyoruz. Bavullarını otobüse yüklemelerini söyle hamallara."

Chester gidip söyleneni yaptı.

İşte otobüsteydiler. Hepsi ayrı ayrı yerlerde oturmak zorunda kalmışlardı. Otobüs tıngır mıngır Ulusal Park'ın yanından geçmiş, fotoğraf makinesiyle daha dün kendisinin Colette'in ve bir İtalyan turistin de ikisinin birlikte resimlerini çekmiş olduğu Zeus Tapınağı'nın yarısı yerde yarısı ayakta sütunlarının çevresinden dönüyordu ağır ağır. Hâlâ Rolleiflex marka fotoğraf makinesine takılı duran filmi Kandiye'de Allah bilir hangi isim altında banyo ettireceğini düşündü Chester. Önündeki koltuğun arkası dizlerine değiyordu. Ayaklarının dibinde yerde yuvarlanan bir şeye çevirdi Chester gözlerini. Ucuz türden, ten rengi bir kalemdi bu. Bir tükenmez kalem. Üstünde Alman malı olduğu yazıyordu. Kalemi elinin tersinde denedi Chester. Hâlâ yazıyordu mavi mavi. Kimbilir, belki de bu bir uğur işaretiydi.

Havaalanına vardıklarında, kahve ve içki servisi yapan barda hâlâ kahve içecek zamanları olduğunu gördüler. Chester bir espressonun yanı sıra konyak da ısmarladı kendine. Epey tedirgindi. Hoparlörler bangır bangır bağırıyor. Yunanca, İngilizce, Fransızca olarak gelen giden uçakların anonslarını yapıyor, hava durumunu bildiriyor, insanlara gelen mesajları okuyorlardı. Yüreği pırpır ederek Hotel King's Palace'ta bir ceset bulunduğu haberini duymayı bile bekledi Chester. Rydal kahvesini bırakıp bir gazete almaya gitti. Havalanı gürültülü ve çok hareketliydi. Bir tek Colette sakin görünüyordu. Bacak bacak üstüne atmış, yüksek bar taburesinde oturuyor, saksıdaki yeşilliklerin arasına serpiştirilmiş geniş deri koltuklarda oturan insanların gazetelerinin ya da ince sigara dumanı bulutlarının ardındaki yüzlerine göz gezdiriyordu. Rydal elindeki Yunan gazetesinin sayfalarını çevire çevire -bu arada da ona buna çarpa çarpa- geri geldi.

Başını sallayarak Chester'a gülümsedi hafifçe; genç kadının kibarca geri çevirdiği bir sigara ikram etti Colette'e; sonra kahvesini bitirdi.

Önde Rydal'la Colette, birkaç kişi gerilerinden Chester, hep birlikte uçağa bindiler. Atina'dan kalkar kalkmaz önce denizin, sonra da pamuk kümesi bembeyaz bulutların üzerinde uçmaya başladı uçak. Chester elindeki *Guide Bleu*'yü karıştırarak Girit bölümüne geldi. Bugün her zamankinden karışık bulduğu Knossos haritaları hiç ilgisini çekmiyordu doğrusu. Motorların gümbürtüsü arasında arkasında oturan bir çiftin Yunanca konuşarak gülüştüklerini duyuyordu. Biraz ilerisinde, koltukları ayıran geçidin öbür yanında oturan Rydal'la Colette'in ne konuştuklarını merak etti Chester. Havadan sudan söz ediyorlardı herhalde.

Colette'in ne yapacağı belli olmazdı. Ruh hali bir saniyede değişebilirdi. Onu hiç dün geceki kadar huzursuz görmemişti, ama bu ruh hali bile birkaç dakikada buharlaşıp uçuvermişti. *Cinayet*. Bu kötü bir şeydi tabii, ama Colette'in olduğundan daha fazla tedirgin olmamış olması şaşılasıydı doğrusu. Cinayet değil ölüme sebebiyet bu, diye kendi kendine hatırlattı Chester. Tabii ya. Öngörülemez bir kaza işte. Hayır, bundan dolayı ona ömür boyu hapis cezası veremezlerdi! Chester'ı asıl rahatsız eden, peşine düşmüş olmalarıydı. Yunanlı dedektifin ölümü hiçbir şeyi halletmemiş, işleri daha da berbat etmişti yalnızca. Ellerine geçe geçe fazladan birkaç saat geçmişti, o kadar.

Chester önceden doldurmayı akıl ettiği cep şişesini ayaklarının arasında duran el çantasından çıkartıp cebine koydu ve uçağın arkasındaki tuvaletlerin yolunu tuttu. Colette başını koltuğunun arkasındaki beyaz örtülü baş dayama yerine koymuş, gözleri kapalı oturuyordu koltuğunda. Rydal pencereden dışarıya bakmaktaydı dalgın bakışlarla.

Uçak indiğinde yolcular soğuk yiyeceklerden oluşan öğle yemeklerini daha yeni bitirmişlerdi. Kandiye Havaalanı'nın basit, bomboş bir görünümü vardı. Deniz kenarında uzanan düz bir arazi. Kutuya benzer uzun ve alçak bir bina. Birkaç boş Amerikan Hava Kuvvetleri otobüsü. Orada burada gezinen mavi üniformalı birkaç Amerikan Hava Kuvvetleri askeri. Birkaç dakika içinde kendilerini eski püskü bir otobüsün içinde kente doğru yol alırken buldu yolcular. Chester'a köy ya da büyücek çiftliklermiş gibi gelen bir-iki yerde durdu otobüs yol üstünde; en sonunda da Chester'ın diğerlerinden daha büyük ya da daha önemli olduğunun hiçbir işaretini göremediği bir yerleşim biriminde hep birlikte indiler otobüsten. Ayak bastıkları pembemsi boz ve tozlu sokak, birkaç kavşak ileride beyaz beyaz dalgalarla köpüren denize doğru iniyordu yokuş aşağı.

"Ötel Iraklion! Ucuz! Sicak sü!" diye seslendi hırpani kılıklı herifin biri. Otelle ilişkisini gösteren tek şey, üstünde Hotel Iraklion yazan eski püskü bir kasketti.

"İstemez," dedi otobüsün üstünden gelişigüzel indirilmekte olan bavulların arasından kendi bavullarını bir araya toplamaya çalışan Rydal.

"Ötel Corona! İki sokag ütede! Bü taraftan!"

"Ötel Astir! Kentteki en iyi otel!" diye bağırarak, Chester'ın ayakları dibinde duran iki bavula doğru bir hamle yaptı saman rengi komi üniformalı gençten bir adam.

“Bunlar benim değil!” diyerek Colette’le Rydal’ın yanına gitti Chester. Denizden sert bir rüzgâr esiyordu. Güneş pırıl pırıl, hava açık ve cam gibi parlak, ama buz gibi soğuktu. “Şimdi ne yapacağız?” diye sordu Chester; sonra Rydal’ın bu bagaj keşmekeşinde kendi bavuluyla onların yedi bavulunu bulmaya çalıştığını görerek ona yardıma gitti.

“Şu kalabalığın dağılmasını bekleyelim hele bir,” dedi Rydal. “Sonra bir taksiye binip... ne bileyim... rıhtıma ineriz herhalde.”

Kalabalık seyrekleşmeye başlamıştı. Taksiler yanaşıyor, insanları ve bavulları alarak uzaklaşıyorlardı. Müşteri kapmayı başaran otel görevlileri, elleri kolları bavul dolu, artları sıra seyirten müşterilerin önünde ıklaya sıklaya otellere doğru yola koyulmuşlardı.

“Aklında bir otel var mı?” diye sordu Chester.

Rydal başını kaldırıp denize doğru baktı. Yandan görünen yüzü, göğün mavisine kazınmış solgun bir kabartmayı andırıyordu. Dudaklarının arasına bir sigara yerleştirdi. “Bizim derdimiz, bir otele gidememek,” diye mırıldandı. “Pasaport sorunu, anlarsın ya.” Dönüp Colette’e baktı.

“Ne hoş! Bütün gün dolaşır dururuz,” dedi Colette kollarını sallayarak; sonra da, “Ve de bütün gece!” diye ekledi heyecanla.

Rydal hâlâ düşünceli düşünceli başını sallıyor, limana doğru bakıyordu; sonra bakışlarını, iki yanına üç-dört katlı binaların sıralandığı pembemsi sarı renkli sokağın öbür ucuna çevirdi. Çizmeli bir adam bir eşeği değnekle dürte dürte önü sıra sürüyordu. Eşeğin sırtına bağlı heybelerde, analarının arkasındaki torbalarda oturan Kızılderili bebeleri gibi sakin sakin çevreyi izleyen oğlaklar vardı.

“Aman da şu *canlara* bakın!” dedi Colette, onlara doğru yürümeye başlayarak.

“Colette!” Elini kaldırarak onu durdurdu Rydal.

Colette geri geldi.

“Bunlardan daha çok göreceksin,” dedi Rydal; sonra Chester’a döndü. ‘Yanında kalabileceğimiz hiç kimse tanımıyorum burada,” diye ekledi. “Bu yüzden bu geceyi dışarıda geçireceğiz. Onun için en iyisi tüm gücümüzü geceye saklayalım derim ben. İlk yapacağımız da, şu bavullardan kurtulmak olmalı.”

“Senin eziyet çekmene gerek yok,” dedi Chester. “Otelde gösterebileceğin bir pasaportun var.”

“Evet, var,” diye yanıt verdi Rydal yarım ağız. “Hadi gidip bir araştıralım; bakalım bu geceliğine bavulları sahildeki bir lokantaya

bırakabilecek miyiz?” Geç kaldığı için büyük partiyi kaçırmış ve şimdi de karşı kaldırımdan gözlerini onlara dikmiş, nereye gideceklerine karar vermelerini bekleyen taksicinin yanına gitti Rydal sokağı geçerek.

Bavulların yarısını arabanın üstüne koyup diğer yarısını da ayaklarının altına ve kucaklarına alarak tıkış tıkış doluştular taksiye. Sahile kadar kısa bir yolculuk oldu bu. Rıhtımda sola sapıp birkaç metre gittikten sonra sürücüye durmasını söyledi Rydal. Durdukları yerde, ön kapısının üstünde balık biçiminde bir tabela olan bir lokanta vardı. İçeri giren Rydal birkaç dakika sonra yanlarına dönüp patronun onları bavullarıyla birlikte ağırlamayı memnuniyetle kabul ettiğini söyledi MacFarlandlara.

“Sanırım burada bir şeyler yiyip içmeliyiz,” dedi delikanlı. “Öğle yemeği filan. Ya da en azından bir içki.”

Lokantada iki saatten fazla kaldılar. Önce minicik tabaklarda gelen turp, yaban turpu ve soğan eşliğinde birkaç uzo yuvarladılar; sonra da tam pişmemiş patates kızartmasıyla ızgara balıktan oluşan öğle yemeklerini sert içimli birkaç şişe beyaz şarapla mideye indirdiler. İyi de bir bahşiş bıraktılar. Bu arada lokantanın patronu bavulların gece de lokantada kalmasını kabul etti. Rydal adama, Atina uçağını kaçırdıkları için bu gece de kentte oturan ve bir süredir yanında kaldıkları bir dostlarının evinde kalmak zorunda oldukları; ama tepelerde oturan dostlarını bavullarının yeniden tepeye taşınması zahmetinden kurtarmak istedikleri; yanlarına yalnızca el çantasını alacakları ve diğerlerini almak için yarın öğleyin saat bir sularında geri gelecekleri masalını uydurduğunu söyledi Chester’a. Lokantadan çıkıp az önce havaalanı otobüsünden indikleri ana caddeye doğru yürüdüler.

Kandiye Tarihî Eserler Müzesi açıktı. Heykelleri, amforaları, eski takıları filan seyrederek bir saat kadar oyalandılar burada da. Colette burnunu pudralamaya tuvalete gidince Rydal Chester’a radyoda duyduklarını anlattı.

“George Papanopolos kafasına aldığı bir darbeden ölmüş. Kısa bir bildiriydi. Senin ismin geçmedi; ama otelden ve adamın 12 saat önce öldüğünden söz edildi.”

Chester ürperdi. Olay gerçeğe dönüşmüştü. Radyoda söz edilmişti bundan. Binlerce kişi duymuştu söylenenleri. “Bugün gazetelerde çıkar bu,” dedi Chester.

“Evet ama Atina’da,” dedi Rydal. “Atina gazeteleri buraya büyük olasılıkla gemiyle ancak bir gün sonra geliyordur. Bu gece yerel akşam

gazetelerinde çıkabilir tabii bu haber. Bu durumda isminden de söz edilebilir. Yani MacFarland'dan."

Chester başını sallayarak yutkundu. MacFarland. Kaçınılması gereken bir şey yani. New York'ta pasaport başvurusu belgelerini doldurduğu andan beri böyle bir şey olacağından korkmuştu zaten. Yasal olmayan yollardan niye sahte bir doğum belgesi çıkarttırmamıştı ki? *Chester MacFarland*. Bu kendisiydi. Berbattı bu durum, berbat.

"Tabii bir de Girit radyosu var," diye sözüne devam etti Rydal. "Belki de şu anda haberi veriyorlardır. Ve de senin tarifini."

"Şe-ey..." dedi Chester, yüreğini yeni bir korku dalgası sararak. "O sivil polisin elindeki resmim yıllar öncesinden kalmaydı. Şimdiki görünüşüme pek benzemiyor. Artık hem daha kiloluyum hem de bıyığım var. Belki de bıyığımı kesmeliyim."

Rydal'ın kara kirpikleri sakin sakin kırpıştı. "İşte karın geliyor," dedi. "Hotel King's Palace çalışanlarına neye benzediğini soracaklardır. Bana kalırsa bıyığını kesme de, sakal bırakmaya başla. Bıyığını kesmenden daha çok değiştirir görünümünü."

Müzenin karşısındaki koskoca, ucuz bir pastanede yenmez yutulmaz pastalar eşliğinde çay içtiler. Güneş batarken dalgakıranda yaptıkları yürüyüşte içtikleri çayın sıcaklığına sığınabileceklerini varsaymışlardı, ama soğuğa dayanamadılar günbatımına kadar. Arnavutkaldırımıyla kaplı dalgakıran Colette'in yüksek ökçeli ayakkabılarına hiç uygun değildi zaten. İçki saati gelince Hotel Astir'i denediler. Otelde ayrı bir bar olmadığı için içkilerini otelin, kendi masalarından başlayarak ta kilometrelerce uzaktaymış gibi görünen diğer üç aydınlatılmamış köşeye uzanan bir beyaz-örtülü-masalar tarlasına benzeyen lokantasında içmek zorunda kaldılar. Chester yorulmaya başlamıştı. Dün gece iyi uyuyamamıştı zaten. Rydal'la Colette'ten üç kadeh fazla içki de içmişti üstelik. Delikanlıyla karısının konuştuklarını hem sıkıcı hem de biraz rahatsız edici buluyordu. Saçma sapan şeyler işte. Colette Louisiana'dan söz ediyor; Virginia'da yatılı okula giderken her altı ayda bir oraya dönüşünü, yaz tatili partilerini, Biloxi'de kurmak için üç yıl emek verdiği ama halkın ilgisizliği nedeniyle sonunda başarısızlığa uğrayan tiyatro kulübünü filan anlatıyordu. Rydal onun dert ortağıydı sanki. Delikanlının Colette'in Massachusetts hakkında sorduğu sorulara yanıt verirken, Yale Üniversitesi'nde okuduğunu filan söylerken yanıtlarında hiçbir ayrıntıya girmemesi Chester'ın dikkatini çekti.

Biraz sonra izin isteyerek masadan kalktı Rydal ve bir gazete alıp hemen döneceğini söyledi.

“Bütün gece ayakta kalabileceğimden emin değilim,” dedi Chester.

“Ama, sevgilim! Biraz kahve iç. Bütün gece uyanık kalmak istiyorsan viski içmemelisin. Bana baksana. Bir viski içtim, sonra kahveye döndüm. Girit’teki ilk gecemizi hiç uyumadan geçirmemizi sen de heyecan verici bulmuyor musun?”

Chester parmak uçlarını çenesinde gezindirdi. Hışır hışır hışırdadı sakalları. Gerçekten de sakal bırakmalı mıydı acaba? Peki ya pasaportundaki o kusursuz, tıpkı kendine benzeyen yeni fotoğrafı? Sakalın ne yararı olabilirdi ki? Sakın Rydal onu yanlış yönlendiriyor olmasın? “Sanırım bir viski daha içeceğim,” dedi Chester.

“Ama, sevgilim!” dedi Colette, bundan hiç hoşlanmayarak.

“Eğer içmezsem... neyse, boş ver. Yanımda viskim var zaten. Hem daha kaliteli hem de daha ucuz,” dedi Chester huysuzlanarak ve neredeyse boşalmış olan uzun viski kadehini ağzına kadar doldurdu.

Rydal elinde bir gazeteyle yanlarına döndü. Tam delikanlıya onu kendisine vermesini söyleyecekti ki gazetenin Yunanca olduğunu görerek bundan vazgeçti Chester. Yüzünde ciddi, kendinden emin bir ifadeyle masaya oturan Rydal gazeteyi ön sayfadaki bir habere göre katlayarak okumaya hazırlandı. “Şöyle yazıyor,” dedikten sonra sırtı salona dönük olarak oturduğu yerden omzunun üzerinden arkasına baktı ve alçak sesle okumaya başladı. “George Papanopolos (38) bu sabah... Hotel King’s Palace’taki bir temizlik gereçleri dolabında otelin temizlik işlerinden sorumlu Stefanie Triochos (23) tarafından bulundu. Ulusal Polis Gücü’nde sivil polis olarak görev yapan Papanopolos’un başına aldığı bir darbeden öldüğü belirlendi. Papanopolos’un, yatırım fonlarında zimmetine para geçirme suçundan aranan Chester Crighton MacFarland (42) isimli bir Amerikalı tarafından öldürüldüğü ve otele bu kişiyi aramak için geldiği sanılıyor. MacFarland, dedektifin içinde ölü bulunduğu temizlik gereçleri odasının ilerisinde bir odada kalıyordu. MacFarland’ın karısı Elizabeth... Elizabeth?” diyerek Colette’e baktı Rydal. Colette sıkılgan sıkılgan başını salladı. “...Elizabeth’le birlikte kaldığı odanın banyosunda ve halısında, ayrıca oda kapısından temizlik gereçleri odasına giden koridor halısının üstünde kan izleri bulundu.” Rydal okumaya ara verip, karşısında kulaklarını dikmiş kendisini dinleyen karı-kocaya bakmadan bir yudum su içti bardağından. “MacFarland dün gece saat yedide, oteldeki görevlilerden

birine İtalya’ya giden trene yetişeceklerini söyleyerek otelden ayrılmıştı,” diye okumaya devam etti Rydal hiçbir ifade taşımayan, alçak bir ses tonuyla. “Trenlerde, otobüslerde ve uçaklarda araştırma yapan polis... nerede olduğunuzu bulamamış,” diye sözünü bitirdi Rydal ve önce Chester’a, sonra Colette’e baktı.

Colette hiçbir şey söylemeden öylece oturuyor, ürkek ürkek oynaşıp duran parmaklarının kırmızı boyalı tırnaklarıyla başparmaklarının boyalarını kazıyıp duruyordu. Chester’a bakan gözlerinde korku ve biraz da sitem vardı sanki.

“Dahası da var,” dedi Rydal okumaya devam ederek. “Bu yüzden görevliler MacFarland’ın hâlâ Yunanistan sınırları içinde olabileceğini ve bundan böyle başka bir isim kullanabileceğini söylediler. George Papanopolos evli (Lydia-35) ve... v.s., v.s.,...”

Colette delikanlıya baktı. “Devam et. Evli ve... ne?”

Rydal boğazını temizleyip okumaya devam etti, “...ve George (15) isimli bir oğul, Doria (12) isimli bir kız babası ve her ikisi de Lamialı olan Philip ve Christopher Papanopolos beylerle Atina’da oturan Bayan Eugenia Milous isimli hanımın kardeşiydi.” Rydal gazeteyi masanın üstüne bıraktı.

Chester, Rydal’ın gözlerinin içine baktı, ama boş boş baktı. Tüm yaşam sevincini kaybetmişe benziyordu. İskemlesinde kımıldanarak doğruldu biraz.

“Durum pek de kötü sayılmaz,” dedi Rydal. “Girit’ten söz edilmiyor. Tarifini de vermemişler. Koşullar göz önüne alınırsa, bundan iyisi can sağlığı.”

“Ama adamcağız öldü,” dedi Colette. Parmak uçlarıyla alnını ovuşturuyordu.

Chester kadehine biraz daha içki koydu; sonra cep şişesinin hepsini boca etti kadehine. Çakırkeyif -hatta sarhoş- olmak istiyordu. Neden olmasın ki? Ne yapması gerekiyordu yani? Uykunun getireceği geçici unutuşun rahatlığına bile sığınamadan bütün gece uyanık kalarak başına gelenlere hayıflanmak mı? “Madem o kadar kötü değil, buna kadeh kaldıralım bari,” dedi Chester.

Rydal ilk önce reddetti, sonra kabul etti bu öneriyi.

Gecenin saat onbirinde, bir tür basit gece kulübü yerine de geçen hangar gibi bir sahil lokantasındaydılar. Chester oraya nasıl geldiklerini anımsayamıyordu. Saatlerce önce gecenin bir vaktinde başka bir yerde yemek yediklerini varsayıyor ama bundan emin olamıyordu. Colette’le

Rydal, oturduğu yerden baktığında gözüne sanki iki kilometre uzaktaymış gibi görünen ufak bir dans pistinde, yeri göğü inleten berbat orkestranın kulaklarına cehennem azabı çektiren müziği eşliğinde dans ediyorlardı. Chester somurtarak hemen yanındaki ve anne, baba, büyükanne ve çocuklardan oluşan kalabalık bir Yunanlı ailenin oturduğu kocaman yuvarlak masaya baktı. Çocukların hepsine bayramlıkları giydirilmişti. Chester az önce pis bir izbelikten başka bir şey olmayan erkekler tuvaletinden dönerken yalpalayarak yanlarına gidip küçük kızlardan birinin çenesini okşamış, karşılığında da küçük kızın ne olduğunu anlamayan soğuk bakışlarıyla ödüllendirilmişti. Derken Chester Amerika'da Manhattan'daki 3. Cadde'de bir pizzacıda değil Yunanistan'da olduğunu anımsamış; küçük kızın ona söylediklerinin tek kelimesini bile anlamadığını, dik dik yüzüne bakan büyüklerin de büyük olasılıkla kıza kötü bir şey söylediğini sandıklarını farketmişti. Chester uyuyakaldı.

Omzunun sarsılmasıyla uyandı. Rydal paltosunu giymiş, gülümseyerek yanında duruyordu. “Artık kapatıyorlar,” dedi delikanlı. “Gitmemiz gerek.”

En kötüsü taksi bulamamaları oldu. Chester iki yanından kendisine destek olan Colette'le Rydal'ın arasında yürüyor, bu desteğe ihtiyaç duyuyor ve ihtiyaç duymaktan utanıyordu.

“En kötü saat bu,” dedi Rydal. “En zor geçen saat.”

Colette'le Rydal'ın birkaç dakika kendisi hakkında -Chester için ‘en iyisinin' ne olacağı konusunda- karşılıklı fikir yürüttüklerini duydu Chester ve bu hiç hoşuna gitmese de bırak bunu onlar düşünsünler, diye geçirdi aklından. Bu lânet yükü omuzlarında taşıyan, kendisiyle birlikte karısını da korumaya çabalarken başını belaya sokmuş olan kendisi değil miydi? Hem sonra şu Ryburn -ismi bu muydu bu gencin?- denen herifi onlarla birlikte gelmeye davet etmiş olan kimdi ki? Buz gibi soğuk ve sert -acımasızcasına sert- taştan yapılma bir sokak sırası Chester'ın gözlerini zınk diye açmasına neden oldu. Kendini taş sırada oturuyor buldu Chester. Soluna bakınca, yanında oturan Colette'in başını Rydal'ın omzuna koymuş, neredeyse uykuya dalmak üzere olduğunu gördü. Rydal gözlerini dümdüz ileriye dikmiş, sigara içiyordu. El çantası ayaklarının arasındaydı. O akşamüstü Kandiye Müzesi'ne giderken geçtikleri ufak meydanda olduklarını düşündü Chester, ama bundan pek de emin değildi. Belki de şu ilerideki kapalı kahvehane akşamüstü çay içtikleri yerdi. Gökyüzünde gündoğumunun yaklaştığını gösteren belirtiler vardı. Şu adamın dediği gibi, en zor geçen saatlerdi bunlar. Hiçbir yerin açık olmadığı besbelliydi.

Hepsine lânet olsun! Her yer kapalı olduğu için hepsine lânet olsun, diye düşündü Chester, ama ağzını açıp bunu yüksek sesle söyleyemeyecek kadar yorgundu. Colette'le Rydal'ın el ele tutuşmuş olduklarını gören Chester üstünlük taslayan bakışlarla gülümsedi. Kimse Colette'i elinden alamazdı! Bir denesinler de görsünler günlerini. Chester gözlerini kapattı.

Soğuk yeniden uyandırdı Chester'ı. Aradan ne kadar zaman geçtiğini bilmiyordu ama gündoğumu bir ilerleme kaydetmemişti henüz. Colette'le Rydal, omuz omuza birbirlerine destek olmuş, kafa kafaya ve el ele uyuyakalmışlardı. Dişleri takırdayarak ayaklarını yere vura vura kaldırımda yürümeye başladı Chester. Bedenindeki her kas soğuktan ve titremekten kaskatı kesilmişti. Ona saatler kadar uzun gelen dakikalar boyunca sokağın karşısındaki kahvehanenin açılışını izledi kötü kötü bakan gözler ve alaycı bakışlarla. Önce patron geldi bisikletiyle; asma kilidi açmaya başladı, ama kilidi açacağı yerde, bisikletle gelen sütçüyle uzun bir sohbete girişti dükkânın önünde. Karşılıklı birer sigara içtiler; gülüşüp kıkırdaştılar; sonra kahvehaneninin patronu sütçünün omzunu okşayarak ayakkabılarından birini çıkartıp yere çorabıyla basarak ayakkabının tabanıyla ilgili ve görünüşe göre onlara çok ilginç gelen bir şeyler anlattı; sonra yeniden giydi ayakkabısını. Bu kez de sütçü ayaklarından birini bisikletinin gidonuna dayayarak kendi ayakkabısı hakkında bir konferans verdi. Saat 06:17'yi gösteriyordu.

Saat 06:32'de kahvehanenin kapıları açıldı en sonunda. Chester büyük bir zevk alarak hoyratça omzundan sallayıp uyandırdı Rydal'ı ve karşıdaki kahvehanenin açıldığını, artık gidip sıcak bir şeyler içebileceklerini söyledi.

6

Havayolları otobüsünde havaalanına doğru giderken Rydal insan yetenekleri arasında belleğin en hoş ama en tekinsiz, en acı veren ve zaman zaman da kuşkusuz en aldatıcı yetenek olduğunu düşünmekteydi. Yarı uyanık yarı uyuklaya ya da uyurgezer gibi yürüyerek geçirdiği tüm gece boyunca kâh bugünde, kâh geçmişte yaşıyor gibi olmuştu hep. Colette'le dans etmek, Agnes'e duyduğu ve o zamandan beri neredeyse hiç hissetmediği o eski arzuyu uyandırmıştı içinde. Aslında Colette hiç benzemiyordu Agnes'e. Hiç mi hiç. Colette bir bakıma Agnes'ten daha yüzeysel biriydi. Hayır, doğru değil bu. Kendisine veda ederkenki Agnes'ten daha yüzeysel, daha düşüncesiz, daha ne dediğini bilmez, daha duygusuz olunabilir miydi? Yalnızca on yıl önce Agnes'in ruhunun, kadın ruhunun erişebileceği derinliklerin en derinine sahip olduğuna inanmış olması, belleğin yanıltıcı olduğunun iyi bir örneğiydi işte. Dün gece Agnes'in anısı tatlı gelmişti delikanlıya. Colette'se, Agnes'e benzemiyordu bile; ama işvebazlıkta Agnes'den geri kalmıyordu doğrusu. Buna kuşku yoktu!

Artık dayanamayıncaya kadar güneşin parıl parıl yandığı noktaya baktı, sonra dişlerini sıkıp gözlerini kapatmak zorunda kaldı Rydal.

Sızıp kalmış kocasıyla paylaşacağı sıcacık bir yatağı olmadığı için yapacak başka bir şey bulamayan Colette bütün gece boyunca, delikanlıda kendisine karşı arzu uyandırmaktan büyük keyif alarak bir oyun oynayıp durmuştu. Rydal biraz daha ileriye gidip oyunu sonuna kadar zorlamış olsaydı, hayır diyecekti kuşkusuz. "*Tabii ki* olmaz, deli çocuk. Bunu Chester'a yapar mıyım sanıyorsun?" diyeceğini duyabiliyordu neredeyse Rydal.

Dişleri elinde tuttuğu kalın kahve fincanının kenarlarında takırdayan Chester'ın o sabah kahvehanedeki halini gözlerinin önüne getirerek gülümsedi Rydal. Ortada yanan odun sobasının yanına büzülmüş, kâh ellerini ısıta ısıta kâh çevresinde ayaklarını yere vura vura dolanarak ısınmaya çalışmıştı, ama ne soba ne de kahve kâr ediyordu ısınmasına. Denizden esen soğuk rüzgâr ve yuvarladığı onca viski ve uzonun yarattığı akşamdan-kalmalıkla iliklerine kadar donmuştu Chester. Bütün gün boyu kendini toparlayacağa da benzemiyordu. Onu öyle izlemek gülünç gelmişti

Rydal'a, ama Colette'in bu duruma hiç gülmediğini farketmişti delikanlı. Genç kadın tüm ağırbaşlılığıyla kocasına karşı sevecen ve kaygılı davranmış, boyun atkısını sobada ısıtıp ısıtıp kocasının boynuna dolamıştı. Evet, Colette iyi bir eşti. Chester hastalansa, kocasına melek gibi davranırdı hiç kuşkusuz.

Havaalanına yaklaşıyorlardı. 15:30 uçağıyla Atina'ya gidecek 7-8 yolcuya bir göz attı Rydal. Bazıları hepten yoksuldu, kalanları da parasal yönden alt-orta sınıf insanlarıydılar. Aralarında Amerikalı yoktu. Sivil polise benzeyen de. Rydal boru gibi kıvırdığı gazeteyi iki ucundan tutmuş, bir o yana bir bu yana büküp duruyordu. Bu sabahki gazetede Chester MacFarland'ın bıyıklı bir tarifi yayınlanmıştı; ama basılan resim, Papanopolos'un cebindeki bıyıksız resimle aynıydı. Rydal cinayet gecesi Papanopolos'un not defterinden koparttığı sayfaları parça parça edip Atina sokaklarındaki üç ayrı çöp kutusuna atmıştı MacFarlandlarla buluşmadan önce. Adamın kimlik belgelerini büyük olasılıkla birkaç dolara Niko'ya satabilirdi de; ama bunu yapmayı içine sindirememişti. Biri öldükten sonra adamın etinden kemiğinden bir şeyler satmaya benziyordu bu. Papanopolos yalnızca işini -hem de dürüst işini- yapan biriydi ve ölmeyi haketmemişti. Onun için Rydal yırttıktan sonra bu kimlikleri ve adamın cüzdanını da çöpe atmış, ama atmadan önce cüzdandaki 280 drahmiyi almıştı.

Yere yamuk basan lastik ayakkabılı koca ayaklarıyla ruhsuz terminal binasında bir sıraya oturmuş, onları bekliyordu Niko. Kendi kendine gülümseyen dudaklarında koca bir sırıtış belirdi Rydal'ı görünce. Elini selam anlamında kaldırarak ayağa kalktı. Rydal başıyla selamladı onu. Onu orada görmekten memnun olmuştu. Gelmiş olması, pasaportları getirdiği anlamına geliyordu. Rydal eliyle dışarıya açılan kapıyı işaret etti.

"Getirdin mi?" diye sordu Rydal.

"Getirdim," diyerek başını salladı Niko.

Havadan söz ederek pist boyunca ilerlediler; içinde sürücüsünden başka kimse olmayan bir Amerikan Hava Kuvvetleri otobüsünün yanından geçtiler. Rydal bir sigara yakıp bir tane de Niko'ya ikram etti ve adamın sigarasını yaktı.

"Pasaportta yaşları kaç diye yazılı?" diye sordu Rydal. Bu çok önemli konuyu bir an önce öğrenmek için sabırsızlanıyordu.

'Yaşları mı?" Omuz silkti Niko. "Unuttum. Okeydir sanırım."

Niko niye aldırsın ki buna diye aklından geçirerek içini çekti Rydal. Parasını almak için Niko'nun avuçları kaşınıyor, kendi 1.000 dolarıyla

birlikte Atina’ya dönmek için sabırsızlanıyordu. Rydal yavaşlayıp durdu. “Şunları bir görelim bakalım,” dedi.

Havaalanının boş bir yerinde, masmavi göğün altında, rüzgârda duruyorlardı.

Niko elini haki montunun içine sokup gömlek cebinin düğmesini açtı ve pasaportları çıkarttı. Niko’nun beden ısısıyla ılınmış pasaportlar tiksindirici geldi delikanlıya. Niko heyecanla Rydal’ı izliyordu.

William James Chamberlain diye yazılıydı pasaportta. Karısı Mary Ellen Forster Chamberlain. Yanındaki reşit olmayan çocuk sayısı XXX. Boy 1.75. Saç kahverengi. Göz gri. (İşte ilk olumsuzluk. Chester’ın gözleri açık maviydi.) Özel işaretler XXX. Doğum yeri Denver City, Colorado. Doğum tarihi 15 Ağustos 1922. Ve imzalar.

“İsimler aslında Chambers’tı,” dedi Niko, kirli tırnaklı koca parmağıyla imzaya işaret ederek. “Frank değiştirdi. Pasaport numarasını da.”

Rydal anladım der gibilerden başını salladı ve diğer pasaportu açtı. Göz rengi maviydi, Tanrı’ya şükür. Rahatlamanın etkisiyle kalbi bir tık atladı Rydal’ın. Pasaporta göre Colette 29 yaşındaydı. Dün gece 25 yaşında olduğunu söylediğine göre fena sayılmazdı bu. Dün gece Colette’in pasaportundaki resmine bakmamıştı. Aman Tanrım, aynı dümdüz, davet dolu bakışlarla bakmıştı bu kadın fotoğrafçıya bile! Fotoğrafın alt tarafına basılmış olan FOTOĞRAF YAPIŞTIRILDI. NEW YORK PASAPORT DAİRESİ diye yazan mühre baktı. Sayfa ustaca eklenmişti pasaporta. Chester’ın pasaportundaki resim de -biraz eskimiş görünse de- iyiydi. Sanki üstlerinde tepinilmiş gibi kir pas içindeydi pasaportlar. Rydal onların kendi eline gelmeden önce kimbilir kaç kirli elden geçtiğini düşündü bir anlığına. Pasaportları kapatıp paltosunun iç cebine koydu.

“Okey mi?”

“Okey,” dedi Rydal; sonra aklına başka bir şey gelerek onları yeniden çıkarttı cebinden. Sayfaları karıştırdı ve hiçbirinde YUNANİSTAN’DAN ÇIKIŞ damgası göremedi. Pasaportlarda yalnızca geçen yılın aralık ayına ait EIZODOS (Giriş) damgaları vardı. Bu da pasaportların gerçek sahiplerinin Yunanistan’a geldikleri ama -en azından bu pasaportlarla- çıkış yapmadıkları anlamına geliyordu. “Hadi gidelim,” dedi Rydal ellerini pantolon ceplerine sokarak ve terminal binasına doğru yürümeye başladı. Sol elinin parmakları, Chester’ın bu sabah Niko için verdiği gıcır gıcır beşyüzlük banknotlara değdi cebinde. Beşbin dolarsa, pantolonunun düğmeli arka cebindeydi. Üstünde bu kadar para taşıyor olmak -eğer ilke

olarak tedirgin olmak diye bir şeyden söz edilebilirse-ilke olarak tedirgin ediyordu Rydal'ı. Bu parayı kaybetse, Chester'ın ruhu bile duymazdı bunu. Rydal'ın gözlerinin önüne Chester'ın, o sabah delikanlının gidip sahildeki lokantadan getirdiği koskoca kahverengi bavulu ıklaya sıklaya kahvehanenin tuvalet denen o pis alaturka belâsının kapısındaki perdenin arkasına sürükleyişi geldi. Para zulasına her el atışında gizlenme gereği duyuyordu Chester.

"Para sende mi?" diye sordu Niko yarı umut yarı kaygı dolu bir sesle.

Rydal sol elini cebinden çıkarttı. "İşte senin payın burada."

Niko verilene şöyle bir göz atıp parayı sincap gibi çabucak montunun içine bir yere sokuşturuverdi.

Rydal başını çevirip çevresine bakındı. Gördüğü kadarıyla kendilerini izleyen kimse yoktu. Arka cebinin düğmesini açarak diğer paraları çıkarttı. "Sayman gerekmez," dedi Niko'ya. "Bu tomarda on tane 500 dolarlık var." Niko parayı alırken parmakları titriyordu.

"Tamamdır. Sağol," dedi Niko gülümseyerek.

Rydal da gülümsedi ve yine terminal binasına doğru yürümeye başladı.

"Sana ne verecekler?" diye sordu Niko.

"Şimdilik bilmiyorum," diye yanıt verdi Rydal.

"Bir adam öldürmüş, di'mi? Bu sabah gaz'tede gördüm."

"Bir kazaydı," dedi Rydal.

"İyi ama... yine de... öldürmüş."

Madem öyle, o zaman ümüğünü biraz daha sıkalım, diye ekleyebilirdi sanki Niko. "Hele dur bakalım," dedi Rydal öylesine.

"Ne zaman Atina'ya dönüyorsun?" diye sordu Niko. Gözlerini Rydal'ın gözlerine kaldırmış, kötü beslenme alışkanlığının ve boş vermişliğin gülünesi bir başyapıtı sayılabilecek sapsarı ön dişini minicik bir resim çerçevesi gibi saran kurşun kaplamayı göstere göstere sırıtıyordu.

Rydal'ın aklına Colette'in bembeyaz dişleri ve gül goncası dudakları geldi. "Bunu ben de bilmiyorum," dedi. "Önce buraları biraz gezmek, buradaki görülecek yerleri görmek istiyorum. Girit'e hiç gelmemiştim daha önce."

Niko alt dudağını sarkıtıp Girit denen bu yere şöyle bir bakındı; başını sallayarak Girit'le ilgili kötüleyici ama önemli bir şey söyleyecekmiş gibi oldu bir anlığına, ama bir şey demedi; sonra da "Ben de hiç buraya gelmemiştim önceden," diye kıkırdadı.

"Sanırım senin uçağına yolcu almaya başladılar," dedi Rydal birdenbire.

Niko yerinden fırlayıp uçak sanki kaçırmak üzere olduğu bir tramvaymış gibi uçağa doğru seyirtti birkaç adım; sonra durarak ne salağım der gibilerden sırıttı dişlerini göstere göstere. Rydal’ın birkaç metre ötesindeydi. “Hey! Frank o... o kızla bir randevu ayarlamanı söyledi!” dedi parmağını Rydal’a doğru uzatarak.

Söz ettiği ‘o kız’ın Colette olduğunu anlaması birkaç saniyesini aldı Rydal’ın. Kafasını arkaya atıp güldü delikanlı ve Niko’ya el salladı. “Anna’ya sevgilerimi ilet!” diye seslenip terminal binasına yöneldi hızlı adımlarla.

Kandiye’ye giden otobüsü kaçırmıştı. Bir taksiye atladı ve uykusuzluktan yanan gözlerini kapatarak kafasını hiç de rahat olmayan sert koltuğa dayadı.

Chester’la Colette sözleştikleri yerde -sahil yolundan altı sokak ilerideki çeşmenin oradaki halk tipi lokantada- onu bekliyorlardı. Chester’ın -herhalde tuvalette- elektrikli tıraş makinesiyle tıraş olduğu belli oluyordu. Gözleri yorgunluktan kıpkırmızı ve hâlâ şiş olsalar da, bu sabah Rydal’ı havaalanına yolcu ederlerken olduğundan daha iyi görünüyordu. Masaya yaklaşırken yarı umut yarı kaygı dolu gözlerle baktılar delikanlıya. Rydal onları rahatlatmak için gülümseyerek başını salladı. Öğle yemeklerini yeni bitirmiş olmalıydılar. Önlerinde boş kahve fincanları, Chester’ın elinde de sulandırılmış uzo kadehi vardı

“Selam,” dedi Rydal kendine bir iskemle çekerek.

“Aldın mı?” diye sordu Chester.

“Evet,” dedi Rydal ve siparişini almak için masaya gelen kendinden bezmiş tavırlı, asık suratlı garsona, “Yalnızca kahve,” dedi Yunanca. Adam uzaklaşınca, lokantaya girişinin diğer müşterilerde uyandırdığı ufak ilgi dağıldı mı -ki dağılmıştı- diye çevresine bakındıktan sonra bir sigara yakıp paltosunun düğmelerini çözdü Rydal. Lokantada kendilerinden başka üç kişi vardı. Şişman bir adam, lokantanın arka tarafındaki bir masada gazetesini okuyor, 4-5 metre uzaklarında oturan iki Yunanlı da yemeklerini yeni bitirmiş, kavga eder gibi bir şeyler konuşuyorlardı. Rydal pasaportları paltosunun cebinden çıkartıp masanın altından Chester’a uzattı.

Chester telâşla omzunun üzerinden çevreye göz attıktan sonra pasaportlardan birini kucağında tutarak açıp baktı. Gergin yüzü gevşeyiverdi birdenbire. Gülümsedi. Öbür pasaporta baktı bu kez de, sonra başını salladı beğenmiş gibi. “İyi işçilik, öyle değil mi?” dedi. “İyi görünüyorlar.”

Rydal da başını salladı. “Bence de.”

“Onlan görmek ister misin, sevgilim?” diye sordu Chester Colette’e.

“Şe-ey... burada değil. Sen öyle diyorsan, öyledir. Şu anda tek ilgilendiğim şey bir otel odası.”

“Eğer hemen gitmek istiyorsanız, benim kahvemi bitirmemi beklemek zorunda değilsiniz,” dedi Rydal. “Benim bavulumu da alın ama sizinkilerle birlikte. Adama bahşişini verdim.” Chester’ın parasını sakladığı kahverengi bez bavulun dışında diğer tüm bavulları hâlâ ilk yemek yedikleri sahildeki balık lokantasındaydı. Kentteki en aklı başında otel gibi gözüken Hotel Astir’de kalmaya karar vermişlerdi.

Chester’la Colette bekleyebileceklerini söylediler. “On dakikanın lafı mı olur artık?” dedi Chester. Yüzü gülüyordu. Pasaportları almış olmanın ve sıcak bir banyo umudunun canlandırıp keyiflerini yerine getirdiği karı-koca oturup delikanlının kahvesini bitirmesini beklediler. Rydal kahvesini bitirince Chester hesabı ödedi ve lokantadan çıktılar. Colette Hotel Astir’in lobisinde onları beklemeye giderken, Chester’la Rydal da bavulları almak için sahildeki lokantanın yolunu tutmuşlardı.

“Bir an önce Chamberlain’in imzasını taklit etmeye başlasan iyi olur,” dedi Rydal. “Otelde giriş kayıt defterini imzalaman gerekecek.”

“Evet ya, haklısın. Hemen başlayayım bari,” dedi Chester. Tedirginleşmişti. Deniz kıyısındaki beton bir duvarın üstüne oturarak cebinden pasaportu ve ufak bir not defteri çıkarttı; pasaportun ikinci sayfasını açtı ve William Chamberlain’in imzasını taklit etmeye koyuldu. Hızlı hızlı attığı ilk iki imzayı beğenmeyerek karaladı sabırsızlıkla; defteri uzakta tutarak üçüncüyü inceledi: sonra da dördüncü ve beşinci denemelerini yaptı.

Rydal adamın yanına yaklaşarak deftere baktı. Baş aşağı görse bile Chester’ın son denemelerde attığı taklit imzaların, sıradan insanlann başka birinin el yazısını taklitte başaramayacakları kadar başarılı olduklarını görebiliyordu. Adamın bu işlerde acemi çaylak olmadığı besbelliydi.

Chester gülümsedi. Keyiflenmişe benziyordu. Belli ki becerisiyle övünmekteydi.

“Zor gelmedi mi?” diye sordu Rydal.

“Bu imza zor değil. Açık ve düzgün yazılmış bir imza bu. Beni zorlayanlar, karalama gibi olanlardır. Bunu becerebilirim.”

Chester kendinden çok emin görünüyordu bu konuda. Rydal ağzını açmadı. Zaten söylenecek bir şey de yoktu. Riski alan Chester’dı, kendi

değil. Chester not defterinin kullandığı sayfasını yırttı; ayağa kalktı; dolmakalemini şak diye kapattı ve pasaportla not defterini cebine koydu. Defterden koparttığı kâğıdı da buruşturup denize doğru fırlattı. İki adam sahildeki balık lokantasına doğru yürüdüler.

Bavullarla birlikte beş dakikada Hotel Astir'e varmışlardı taksiyle. Açık sarı üniformalı, uzun boylu kapı görevlisi bavulların içeri taşınmasına yardımcı oldu. Resepsiyonda birer oda istediler. Birbirlerini tanıdıklarını saklamıyorlardı. Zaten bütün kentin bundan haberi olduğundan kuşkusu yoktu Rydal'ın. Kandiye epey büyük bir kentti ama -belki de yüksek binalar olmaması nedeniyle- küçük bir taşra kasabası havası vardı. Yılın bu aylarında neredeyse hiç turist de yoktu ayrıca. Bu kötüydü işte. Acaba bugün ya da yarın Chester'ın aslında Chester MacFarland olup olmadığını öğrenmek isteyen ukalanın biri çıkıp da onlara meydan okur mu, diye merak etti Rydal. Chester'ın yeni pasaportunu çıkartıp üstündeki ismi göstererek herifi başlarından savmayı deneseler? Sıradan vatandaşlardan korkusu yoktu Rydal'ın; ama polislerden biri soru sormaya başlarsa....

"Beyefendi? Banyolu mu demiştiniz?" dedi resepsiyon görevlisi. Dalıp gitmiş olan Rydal'ın dikkatini üzerine çekmeye çalışıyordu bir süredir.

"Aaa evet. Lütfen. Banyolu."

Chester'la Colette'in odaları dördüncü kattaki 414 numaralı oda, Rydal'ınki de aynı kattaki 408 numaralı odaydı. Öğleden sonranın arta kalanını yıkanıp temizlenerek ve biraz da uyuyarak geçirmeye karar verdiler.

Banyo yapmanın tadına doyamadı Rydal. Su sıcacık, banyo küveti büyük ve bembeyazdı. Banyodan sonra daha rahat edebilmek ve biraz da uyuyabilmek için pijamalarını giydi delikanlı; sonra tıraş oldu ve kirli gömleğini kat hizmetçisine vererek yıkanmaya yolladı. Yatağa uzanıp yastıklara gömülerek gazeteyi okudu bir süre. Bu arada Chester'la ilgili bölüme de yeniden bir göz attı, "...hâlâ Yunanistan'da olduğu sanılıyor." Gazetede Chester'ın Yunanistan'ın nerelerinde arandığı yazmıyordu. Kimbilir, belki de her yerinde arıyorlardır. Rydal'ın aklına, Girit'te daha ufak bir kasabaya gitmelerinin en akla yakın şey olacağı geldi. Akla yakın gelen şeylerden biri de, Chester'la Colette'in göze batmayan, daha ucuz, daha sıradan giysiler edinmesi gerektiğiydi. En akla yakın olanı da Rydal'ın, şimdi isimleri Chamberlain olan MacFarland çiftinden bir an önce uzaklaşmasıydı tabii. Yarın sabah Atina'ya kalkan bir gemi vardı herhalde. Rydal Atina'dan gelirken yalnız geliş bileti almıştı. Henüz yapmadığı daha

nice akla yakın şey de vardı aslını ararsanız. Gazeteyi elinden bırakıp gözlerini kapadı ve yatağın kendisini çağıran yumuşaklığına iyice bir gömüldü.

Kapı usulca tıklatıldı. Rydal yastıktan kaldırdı başını. Ne kadar süredir uyumakta olduğunu bilmiyordu, ama kendisine sanki ancak 15 dakikadır uyuyormuş gibi geliyordu. Yarı uyur yarı uyanık yataktan kalktı ve kapıya gitti. “Kim o?” diye sordu kapıyı açmadan; sonra aynı soruyu Yunanca tekrarladı.

“Benim, Colette,” diye yanıt verdi fısıldayarak konuşan bir ses.

Giyecek sabahlığı olmayan Rydal, pijamasının bütün düğmeleri ilikli mi diye kontrol ettikten sonra kapıyı açtı.

“Aaa... seni rahatsız etmişim,” dedi Colette odaya girerek. Sırtında vizon ceketi, başında şapkası vardı ama içeri girer girmez şapkasını çıkartıp koltuğa atıverdi. “Chester horul horul uyuyor. İçimden onu uyandırmak gelmedi nedense. Dinlenmeye ihtiyacı var,” dedi Colette.

“H-hı. Sen nereye gittin?” diye sordu Rydal, usulca yatağın kenarına ilişerek. Ayaklarının çıplak olması onu biraz rahatsız ediyordu ama Colette’in ayaklarına baktığı filan yoktu.

“Biraz dolaşmaya çıktımdı. Banyo yaptıktan sonra uyumak istemedi canım. Ben de hemen yanımızdaki kiliseyi görmeye gittim. Hani şu kubbeleri ve vitrayları olan kiliseyi.”

Rydal anladım der gibilerden başını salladı. Otelin hemen sol tarafında bir kilise olduğunu belli belirsiz anımsar gibi oluyordu.

“Eee?” deyip gülümseyerek önce delikanlıya, sonra pencereye gidip dışarıya baktı Colette. “Çok ilginç eski bir bina bu. Şu balkonlarıyla İtalyan tarzına benziyor.”

Rydal başını çevirip baktı. Binanın damı, odasının penceresinin yarısına kadar geliyordu. Çivileri her an mıhlandıkları pembemsi sarı taşlardan uğrayıverecek gibi görünen demir bir balkon gördü. Hiçbir şey söylemedi Rydal.

Colette yatağa -delikanlının yanına değil de öteki tarafına- oturup yarı yan döndü Rydal’a; sonra da, başı delikanlının kalçasına değecek biçimde, sırtüstü uzanıverdi yatağa.

“Yorgun musun? Bence biraz uyumalısın,” dedi Rydal; sonra canı biraz sıkkın ekledi: “Kendi yatağında.”

Colette’in parmakları delikanlının kolu boyunca aşağı doğru inip bileğini kavradı ve onu kendine çekti. Biraz duraksadı -iki başlangıç, iki geri

çekiliş- Rydal; sonra bacaklarını yatağın üstüne topladı ve kollarıyla sararak öptü Colette'i. Genç kadının kolları bir zevk bulutu gibi sarmıştı delikanlıyı. Colgate marka Amerikan diş macunu kokan ılık soluğu, delikanlıya da bulaşan o arzu titremesini körüklüyordu sanki. Bu alevi ta iliklerinde hissettiği şu anda bile, buna aldırma, bir süredir -ne kadar olmuştu? Bir ay mı, iki ay mı?- bir kadınla birlikte olmadığın için oluyor bu, dün geceden beri peşinde olduğu ama senin bir türlü paylaşmadığın o öpücük oyununun devamını oynuyor, diye düşünmekten geri kalmıyordu Rydal.

"Rydal!" diye fısıldadı Colette, sanki delikanlıyı yeni keşfetmiş gibi.

Hafiften gülümseyerek geri çekildi Rydal kalbi küt küt atarak. Olay bitmişti.

"Geri dön," dedi Colette kollarını uzatarak.

Genç kadın ayakkabılarını ayağından atarak yastıklara yayılırken, Rydal kendini Colette'in üstüne bıraktı yeniden. Yatağın üstünde yan yana uzanmış, birbirlerine sımsıkı sarılmış, gözleri kapalı öpüşüyorlardı. Tıpkı eskiden Agnes'le -hep Agnes'le- olduğu gibi. Evde günde en az on kere Agnes'le paylaştıkları o gizli, o çılgın, o mutluluk dolu, o tıpkı buna benzer öpüşmeler. Daha sonra öpüşmeden fazlasını isteyen Agnes'in yatağında kendisini bekleyişi. Rydal'ın tüm bedeni anımsıyordu bunları. Beyni de. Bu MacFarland'ın karısı, seni sersem.

Colette boşta kalan eliyle bluzunun düğmelerini açıyor, diğer eliyle delikanlıyı başının arkasından çekerek dudaklarının dudaklarında kalmasını sağlıyordu. Eh, bluz neyse de, diye düşündü Rydal, ama etek ve diğer şeyler asla. Eli hızla genç kadının göğsünü bulup ağır ağır okşadı. Colette bu eli tutup delikanlının parmaklarını sutyeninin içine itti. Böyle geçen birkaç dakikanın sonunda Rydal elini Colette'in göğsünden çekti ve sağ kolunu destek yapıp -bu arada Colette'i de peşinden yarı yarıya havaya kaldırarak- yatakta doğruldu.

"Ne var? Ne oldu?" diye sordu Colette. Boyası silinmiş dudakları, şimdi her zamankinden daha dolgun görünüyorlardı.

Rydal kendi dudaklarını sildi elinin tersiyle. "Durmamın daha iyi olacağını düşündüm," dedi.

Bunu eğlenceli bulmuşçasına gülümsedi Colette. Menekşe rengi gözleri hafifçe kısılmıştı. "Hadi amaaa..." dedi yumuşacık bir ses tonuyla. "Biz genciz. İkimiz de 25 yaşındayız. Yapmak istiyoruz. Niye yapmayalım ki?" Yarı kapalı gözleriyle eteğinin belini çözmeye başlamıştı Colette.

Rydal onu izliyordu. Neden olmasın ki? Odanın kapısı dışarıdan açılamıyordu. Chester da uzun bir süre daha uyurdu herhalde. Neden olmasın? Hemen şimdi, burada. Birdenbire Rydal genç kadına sarhoş biri gibi, bulanık bakışlı, yusyuvarlak gözlerle baktığını farketti - ki biraz da öyle sayılırdı. Gözlerini birkaç kez kırpıştırarak, “Hayır, sağol; kalsın,” dedi.

Colette’in parmakları eteğiyle uğraşmayı bıraktılar. Demin kısık olan gözlerini açmış, öyle bakıyordu delikanlıya şimdi. “Sevgiliiim...”

Bu sözcük Chester’ın, diye aklından geçirdi Rydal.

“Sana sevişelim demedim ki! Yalnızca böyle yan yana yatalım, dedim. Hadi yanıma dön.” Colette yine kollarını ileriye doğru uzatmıştı.

Tam Colette’in istediğini yapmaya hazırlanıyordu ki, bunun ne yararı var ki, diye düşünüp yataktan kalktı Rydal ve pencereye yürüdü; sonra da dönüp Colette’e baktı. Olduğu yerden kımıldamamıştı genç kadın. Yalnızca iki kolunu iki yanına uzatmış; başını çevirmiş, ona bakıyordu. Siyah eteğinin belden aşağı bölümünde hoş bir yuvarlaklık vardı. Onbeş yaşında bir kız çocuğunun bedeniyle 25 yaşındaki bir genç kadının bedeni arasında varolabilecek birkaç ufak ayrıntı dışında Colette’in vücudunun aynen Agnes’ın vücuduna benzediğini kabul etmek zorunda kaldı Rydal. Colette bundan sonraki ilk adımı delikanlının atmasını bekliyordu. Genç kadının oldukça gergin olduğunu gördü Rydal.

“Benimle sevişmeyi düşünmedin mi yani?” diye sordu Rydal genç kadına yaklaşarak. Yatağa oturdu ve Colette’i omuzlarından tuttu. “Neden?”

‘Yapma, Rydal,” dedi Colette. Gülümsüyordu ama delikanlının kendisini rahat bırakmasını istediği belliydi.

Rydal pencereden yatağa dönerken aklında bir şey yoktu, ama şimdi birdenbire Colette’le sevişmek istemeye başlamıştı. “Pekâlâ, hadi eteğini çıkart,” dedi eteğin fermuarını zırt diye aşağı çekerek.

Colette yataktan fırlayıp delikanlının uzağına kaçtı. Sanki canı yanıyormuş gibi sol eliyle sağ omzunu tutuyordu. “Hayır, bunu demek istememiştim,” diye fısıldadı gülümseyerek. Sözcükleri teker teker, üstlerine basa basa söylüyordu. “Gerçekten de bunu demek istememiştim.”

Her şeye boş verdi Rydal birdenbire; ama gerçekten de genç kadını arzulamıştı. Şimdi sevişebilirdi onunla. Colette’in gömleğini giyişini izledi. Onun da bunu bildiğini biliyordu.

Colette dudaklarını boyadı. Sanki hiçbir şey olmamış gibi konuşup duruyordu delikanlıyla. Rydal da onun söylediklerine yanıt veriyordu. Beş

dakika kadar daha odasında kaldı Colette; sonra gitti. Son beş dakikadır neler konuştuklarını anımsayamıyordu Rydal. Sanki biri başını avuçları içine almış da sonra bir bilek hareketiyle topaç gibi çevirmeye başlamış gibi hissediyordu kendini. Ve de başı hâlâ dönüyordu. Kendini yatağın üstüne atıp gözlerini kapattı. Yastıkta hâlâ Colette'in kokusu vardı.

Colette en sonunda onu reddetmişti işte. Böylelikle şu çekilmez hayat, daha önce kafasında hayal ettiklerini aynen tekrarlamıştı - ki buna da hiç şaşmadı Rydal.

7

Rydal akşam saat yedide uyandı ve giyinip gazete almak için aşağı indi. Birkaç sokak ileride, yere yığılmış gazete tomarları arasında pelerinine bürünmüş gazete satan yaşlı bir sokak satıcısı buldu. Yerel akşam gazetesinin yanı sıra bir de Atina'da İngilizce basılan bir gün önceki *Daily Post* gazetesini aldı adamdan. *Daily Post*'u almasa da olurmuş. Gazetede Yunanlı dedektifin ölümüyle ilgili hiçbir haber yoktu çünkü. Buna karşın Girit gazetesi yeniden Chester'ın resmini basmış, hem onun hem de karısının tarifini vermişti, "...yirmi yaşında bile göstermeyen, çok şık giyimli, mavi gözlü, çekici ve sarışın bir genç kadın." Gazete, MacFarlandların cinayet gecesi olan 9 Ocak Salı gecesini Atina'daki Hotel Dardanelles'de geçirdiklerinin bilindiğini; o geceden sonra ne yaptıklarının ise bilinmediğini yazıyordu.

"MacFarlandların Korfu, Rodos ya da Girit'e uçmuş olabilecekleri söyleniyor. Arnavutluk, Yugoslavya, Bulgaristan ve Türkiye sınır görevlileri çarşamba sabahından beri alarma geçirilmiş durumda, ama bu kısa sürede yeni pasaport edinmedilerse, MacFarlandların Yunanistan'dan çıkmış olabileceklerine olasılık verilmiyor."

İşler kızışıyormuş gibi geldi Rydal'a. Polis Girit'ten söz ediyordu, MacFarlandlarsa adanın en büyük kentinin en büyük otelinde kalıyorlardı. Rydal dudaklarını ıslattı diliyle. Hotel Astir'in lobisinde polisin Chester'ın omzuna dokunuşunu; Chester'ın da günlerdir birbirlerinden hiç ayrılmadan birlikte yolculuk ettiklerini onaylaması için kendisini lobiye çağırışını ve yanlış adamla konuşuyorsunuz, pasaportumu görmek ister misiniz -Hem de nasıl isterlerdi!- deyişini getirdi gözlerinin önüne. Eğer epey çakırkeyif - hem de tam ölçüsünde çakırkeyif- değilse, Chester'ın sorulan sorulara serinkanlılıkla yanıt verebileceğini, pasaportunu istifini bozmadan polise uzatabileceğini hayal bile edemiyordu Rydal. Yalan yere yemin etmeye hiç niyeti yoktu delikanlının. Cesaretini kaybetmeye başladığını hissediyordu. Olay gözüne, dünkü ya da Niko'yla İşi ayarladığı zamanki kadar basit görünmüyordu artık.

Soğuk üzüm gazozu içmek için bir tatlıcıya uğradı Rydal. Ayaküstü gazozunu içerken, bir yandan da tatlıcının parazitli radyosundan makineli tüfek hızıyla okunan haberlere kulak kabartıyordu. Spiker hızlı hızlı okudu Londra'daki bir konferansla ilgili haberi; Fransa'nın almayı düşündüğü malî önlemlerden söz etti; hava raporunu verdi; sonra da -pat, küt, çat, pat!- Yunan halk müziğine geri döndü radyo. Rydal içip bitirdiği gazoz şişesini tezgâhın üstüne bırakarak dışarıya çıktı.

Odasına girdiğinde telefon çalıyordu. Bir anlığına yüreğinin sıkıştığını hissetti Rydal; sonra herhalde Chester ya da Colette'tir diye düşündü. Arayan Colette'ti.

"İyi uyudun mu?"

"Evet."

"Yemeğe çıkmadan önce odamıza gelip bir içki içmek ister misin diye soruyor Chester."

Rydal elinde gazetelerle odalarına gidip kapıyı tıklattı.

"Girin!" dedi Chester'ın bariton sesi neşeli neşeli; ama gelip kapanınca kendinden kilitlenen kapıyı açmak zorunda kaldı tabii. Ham ipekten yapılmış şal desenli bir robdöşambr ve pantolon giymişti sırtına.

Yanak altından çeneye doğru bırakmasını önerdiği sakalın daha şimdiden Chester'ın yüzünde belirginleşmeye başlamış olduğunu gördü Rydal. "İyi akşamlar," dedi ikisine birden. Colette son gördüğünden bu yana giysilerini değiştirmişti. Şimdi beyaza yakın kül rengi tüvidden yapılmış bir giysi vardı sırtında. Elini beline koymuş, uzun çekmeceli dolabın yanında ayakta duruyordu.

"Ne içeceksin, Rydal?" diye sordu Colette. "Biz bu gece yine uzo içiyoruz."

"Evet, az önce aşağıdan bir şişe getirttim," dedi Chester.

"Olur," dedi Rydal. "Uzo olsun. Sağolun."

Masadaki uzo şişesinin yanında içi buz dolu bir buzluk da vardı.

"Görüyorum ki gazeteleri almışsın," dedi Chester.

Çıkarttığı paltosunu koltuğa bıraktı Rydal. Cebinden çıkarttığı Yunanca gazeteyi Chester'a uzatır gibi olduysa da, adamın Yunanca bilmediğini anımsayarak vazgeçti bundan. "Hâlâ Yunanistan sınırları içinde olduğun kanısındalar," dedi sesini alçaltarak. "Korfu, Rodos ve Girit üzerinde yoğunlaştırıyorlar ilgilerini."

Chester pürdikkat dinlemişti söylenenleri. "Yoğunlaştırmak mı?"

“Yani gazetede polisin ne yaptığı açıklanmıyor tabii. Araştırma yapılıyor demek istiyorlar herhalde,” dedi Rydal içinde bir huzursuzluk hissederek. Yan gözle Colette’e baktı. Su ve buz katarak uzoları hazırlıyordu Colette. Göz ucuyla olsun delikanlıya bakmamıştı. Neşeli ve kaygısız görünüyordu. “Ne tasarlıyorsun, bilmiyorum ama bence Girit’teki daha ufak bir yere gitmek fena fikir gibi gelmiyor bana,” dedi Rydal Chester’a. ‘Ya da... elinizdeki pasaportları kullanarak hemen ülkeden çıkmayı deneyebilirsiniz; ama bunun için önce Atina’ya dönmeniz gerek. Diğer ülkelere Girit’ten direkt uçuş yoktur -özellikle de bu mevsimde.”

“Anlıyorum,” dedi Chester düşünceli düşünceli yere bakarak. Elinde daha şimdiden bir uzo kadehi vardı. Dalgın dalgın çenesini sıvazladı parmaklarıyla.

“Sakalın yararı olacak,” dedi Rydal. “Ne yazık ki uzamaları zaman alıyor.”

“Benim sakalımla uzun sürmez,” dedi Chester, neşe yansıtmayan bir kıkırdamayla. “Ben günde en az iki kez tıraş olmak zorunda olan erkeklerdenim.”

“İyi o zaman. Atina’da pasaport resmine rötuşla bir sakal kondurtabilirsin. Niko halleder bunu.”

“Evet, bunu ben de düşündüm,” dedi Chester.

“Sakaldan nefret ederim,” dedi Colette ve elinde buzlu uzo kadehiyle Rydal’ın yanına geldi. “Ne kötü, değil mi?”

Chester şöyle bir baktı karısına boş gözlerle. Aklı başka yerdeymiş gibiydi. “Eh... öyleyse...” dedi kendi kendine mırıldanırcasına.

Colette’in parmakları, uzo kadehini verirken Rydal’ın eline sürtündü boylu boyunca. Rydal ona bakmadı.

“Eğer görünüşüm tıraş olması gereken bir serseriye benzemiyorsa, o zaman yarın akşamüstü Atina’ya kalkan o uçağa binebiliriz, ne dersin Colette?”

Colette kocasına baktı. Hiçbir şey düşünmek istemiyor gibi görünüyordu.

Rydal avcuyla alnını sıvazladı. “Ben de o uçağa binmeyi düşünüyordum,” dedi. “Yarın sabah Knossos’u görüp sonra da Atina’ya uçacaktım.” Delikanlının sesi, işte bu kadar der gibi kesin bir tonlama yansıtıyordu. Ya da yansıttığını umuyordu Rydal.

“Hı-hı... Ben de yarın Knossos’u görmeyi tasarladımdı. Oteldekilerden öğrendiğime göre, buradan 30-40 dakika uzaktaymış otobüsle. Az önce

sordum. Oraya saat on sularında gidip bir-iki saat vakit geçirip...” susup karısına baktı Chester. “Bu sana da uygun mu, tatlım?”

“Knossos neydi? Unuttum,” dedi Colette.

“Şu ünlü labirentin olduğu yer,” diye açıkladı Rydal. “Kral Minos’un sarayı yani.” Anlatmaya devam edebilirdi delikanlı. Henüz bir çocukken babasının Knossos Sarayı’yla ilgili kendine ezberlettiği o saçma sapan şeyleri hâlâ anımsıyordu. İçkisinden bir yudum aldı.

“Labirent mi? Onun bir efsane olduğunu sanıyordum,” dedi Colette ve ikiz yataklardan birinin ucuna ilişti. Kadehini daireler çizerek elinde döndürüyor, kadehteki buzları tıngırdatıyordu.

Hiç yanıt vermedi Rydal.

“Hayır, bir efsane değil. Efsane bu sarayla ilgili olarak üretildi,” diye karısını aydınlattı Chester. “Gezi rehberinde bununla ilgili bölümü okumalısın.” Banyoya doğru yürüdü. “Gidip sırtıma bir gömlek giyeyim,” dedi ve banyoya girerek kapıyı kapattı.

Colette gülümsemeden ama iki kişinin özelini içeren bakışlarla baktı Rydal’a bir soru sorar gibi. Ne yapmamı bekliyor ki, diye düşündü Rydal. Chester odada değilken bir öpücük çalmamı mı? Hemen bir sigara yaktı delikanlı. Colette yanına gelip ayak parmakları ucunda yükselerek, delikanlı geri çekilmeye fırsat bulamadan onu omuzlarından tutup ağzının ucundan öpüverdi. Rydal kaşlarını çatarak alçak çekmeceli dolabın üstünde asılı duran aynanın yanına gitti ve öne doğru uzanarak -hiçbir ruj izi göremese de- ağzını sildi; sonra Colette’e döndü.

“Böyle saçma sapan şeyler yapma,” dedi.

Colette omuz silkerek ellerini iki yana açtı. “Ne yapayım, senden hoşlanıyorum,” dedi, bir fındık sıçanının tiz ve zor duyulan ses tonuyla.

Chester boyunbağının düğümünü yerine ite ite geri geldi banyodan. Aynaya gidip kendine baktı. “Otursana, Rydal,” dedi, sonra hemen ekledi: “İçkin bitmiş gibi. Bir tane daha ister misin?”

Yemek için dün gece zamanlarının çoğunu geçirdikleri sahildeki o lokanta-gece kulübü karışımı yere gitmeye karar verdiler. Bu fikir Colette’ten geldi. Anlaşılan canı yine dans etmek istiyor, diye düşündü Rydal.

Garson şiş kebabını önerdi; onlar da şiş kebabı ısmarladılar. Masada şarap gidiyor, uzo geliyor; Chester da viski içiyordu. Yine uzaklarında kalan ve açık yakalı köylü gömlekleri giymiş boylu boslu kızların koyu renk takım elbiseli sıska gençlerle dans ettikleri o ufak dans pistinde Colette’le

dans etti Chester. Sonra da Rydal. Genç kadının ensesinden sımsıkı tutan eline artık karşı bile koymuyor; sonunda o da kendini bırakmış, genç kadının yakınlığının keyfini çıkartıyor, bir yandan da yarından sonra -hatta yarın bu saatlerde- yeniden özgür olacağını ve istediğini yapabileceğini düşünüyordu. 0 koskoca Atina kentinde bir anda ortadan kaybolabilir, tavernadaki dostlarına katılabilir, gönlü dilerse Melchior Condylis Oteli'ndeki eski odasına dönebilirdi. Kendi evi gibi birdenbire burnunda tütmeye başlamıştı Condylis Oteli. Orkestra çalmayı kesince Rydal pistten ayrılmak için bir hamle yaptı ama Colette elini bırakmıyordu ki.

"Bak, yeniden başlıyorlar."

Doğruydu bu. Klarnet zart zurt ediyor; bas çalan adam yayını tellerde gezindiriyordu. Berbat bir orkestraydı bu. Biri yarı sarhoş bir ağızla söylenen 'Mean To Me' şarkısı olan üzere dört parçayla daha dans etmeyi sürdürdüler. Bu arada pistteki o iriyarı kızlardan biriyle çarpışmanın insanı balyoz yemiş gibi sarstığını da öğrenmiş oldu Rydal.

"Seni Atina'da görebilecek miyim?" diye fısıldadı Colette delikanlının kulağına.

"Şe-ey... birkaç gün sonra Amerika'ya dönüyorum."

Sessizlik.

Rydal'ın gözleri, uzaktaki masalarında oturan Chester'ın gri takım elbisesini araştırıyordu kalabalığın arasında; sonra dans etmeyi kesti birdenbire. "Hadi gel; geri dönüyoruz," dedi Colette'e.

"Ne oldu?"

"Birileri Chester'la konuşuyor." Bu uzaklıktan bile iki kişinin Chester'la konuştuklarını, Chester'ın heyecanlandığını görebiliyordu. "Tamam, yavaş yürü," dedi Rydal, kendi adımlarını da yavaşlatarak.

Adamlardan biri otuz yaşlarında, ceketsiz ve oldukça içkiliydi. Daha iyi giyimli olan ve daha ayık görünen diğeriyse sarkık dudaklı, sarışın bir adamdı. Rydal'la Colette'in masaya döndüklerini görünce içi rahatlayarak hafiften güldü Chester.

"Bana ne söylemek istediklerini anlayamıyorum," dedi. "Yunanca konuşuyorlar. Belki sen anlarsın."

"Ona ne söylemeye çalışıyorsunuz?" diye sordu Rydal tüm kibarlığıyla. Colette'le birlikte masaya oturdular.

"Bu adam..." diyerek parmağını Chester'e uzattı sarhoş olan, "...bu adam şu Mac-Far-land denen herife benziyor." İsmin her hecesini büyük bir

özenle teker teker söylemişti. “Arkadaşım da öyle düşünüyor. Onun için ismini sorduk.”

“Onun ismi Bill, beyler,” dedi Rydal gülümseyerek; sonra sanki kendisi de epey içkiliymiş gibi güm güm sırtına vurdu Chester’ın. “Bill Chamberlain. Bu da karısı Mary Ellen. Sizin isminiz ne?”

İki yabancı birbirlerine baktılar, sonra sarhoş olanı Colette’e bakarak, “Üstelik karısı da sarışın,” dedi.

“Kızıl saçlı,” dedi dudakları sarkık adam.

Sarhoş omuzlarını silkti. Ellerini masaya dayamıştı.

“Sizin derdiniz nedir?” diye sordu Rydal.

“Nasıl oluyor da Yunanca konuşuyorsun sen? Amerikalıya benziyorsun,” dedi elleri masada olan adam.

Saldırı hedefinin değiştiğine memnun oldu Rydal. “Birkaç aydır burada yaşıyorum,” dedi. “Ben öğrenciyim.”

“Burada, Girit’te mi?”

“Eh, şimdi Girit’teyim işte. Yani umarım Girit’teyimdir.”

İki Yunanlı aralarında bir şeyler fısıldaştılar. Çevrenin homurtusundan ve orkestranın gürültüsünden ne konuştuklarını duyamadı Rydal. “Hadi ona sor; hadi ona sor,” dedi birdenbire adamlardan iriyarı olanı.

“Yanınızda kimliğiniz var mı, beyim?” diye Chester’a sordu ceketsiz olan adam.

“Kimliğini görmek istiyor, Chester,” dedi Rydal, Chester’ı bu yabancılara sabırlı davranmak gerektiğine inandırmaya çalışıyormuş gibi bir tavır takınarak. “Pasaportun yanında mı? Madem bu kadar istiyorlar, göster pasaportunu onlara.”

“Yanımda,” dedi Chester ve iç cebinden pasaportunu çıkartarak fotoğraflı sayfayı açtı ve görsünler diye adamlara doğru tuttu. Sarışın adam pasaportu almak için elini uzattı ama Chester ondan hemen kaçırdı pasaportunu. “İşte ismim de burada,” diyerek üstünde WILLIAM JAMES CHAMBERLAIN yazan bir sonraki sayfayı açtı Chester ve başarısıyla övünüyormuşçasına kıs kıs güldü.

Ceketi olmayan adam başını salladı. “Tamam,” diyerek başıyla yarım yamalak selam verip elini salladı ve masadan çekildi.

“Dikkatli ol. Bir katile benziyorsun,” dedikten sonra arkadaşını izledi diğeri de.

Söyleneni anlaması olanaksız olan Chester, duruma tam da uygun düşen bir “Hah!” çekti; sonra gözlerini masaya dikti. Görünmeyecek kadar

ufalmak ister gibi omuzlarını sarkıtmış, belini kamburlatmış, iskemlesinde oturuyordu. Alnında ter damlaları belirmişti.

“Çok iyiydin,” dedi Rydal; sonra çevreye bir göz attı. Masada konuşulanlar kimsenin dikkatini çekmemişti neyse ki. Herkesin masaların arasında dolaştığı, samimi ortamı olan bir yerdi burası.

“Bir içkiye ihtiyacım var,” dedi Chester. Sesi titriyordu.

“Tabii, hakettin bunu,” dedi Rydal neşeyle, ama Chester’ın neredeyse sızmak üzere olduğunu görebiliyordu. Garsonun dikkatini çekmek için el çırptı.

Colette’in yüzü kaygılıydı.

“Hadi hepimiz biraz neşelenelim,” dedi Rydal. “Şu iki adam hâlâ bizi gözlüyor olabilirler. Nerede olduklarını göremiyorum ama sakın onları görmek için bakınmaya kalkmayın.” Yanlarına gelen garsona dönüp, “Bir viski daha,” dedi. “Duble olsun. Dewar’s marka.”

“Her şey yolunda, sevgilim,” dedi Colette garson gidince. “Kaygılanacak bir şey yok.”

Sigarasının duman perdesinin ardından Colette’i inceliyordu Rydal. Gerçekten de Chester’a düşkün müydü Colette? Yoksa yalnızca karnı doysun, sırt pek olsun diye mi destek oluyordu adama? Büyük olasılıkla Colette’i asla anlayamayacağını düşündü Rydal. Anlaması için yeterli zamanı olmayacaktı. Herhalde aynı anda birkaç kişiden birden hoşlanan, birkaç kişiyi birden sevebilen biridir diye aklından geçirdi. Odacıkları bol bir kalbi olsa gerek. Ben *şu seni-gidi-yaramaz-şehvet odacığıyım*... Rydal’ın içinden bir şarkı mırıldanmak geliyordu ama yapmadı bunu. Nedeni olmadan neşelenivermişti. Chester’a baktı.

Yan gözle delikanlıya kaçamak bir bakış attı Chester. “Sen burada olmayıp onlarla Yunanca konuşmasaydın, kimbilir neler olurdu, bir düşün,” dedi.

“Saçmalama,” dedi delikanlı. ‘Yine aynı şey olurdu. Onların ismini sorduklarını biliyordun. Yine çıkarıp pasaportunu gösterirdin onlara.”

Chester başını salladı. “Belki,” dedi. Viskisi gelmişti. Garson içkisini önüne koyar koymaz kadehi ağzına götürüp birkaç yudum içti. Diğer eliyle masanın kenarına yapışmıştı. “Daha önce söylediklerine katılıyorum,” dedi Rydal’a dili dolaşarak. “Daha ufak bir kasabaya gitmeliyiz. Birkaç günlüğüne. Sakalım uzayana kadar. Hem sokaklarda böyle tehlikelerle karşılaşmayız da.” Ellerini açarak çevreyi gösterdi.

Rydal içini çekti. Konuşmaya nereden başlayacağını bilemiyordu. Kafasına birkaç düşünce birden üşüşüvermişti. “Yanında hep giydiklerinden daha eski püskü giysiler var mı?” diye sordu Chester’a.

“Daha eski mi? Yanımda yok,” dedi Chester. “Kılık değiştirmemi mi öneriyorsun yani?”

“Hayır, ama giysilerin Yunanistan’da çok göze batıyor. Hepsi de para kokuyor, ondan,” diye açık açık düşüncesini söyledi Rydal. “Bundan kaçınmalısın... Ve sen de,” diye Colette’e döndü delikanlı. “Örneğin şu vizon ceketini bavula kaldır artık.” Yine Chester’a döndü. “Ayakkabılarını boyatma. Başka kol düğmeleri bul. Şapkanı kirlet biraz..” Rydal uzosunu bir solukta içip bitirdi. Berbat bir filmden fırlamış bir tip gibi hissediyordu kendini.

“Girit’te buradan başka nereler var?” diye sordu Chester. “Haritaları karıştırmıştım ama diğer kasabaları anımsayamıyorum.”

“Batımızda kalan Hanya var örneğin. Kandiye’nin kuzey kıyısında bir liman kasabasıdır. Ben de başkasını hatırlamıyorum. Çok ufak bir yere de gitmemeliyiz. Ufak bir yerde hemen göze çarparız.”

Saat gece yarısını geçene kadar o lokantada kaldılar. Chester gittikçe sarhoşluyor, gittikçe daha düşünceli bir hal alıyor, gittikçe daha fazla korkuya kapılıyordu. Konudan konuya atlayarak başlarına neler gelebileceğini sayıp döküyor, Amerika’daki işlerinin nasıl bir tehlike altında olduğundan söz ediyor, delikanlıyı ölesiye sıkıyordu. Colette onu dansa kaldırmaya çalıştı.

“Tatlım, bazen insanın aklında dans etmekten daha önemli şeyler olur,” dedi Chester yarı homurdanarak. “Dans etmek istiyorsan, Rydal’la dans et!” Mavi gözleri öfke ve bıkkınlıkla şimşekler çaktı pembe suratında.

Rydal sırf Chester’dan kurtulmak için Colette’le dansa kalktı.

Dans pistinde hızlı bir valsin temposuna ayak uydurmaya çalışırken, “Amerika’da ne gibi şeyler tehlike altında?” diye sordu Colette’e.

“Biliyorsun işte, hisse senetleri,” diye yanıt verdi Colette.

Gürültü patırtı içinde konuşmak zordu ama bu konuyu artık eskisi kadar sıkıcı bulmuyordu Rydal. “Anladığım kadarıyla Amerika’da MacFarland ismini kullanmıyor,” dedi.

“Yok canııım,” dedi Colette delikanlıya gülümseyerek. Kıvır kıvır dans ediyor ama Rydal’a da kusursuzca ayak uydurmayı başarıyordu.

“Kaç tane sahte ismi var?”

“Ayyy! Şu öküz herif kendi yerinde dans etse ya!”

“Özür dilerim,” dedi Rydal. “Ona dikkat etmeye çalışırım.” Dev gibi bir adamla ufak tefek bir kadın döne döne çılgın bir rota izliyorlardı çevrelerinde. Rydal onlara toslamamak için elinden geleni yapıyorsa da Colette’le delikanlının çevresinde yörüngeye girmiş bir göktaşı gibiydi adam.

“Aslında kullandığı isimlere sahte isim denemez,” dedi Colette. “Chester şirketinde -yani şirketlerinde- birkaç değişik yöneticinin görevini üstleniyor. Örneğin bir-iki şirkette malî işler müdürü olarak William S. Haight ismiyle imzalıyor çekleri.”

“Ve de Haight ismiyle maaş alıyor tabii, öyle değil mi?”

“Maaş değil birkaç maaş,” diyerek güldü Colette. ‘Yaptıkları belki yasadışı ama bütün müşterileri hisselerine düşen kâr payını alıyorlar. Daha ne isteyecekler ki?”

Devasa bir saadet zinciri halkasına benziyor bu, diye düşündü Rydal. Bu oyunda Chester hep kendi kendisinin bir adım önünde olmak zorundaydı. Charles Ponzi bu oyunu -ömrünün sonuna dek olmasa da- epey uzun süre oynayabilmişti. “Kendisi yurtdışındayken işleri yürütebilecek ortakları yok mu Chester’ın?” diye sordu Rydal. ‘Yani şu anda Amerika’da olan ortakları?”

“Şe-ey... ortak denemez. Dört-beş satış elemanı var tabii. Chester’ın sattığı hisse senetlerinden biri bayağı iyi.”

“Hangisi?”

“Universal Key. Manyetik bir kilidi açan manyetik bir anahtar bu. İkisinin de önceden iyice manyetik...” deyip sustu Colette. Kilit hakkında bütün bildiği bu kadardı anlaşılan.

“Piyasaya çıktı mı?”

“Hisse senetleri mi? Hayır, daha çıkmadı.”

“Anahtarı soruyorum.”

“Hayır, buluş tamamlanmadı henüz. Yani hâlâ deneme aşamasında ama... ne bileyim ben... belki de yapımına başlanmıştır.”

“Anladım.”

Aralarından ışık sızmayacak kadar yaklaştı delikanlıya Colette. “Keşke bütün gece böyle dans edebilsek,” dedi fısıl fısıl.

Rydal alnından öptü genç kadını. O kadar yakın dans ediyorlardı ki bunu yapmak için başını hafifçe döndürmesi yeterli olmuştu.

“Seni seviyorum,” dedi Colette. “Seni rahatsız etti mi bu?”

“Hayır,” diye yanıt verdi o anda bundan hiç de şikâyetçi olmayan delikanlı; sonra gözlerini açtı ve hemen üç metre ötelerindeki bir masadan gözlerini dikmiş kendine bakan Chester’ın gözleriyle karşılaştı. Öyle bir afalladı ki neredeyse yerinde sıçrayarak Colette’ten biraz uzaklaştırdı vücudunu.

“Ne var? Ne oldu?” diye sordu Colette, gözlerini kaldırıp delikanlının gözlerinin içine bakarak.

“Chester... Chester bizi izliyor. Dans pistinin yakınındaki bir masaya geçmiş.”

Başını çevirip baktı ve Chester’ı gördü genç kadın. Parmakları hâlâ delikanlının parmaklarına dolanmış olan sağ elini sallayarak gülümsedi kocasına. “Öfkesinden burnundan soluyormuşa benziyor, değil mi?” dedi. “Kötü bir gece geçirdi zavallı.”

“Pekâlâ, hadi artık oturalım da sen onunla dans et biraz,” dedi Rydal. Orkestra çaldığı parçanın sonuna yaklaşıyordu. Rydal Colette’den temelli uzaklaşarak eliyle yol verdi genç kadına.

İçkisi -ya da yeni içkisi- Chester’ın elindeydi. Paltoları vestiyere gönderilmişti. Chester’ın kıskançlıktan deliye döndüğü belli oluyordu; ama yine de gülümsemeyi ve özenli bir vurdumduymazlıkla, “Bu masaya geçmemin iyi olacağını düşündüm,” demeyi başardı. “Gerideki şu iki adam hâlâ bana bakıyorlar.”

“Ya?” dedi Rydal ve Colette’in oturmasına yardım ettikten sonra kendi de masaya oturdu. “Artık gidelim mi, ne dersin? Saat bire geliyor.”

“Daha değil,” dedi Chester iskemlesinden kalkarak. “Karımla dans etmek istiyorum.” Yüzü eskisinden bir kat daha kızarmışa benziyordu. İtiraza fırsat tanımayan bir tavırla elini uzattı genç kadına. Birlikte dans pistine yollandılar.

Rydal, Chester’ın dans pistinde kendisini izlediğini fark ettiğinde içini kaplayan o ani korku ve suçluluk duygusu dalgasını anımsayarak gülümsedi kendi kendine. Asıl Colette’in suçluluk duygusuna kapılması gerekirdi, ama onun kılı bile kıpırdamamıştı. Diğer yandan, Colette’i alnından öpen ve Chester’a suçüstü yakalanan kendisiydi. Rydal bir sigara yakıp hiçbir şey yokmuş havalarında dans pistine bakmaya başladı. Herkese birden bakıyormuş gibi yapıyordu ama gözleri sık sık Chester’la Colette’e gidip

geliyordu. Chester hararetli hararetli konuşuyordu Colette’le. Rydal neler söyleyebileceğini tahmin edebiliyordu. Böyle bir şey ilk kez yaşanmıyordu herhalde aralarında.

Karı-koca masaya döndüler. Chester kendisine bir viski daha söyleyip Rydal’a ne istediğini sordu. Delikanlı başka bir şey içmek istemiyordu ama yine de FIX marka bir bira söyledi garsona.

“Bu birayı içmek istemiyorsun aslında, belli oluyor,” dedi Colette. “Benimle paylaşmak ister misin? Hadi bana da bir bardak getirsinler.”

Tamam der gibilerden başını sallayarak garsona, “İki bardak getirin lütfen,” dedi Rydal.

Chester suratını asmış, sessizliğe gömülmüş, Colette’in, geldiklerinden beri hiç durmadan dans etmiş ve hâlâ etmekte olan bazı Yunanlı çiftlerin dayanıklıklarıyla ilgili sözlerine yanıt bile vermemişti. En sonunda -saat bir buçukta- bir taksiye atlayıp otele döndüler. Chester ayakta sallanıyordu.

“Iıı... şey... Rydal. Odana gelip seninle bir şey konuşmamda bir sakınca yoktur umarım?” diye sordu Chester, tam koridorda birbirlerine iyi geceler derlerken.

“Yok tabii,” dedi Rydal; ama Chester’ın söylediği cümle ve onu söyleyiş tarzı o kadar babasınınkine benziyordu ki, Rydal kanının donduğunu hissetti bir anlığına. Babası da Agnes’le ilgili o ateş püsküren konuşmasını yapmadan önce aynen bu cümleyi kullanmıştı. Bu konuşmanın daha ağırınıysa, hâkime oğlunun neden ıslahevine gitmesi gerektiğini anlatırken yapmıştı babası. *Seninle çalışma odamda konuşmak istiyorum*. Şu gülünesi rastlantıya bakın hele, diye geçti Rydal’ın aklından. Agnes için bir kez daha cezalandırılacaktı.

İki erkek Rydal’ın odasına girip kapıyı kapattılar.

Chester söze nereden başlayacağını bilemiyormuşa benziyordu. Rydal’ın oturma önerisini geri çevirmiş; kaşlarını çatmış, olduğu yerde hafifçe sallanarak gözlerini yere dikmişti.

“Mmm... şey... ne söyleyeceğimi herhalde biliyorsundur,” diye söze başladı Chester. Hâlâ Rydal’a bakmıyordu.

Rydal paltosunu astıktan sonra iskemleye oturarak tüm dikkatini Chester’a verdi.

Sonunda yarı kan çanağına dönmüş gözlerini yerden kaldırarak delikanlının gözlerine dikti Chester. “O ufak kasabaya gittiğimizde sana ihtiyacım olacak,” dedi; sonra da -Rydal karşı çıkacak gibi olunca- onu durdurarak, “Yok, yok, bekle bir dakika,” diyerek sözüne devam etti:

‘Yunanca biliyorsun; burada işlerin nasıl yürütüldüğünü de. Seninle birlikte olursak işimiz daha kolay olur. Ve de daha tehlikesiz. Bu katkından dolayı sana para da ödemeye hazırım. Bunu istiyorum.”

“İyi ama benim paraya ihtiyacım yok ki. Ayrıca -açıkça söylemem gerekirse- bu rolü üstlenmek beni rahatsız ediyor.”

“Kim rahatsız değil ki? Senin de rahatsız olduğunu biliyorum. Onun için de zahmetinin karşılığını vermek istiyorum ya. Hem bana yardımcı olacaksın hem de...” deyip sustu Chester. Colette’in hayali ve Rydal’ın karısına olan ilgisine karşı duyduğu öfke sel gibi beynini basarak kafasını karıştırmış, söyleyeceklerini unutturmuştu sanki. “Gelirsen kendimi daha rahat hissedeceğim,” diye sözüne devam etti. “Bunun ne demek olduğunu biliyorum ben. Biri benim hakkımda konuşuyorsa, ne dediğini bilmek isterim. İngilizce haberler buraya bir gün sonra geliyor. Bu da çok tehlikeli. Eğer bizimle -diyelim üç gün daha- birlikte olursan, sana 5.000 dolar vermeye hazırım. Hiç olmazsa sakalım biraz daha uzayana kadar. Ne dersin? Sen... sen şimdiye kadar çok iyiydin...”

Yani bu geceye kadar mı demek istiyorsun, diye geçti Rydal’ın aklından. Dirseklerini dizlerine dayayıp avuçlarını birleştirerek öne doğru eğildi delikanlı. “Bana vereceğin 5.000 dolarla, sakalın uzayıncaya kadar kullanabileceğin bir yapma sakal alabilirsin,” dedi karşısındakine.

“İşin bununla bitmediğini biliyorsun,” dedi Chester, alçak ve ısrarcı bir ses tonuyla. “Senin yanımda olmanı istiyorum. Ne kadar istiyorsan, kendin söyle.”

Adamın sesindeki duygu yoğunluğunun yalnızca korkudan kaynaklanmadığını farketti Rydal. Bu gece burnunun tam ortasına bir yumruk patlatacak kadar delikanlıya öfkelenmiş olmasına karşın yanında kalması için ona yalvarmak zorunda kalışı Chester’ın gururunu incitiyordu. Tam 5.000 dolar. Üç gün için. Ve de -polis onları Hanya’da enselerse- hileye ortaklık suçundan kodese tıkılma riskini göze alması karşılığında. Amerika’ya hesabında 5.000 dolarla dönmek hiç de fena olmazdı hani. Sakın Colette’in olduğu yerde olmak için yumuşuyor olmasın?

“Eee?.. Ne diyorsun?”

“Beşbin dolar çok fazla,” dedi Rydal. Chester’ın onun yumuşamaya başladığını gördüğünü kendisi de farkediyordu. Yumuşamaya başlama işaretlerini fark etmekte kuşkusuz çok ustaydı Chester.

“Öyleyse anlaştık! Yarın sabah gidiyor muyuz?”

Rydal başını salladı sonunda. “Tamam, anlaştık,” dedi ayağa kalkarak. Chester’a bakmaktan kaçınıyordu.

Chester kapıdan çıkmadan önce arkasına dönüp derinden iç geçirdi. “Sanırım yatma zamanımız geldi de geçti bile,” dedi.

Birbirlerine iyi geceler dilediler.

Colette’in adının bile geçmediğini anımsadı Rydal. Evet, bu konuşma, on yıl önce babasının çalışma odasında yapılan konuşmadan çok daha hoş geçmişti doğrusu.

8

Küp gibi içmiş olmasına karşın o gece hiç de iyi uyuyamadı Chester. Başını yastığa koyar koymaz uyuyakalmıştı, ama -başuçlarında duran Colette'in fosforlu çalar saatinden gördüğü kadarıyla- bir saat sonra kalbi güm güm çarparak ve akşamdan kalmalığın yarattığı içi boşalmışlık hissini etinde kemiğinde duyumsayarak uyanıverdi. Bu gece Rydal'la Colette'in o lokantada dans edişlerini -*dans* mı, ne dansı!- izlerken otele döner dönmez karısıyla sevişeceğine kendi kendine söz vermiş, ama bu gece içinden hiç gelmediği için önsevişmeye bile başlayamamıştı. Şansına lânet etti Chester. Tam da Colette'in hoşlandığı tiplerden ve yaşlarda olan Rydal Keener'a bulaşmış olmak, ona muhtaç olmak, ona yanında kalması ve kendisine arka çıkması için yalvarmak!

Yine de... daha beteri de olabilirdi, diye düşündü Chester. Bir kadın olarak Colette'ten, para konusunda da kendisinden yararlanmak isteyen adi biri olabilirdi Rydal. Aslına bakarsanız, tam bir beyefendiydi bu delikanlı; ama beyefendiler de hanımları yatağa atmazlar mıydı sanki? Ne yazık ki Rydal tam da Colette'in hoşlandığı o 'kibar insan tavırları'na sahipti. Belli bir mesafelilik ve uzak-duruş, efendilik, biraz sırıtsa da tam bir kibarlık. Chester dişlerini sıktı. Üç gün. Herhalde Rydal yarın ya da öbür gün Colette'in kendisi için seçip satın aldığı bir şeyi giyiyor ya da takıyor olur, diye düşündü Chester. Yeni bir gömlek, bir kazak ya da bir boyunbağı. Beğendiği erkeklere bir şeyler almaktan hoşlanırdı Colette. Örneğin New York'ta bir süre Jesse'yle takılmış olan şu Hank Meyers. Hank'e bir kol saati almıştı Colette. Jesse de bunu Chester'a söylemişti. Chester da Jesse'ye Hank'ten kurtulmasını söylemiş, o da Hank'i başından savmıştı. Hank de 25 yaşında, yakışıklı bir delikanlıydı; ama Colette'in onunla yatmadığından emindi Chester. Bu konuda Colette'le yüzleşmiş; genç kadını kollarından yakalayıp dişleri takırdayana dek sarsmıştı. Gerçekten başka hiçbir şey söyleyemeyecek kadar ödü kopan Colette de kocasına Hank'le yatmadığını söylemiş, bu olaydan sonra da bütün bir gün boyunca ağlamıştı. Chester'ın parmaklarıyla sımsıkı kavradığı kollarındaki çürükler iki hafta iyileşmemişti. Bu da iyi olmuştu, çünkü kadınlar, erkeklerinin kadınlarının ne yaptıklarını umursamalarından, çizgiyi geçerlerse ölesiye dayak yiyebileceklerini bilmekten hoşlanırlardı. Evet, kadınlar bundan

hoşlanırdı. Bu da kadınlara iyi gelirdi. Erkeklere de. Chester'ın hayat görüşü böyleydi işte.

Chester'ın daha sonra ilk farkettiği, sırtında sabahlığıyla yatağının yanında duran Colette'in alnını öperek onu uyandırışı oldu. Oda güneş ışığıyla doluydu. Colette'in yatağının üstünde iki kişilik kahvaltıyla dolu bir tepsi duruyordu.

"Bu sabah sana iki rafadan yumurta söyledim," dedi Colette gülümseyerek. "İyi gelir diye düşündüm. Hadi git dişlerini fırçala ve hemen geri gel."

"Harika, yumurtaları bir solukta yutacağım," diyerek yataktan kalktı ve çıplak ayaklarıyla banyoya gitti Chester.

Kahvaltıdan sonra Chester telefonla Rydal'ın odasını aradı. Saat 08:35'ti. Otobüs saatlerini önceden sormuş olan Rydal saat 10:30'da batıya giden bir otobüs olduğunu söyledi. Kısa ve öz konuşuyordu. Chester onun, telefon santralındakilerin bu konuşmayı gizli gizli dinlemeleri olasılığını göz ardı etmediği için böyle konuştuğunu hissetti.

"Biraz buraya gelsene," dedi Chester.

Rydal hemen geleceğini söyledi.

Birkaç dakika sonra MacFarlandların oda kapısı tıklatıldı.

Colette banyoda giyiniyordu.

Rydal o günkü gazeteleri almıştı. Bu sabah gazetelerde onlarla ilgili hiçbir haber olmadığını söyledi Chester'a.

Bu iyiydi işte. "Haber yoksa, iyi haberdir," dedi Chester gülümseyerek.

"Sanırım otelden ilk ben ayrılsam iyi olacak," dedi Rydal. "Bavulumu çoktan hazırladım bile. Biraz sonra otelden ayrılır, sizinle otobüs durağında buluşurum. Soldaki sokağın ilerisinde, havuzlu meydandaki lokantanın oralarda bir yerde otobüs durağı. Resepsiyondakilere Knossos otobüslerinin nereden kalktığını sorabilirsiniz. Onlar da aynı yerden kalkıyor. Bunu demin birine sordum sokakta."

"Aferin, delikanlı!" dedi Chester.

"Saat onda orada olurum," diyerek kapıya yürüdü Rydal.

"Tamamdır."

"Karına sade giyinmesini söyle - sade giyinmeyi başarabilirse tabii," diyerek odadan çıktı Rydal.

Chester'la Colette saat onda otelden ayrıldılar. Otobüs durağı denen yer, otobüs bekleyenlerin tahta sıralarda ellerinde torbalar, zembiller, çıkınlar, heybeler ve karton kutularla oturduğu otsuz, çimensiz, dazlak bir toprak

meydandı. Bir köşede duran üç-dört otobüsün üzerinde nereye gidecekleri yazılı değildi. Birkaç metre uzakta, Rydal'ın elinde bir gazeteyle ayakta durduğunu gördü Chester. Rydal kendisine en yakın olan otobüse işaret etti eliyle; sonra taksiyi göndermiş olan Chester'a yardım etmeye yanlarına gitti. Yardımsever birine benzeyen sürücü otobüsten inip bavulları otobüsün üstüne yükledi.

Saat onbiri geçene kadar bir sürü insan koşarak gelip otobüse bindi. Sarsıla sarsıla yola koyuldu otobüs. Chester'la Colette otobüsün ortasında bir yerde yan yana oturuyorlardı. Rydal'sa, kucakları ve ayaklarının arası çıkınlarla dolu 5-6 erkekle birlikte otobüsün en arka koltuğundaydı.

Otobüs yolun bozuk yerlerinde hoplaya zıplaya yavaşlıyor, sonra korkutucu bir hızla ilerliyor; arada bir durarak ot ocak olmayan ıssız yerlerde birkaç yolcu indiriyordu. Güneş bir görünüp bir kayboluyor, göğün mavisini parlak maviden koyu maviye döndürüp duruyordu. Uzun boylu çiftçiler, ayaklarında çizmeler, omuzlarında işlemeli heybelerle yol kenarında durup otobüse bakıyor, bazen de el sallıyorlardı. Chester Colette'le el ele tutuşmuştu. Genç kadın pencereden dışarıya bakıyor, kırlarda gördüğü her şeyle ilgileniyor, kâh ufukta görünen karlı dağlarla, kâh tarladaki bir çiftçinin peşinden koşuşan oğlaklarla ilgili bir şeyler söylüyordu. Rydal'ın onlarla üç gün daha kalması için delikanlıya 5.000 dolar önerdiğini Colette'e söylememişti Chester. Karısının Rydal'ın daha ne kadar onlarla kalacağını sormamış olmasını biraz garip buluyordu. Rydal'dan hoşlandığı ve büyük olasılıkla delikanlıya kalmasını söylediği için Rydal'ın onlarla kaldığını varsayıyordu herhalde. Rydal'la yaptığı anlaşmayı bu sabah kahvaltıda karısına anlatmadığına pişmanlık duyan Chester, baş başa kaldıkları ilk fırsatta bunu karısına söylemeyi tasarlıyordu. Colette Rydal'ın yanlarında para karşılığı kaldığını öğrenirse, delikanlının bunu sırf onun hatırına yaptığı düşüncesinden kurtulurdu belki de. Bunu karısına hemen burada -konuşmasının tek kelimesini anlamayacak olan bu insanların arasında- söylemeye niyetlendi bir ara, ama sonra bunu bu gece -bir otel odasında baş başa kaldıklarında- söylemeyi tercih etti. Kesin bir tavırla, işten söz eder gibi söyleyecekti bunu. Aslına bakarsanız, bir iş anlaşmasıydı bu da. Pazar günü Rydal'ın işi bitecek; pazartesi -hatta belki de pazar akşamı- Rydal bir daha ortalıkta görünmeyecekti. Otobüsün homurtusu Chester'ın uykusunu getirmişti; ama her gözünü kapatışında, bastıran uykuyla bulanıklaşan aklı hemen dün gece Colette'le Rydal dans ederken gördüğü o öpücük sahnesine kayıveriyordu. Rydal'ın gözleri

kapalı. Dudakları Colette'in alnında. Daha sonra Rydal'ın gözlerini açıp Chester'ı kendilerine bakar bulunca ve daha sonra Rydal'ın odasında, "Ne söyleyeceğimi herhalde biliyorsundur," dediğinde delikanlının yüzünde birdenbire beliriveren o korku. Rydal kendini sert bir çıkışa -en azından sert bir, "Defol buradan!"a- hazırlamış görünüyordu dün gece odasında konuşmaya başlamalarından önce. Sonra da Chester kalkmış, yanlarında kalması için Rydal'a para önermişti. İçinde bir huzursuzluk duyarak bacak bacak üstüne attı Chester ve bir sigara tellendirdi. Keşke New York'a bir mektup yazmayı -ya da daha iyisi telgraf göndermeyi- ve Jesse'den son gelişmeleri kendisine bildiren mektubunu -ya da son mektubunun yeniden yazılmışını- William J. Chamberlain ismine Atina'daki American Express bürosuna göndermesini istemeyi ihmal etmeseydim diye aklından geçirdi Chester. Gelin görün ki bunu yapmamıştı.

Rethymnon isimli bir kasabada 15 dakika mola verdiler. Yolun kıyısında meyve ve gazoz satıcıları. Yola devam edecek olan yolcuların neredeyse hepsi, uyuşan bacaklarını açmak için otobüsten inmişlerdi. Chester'la Colette'ten önce otobüsten inmiş olan Rydal, sokak satıcılarından birinden bir şey alıyordu.

"Kahve ister misin, bir tanem?" diye sordu Chester Colette'e.

Colette mantosuna sarınmıştı. Rüzgâr sert esiyordu. Rydal'ın söylediği gibi vizon ceketini bavullardan birine koymuştu ama ayağındaki yüksek ökçeli ayakkabılar hâlâ çok şık gösteriyordu kendisini. Ne yapalım, Colette şık bir kadındır zaten, diye düşündü Chester. Öyle olmasından da hoşnuttu. Sıradan bir ev elbisesi ve düz topuklarla da şık görünürdü Colette.

"Kahve, sevgilim?" diye üsteledi Chester; sonra birdenbire karısının Rydal'a bakmakta olduğunu ve onun varlığını kocasının varlığından daha çok hissettiğini farketti.

"Evet, sağol. Sıcaksa tabii."

Chester iki fincan kahve almaya gitti. Rydal, elinde bir kahve fincanı ve ufak bir sosisli çörekle satıcının yanında duruyordu.

"Yiyecek bir şeyler de alsan iyi olur," dedi Rydal. "Bu otobüsün öğle yemeği için hiçbir yerde duracağını sanmam."

"Öyle mi? Bak bu kötü işte, " dedi Chester. Saat neredeyse bir buçuk olmuştu. Satıcının sepetinden en iştah açıcı görünen iki çöreği seçti Chester.

Colette yanlarına gelerek onlara katıldı. "Bu yolculuk altı saat mi sürüyor?" diye sordu.

Chester Kandiye'deyken yolculuğun altı saat süreceğini hesaplamıştı.

“Üçü biraz geçe Hanya’da olmamız gerek,” diye yanıt verdi Rydal. “Kandiye’den 190 kilometre filan uzakta.”

Chester’ın canı satın aldığı tatlı çöreği yemek istemiyordu. Yunan yolcuların yanlarına bol miktarda sandviç almış oldukları dikkatini çekti. Başıyla Rydal’ın koltuğunun altındaki gazeteye işaret etti. “Bu sabah hiç haber olmadığından emin misin?”

“Odamda iki kez göz gezdirdim,” dedi Rydal.

Rydal’ın Colette’e hiç bakmadığını farketti Chester. Sanki genç kadın orada yokmuş gibi davranıyordu delikanlı. Bu davranış biçimi de hoşuna gitmedi Chester’ın.

“Otobüs sürücümüze bakın,” dedi Colette. “Sanırım o öğle yemeğini yemiş.”

Sigarasını yakarak yakındaki bir lokantadan çıkıyordu sürücü.

“Bilemezsin ki,” diye yanıt verdi Rydal. Hâlâ Colette’e bakmıyordu. “Onbeş dakika mola vereceğiz derler, sonra otuzbeş dakika oyalanırlar.”

Hemen yerine geçti ama otobüs sürücüsü. Yolcular da otobüse bindiler ve yeniden yola koyuldular.

Öğleden sonra üç buçukta Hanya’nın, türlü türlü dükkânlar ve lokantalarla çevrelenmiş, göbeğinde çimentodan yapılma bir tür anıt-heykel yer alan, tek tük insanın içinde aylak aylak dolaştığı ana meydanında indiler otobüsten. Chester'ın daha önce Amerika’nın bazı kasabalarında gördüğü ve burada yaşayanlar nasıl oluyor da hayatlarını kazanabiliyorlar, diye düşünmekten kendini alamamasına neden olan bir elli-yıl-geri-kalmışlık havası vardı bu kasabada. Bundan dolayı da Hanya hüzünlü bir yere benziyordu. Chester'ın beklediğinden de küçük bir yerdi burası. Kandiye’dekilerden bile daha eski püskü üniformalar giyen gençten iki otel görevlisi bavullarını görünce çalıştıkları otellerin çığırtkanlığını yaparak yanlarına koştular hemen. Onlara bir şeyler söyledi Rydal. Her iki genç de besbelli kendi otellerini övüp en iyi ısıtılan ve sıcak suyu en bol olan otelin kendi otelleri olduğunu söyleyerek aynı anda bağrışmaya başladılar.

“Suyyu ısıcak,” dedi gençlerden biri kendi göğsünü parmağıyla dürtükleyerek.

Chester oteli seçme işini Rydal’a bıraktı. Diğer genci seçti Rydal da; ama gençlerin her ikisi de yapıştı bavullara.

“Taşımaya yardım ederse, ona da yirmi drahmi vereceğimi söyledim öbür çocuğa,” dedi Rydal. “Otelin hemen köşebaşında olduğunu söylediler.”

İki arabanın yan yana geçemeyeceği kadar dar, kaldırımlarında kâğıt artıkları uçuşan bir sokağın üstündeydi Hotel Nikae. Sokak da, sokaktaki binalar da Chester'a Atina'yı anımsatan tozlu boz renkteydiler; ama insan bu rengin, rüzgârla savrulan toz ve kumun binaların taşlarına işlemesiyle oluştuğu duygusuna kapılıyordu bu kasabada. İlk önce İngilizce konuşmaya çalışan ama vazgeçip Yunanca'ya dönen sevimli, ince bıyıklı resepsiyon görevlisiyle konuştu Rydal.

"Gerçekten de ucuz bir yer," dedi karı-kocanın yanına geri dönünce. "Sizin için banyolu bir oda istedim. Neler olacağını göreceğiz bakalım. Ona pasaportlarınızı verin ve defteri imzalayın."

Chester kendisinin ve karısının pasaportlarını görevliye verip defteri William J. Chamberlain diye imzaladı. Sıradan bir şey yapıyormuş havalarında hızla imza atmak istemişti, ama henüz bunu beceremiyordu ve attığı imza pasaporttaki imzaya yakından uzaktan benzememişti. Diğer yandan Colette'in Hotel Astir'deki odalarında denemesini yaptığı Mary Ellen imzasında daha başarılı olduğunu farketti Chester. Resepsiyon görevlisi defterdeki isimlerinin yanına pasaport numaralarını yazdı; sonra pasaportları Chester'a uzattı; Chester da iç cebine koydu onları.

Chester'la Colette'in odası gülünç olacak kadar eşya yoksunuydu. Çift kişilik bir yatak, bir masa, bir iskemle. Çöp sepeti bile yok. Ve de avuçiçi kadar bir sigara tablası. Üstelik soğuktu da. Bavulları odaya taşıyan genç hemen gidip radyatörün vanasını açtı zafer kazanmış komutan edasıyla; bir şeyler söyledi ve olduğu yerde dikilerek bahşişini bekledi. Chester gencin eline bir şeyler sıkıştırdı.

"Ne heyecan verici, değil mi?" dedi Colette. "Sanki kamp yapmaya gelmişiz gibi."

"Hı-mmm... Önce sen yıkanmak ister misin?"

Evet, isterdi.

Chester radyatörü elledi. Eski soğukluğundan şaşmamış olan radyatör ısınma işaretleri vermeye başlamamıştı henüz. Bu gece de radyatörün ısınmayacağını ve Colette'in de bu buz gibi odada uyumaya çalışmak yerine bütün gece bir yerlerde Rydal'la dans ettiğini görür gibi oldu Chester. Colette'in enerjisi oldum olası şaşkına çevirmişti Chester'ı. Bütün bir öğleden sonra Radio City'de buz pateni yaptıktan ve Central Park'ta at bindikten sonra sabaha kadar dans edecek enerjiyi nereden buluyordu bu kadın? Gençlik enerjisi tabii, başka ne olacak? Ona bir türlü ayak uyduramıyordu Chester. Bacaklarının gücü yetmezdi. Her neyse... iş o

noktaya gelmemişti daha. Ve de bu oda birkaç saat içinde ısınmazsa, ya odayı ya da hepten oteli değiştirecekti Chester.

Ellerine krem süre süre banyodan çıkan Colette, “Ben Rydal’ın odasına gidiyorum,” dedi.

Biraz sonra hep birlikte bir yere gidip gecikmiş öğle yemeklerini yemeye karar vermişlerdi. Chester olur der gibilerden başını salladı. Yıkandı; bir viski içti; bavulundan bir takım elbise çıkartıp dolaba astı; sonra da Rydal’ın kaldığı 18 numaralı odaya gitti. Odanın kapısı aralıktı ama vurunca birdenbire ardına kadar açılıvermesin diye kapı tokmağını tutarak tık tık vurdu kapıya. Rydal’la Colette’in seslerini; sonra Colette’in güldüğünü duydu.

“İçeri gel,” diye seslendi Rydal. “Odalarımızın karşılaştırmasını yapıyorduk. Şu küvete ne dersin?”

Chester banyoya gidip baktı. Küvetin tüm ön tarafını kaplayan sıcak su deposu, küvette oturmayı olanaksız' hale getiriyordu. Chester gülümseyerek odaya döndü. “Peki ya ısınma sorunun?” diye sordu delikanlıya.

‘Yavaş yavaş ısınıyor galiba,” diye yanıt verdi Rydal ceketini giyerek.

Chester radyatöre gidip elini üstüne koydu. Hiç kuşkusuz ısınma yolunda ilerliyordu radyatör. Rydal’ın iskemlenin üstüne koyduğu bavulu açıktı. Bavulun epey yıpranmış olan astarı bir uçtan biraz açılmıştı. Bavulun içinde bir kazak, bir gömlek ve pijamaya sarılmış bir çift ayakkabı gördü Chester.

“Açlıktan ölüyorum,” dedi Colette.

“Hadi öyleyse gidip bir lokanta bulalım,” dedi Rydal.

Otobüsten indikleri meydanda, tabanı karo kaplı bir lokantada yediler yemeklerini. Lokantanın tavanından, saplarına kapkara kalın kancalar geçirilip kara zincirlerle tavana asılmış muz hevenkleri sarkıyordu. Ismarladıkları pilavlı kuzu yahnisi az ama doyurucu, kırmızı şarap içilebilir nitelikteydi. Yemekten sonra kendini çok daha iyi hissetti Chester.

“Bu kasabada görülecek neler var?” diye sordu Colette.

“Ben de bilmiyorum,” diye yanıt verdi Rydal. “Burası bir liman kasabası. Gidip denizi seyredebiliriz.”

“Çorap almam gerekiyor,” dedi Colette. “Kurusunlar diye banyo kapısının arkasına astığım iki çorabı Kandiye’deki otelde unuttum. Akşamüstü dükkânlar kapanmadan çorap almak istiyorum.”

“Telâşa gerek yok,” dedi Rydal. “Dükkânların saat yediye kadar açık olacaklarından kuşkum yok.”

Meydandan ayrılan sokağın başından gördükleri deniz kıyısına doğru yürüdüler ağır ağır. Bu kasabada güzelliğin izi bile yoktu. Dükkânlar ufacık ve yoksul görünüşlüydü. Görünürde ne bir müze ne de bir devlet dairesi binası vardı. Liman dedikleri, bir ucunda denize uzanan iskelesi olan bir rıhtımdı. Limanda iki eski tanker bozuntusundan başka bir şey yoktu.

“Ölü mevsimde olmalıyız,” dedi Chester. Colette elini Chester'ın koluna koymuştu. Bu eli kendi eliyle örttü Chester.

On dakika sonra, çorap satan bir dükkân bulmak üzere yeniden kent merkezine döndüler. Ayakkabı dükkânları ve yün çorap gibi basit kadın iç çamaşırları satan dükkânlar vardı ama hiçbirinde naylon çorap bulamadılar. Önündeki panoda güzel bir köylü gömleği giymiş koca göğüslü bir kadını ağzını açmış şarkı söylerken gösteren bir afiş asılı olan bir yeraltı tavernasına işaret etti Rydal.

“Bu kasabanın gözde yeri bu olsa gerek,” dedi Colette’e. “Afişte her gece dans diyor, baksana.”

Colette eğilerek kırmızı bir kapıda son bulan merdivenlerden aşağıya baktı. “Ne heyecan verici!” dedi. “Bu gece neden burayı denemiyoruz?”

Chester bu sözlerde, ister-gelin-ister-gelmeyin-ben-gidiyorum diye meydan okuyan kışkırtıcı bir tonlama sezdi - ya da ona öyle geliyordu. Bunu söylerken Colette başka yere bakıyor olduğu için bundan emin olamadı Chester. Burası berbat bir yere benziyordu. Köylülerin köylü tarzı dans edişleri, Chester'ın ilgisini çeken bir folklor türü değildi de ayrıca. Üstelik afişteki o zevksizce cicili bicili giyinmiş, ucuz ve adi takılar takınmış kadın Türk’e, Romanyalıya ya da ona benzer bir şeye benziyordu. Burada geçen bir gecenin nasıl bir gece olacağını daha şimdiden görebiliyordu Chester.

Sokaklardan birindeki çorapçı dükkânını gören de, Colette’in yerine pazarlığı yapan da, istenen çorabı bulan da Rydal oldu.

“Yunanca’da çorap nasıl deniyor?” diye sordu Chester delikanlıya; Rydal da söyledi; ama birkaç dakika içinde Chester’ın aklından çıkıvermişti bile bu sözcük.

Otele dönüp geceye başlamadan önce biraz dinlendiler. O zamana kadar bulabildiği tüm gazeteleri almış olacağını söyleyen Rydal, telefon ederek saat yedi sularında onları uyandıracaktı. Sırtında sabahlığıyla yatağın üstünde oturmuş, kitap okuyan Colette’in yanına uzandı Chester. Genç kadın Atina’da satın aldıkları cep kitaplarından birini okuyordu. Kollarını

karısının beline doladı Chester, ama az sonra bu kollardan sıyrılıp ayağa kalktı Colette.

“Sakaldan hoşlanmadığını biliyorum, tatlım,” dedi Chester. “Şu anda bu konuda yapabileceğim bir şey yok; ama korkma, uzun sürmeyecek bu durum.”

“Nedeni sakalın değil,” diye yanıt verdi arkası hâlâ kocasına dönük olan Colette. “Tırnaklarımı boyamaya başlayacaktım da, ondan.”

Elinde oje şişesiyle geri gelip sırtını yastıklardan birine dayayarak yatağa oturdu genç kadın. O tırnaklarını boyarken Chester da uyuyakaldı. Uyandığında saat yediye on vardı. İlk aklına gelen Rydal’ın telefon edeceği oldu. Eğer gazetelerde önemli bir şey -örneğin Chester MacFarland’ın bu sabah Kandiye’den ayrıldığı haberini-görmüş olsaydı, delikanlının şimdiye kadar çoktan kendisini aramış olacağını düşündü. Derken birdenbire bir düşünce -daha doğrusu beyin kemiren bir soru- geldi aklına: Polis tarafından arandığını, kazara da olsa birini öldürdüğünü bildiği birine kim yardım eder, kim arka çıkardı? Şantaj oyununu özenle ve ağırdan alarak uzun süre oynamak isteyen genç dolandırıcının biri tabii! Bu olasılığı daha önce de düşünmüştü Chester, ama bu kısa akşamüstü uykusundan sonra sanki ilk kez aklına geliyormuş gibi tüm canlılığıyla yeniden kafasına dank edivermişti bu olasılık. Belanın büyüğü başına gelmemişti henüz. Yatakta titredi. Üşüyordu. Oda da buz gibiydi.

“Üşüdün mü, sevgilim?” diye sordu, yanında kitabını okuyan Colette.

“Evet, oda soğuk, öyle değil mi?”

“Radyatör ısınmaya başladı. Demin baktım.” Chester yataktan kalkıp kendine bir viski koydu. Colette yan gözle kötü kötü baktıysa da bir şey söylemedi. Üç gün daha Rydal Keener’dan kurtulamayacaktı Chester, işte o kadar. Rydal’a kendi hakkında bir şeyler -örneğin hangi okullarda okuduğunu, eğer varsa hayattan beklentilerinin ne olduğunu filan- sorabilir, delikanlının anlattıklarından kendisini nelerin beklediğini çıkartabilirdi.

Telefon çaldı.

Hanya gazetelerinde MacFarlandlarla ilgili bir haber olmadığını söyledi Rydal; sonra, “Düşündüm de... belki bu gece baş başa yemek istersiniz,” dedi

Chester’ın aklı fikriyse Rydal’ı biraz sorguya çekmekteydi. “Sen yalnız kalmak istemiyorsan, böyle bir şeye gerek yok,” yanıtını verdi delikanlıya.

“Bizimle yemeğe gelmeyecek mi yani?” diyerek elini telefona doğru uzattı Colette. “Ver ben konuşayım.”

Rydal’a tek söz söylemeden suratını asarak telefonu karısına uzattı Chester.

“Selam, Rydal. Şu yalnız kalma işi de ne böyle?.. Tabii ki hayır, saçmalama... hadi canım sen de. Saat sekiz gibi bir viski içmeye odamıza gel.... Ya? Bak bu ilginç. Tamam, Chester’a söylerim... Tamam, görüşürüz,” deyip telefonu kapattı ve kocasına döndü Colette. “Rydal gördüğümüz gece kulübünde yemek de yenebileceğini söyledi. Bu gece niye oraya gitmiyoruz yemek için?”

Chester’ın önceden tahmin ettiği gibi, gece yarısında Rydal’la Colette hâlâ dans ediyorlardı. Chester yorgunluğunu hissetmeye başlamıştı. Rydal Keener hakkında fazla bir şey de öğrenememişti üstelik. Delikanlı Yale Üniversitesi’ne gittiğini, hukuk diploması aldığını, sonra da orduda askerlik yaptığını söylemişti. Avrupa’da geçirdiği iki yılı, vasiyetinde kendine 10.000 dolar bırakan büyükannesine borçluydu. Öykünün büyükanne tarafına inanmıştı Chester, ama Yale ve hukuk diploması kısmından kuşkuluydu. İki yıl Harvard’a gitmiş olan Chester'ın yalnızca bir kez -o da şöyle bir- gördüğü Yale Üniversitesi hakkında bildikleri çok kısıtlıydı. Rydal’ın gerçekten de Yale’e gidip gitmediğini anlayabilmek için sorulacak soruları bilmiyordu. Tek öğrenebildiği, delikanlının hayatında hiç çalışmamış olmasıydı - ki bu da kötüye işaretti. Chester her iki dakikada bir, parlak mavi giysisiyle ufacık pistte dans eden Colette’e ve Rydal’a bakıyordu. Taverna zifiri karanlığa yakın loş bir yerdi, ama geri kalan herkes hızlı hızlı dans ettiği için Rydal’la Colette hemen göze çarpıyorlardı. Chester dördüncü viskisini söyledi.

“Artık gitsek diyorum, ne dersiniz?” diye sordu Chester, Rydal’la Colette masaya dönünce. “Bu uzun bir gün oldu hepimiz için.”

“Ama, sevgiliiim!” dedi Colette. “Birazdan bir gösteri daha var. Değişik bir gösteri. Hiç olmazsa onu bekleyemez miyiz?” Colette yerine oturdu.

Biraz daha bekleyebileceğini bilen Chester da yerine oturdu yeniden.

Anlaşıldığı kadarıyla Colette’le dans pistinde başlattıkları -ve görünüşe göre Yunan taverna müziği, halk dansları ve erkeklerin bazen neden erkek erkeğe dans ettikleri konusuyla ilgili- sohbete kaldıkları yerden devam etti Rydal. Chester da bir yerden duymuştu bunu. Nedeni cinsler arasında var olan çekingenlikti belki de. Birbirlerine uzak durarak, çevik ayak figürleriyle dans eden iki erkek vardı pistte. Hiç de ilginç gelmiyordu bu Chester’a; ama Colette büyülenmiş gibi Rydal’ı dinliyordu.

“Bunlar rehber kitabımız *Guide Bleu*'de de yazıyor,” dedi Chester.

Dedi ama bu sözleri diğer ikisinin sohbetlerini etkilemedi, çünkü Rydal bambaşka bir konuda bir şeyler anlatıyordu şimdi. Dantel gömlekler filan gibi bir şeyler.“ Her şey hakkında o kadar çok bilgisi vardı ki Chester çoğunun uydurma olduğundan kuşkulanmaya başlamıştı.

“Bir şey içmek ister misin?” diye sordu Rydal’a, garson kendi viskisini getirince.

Rydal Colette’e baktı. “Bir içki?”

“Hayır, yo dur; bir bira içeyim.”

İkisi de birer bira söylediler.

Sonunda gösteri başladı. Chester’ın salondaki kahkahalardan anlayabildiği kadarıyla çoğu sözcük oyunlarına dayanan saçma sapan bir şovdu bu. Chester tek kelimesini bile anlamamıştı tabii. Üstelik oturmaktan da usanmıştı. Gün boyu otobüste oturduğu yetmiyormuş gibi şimdi de burada oturuyordu işte. Sonunda şov bitip pist boşaldı. Bu gece yalnız bir kez dans ettiği Colette’i dansa kaldırmaya niyet etmişti az önce, ama şu anda kendini bunu yapamayacak kadar yorgun ve aksi hissediyor, suratını asarak bu geceden nasıl sıkıldığını ve Rydal’a karşı duyduğu hoşnutsuzluğu göstermek istiyordu.

“Ne dersin, artık kalkalım mı?” diye sordu karısına.

“Yalnızca bir tek dans daha, sevgilim; söz veriyorum,” diyerek ayağa kalktı Colette.

Karısının bakışlarının Rydal’ı dansa davet ettiğini gördü Chester. Oysa Rydal ne bir söz söylemiş ne de bir işaret vermişti. Onların uzaklaşışını, asık suratına bilerek oturttuğu -ve piste doğru yürürlerken dönüp bir kez olsun arkalarına bakmadıkları için Rydal’la Colette’in tabii ki görmedikleri- bir kızgınlık ifadesiyle izledi Chester. Elindeki viski kadehini çevire çevire derin düşüncelere daldı. Atina’da kendisini bekleyen mektupları düşünüyordu. Kuşkusuz bir sürü mektup gelmişti kendisine. Aynı zamanda muhasebecisi olan Dallas’taki adamından Unimex şirketinin son durumu hakkında bir mektup bekliyordu örneğin. Soruşturmaya alınmış mıydı bu şirket? Sonra New York’taki Jesse -asıl isminin MacFarland olduğunu bilen Jesse- konusu vardı bir de. Eğer Yunanistan’daki bu olay New York gazetelerinde çıkmışsa, Jesse bu haberi okumuş, bu arada Atina’ya gönderdiği mektuplara yanıt alamayınca da paniklemiş olabilirdi. New York gazeteleri kendisi hakkında ne yazıyorlardı acaba? Önemli olan buydu. Kandiye’deyken *Herald Tribune* gazetesinin Paris baskısını bile bulamamıştı.

Orkestra ağır tempolu romantik bir parça çalmaya başlamıştı. Yalnızca kemanın akordeona eşlik ettiği bu parça sanki özel olarak Rydal ve Colette için çalınıyordu. Chester canı sıkılarak pistte kalan son çiftin onlar olduğunu gördü. Dişlerini sıktı ve bu müziğin en az 15 dakika daha süreceğini düşünerek kaderine razı oldu. Müzisyenler hülyalı gözlerle izliyorlardı Rydal'la Colette'i - ya da Chester'a öyle geliyordu. Masadan kalkıp erkekler tuvaletinin yolunu tuttu.

Geri geldiğinde, Rydal'la Colette'i masada oturuyor buldu. Müzik susmuştu.

“Gidelim mi, sevgilim?” diye sordu Colette.

“Eğer hazırsan,” diye yanıt verdi Chester, yüzünde gergin bir gülümsemeyle.

Rydal'la Chester, 100 drahmi olacağını tahmin ettikleri hesabı ve bahşişi yarı yarıya kırıştılar. Chester kendi payına düşene el alışkanlığıyla 50 drahmi daha ekledi. Yürüyerek otellerine döndüler; uyuklayan asansörcüyü uyandırıp yukarıya çıktılar ve koridorda Rydal'a iyi geceler dilediler.

“İyi uykular, iyi rüyalar,” diye el salladı Rydal, odasına doğru uzaklaşırken.

Delikanlının gülümsemesi çok kendini beğenmiş geldi Chester'a.

Odalarına girince ceketini çıkartıp kendine bir bardak su doldurdu. Bardağa su yerine kendi viskisinden koymayı yeğlerdi tabii ama Colette'le konuşurken elinde su bardağıyla daha ayık görüneceğini hesaplamıştı.

“Sen pek eğlenmedin, öyle değil mi, sevgilim?” dedi Colette. Sırtından çıkarttığı mavi elbisesini dolaba asmaya hazırlanıyordu.

“Şantajcının biriyle yakınlık kurmak pek de akıllıca değil,” diye yanıt verdi Chester sesini yükseltmeden.

“Şantajcı mı?” Menekşe rengi gözlerinin saf bakışlarını kocasına çevirmişti genç kadın.

Sanki Rydal kapıya kulağını dayamış, içeriyi dinliyormuş gibi sesini alçaltarak, “Şantajcıya dönüşme olasılığı yüksek biriyle yani,” dedi Chester karısına yaklaşarak ve aynı anda Rydal'ın gerçekten de kapıyı dinliyor olabileceği geldi aklına. “Dün gece Kandiye'de ona üç gün daha bizimle birlikte kalması için 5.000 dolar ödemeyi önerdim,” deyip bir yudum su içti Chester. Gözlerini Colette'in gözlerinden ayırmıyordu. “Hemen kabul etti, bilmiş olasın.”

“Eee?.. Anladığım kadarıyla bu parayı senden o istememiş,” diyerek elbisesini dolaba asıp banyoya doğru yürüdü Colette. “Parayı ona sen

önermişsin.”

Karısının siyah külotu ve tam ortasından sutyeninin siyah arka şeridinin geçtiği çıplak sırtı bir anlığına aklını dağıttı Chester’ın. “Banyoya gidersen seninle nasıl konuşabilirim?” dedi sıkıntı yüklü ama yine de alttan alan bir ses tonuyla.

“Yalnızca sabahlığımı giyeceğim. Bütün bu tatava da ne oluyor kuzum?” Sabahlığının kuşağını bağlayarak banyodan çıktı Colette.

“Şu oluyor... Ona ne anlatıp duruyorsun, bilemem, ama... zaten yeterince biliyor. Pazar gecesi yanımızdan ayrılacak. Pazar gecesinden sonra... daha güvende hissedeceğim kendimi. Ondan kurtulunca, çok güvende hissedeceğim, çoook.” Bunları söylerken başını hep Rydal’ın odasından yana sallamıştı Chester.

Colette hiçbir şey söylemedi; yalnızca kaşlarını kaldırdı. Yatağın üstüne oturmuş, başucu masasından aldığı törpüyle bir yandan tırnaklarından birini törpülüyor, bir yandan da kocasının sözüne devam etmesini bekliyordu.

“Seninle pek bir içli dışlı olmaya başladı. Bu da benim hiç hoşuma gitmiyor. Ona ne söylediğine dikkat etmeni istiyorum. Bunu anlıyorsun, değil mi. Colette?” “Hı-hı,” dedi Colette hiç istifini bozmadan. “Niye böyle sinirlisin, anlayamıyorum doğrusu.” Hâlâ tırnağını törpülüyor, arada bir durup tırnağını inceliyordu.

“Yanıtı çok basit,” dedi Chester ve karısının burnunun dibine kadar sokuldu. “Pazar gecesi onu başımızdan atabileceğimizden emin değilim. Eğer kalmaya ve de daha fazla para sızdırmaya kalkarsa, ne yapabileceğimi...”

“İyi ama senden para istememiş ki!”

“Onu niye savunuyorsun? Her gece seninle öpüşüp koklaşarak daha şimdiden durumumuzdan yararlanmaya başladı bile!”

“Saçmalama, Chester! Öpüşüp koklaşmakmış!”

Tersleyen at gibi hıhladı Chester ve içinde hâlâ biraz su olan bardağına viski koydu masadaki şişeden. “Bilmek istediğim, ne pozisyon almam gerektiğini bilmem için, ona şimdiye kadar neler anlattığın.”

“Neyle ilgili?”

“İşlerimle ilgili. Bizle ilgili. Her şeyle ilgili.”

“Yüzün kızarmaya başladı, sevgilim. Bence yeterince viski içtin bu gece. Ona hiçbir şey anlatmadım,” dedi Colette kesin bir tavırla. “Büyük olasılıkla birkaç tane viski yuvarladıktan sonra senin ona anlattıklarının yanında devede kulak kalır benim anlattıklarım. Aslını sorarsan, bu gece

hep o konuştu diyebiliriz. Onbeş yaşındayken âşık olduğu bir kızdan söz etti durdu bu gece.”

“Onbeşindeyken mi?” diye soran Chester’ın kaşları çatılmıştı.

“Evet. Kız da onbeşindeymiş. Kuzini oluyormuş. Agnes. Paskalya tatilini Keenerlann evinde geçirmeye gelmiş. On gün süren bir aşk macerası yaşamışlar birlikte; sonra Rydal’ın annesiyle babası durumu öğrenmişler ve Rydal’ı kapı dışarı etmişler.”

“Hmmm,” dedi Chester, anlatılanlara pek de ilgi göstermeyerek. “Kapı dışarı mı edilmiş? Yani evlatlıktan ret mi etmişler? Böyle mi bitirmiş yani Yale Üniversitesi’ni?”

“Yok canım, hemen atmamışlar. Babasından iyi bir papara yemiş. Rydal’ın ilişkinin iki taraflı olduğunu söylemesine karşın kızı baştan çıkartmakla suçlamışlar onu; çünkü aile olayı öğrendikten sonra kız Rydal’ın annesine gidip Rydal’ın kendisini ayarttığını, Rydal’dan ve bütün bu olanlardan kendini kurtarmak istediğini söyleyerek annesiyle babasının Rydal’ı kendinden uzak tutmalarını istemiş salya sümük. Ne berbat şey, değil mi? Oysa zavallı Rydal aşklarının karşılıklı olduğunu, yaşları gelir gelmez evleneceklerini filan düşünüyormuş. Yani bu ihanet sence de tam bir yıkım değil mi onbeş yaşında bir yeniyetme için?”

“Bunu bilemem,” diyerek bir sigara yaktı Chester.

“Bence öyle. Rydal’ı perişan etmiş bu olay. Hemen ardından da Rydal bir bakkalı soymaya kalkmış. Babası da şahin gibi binmiş tepesine; oğlunun ıslahevine gönderilmesini sağlamış.”

“Orada çok yararlı bir sürü şey öğrenmiş olmalı.”

“Niye bu kadar şüphecisin? Hayır, nefret etmiş oradan. Tam iki yıl kalmış ıslahevinde. Bir Harvard profesörünün oğlunun başına gelecek şey mi bu?”

“Kendinin bir Harvard profesörünün oğlu olduğunu mu söylüyor yani?”

“Evet,” dedi Colette, Rydal’a inandığını gösteren bir tavırla. “Islahevinde geçirdiği o iki yılın sonunda, Rydal’ın söylediklerine inanmış olan büyükannesi destek olmuş üniversiteyi bitirmesine. Babasıysa... şey... Rydal onun da biraz yardım ettiğini söyledi ama... her neyse... babasıyla bir daha asla doğru dürüst barışmamışlar. Agnes’in 17 yaşındayken oturduğu kent Great Barrington’da -neredeyse silah zoruyla- evlendiğini söyledi Rydal.”

Chester kendini koltuklardan birine bırakıverdi. “Görüyorum ki bu gece destansı bir kuyruklu yalan dinlemişsin,” dedi. “Hem de dans pistinin tüm o

gürültü patırtısı içinde ha?”

“Bölük pörçük. Rydal bütün bu olayları benden daha kısa anlattı. Senin kavrayamadığın şeyse, bu öykünün *anlamı*. Bir gencin -bir yeniyetmenin- başından bütün bunlar geçtikten sonra yine de dürüst kalabilmesi bence önemli bir şey. Baksana yine de Yale’in hukuk fakültesini bitirebilmiş, bu önemli bir şey değil mi yani?”

Rydal’ın karısını tümüyle kendi yanına çekmiş olduğunu görebiliyordu Chester. Bu durum bir bakıma eğlenceli sayılabilse de, sandığından da kötüydü. “Peki söylediği her şeyin yalan olmadığını nereden biliyorsun?” diye sordu.

Colette elindeki törpüyü başucu masasına bırakarak Chester’ın gözlerinin içine baktı dimdik. “Bunları söyleyiş tarzından,” diye yanıt verdi.

“Hmmm... bana gerçekmiş gibi gelmiyor. Peki ne neden oldu bunları anlatmasına? Bunu bilmeyi çok istiyorum.

“Çünkü bir ara dedi ki... of, nasıl olsa anlamayacaksın bunu. Üstelik de bana kızacaksın,” diyerek ayağa kalkıp arkasını Chester’a döndü ve çoraplarını çıkartmaya başladı Colette.

“Ne neden oldu?” diye üsteledi Chester inatla.

“Beni Agnes’e benzettiğini söyledi. Görünüşümden değil, kişiliğimden -beden yapımdan- dolayı.”

“Beden yapın mı? Beden yapını biliyor muymuş yani?.. Eh, herhalde biliyordur. Yakın dans etmeyi seviyor ne de olsa!”

Birdenbire ayağa kalktı Chester. Bir şeye vurmak, bir şeyi kırmak geliyordu içinden; ama tek yaptığı, boşluğa bir yumruk sallamak oldu. Colette gördü bunu.

“Sakinleş de yat artık, sevgilim,” dedi genç kadın usulca.

“Onunla bir daha dans etmeni istemiyorum, anlıyor musun? Bir tek kere bile,” dedi Chester. Parmağını Colette’e doğru sallıyordu.

Boş ve sakin bakışlarla kocasına baktı Colette. “Bu saçmalık,” dedi.

Kafasında bir an şimşek çakan Chester aslında her ikisinin de kendisine şantaj yapabileceğini farketti. Her ikisinin de. Rydal’ın dümen suyuna giren Colette ve hem karısına hem parasına konan Rydal. “Saçmalık maçmalık değil bu. Karımın her akşam durup dururken başımıza sardığımız bir jigolo tarafından mıncıklanıp ellendiğini -hatta öpüldüğünü!- görmek zorunda olmamak gibi ahlâkî bir hakkım var benim,” diye gürledi.

“Başımıza *bizim* sardığımız mı?” dedi Colette başını kaldırarak. Gözlerinde şimşekler çakıyordu. “Ahlâkî haktan söz etmek sana mı kaldı?

Sana... birini öldürmüş olan sana?” dedi alçak sesle ve kocasına doğru yürümeye başladı. “Sen kalkıp birini öldürdün ve bunu hiç umursamadın da konu *dans etmeye* gelince beni suçlamaya mı kalkıyorsun?”

Chester karısının kendisine karşı çıktığını hiç görmemişti daha önce. O kadar afalladı ki bir anlığına ne diyeceğini bilemedi. Bardağı tutan eli zangır zangır titriyordu. “Demek seninle konuşuyor... bir sürü şeyden konuşuyorsunuz ha?” diyebildi sonunda.

“Ne demek istiyorsun?” diye sordu Colette kaşlarını çatarak. Hâlâ saldırgan bir hali vardı.

“Senin olmayan bir düşünce çizgisine getirmiş bu herif seni. Elinden geleni yapıyor, değil mi?”

“Çılgın bir kıskançlık bunalımı geçiriyorsun sen. Ya da gerçekten çıldırmışsın.”

“Senin ne zaman başkasının ağzıyla, ne zaman kendin olarak konuştuğunu anlarım ben,” diye yanıtı yapıştırdı Chester.

“Bir katilden ahlâk dersi alacak değilim ben,” dedi Colette. “Doğrusunu istersen, bir katille evli olmaktan da hiç hoşnut değilim.”

“O sözcüğü kullanma! Bunun bir kaza olduğunu bal gibi biliyorsun.”

“Yine de cinayet işte. Korkunç bu!”

“Bundan daha korkunç şeyler de vardır.”

“Ne örneğin?”

İşte gerçek Colette bu, diye düşündü Chester. Karşısında duran kişi; aptalı ya da saftoronu ya da yönlendirilebilen, kocasının kendisini daha bir erkek hissetmesini sağlamak için kadınca hilelere başvuran bir kadını oynayan biri değil, gerçek Colette’ti. Sanki bir kadınla değil de bir erkekle karşı karşıyaymış gibi hissetti kendini Chester. Yo diye düşündü, bu gerçek değil. Zorlanarak yutkundu. “Ne demek istiyorsun sen?” diye sordu alçak sesle.

“Artık senden emir almak istemiyorum demek istiyorum. Böyle emirler.”

“O serseriye âşık mı oldun?” diye sordu Chester.

“Bilmiyorum.”

“*Bilmiyor* musun?” Chester içinde sessizce bir bomba patlamış da içini boşaltıvermiş gibi hissetti kendini. “Bu... bu nasıl bir yanıt böyle? Çünkü âşık olduysan, bu gece -hemen şimdi!- çekip gidiyoruz buradan, beni anladın mı? Hemen! Bu gece!” Chester’ın sesi aslan homurtusu yüzeyine yükselmişti bunları söylerken.

Bu tavrının Colette'i korkuttuğunu gördü. Bunu görmek onu biraz yatıştırdı.

"Ona âşık mâşık değilim," dedi Colette güç duyulan bir sesle. "Hem eğer sesini alçaltmazsan, gecenin bu saatinde otelden atılabiliriz."

Chester bir sigara yakıp kibriti başucu masasının üstünde duran sigara tablasına doğru fırlattı. "Böyle daha iyi," dedi.

Bu sözler kendisini yeniden kızdırmış gibi hırsla Chester'a döndü Colette. "Niye ki? Sana henüz hiçbir şey için söz vermiş değilim. Sevmiyorum emir almayı; hem de bir..." deyip sustu genç kadın. Sesi ağlamaklı çıkmaya başlıyordu. Bir gayret kendini toparladı. "Ben onun efendiden bir genç olduğuna inanıyorum. Hiç de öyle biri olmamasına karşın, ona ha bire şunu bunu demeni de istemiyorum. Ondan hoşlanıyorum ben. O da benden." Meydan okuyan bakışlarla kocasına bakıyordu Colette.

Chester'ın gücü kalmamıştı artık. Yatağın yanında yere yığılıverecek kadar yorgun hissediyordu kendini. Kaşlarını çattı; güm diye yatağın üstüne oturdu; ve ayakkabılarını çıkartmaya başladı. Bu gecelik yeter. Ne de olsa yarın başka bir gündü. Karısını seviyordu ve onu elinden kaçırmaya hiç niyeti yoktu. Onunla evliydi, öyle değil mi? Evlilik dokuz puan ederdi. Yok be, on puan ederdi lânet olsun!

9

Cumartesi sabahı ancak saat onda uyanabildi Rydal. Ne kadar geç kaldığını görünce -5.000 doları haketmek için- saatlerce önce aşağıya inip gazeteleri almış olması gerektiğini düşünerek hemen yatağından fırladıysa da birkaç saniye sonra gülümseyerek ensesini ovuşturdu. Chester koridorun öbür ucundaki odasında fosur fosur uyuduğuna göre, aşağıya koşup büyük olasılıkla polisin hâlâ izlerini bulamadığını yazan gazeteleri almış olmanın ne yararı vardı? Aşağıya inmeden önce banyo yapıp özenle tıraş oldu. Hanya'nın dört sayfadan oluşan incecik yerel gazetesi, tam da Rydal'ın düşündüğü gibi, onlardan hiç söz etmiyordu. Kandiye ve Atina gazetelerinin ne zaman geleceğini sordu Rydal resepsiyondaki gence ve ancak akşama geleceklerini öğrendi; sonra da bir kahvehaneye gidip kahvesini içti. Hanya sıkıcı bir kasabaydı. Yapacak başka şey olmadığı için, insanı başka yerlerde farkına bile varmayacağı birçok şeye bakmaya zorladığından dolayı böyle yerleri severdi Rydal. Örneğin pencere önlerindeki saksı sayısını Atina'daki ya da anakarada gördüğü diğer kasabalardaki saksı sayısıyla karşılaştırmak; sokaklardaki sakat kişileri saymak; ev yapımında kullanılan malzemeyi incelemek; pazaryerinde satılan besin maddelerinin çok çeşitli mi yoksa tekdüze mi olduğunu araştırmak gibi şeyler yani. Buranın pazarı da, kasabanın tümü gibi, pek zengin değildi. Belki de Colette'le Chester'ı bugün pazarı dolaşmaya kandırabilirdi.

Gazeteyle ilgili raporunu vermek üzere odasına döndü Rydal. Telefonu Colette açtı. "İyi sabahlar," dedi delikanlı. "Bugün gazetede bir şey yok. Yani bu sabah."

"Tamam, Chester'a söylerim," dedi genç kadın. "Bu iyi haber, öyle değil mi?" Sesi hiç de uykulu çıkmıyordu.

"İyi denebilir tabii," dedi Rydal.

"Dinle... Chester bu sabah otelde kalmak istiyor, bense yürüyüşe çıkmak istiyorum... Ne dersin?"

Colette'in alçak sesle konuşmasından Chester'ın banyoda olduğunu varsaydı Rydal. "Yazmam gereken bir mektup var," diye yanıtladı Colette'in sorusunu. "Yirmi dakikadan fazla sürmez ama. Seninle aşağıda... eee... 11:30 gibi buluşalım, ne dersin?"

“Geçerken kapını tıklatırım. Güle güle,” dedi Colette ve hemen telefonu kapattı.

Başını sallaya sallaya paltosunu çıkarttı Rydal ve bavulunun dibinde duran beyaz mektup kâğıtlarından birini aldı. Dün Hanya’ya geldiklerinden beri erkek kardeşi Kennie’ye mektup yazmak için bir dürtü duyuyordu içinde. Ve de bu istek yok olup gitmeden önce hemen Kennie’ye yazmaya başlasa iyi olacaktı. Kimbilir, belki de yarın kaybolurdu bu duygu. Kennie’ye yazmayalı ne kadar olmuştu, anımsayamıyordu, ama babasının ölümünün çok öncesinden beri yazmadığı bir gerçekti. Babasının cenazesine gelmemesini onaylamadığından olsa gerek, Kennie de kendisine hiç yazmamıştı.

Hanya, Girit
Cumartesi, 13 Ocak 19..

Sevgili Kennie,

Nasıl gidiyor bakalım? Aklına gelebilecek en garip -yani Yunanistan'daki en garip- yerlerden birindeyim. Hayatın tekdüze olduğu bir Girit liman kasabası burası. Belki yazın daha işlektir, kimbilir. Burada uzun kalmayacağım için adresim hâlâ Atina'daki American Express bürosu. Martha’ya yazdımdı. Sana bundan söz etmiş olabilir. Ya sen nasılsın? Lola ve çocuklar nasıllar?

Başımdan çok garip bir olay geçti şu son günlerde. Aslına bakarsan, hâlâ da devam ediyor. Ne olduğunu sana bir gün anlatırım, ama şimdi anlatmam olanaksız. Burada tanıştığım kırk yaşlarında bir Amerikalıyla ilgili. Kırklı yaşlarındaki babamın hık demiş burnundan düşmüş gibi biri bu adam. (Babamın 40 yaşında neye benzediğini ancak hayal meyal hatırlıyorum ama bir sürü fotoğrafını görmüşlüğüm var tabii.) Bu yüz benzerliğinin dışında, babamla taban tabana zıt biri bu adam. Onunla tanışmak, bir süredir onunla birlikte olmak çok garip bir etki yarattı üzerimde. (Ha bire garip deyip durmamdan ve bu mektubun aşırı samimi tonlamasından dolayı beni affet. Ne yapayım, bu sabah çok mutlu hissediyorum kendimi, ama bilir bilmez düşüncesizce yazdığımı da sanma ne olur.)

Babamın etten kemikten yapılmış gerçek bir insan olduğuna oldum olası inanmadığımı bilirsin. Yalnız akşamları, gün boyu evde -hiç olmazsa evin dışında- konuştuğumuz dilden başka bir dille konuşulan

yemek sofralarında gördüğümüz sanki yarı Tanrı gibi biriydi babam biz çocuklar -en azından benim!- için. Sen bir kere gördüğünü söylemene karşın, ben anneme bir kez olsun sevecenlikle yaklaştığını görmedim. Her neyse... bazı nedenlerden dolayı burada ismini yazamayacağım bu Amerikalıyla tanışmak, babamı daha iyi anlamama, onu daha gerçekçi bir bakış açısından görmeme neden oldu. Bunu anlatmak çok zor. Özellikle de -demin dokundurduğum gibi- bu Amerikalının bir erdemlik anıtı olmaktan çok uzak ve şimdiye kadar -bonkörlüğü dışında- karakterinin artı hanesine yazılacak hiçbir iyi tarafını göremediğim biri olduğu göz önüne alındığında. Bunun böyle olması amacıma da çok uygun aslında. Amaç sözcüğünü amaçlı olarak seçtim. Bu adamı, kendi ruhsal amaçlarım için kullanıyorum ben. Babamı daha iyi anlamama, ona olan gücenikliğimin azalmasına, ona ve olaylara gittikçe artan bir mizah duygusuyla bakmama yardımcı oluyor bu adam. Kırgınlıklardan, küskünlüklerden, gücenmelerden kurtulmayı nasıl istediğimi Tanrı biliyor. Artık büyüdüm ben. Önemli olan da bu zaten. Bu arada... bu adamın kendinden çok daha genç ve hem çekici hem de yaşam dolu olan karısı da -garip bir rastlantı değil mi?- bana... o talihsiz gençlik hatamı anımsatıyor. Ne olduğunu tam olarak çıkartamasam da, yeniden-yaşama yoluyla ruhumda gelişip duran bir tür psikolojik arınma bu. Bunun sonunun iyiye varacağı kanısındayım. Sen Agnes konusunda bana hep iyi niyetli davrandın, sevgili Ken; onun için bu mektupta babamla ilgili söylediklerime de aynı hoşgörüyle yaklaşacağından ve babam hakkında yazdıklarımın babamın anısına saygısızlık anlamına gelmeyeceğini anlayacağından kuşkum yok. Aralık ayında cenazesine gelmeyişim de saygısızlıktan değildi; ama o zamanlar geçmişe dönmeye yetecek gücü bulamadımdı kendimde.

Rydal burada yazmayı bırakıp derin bir soluk aldı. Yine şu cenaze konusunu açtığına üzülmüştü. Son yazdığı cümleye noktayı koyup yeni bir paragrafa geçti.

Çok yakında Amerika'ya dönüp bir yerde iş bulmayı tasarlıyorum. Herhalde ya Boston'da ya da New York'ta bir iş olur bu. Bu arada, sevgili kardeşim, bu nedeni belirsiz mektubumdan da anlayabileceğin gibi, aradan bunca zaman geçtikten sonra seninle yeniden bir bağlantı

kurmak geldi içimden. Bunu böyle kabul et. Lütfen selamımı ilet ailene. Kendine de iyi bak. Tanrı seni korusun.

Kardeşin Rydal

Tam zarfı kapatırken Colette kapıyı tıklattı. Gidip kapıyı açtı Rydal.

“Selam!” dedi Colette. “Beni bu aklıbaşında ayakkabılarla nasıl buluyorsun bakalım?”

Rydal gülümsedi. Düz ökçeli, püsküllü, kırmızı ayakkabılar giymişti Colette.

“Amerikan malı mı?” diye sordu delikanlı.

“Yok canım, hayır. Yunan malı. Farkı göremiyor musun? Yunanistan’da sudan ucuz ayakkabılar. Tam beş çift aldım.” ‘Çift’ sözcüğünü söylerken sesi, boğazı ağrıyan küçük bir kızın sesi gibi çıkmıştı tıpkı. “Hadi artık, gidiyor muyuz?”

“Tabii,” diyerek paltosunu ve yazdığı mektubu aldı Rydal.

“Uçakla mı göndereceksin? Bende pul var,” deyip çantasını delikanlının yapılmamış yatağının üstüne koydu; çantanın yanına oturdu ve cüzdanının bir gözünden birkaç Yunan posta pulu çıkarttı.

Teşekkür ederek pulları alan Rydal, onun her zaman bu kadar hazırlıklı oluşuna bir kez daha hayranlık duydu. Dün geceki neydi? Ha, sigarası için kibrit verivermesi. Kendisi sigara içmemesine karşın çantasında bir kutu kibrit bulunduruyordu Colette. Yanında hep bir kutu kibrit taşıdığını söylemişti dün gece. “Chester nasıl? Bir şeyi yok ya?” diye sordu Rydal.

“İyiye benziyor. Biraz akşamdan kalmalık var üstünde... Bekle!”

Geçmesi için kapıyı açmış olan Rydal, “Ne var? Ne oldu?” diye sordu.

“Beni... Dün gece söylediğini hatırlamıyor musun?” dedi Colette, kapıyı neredeyse kapanacak kadar iterek; sonra fısıldayarak ekledi: “İlk geçeceğim kapıdan çıkmadan önce beni öpeceğini söyledindi ya.”

Tam olarak böyle söylemediğinden emindi Rydal. Dün gece şaka yapıyordu. Şimdi de şaka yaptı ve gülümseyerek genç kadını dudaklarından öptü. Gülüşerek birlikte çıktılar odadan. Colette kendisini genç -neredeyse onbeş yaşında- hissettiriyordu Rydal’a; ama onbeşindekilerin o gözü körlüğü, o korkutucu incinebilirliği, evdeki hizmetçiye âşık olma aptallığına varan o saflığı yoktu şimdi. Birlikte pazaryerine yürüdüler. Sığır sidiği kokan ayakkabı ve çizmelerle dolu tezgâhların arasında dolaştılar; pek de ilgilenmeyen gözlerle, hayvanın neresinden oldukları belli olmayacak şekilde doğranıp çengellere asılmış et parçalarını incelediler

hayretle. Birer külah dondurma alıp birbirlerini kaybetmemek için el ele tutuşarak gezinmeye devam ettiler. Colette tezgâhlardan birinde dökümlü kumaştan yapılmış, düğmesiz, etekleri püsküllü bir yelek buldu Chester için. Rydal genç kadının tezgâhtarla pazarlık yapmasına yardımcı oldu ve sonunda elma yanaklı köylü kadının ilk söylediği fiyattan 30 drahmi eksiğine aldılar yeleği.

“Böyle yerlerde insan ilk istenen parayı vermemeli, sen de böyle düşünmüyor musun?” dedi Colette. “Dünyanın her yerinde fiyatların artmasına salak turistler neden oluyor.”

Rydal aynı fikirde olduğunu başını sallayarak belli etti; sonra gülümseyerek, “Sence Chester bunu giyer mi?” diye sordu.

“Evde giyer. Sokakta giymez. Dışarıdayken ne giyeceği konusunda oldukça titizdir.”

Elma yanaklı köylü kadın yeleği yuvarlayarak bir gazeteye sardı özenle; gazetenin uçlarını kıvırdı ve paketi Colette’e uzattı.

“Efharisto,” dedi Colette. “Teşekkürler.”

Kadın da gülümseyerek bir şeyler söyledi Colette’e.

“Ne diyor?” diye sordu Colette Rydal’a.

“Şey... bir şey değil, sağlıcakla kalın filan gibi bir şey söyledi,” diye yanıt verdi delikanlı.

Dolaşmaya devam ettiler. Colette delikanlının koluna girmişti.

“Yunanca’yı bu kadar iyi öğrendiğine göre, dillerle aran iyi olsa gerek,” dedi Colette. “Konuşması güç bir dil gibi geliyor bana Yunanca. Hiçbir söz, anlattığı şeye benzemiyor sanki, ne demek istediğimi anlıyorsun değil mi? Fransızca’da, İtalyanca’da -hatta bir dereceye kadar Almanca’da da- neyin ne olduğunu anlarsın biraz; ama Yunanca... hah!”

Rydal başını geriye atıp kahkahalarla güldü. Babası olsa ne de beğenirdi kimbilir bu saptamayı! Martha, Kennie ya da kendisi bunu evde söylemeye kalksalardı, babasının yüzünün ne hale geleceğini getirebiliyordu gözlerinin önüne. Babası sanki sancılanmış gibi bir ifadeyle bir ona bir öbürüne bakar, sonra da bu saptamanın ancak bir budala tarafından yapılabileceğini beyan ederdi. Chester’ın yüzü, babasının hayalinde canlandırdığı yüzünün üstüne bindi ve o anda Rydal’ın dudaklarındaki gülümseme siliniverdi.

“Sen Fransızca ve İtalyanca da konuşabiliyor musun?” diye sordu Colette.

“Evet, Yunanca’dan çok daha iyi konuşurum; ama bunu bir beceri sanma. Çocukken bu dilleri bilmem gerekiyordu.”

“Sahi mi? Ailen o kadar sık mı seyahat ederdi yani?”

“Yok canım. Hemen hemen hiç seyahat etmezdik. Babam hepimize evde öğretti bu dilleri. Çocuklar konuşmaya başlar başlamaz yabancı dil dersleri de başlardı. Evde bir ay Fransızca, öbür ay İtalyanca, sonra Rusça, sonra...”

“*Rusça* mı?”

“Evet. Hoş bir dildir Rusça. Babam bir dili genç yaşta öğrenmenin daha kolay olduğunu, -hayır, kolay olup olmaması umurunda bile değildi aslında!- bir dili çocukluklarında öğrenenlerin daha sonraki yıllarda o dile daha iyi hâkim olacaklarına inanırdı. Ya da öyle bir şey işte.” Kendini tüm dikkatiyle dinleyen Colette’e gülümsedi delikanlı.

“Şu işe bak!”

“Ve de eğer babam içimizden birini, İspanyolca ya da başka bir dil konuşulması gereken ay boyunca İngilizce konuşurken yakalarsa, hemen ceza puanı yazardı listedeki karnesine. Bu karne listesi yukarı katın sofasında, herkesin görebileceği bir yerde asılı dururdu. Arada bir zavallı anneciğim bile geçerdi bu listeye.” Güldü Rydal; ama hiç de neşeli bir gülüş değildi bu.

“İ-na-na-mı-yo-rum!”

“Ya da dilleri kanştırsak, yine ceza puanı alırdık. Örneğin bir cümlenin ilk yarısı İtalyanca, ikinci yarısı -diyelim- İspanyolca olursa, iki ceza puanı ederdi bu. Kardeşim Kennie ot biçme makinesinin Fransızcasını bir türlü hatırlayamazdı, ama Rusçasını bilirdi. Geceleri bazen odamızda bu değişik dillerdeki söylemesi birbirine benzer sözcükleri kullanarak sözcük oyunları oynardık Kennie’yle. Örneğin ‘Ben açık hava tiryakisiyim,’ cümlesindeki İngilizce’de tiryaki anlamına gelen *fiend* sözcüğünün yerine Almanca'da düşman anlamına gelen *Feind* sözcüğünü kullanırsan...”

“Aaa, tamam, anladım. Bak bu çok iyi işte,” dedi Colette gülerek.

Dedi ama koluna asılmış, yoldaki çatlaklara basmama oyunu oynayan küçük bir kız çocuğu gibi gözlerini yere indirmiş, uzun ve ağır adımlarla yürüyen Colette’in çoktan başka bir şey düşünmeye başlamış olduğunu sezdi Rydal. Hiçbir şey söylemedi. Artık pazaryerinden çıkmış, iki yanına iki katlı evlerin sıralandığı, hiç bilmedikleri, sessiz, sakin bir sokakta yürüyorlardı. Sokağın çok uzakta olmayan sonunda, mavi bir kubbe gibi görünüyordu gökyüzü. Sokağın asfaltlanmamış toprak zemini kupkuru olmasına karşın, sanki az önce yağmur yağmış gibi temiz ve pırıl pırıldı soludukları hava. Siyah-beyaz bir kedi toprak yolun ortasında, karnını

güneşe vermiş, güneşlenmekteydi. Colette'in paketi hâlâ yanında mı diye eğilip baktı Rydal. Paketi diğer kolunun altına sıkıştırmıştı genç kadın.

"Düşünüyorum da New York'a döndüğümüzde artık aramızda... şimdi de bir şey yok tabii ama... yani hiç olmadı tabii... düşünüyordum da..." diye bir şeyler geveledi Colette. Kısa kesilmiş kızılımsı saçları rüzgârla alnında uçuşuyordu. Gözlerini hâlâ yerden kaldırmamıştı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani Chester New York'ta Howard Cheever ismiyle tanınıyordu. Posta kutumuzun üstünde de bu isim vardı, kira kontratımızda da. Sonra pasaportlar yüzünden birdenbire Bay ve Bayan Chester MacFarland olduk. Chester'ın gerçek ismini kullandık yani," diyerek birdenbire gözlerini yerden kaldırıp dümdüz ileriye baktı ve güldü genç kadın. "Chester bana *yıllar* önce San Francisco'da elden düşme araba işinde kendi ismiyle -yani Chester MacFarland olarak- başını belaya soktuğunu söylemişti. İşte bu yüzden de gerçek ismini bir daha hiç kullanmamış. Herhalde aradan çok zaman geçtiği ve de suçunun çok önemli olmadığını düşündüğünden dolayı pasaportlarda asıl ismini kullanmakta bir sakınca görmedi."

Rydal genç kadının ne demek istediğini anlama çabasıyla alnını kırıştırdı. "Hı-hı, Howard Cheever ismi ölen dedektifin defterinde yazılı isimlerin arasında yoktu," dedi. 'Yoksa var mıydı?"

"Ha-a-yır," dedi Colette. Bu sözü sanki olup biten her şey eğlenceli bir komplo, bir oyunmuş gibi söylemişti. 'Ye de Chester bundan öyle mutlu oldu ki, sorma! Bu ismin de diğer isimler arasında olması, en az birkaç banka hesabına el konmasına -ve Allah bilir başka nelere!-mal olurdu yoksa."

İçinde Chester'a karşı bir tiksinti duydu Rydal. Bir anlık bulantı duygusu gibi gelip geçi veren bir histi bu. Elinde olmadan omuzlarını silkti.

"Chester'dan pek hoşlanmıyorsun, değil mi?" diye sordu Colette.

Ne söyleyeceğini bilemeden genç kadına baktı Rydal. 'Ya sen?"

"Ben mi?.. Yani..." diyerek omuz silkti Colette de.

Bu omuz silkişlerin aralarında bir bağ oluşturduğunu duyumsadı Rydal; sonra yanıldığını düşündü hemen ardından. Colette'in omuz silkişi, 'Ondan hoşlanmam gerek; ben onunla evliyim' anlamına geliyordu - ki bundan hiç hoşlanmadı delikanlı. Eğer bu omuz silkiş, 'Ondan hoşlanıp hoşlanmadığımı bilmiyorum,' anlamına geliyorsa, bu da Rydal'ın hoşuna gitmiyordu. Aklı başında, zeki bir genç kadın, dalaverecinin birinden hoşlanmamalıydı. Colette'in yandan görünen yüzüne, o uzun kirpikleri,

hokka gibi burnu ve dolgun dudaklarına baktı çatık kaşlarla. Kimbilir, belki de sevişme faslını seviyorlardır. Ya da Colette için yalnızca geçim kapısı anlamına geliyordur Chester. Kim bilebilir ki?

“Senden daha çok hoşlanıyorum,” dedi Colette. Hâlâ delikanlıya bakmıyordu.

Sokağın ortasında durdular. Üç metre ötelerindeki bir kapının önüne yayılmış oturan yaşlı bir adam -leş gibi kirli ve yaşlı bir adam- kollarını göğsünde kavuşturmuş, onları izliyordu. “Neden?” diye sordu Rydal içini çekerek.

Colette’in mavi gözleri -o menekşe rengi hareli gözleri- Rydal’a döndüler. Dünyanın tüm gökleri bu iki göz-bebeğini çevreleyen göz irislerine doluşmuş sanki diye düşündü delikanlı.

“Dürüst olduğun için,” diye yanıt verdi genç kadın. “Sen içi dışı bir, açık sözlü birisin. Seninle konuşabiliyorum. Sen de benimle konuşabiliyorsun, öyle değil mi? Konuştun çünkü.”

Rydal diliyle dudaklarını ıslatarak başını salladı. Söyleyecek tek söz bulamıyordu. Şu anda oteldeki odasında Colette’le baş başa olmayı istiyordu.

“İşte bundan dolayı hoşlanıyorum senden,” dedikten sonra, sanki birdenbire onu düşünmeyi bırakmış gibi yürümeye başladı Colette. “Ben acıkmaya başladım. Ya sen?”

“Biraz,” diyerek kol saatine baktı Rydal. Saatin üçü geçiyor olması şaşırttı delikanlıyı.

“Salaş bir yerde yiyebilir miyiz lütfen?” dedi Colette.

“Salaş mı?”

“Yunanlıların yemek yediği bir yerde.”

Gülümseyerek Colette’i kolundan tutup kent merkezine doğru döndürdü Rydal. “Bu kasabada başka türlü yer var mı sanki?”

Colette ne istediğini iyi biliyordu. Onun istediği, ayakta bir şeyler atıştırılacak, in gibi bir yerdi. Pazaryerinin yanındaki sokaklardan birinde böyle bir yer buldular. Kalın kesilmiş bir dilim kepek ekmeğinin üstüne konmuş bir dilim közlenmiş keçi eti yiyip bugüne kadar Rydal’ın içtiği en berbat şaraptan bir kadeh paylaştılar. Dükkân sahibinin üstüne kirli bir bez örttüğü sepette tuttuğu tatlı çöreklerden birini denedi Colette ve çöreklerin, ‘Alaska’da balina yağını usulünce çiğneyecek kadar güçlü olan dişleri için bile çok sert olduklarını’ söyledi.

Rydal onun Alaska’ya Chester’la birlikte gitmiş olduğunu düşündü ama bu konuda bir şey sormadı genç kadına.

Saat dört sularında otele döndüklerinde, Chester otelde değildi. Colette bunu bildirmek için Rydal’ın kapısını tıklattı.

“Ona bir şey olmuş olsaydı, resepsiyondakiler bize söylerlerdi,” dedi Rydal. Polis Chester’ı alıp götürseydi yani, demek istemişti bunu söylerken; ama söyler söylemez belki de bunu söylemeyecekleri geldi aklına.

“Ona bir şey olduğunu sanmıyorum,” dedi Colette ve Rydal’ın odasına girerek kapıyı kapattı. “Yürüyüşe çıkmıştır.” Sırtını kapıya dayadı genç kadın.

Rydal birdenbire kollarını genç kadının önü açık mantosundan içeriye sokarak kollarını beline doladı ve dudaklarından öptü. Katır tepmesi, göz kararması ya da yüksekten düşmek gibi bir etki yarattı bu Rydal’da. Hemen ardından da yo yo diye karşı koymaya çalışan kendi sesi yankılandı kulaklarında. Genç kadının boynuna sımsıkı dolanmış kollarını boynundan çözmeye çalışıyor, kollarını çözmeye niyeti olmayan Colette’inse, Chester’a onu aramaya çıktığımı filan söylerim diye fısıldadığını duyuyordu. “Hayır, hayır,” diyordu Rydal da. Sonunda genç kadının kollarını boynundan çözmeyi başardı ve Colette’i sımsıkı yakaladı bileklerinden. Colette’in ağzı açık kalmıştı şaşkınlıktan. Ya afallamış ya da hayrete düşmüştü, bilemiyordu artık.

“Git,” dedi Rydal. “Lütfen. Hemen şimdi git.”

“Niye? Ne oldu ki?”

“Hiçbir şey söyleme ve git. Git!” Colette’i zorla odadan çıkartıp kapıyı kapadı Rydal; sonra da kendini iskemleye bırakıp başını avuçları arasına alarak -ve de hiçbir şey düşünmeden- orada oturdu bir süre. Düşünmekten, bir şeyler hissetmekten, az önce ne hissettiğini anlamaktan kaçınıyormuş gibi geliyordu kendine. Ve de bütün bunlar ona Agnes’i anımsattığı için yalnızca. *Lanet olsun Agnes’e!* Rydal ayağa kalktı. Belki de son kez oluyordu bu. Belki de o korkunç, o aptalca, o can yakan zevk sancısını başka bir kadında asla tatmayacaktı bir daha. Colette aslında hiç de benzemiyordu Agnes’e. Bütün bunlar çok anlamsızdı.

“O Agnes’e benzemiyor,” dedi usulca kendi kendine. “O Agnes’e benzemiyor.”

O gece gereğinden fazla içti Rydal. Chester’sa ondan bile fazla içmişti. O gece Colette’e âşık olduğunu düşünmeye izin verdi kendine Rydal. Ne de olsa bu yalnızca bedensel bir duyu diyordu kendi kendine. Onunla dans

etmek büyük keyifti. Chester da delikanlının büyük keyif aldığını görüyor; bu da adamın hırsından küplere binmesine neden oluyordu. Colette de fazlasıyla içmişti o gece. Yine de saat gece yarısını bulmadan birbirlerine iyi geceler dilediler otel koridorunda. Chester'ın yüzünden düşen bin parçaydı. Rydal'la Colette'se neşeli ve şen şakraktılar. Yemekteyken -bir ara Colette makyajını tazelemeye kadınlar tuvaletine gittiğinde- Chester yarın akşam ya da ertesi sabah yollarının ayrılacağını anımsatmıştı Rydal'a. Chester idam kararı verir gibi ciddi bir ifadeyle söylemişti bunu; Rydal da başını sallayarak onaylamıştı söylenenleri. Ne de olsa, anlaşmanın kuralları böyleydi.

Ve de bunun bedeli 5.000 dolardı.

Elinde tuttuğu banknotların üstündeki rakamlar belirginleşinceye kadar zorladı Rydal bulanık bakışlarını. 500. Beş ve sıfır ve sıfır. Gerçek değillerdi sanki banknotlar. On tanesi bir arada. On tane gıcır gıcır banknot. Colette tuvaletteyken sanki mönüyü uzatmak filan gibi sıradan bir şey yapıyormuşçasına masanın üzerinden delikanlıya uzatmıştı Chester bu banknotları. "Teşekkür ederim," demiş, başka bir şey söylememişti Rydal.

Elindeki gıcır gıcır Amerikan Dolarlarını, daha kirli ve yıpranmış, ama aslında çok daha temiz olan paralarını koyduğu yere -bavulunun yırtık astarının arkasındaki zulasına- yerleştirdi Rydal.

10

Chester tüm yaşamında hiçbir kentten Hanya'dan nefret ettiği kadar nefret etmemişti. Otellerinin bulunduğu sokaktaki binaların sıralanışı bile farklı bir anlam taşımaya başlamışlardı Chester'ın gözünde: Cehennemin simgesiydiler sanki bu binalar; cehennemim yüzünün ta kendisiydiler sanki. Chester'ın Colette'i kaybettiği yerdi Hanya. Sırtlanların peşine düştüğü bir it gibi üç gün boyunca saklanarak yaşadığı, kılıksız genç bir serserinin karısıı baştan çıkarışını izlemek zorunda kaldığı yerdi. Sevişticklerinden kuşkusu yoktu Chester'ın. Colette inkâr etmişti bunu; etmeyip de ne yapacaktı zaten. Karısının kendisine ilk kez yalan söyleyişiydi bu. Ve de Hanya, Chester'ın karısına ilk kez vurduğu yerdi. Cumartesi gecesi otele göndükten sonra Colette'in omzuna bir yumruk indirmişti Chester. Pazar sabahı omzu morarmış olarak kalkmıştı Colette ve kocasına olan öfkesi bütün gün geçmemişti. Colette'in kendisine başkaldırdığı, karşısındaki saflara geçtiği yerdi Hanya. İşte şimdi de Colette kalkmış, sırf Chester başından atmak istiyor diye, o kılıksız serserinin yanlarında kalması için elinden geleni ardına koymuyordu. Chester hemen o pazar akşamüstü Hanya'dan ayrılmak istemişti, ama gelin görün ki pazar günleri Hanya'dan Kandiye'ye giden otobüs yoktu. Gece bir gemi limana uğrayıp ayrılmıştı Hanya' dan. Chester Colette'le birlikte o gemiye binmiş olmayı ne kadar da isterdi! Nereye gidiyor olursa olsun! Chester için geminin nereye gittiğinin hiç mi hiç önemi yoktu. Her neyse... yann sabah saat dokuzda doğuya -Kandiye'ye- giden otobüsle kasabadan ayrılacaklardı. Rydal'ın da aynı otobüste olması büyük olasılıktı. Can sıkıcı bir durumdu bu; ama Kandiye'de onu bal gibi de ekebilirlerdi. Eğer Rydal Atina'ya kendi binecekleri uçakla dönmeye yeltenirse, Chester sözünü sakınmayacak ve kendisine başka bir uçak bulmasını söyleyecekti kılıksız serseriye.

Hanya, Chester'a babasının iflas ettiği haberini aldığı ve nişanlısı Annette'in de bu haberi duyar duymaz nişan yüzüğünü attığı Harvard'daki ikinci yılını anımsatıyordu. Babasının durumunun yarattığı bunalım ve Annette'i kaybetmenin acısı, dünyasını başına yıkan tek bir felaketin parçalarıymış gibi gelmişti Chester'a. Chester okulu bırakmış ve bugüne kadar işletmecilik hakkında ne öğrendiyse. New Hampshire'daki yarı batık bir yapay deri fabrikasını yeniden ayakları üstüne kaldırmak için seferber

etmişti. Ve de başaramamıştı. Cebinde beş kuruşu bile olmadığı o günlerde, zengin olmaya -hem de hemen zengin olmaya- yemin etmişti kendi kendine. Yolun başındayken servetini dalavereyle kazanmak gibi bir niyeti olmamasına karşın, gittikçe daha karanlık işlere bulaşmış olduğunu şimdi apaçık görebiliyordu. Bunların hep yavaş yavaş, adım adım olduğunu, kötü bir yola baş koyduğunu çok iyi biliyordu; ama sonunda tümüyle yasadışı işlere bulaşmış, gırtlağına kadar yolsuzluklara batmış, uyuşturucu kapanına kısılan bir uyuşturucu bağımlısı gibi kancaya takılmıştı.

Chester'a işte bütün bunları anımsatıyordu Hanya. Başarısızlığı anımsatıyordu.

Pazar günü saat ikide Chester kötü bir başağrısıyla yatıyordu. Soğuk bir bira olsa iyi giderdi şimdi, ama istendiğinde soğuk bira bulmak neredeyse olanaksızdı Hanya'da. Bira istemek için saatler önce aşağıya telefon etmiş, ama bozuk İngilizce'yle konuşan biri, bira satan dükkânın saat dörde kadar kapalı olduğunu söylemişti kendisine. Chester yatağında biraz Colette'in kitaplarından birini okuyor, biraz kestiriyordu. Her şekerlemeden sonra kendini daha iyi hissediyordu; ama her şekerleme, Rydal'la Colette'i birlikte gördüğü yarı hayal yarı düş korkunç karabasanlar getiriyordu beraberinde. Şu anda da birlikteydi ikisi; bir yerlerde yürüyüş yapıyorlardı; ola ki... Telefona yapışıp 18 numaralı odayı bağlamalarını istedi Chester.

Yanıt veren olmadı. Anlaşılan boşa konuşmuştu. Sonunda bir erkek sesi geldi hattın öbür ucundan.

"Beni 18 numaralı odaya bağlayabilir misiniz lütfen?" dedi Chester. "*Onsekiz*... Bir ve sekiz. Evet... Hayır hayır, oda numarası... İkinci katta."

"Tamam, beyim; çaldırıyorum."

Chester telefon ziline benzer bir ses duyamıyordu telefonda. Birkaç dakika sonra aynı erkek sesi, "Çaldırıyorum," dedi karşıdan, tıpkı önceden kaydedilmiş bir bandın tekrarı gibi.

Adamın söylediklerinden telefonu bağladığını mı yoksa bağlayacağını mı anlayamayan Chester içini çekti. Hâlâ zil sesi gelmiyordu hattan. Sabrı taşan Chester, "Boş ver," dedi. "Sen telefonu bağlayana kadar ben gider kapıyı çalarım." Ve telefonu kapadı.

İki dakikada giyindi Chester, ama boyunbağını takmadı. Koridoru geçip 18 numaralı odanın önüne geldi; bir-iki saniye kapının önünde durup içerisini dinledi; ve bir ses duymayınca küt küt kapıyı çaldı.

Bir anlık bir boşluktan sonra, "Buyrun?" dedi Rydal'ın sesi.

“Ben, Chester.”

Rydal kapıyı araladı. Ceketsizdi ama boyunbağı takılıydı. “Ne oldu? Sen iyi misin?” diye sordu, yarı işkilli bir sesle.

“Tabii, içeriye girebilir miyim?” dedi Chester ve kapıyı daha da açıp kendine yol veren Rydal’ın yanından geçerek odaya girdi. Colette’i orada bulacağını sanmıştı ama oda boştu. Yapılmadan yatak örtüsü çekiliverilmiş yatağın üstüne, siyah-beyaz kareli büyük boy bir not defteri ve el yazısıyla yazılmış kâğıtlar yayılmıştı. Chester boğazını temizledi. “Colette’i görüp görmediğini sormaya gelmiştim,” dedi. “Sanırım onunla yürüyüşe çıkmıştınız.”

“Evet, yürüdük biraz. O... o bir şey almaya yine dışarıya çıktı daha sonra. Ne alacağını bilmiyorum.”

“Yine mi? Buraya geldi miydi?”

“Otele döndük, sonra Colette yine dışarıya çıktı,” dedi Rydal. Kollarını göğsünde kavuşturmuş, gözlerini kırpmadan Chester’a bakıyordu.

Chester anladım der gibilerden başını sallayıp yatağa yaklaştı. “Bunlar ne?” diye sordu.

“Şiir,” dedi Rydal, istifini bozmadan. “Arada bir şiir yazarım.”

“Ya?” diyerek odayı bir kez daha gözden geçirdi Chester; derken koltuğun üstüne atılmış bir gazetenin altından ucu görünen çantasını gördü Colette’in. “Nerede o?” diye sordu gülümseyerek. “Yatağın altında mı saklanıyor?”

Rydal kollarını iki yanına salıverdi. Kaşları çatılmıştı. “O yalnızca...”

Tam o sırada Rydal’ın arkasındaki banyo kapısı açıldı ve yüzünde derin bir kaygı ifadesiyle Colette odaya girdi. “Kuzum bir olay çıkartma, Chester,” dedi. “Ne sanıyorsun yani? Yalnızca Rydal’ın şiirlerini okuyordum!”

“O zaman niye banyoya saklandın?” diye gürledi Chester.

“Saklanmıyordum,” dedi Colette.

“Evet efendim, saklanıyordun işte! Yoksa Rydal niye dışarıda olduğunu söylesin ki?” diye yanıtı yapıştırdı Chester. “Niye saklanıyordun, sen onu söyle?”

Rydal elindeki kalemi yatağın üstüne fırlattı. “Niye saklandığını sana ben söyleyeyim,” dedi Chester’a. “Saklanıyordu çünkü onu burada bulursan nasıl pisleşeceğini biliyordu. Tamam, pisleşmeye başladın işte. Hadi devam et!”

Chester Rydal'a yaklaştı. Yumruklarını sıkmıştı. "Benimle böyle konuşamazsın! Seni gidi dalavereci..."

"Konuşurum; bal gibi de konuşurum," diye Chester'ın sözünü kesti Rydal, karşısındakini hiç umursamadan. Onun da yumrukları sıkılmıştı. "Bal gibi de kafa tutarım sana! Sen herkesi itip kakmaya alışıksın, değil mi? Herkesin karşında süklüm püklüm olmasına alışıksın. Banyoya saklanmak zorunda kalan şu karının haline bak!"

"Karım olduğunun farkındasın ha?" diye tısladı Chester. Yüzü kıpkırmızı kesilmişti. "Onu yatağından uzak tutsan iyi olur!"

"Chester! Lütfen!" diyerek Chester'a doğru koştu Colette, ama kocasına dokunmadı. Yalnızca yalvarırcasına yumduğu yumruklarını kaldırdı havaya doğru.

"Burası benim odam. Çekip gitsen iyi olur," dedi Rydal ve bir sigara yaktı.

"Kimsenin benimle böyle konuşmasına izin veremem," dedi Chester horozlanarak.

"Bak haberin olsun, kimsecikler de benimle demin senin konuştuğun gibi konuşamaz. Ne de Colette'e hakaret edebilir," diye yanıt verdi Rydal öfkeden zangır zangır titreyerek. Elleri öylesine titriyordu ki sigarasını zor götürdü dudaklarına.

Chester Rydal'ın ellerinin titrediğini gördü ve bunu suçluluk duygusu olarak yorumladı. Kendini bir bakıma zafer kazanmış gibi hissediyordu. Onları zina yaparken suçüstü yakalamıştı işte. Kendilerini savunmak için söyleyecekleri bir şeyleri yoktu. "Her ikiniz de hayvanın tekisiniz! Hayvan!" dedi.

"Sen bana hayvan mı dedin?" dedi Rydal, ona doğru bir adım atarak.

Colette delikanlının koluna yapıştı. "Yapma, Rydal," dedi. Delikanlının sağ bileğini kavramıştı.

Chester inanamayan gözlerle önce karısının Rydal'ın bileğini tutan eline, sonra Rydal'a baktı. "Sana ne yapacağımı biliyor musun?"

Rydal kolunun sert bir hareketiyle bileğini Colette'in parmaklarından kurtardı. "Ben de sana öyle bir şey yapacağım ki gününü göreceksin," dedi Chester'a. "Seni ele vereceğim. Sen de dene bunu istersen. Bakalım ne olacak?"

"Seni öldürürüm önce," dedi Chester. Dudaklarının ucunda çarpık bir gülümseme vardı. Kalbi güm güm atıyordu. İşte bir zafer daha! Bu

sözcükleri önceden hiç kullanmamıştı hayatında. Sıradan sözcüklermiş aslında.

“Bundan kuşkum yok. Bir dene bakalım. Senden korkmuyorum.” Kollarını göğsünde kavuşturmuş, Chester’ın karşısında dikiliyordu Rydal.

“Kimse kimseyi öldürmeyecek!” dedi Colette. “Lütfen! Birbirinizden özür...” Genç kadının sesi titriyordu.

“Özür dilemem gerektiğini düşünmüyorum,” dedi Rydal.

“Ben de,” diye hemen ekledi Chester. “Yine de demin beni ele vermekle ilgili olarak söylediklerini geri alsa iyi olacak, yoksa...”

“Hayır,” dedi Rydal. Masanın yanına gidip sigarasının külünü tablaya silkti. “Yoksa... ne? Layığını bulman gerektiğine karar verdim. Başka söyleceğim yok, işte bu kadar.”

Chester küçük bir kahkaha attı. “Bunu yaparsan Colette’e ne olacağını düşündün mü hiç?”

“Senin suçların onu bağlamaz,” dedi Rydal.

“Demek ‘karar verdin’. ‘Karar verdin’ ha?” Odada döne döne yürüyordu Chester. Koltuk altları terden sırılsıklam olmuştu. “Sen bu durumda kendi başına geleceklerden bile habersizsin! Sana ne olacağını bile...” deyip sustu. Rydal tüm serinkanlılığıyla gözlerini ona dikmiş, göz kırpmadan bakıyordu dik dik.

“Odamdan defol!” dedi Chester’a. “Ha... Bir şey daha var. Beş bin dolarını geri ister misin? İstersen alabilirsin.” Dönüp bavulunun yanına gitti Rydal.

“Boş ver! Benim için 5.000 dolar nedir ki?” dedikten sonra Colette’e dönüp, “Hadi yürü, Colette,” diye emir buyurdu Chester ve kapıya doğru yürümeye başladı. “Yok, yok,” dedi Rydal’ın elinde parayla kendisine doğru geldiğini görünce. “İspiyoncunun, kalleşin biri olarak...” Delikanlının suratına fırlattığı para destesi, adamın sözünü yarıda kesti.

Dağılan banknotlar havada döne döne düşüp yere saçıldılar.

“İşte bu çok saçmaydı,” diye azarlar gibi konuştu Colette. Eğilerek yere saçılan paraları toplamaya başladı.

Rydal’ın gülüşünü, siniz krizinin eşiğinde bulunan birinin gülüşüne benzetti Chester.

“Uğraşma, tatlım,” dedi Rydal Colette’e. “Bırak da oda hizmetçisi -ya da Chester!- toplasın onları.”

“Karıma şimdi de ‘tatlım’ mı diyorsun?” dedi Chester. “Sanırım ona bunu son söyleyişin olacak, biliyor musun?”

“Sen de biliyor musun ki onun bana ilk kez ‘tatlım’ deyişi bu,” dedi Colette. Hâlâ paraları yerden topluyordu. “Ben öyle olduğunu biliyorum.”

Yine güldü Rydal. Colette ona bir göz attı.

“Hadi yürü; bu adam çıldırmış,” dedi Chester, Colette’i kolundan çekiştirerek.

“Al, Rydal. Bunlar senin,” diyerek topladığı banknotları Rydal’a uzattı genç kadın.

“İstemem, eksik olsun,” dedi Rydal. Sırtını onlara dönmüştü.

“Yürüsene,” dedi Chester karısına. “Çantanı da unutma.” Colette’in elindeki para destesini alıp pat diye koltuğun sırtılığına fırlattı. Rydal’ın hâlâ arkası dönüktü. Bu sırtın, tabancayla atış için iyi bir hedef olacağını aklından geçirdi Chester.

“Seninle sonra konuşuruz,” dedi Colette odadan çıkarken.

Rydal yanıt vermedi.

Chester odalarına döner dönmez bir viski hazırladı kendine. Odada dolanıp duran, mantosunu astıktan sonra çantasından bir tarak çıkartarak saçlannı tarayan Colette’i izliyordu yan gözle. Birkaç dakika sonra koltuğa oturacak kadar sakinleşmiş hissetti kendini.

“Laf ola beri gele bir gözdağıydı şu yaptığı,” dedi. Elindeki içki kadehini Rydal’ın odasına doğru sallıyordu. “Ne piç kurusu ama! Yürekler acısı!” Kısa ve kısık bir kahkaha attı Chester. “Bir de kalkmış, paramı suratıma fırlatıyor! Hele bakın! Bunu kolay kolay unutmayacağına bahse girerim. Birinin suratına atacak 5.000 doları bir daha asla bulamayacağına da! Keşke bu durumunu kabullense.” Bacaklarını uzatıp başını koltuğun arkasına dayayarak kıs kıs güldü Chester.

“Bence her ikiniz de çocuk gibi davranıyorsunuz,” dedi Colette; sonra başucu masasının üstünde duran kutudan bir şekerleme alarak ağzına attı ve ayakkabılarını çıkarttı. Yatağın üstüne oturup ayaklarını toplayarak sırtına bir yastık yerleştirdi. “Biliyor musun bence oldukça güzel şiirler yazıyor,” dedi kocasına. “Hani bana şiir kitabını verdiğin şu... ismi neyse., o şairden çok daha iyi. Neydi o şairin ismi?”

“Ne bileyim,” diye homurdandı Chester.

“Chester?”

“Ne var?”

“Biliyor musun, söyledikleri gerçeğin ta kendisiydi. Rydal’ın odasına şiirlerini okumaya gittim. Bana hiç asılmadı o. Ben de asla yatağına girmiş değilim. Bence böyle şeyler söylememelisin.”

“Tamam, tamam, anladık! Artık bu konuda konuşmak istemiyorum!” diye bağırarak ayağa kalktı Chester. Şu son yaşadıklarından sonra bağırmaya hakkı olduğunu düşünüyordu. Ayrıca ikinci viskiyi de haketmişti kendince.

“Yeterince içmedin mi, sevgilim?” dedi Colette. “İçeceğine biraz yürüyüşe çıkmayı denesene. Sana iyi gelir.”

“Niye ki? Onun odasına dönebilesin diye mi?” Chester kadehini doldurdu. Az önce geçmiş olan başağrısı geri gelmeye başlamıştı.

“Chester, sevgilim. Gel buraya,” diyerek kollarını kocasına uzattı Colette.

Chester elindeki kadehi başucu masasının üstüne bırakarak Colette’in yanına oturdu ve yüzünü karısının boynuna gömdü, kokusunu uzun uzun içine çekti. Colette’in ensesini ovan parmaklarının tadına doyum olmuyordu. Öyle rahatlatıcı, öyle güven vericiydiler ki. Tıpkı vücudu gibi. Kollarının sardığı o küçücük, o yuvarlacık, o yumuşacık vücudu gibi.

“Seni sevdiğimi biliyorsun, Chester. Bilmiyor musun bunu?”

“Evet, tatlım; tabii biliyorum,” dedi Chester. Doğruydu bu. Bundan gerisinin de önemi yok, diye düşündü Chester. Rydal Keener’ın o saçma sapan, o devede kulak gözdağı çok gerilerde kalmıştı bile. “Hadi soyun,” dedi.

Colette soyundu.

Colette saat beşi geçe odaya girdiğinde Chester uyuyordu. Kapının tık diye kapanışıyla uyandı. Karısının dışarıya çıktığını duymamıştı bile.

“Selam,” dedi Colette. Karısının sesinde bir gerginlik olduğunu hemen sezdi Chester.

“Sana da selam,” diyerek dirseklerinin üstünde doğruldu. Uyku sersemliği içinde, Colette’in yine Rydal’ı görmeye gitmiş olduğunu geçirdi aklından. “Neredeydin?” diye sordu.

“Lambayı yakabilir miyim?”

“Olur, yak.”

“Böyle daha iyi olmadı mı?” diye sordu Colette, başucu lambasını yaktıktan sonra.

“Nereye gittin?”

Colette kocasına baktı. Gözlerinde bir gerginlik okunuyordu. “Bir sigara yaksam iyi olacak,” dedi.

“Tabii. Benimkiler viski şişesinin yanında.” Colette’i izliyordu Chester. Yılda ya bir ya iki kez sigara içerdi Colette. O da ancak çok şenlikli geçen

bir partinin geç saatlerinde.

“Rydal’ı görmeye gittim., yok, yok, hemen başlama,” deyip elinde sigarasıyla yatağın kenarına oturdu genç kadın. “Nasıl diye bakmaya gittimdi. Yani ne düşünüyor diye... Ve de...”

“Eee? Ve de...?”

“Çok öfkeliydi, Chester.” Kocasına yoğun duygular taşıyan, şaşkın bakışlarla bakıyordu genç kadın. “Niye böyle öfkeliydi, bilmiyorum. Ona ne oldu böyle, hiçbir fikrim yok. Barut gibiydi. Seni ele vereceğini söylüyor.”

“Hı-hı,” dedi Chester yukarıdan bakan havalarda; ama birdenbire ürperivermişti. “Ne zaman ele verecekmiş? Ele verecekse, neyi bekliyor ki?”

“Atina’ya dönmeyi,” dedi Colette. “Polise Atina’da söyleyecekmiş.”

Chester’ın kaşları çatıldı. “Bana da bir sigara yaksana, bir tanem,” dedi Colette’e.

“Onu mantığa davet etmeye çalıştım, ama başaramadım, Sakin görünüyordu ama...” Bir sigara yakarak kocasına uzattı genç kadın. “Sence ne yapmamız gerekiyor, Chester?”

Chester alt dudağını dişliyordu. “Bunu yapmaya niyeti olduğunu sanmıyorum,” dedi. “Niyeti olsaydı, Atina’ya dönmemizi beklemezdi. Niyeti olsaydı, bunu da bize söylemezdi zaten. O da bizim gibi gırtlağına kadar bulaştı bu işe.”

“Buna aldırdığını sanmıyorum.”

“Saçmalama.”

“Yo, yo, Chester. İstiyorsan, kendin de konuş onunla, ne demek istediğimi göreceksin.”

“Aklımın köşesinden bile geçirmem! Onunla konuşmak mı? Konuşup da ne... a-ha! Şimdi anladım. Bugün kafam pek çalışmıyor anlaşılan. Para istiyor olsa gerek köpoğlusu! Hem de bu kez epey yüklü bir miktarda!”

“Para mara istemiyor. Paranın adını bile almadı ağzına.”

“Paradan ilk önce benim söz etmemi istiyor da, ondan,” dedi Chester. Yataktan kalktı; iskemlenin arkasına, asılı gömleğini aldı; sonra da robdöşambrını giymeye banyoya gitti. İyi bildiği bir sahada top çevirmeye başlamışlardı işte sonunda. Otlakçı herif para istiyordu. “Bekleyip göreceğiz,” dedi Chester. “Ne tavır aldığını görürüz yarın... ya da bu gece. Yarın bizimle aynı otobüsle Kandiye’ye döneceğine bahse girerim,”

“Evet. Bizi gözden kaçırmak istemediğini söyledi.”

Chester bilgiç bilgiç gülümsedi. “Ya bu gece ya yarın sabah paradan söz edecek, göreceksin. Ya da senden. Para dışında senden başka isteyeceği bir şey olduğunu sanmıyorum,” Chester eğilip karısının yanağından bir makas aldı sevecenlikle. “Hiçbir şeyi merak etme sen. Onu satın alacak kadar param var benim. Daha fazla para ödemek istemiyorum ya, o da başka,” Altüst olmuş yatağa bakıyordu dalgın dalgın. “Şantajcıya para verirsen, hep daha fazlasını ister.”

“Bu konuda meraklanma. Korkman gereken bu değil”

“Göreceğiz bakalım. Bu konuda dertlenmeni istemiyorum, Bu gece için ne kararlaştırdınız? Ne yapmaya karar verdiniz?”

“Bizimle birlikte yemeğe çıkmak istemiyor.”

“İyi olur. Bırakalım da kendi başına yesin akşam yemeğini. Değişiklik olsun diye yemek parasını bir kerecik olsun kendi ödemiş olur.”

“Şimdiye kadar hesapların kendi payına düşenini ödedi ama, değil mi? Bu gece yemek yemeyecekmiş.” Colette sigarasından derin bir nefes çekip içine çekmediği sigara dumanını koca bir bulut gibi salıverdi dudakları arasından.

Karısının sesinde sezdiği bir şey -Rydal’ın yanında yer aldığını gösteren bir tonlama mı?- Chester’ın bakışlarını karısına çevirmesine neden oldu. “Aman ne üzücü!” dedi. “Bunu o mu söyledi?”

“Hayır. Onu tanırım da ondan. Ruh halini sezebiliyorum.”

“Ve de akşam yemeği yemeyecek diye ona üzülüyorsun, öyle mi?” diyerek Colette’e yaklaştı Chester. “O serseri hâlâ aklında mı?”

“Chester, bana yine vurmaya kalkarsan yemin ederim bağırırım! Seni bir kez affettim, bir daha asla etmem!” Colette yataktan fırlayıp kapıya yöneldi.

Chester parmaklarını seyrelmeye başlamış saçlarının arasından geçirdi. “Tamam tamam, bir tanem; Tanrı aşkına sakin ol. Sana vuracak filan değilim. Dinle, sevgilim...” diye kekeleyerek çıplak ayaklarını yerde sürüye sürüye Colette’e yaklaşmaya başladı; ama genç kadının kendisinden geri kaçtığını görünce olduğu yerde kakılıp kaldı. “Bir tanem, böyle devam edersen, beni delirteceksin,” dedi alçak sesle. “Bak göreceksin, Kandiye’de bu herifi başımızdan savacağız. Ve ondan kurtulunca da dertlerimiz sona ermiş olacak. Biz böyle... biz böyle kavga edip durmayalım, ne olur.”

“Tamam, Chester.”

11

Pazartesi sabahına kadar Rydal'ın öfkesi birkaç aşama geçirmişti. Chester'ın karısının banyoda saklandığını söyleyip bağırmaya başladığı andan itibaren -eskilerin deyimiyle- cinnet sınırında bir öfkeye kapılmıştı delikanlı. Nedenini de çok iyi biliyordu. O anda yaşadıkları, Agnes konusunda babasıyla yaşadıklarının tıpatıp aynıydı neredeyse. Babası Rydal'ı Agnes'i baştan çıkarmakla, hatta daha beteri -Agnes'in söylediklerine inanarak- düpedüz ırza geçmekle suçlamıştı. Chester'sa onu karısıyla zina yapmaktan suçluyordu şimdi. Chester'ın bu sözlerini duyunca, dayanılmaz bir darbe olduğu için bazı psikologların doğanın insanın aklından sildiğini söyledikleri doğum ânı şokunun bir benzerini yaşadığı ve yaşamının en büyük ruhsal darbesini aldığı o geçmiş-zaman dilimine geri sürüklenmiş gibi olmuştu bir anda. Babasına kafa tutamamıştı Rydal, ama Chester'a bal gibi de kafa tutmuş; adamı can evinden vurabilecek tek şeyi yaparak onu ele vereceğini söylemişti. Bir saat sonra -öfkesi biraz durulduğunda- kızgınlığının anlamsızlığını farketmişti tabii, ama Chester'ı ele verme fikrinden de vazgeçmemişti yine de. Oysa bunu yapmanın da sakıncalı yönleri vardı: İlki, Rydal'ın gammazlık etmekten nefret etmesiydi; İkincisiyse, Chester'ın yanı sıra Colette'in de başının yanacak olmasıydı. Ayrıca Rydal -gerekirse suça ortaklıktan Chester'la birlikte kendini de ele vermeye hazır olmasına karşın- bunun olmasını hiç mi hiç arzu etmiyordu - ki bu da kendinin ahlâklı olma konusunda gerekli yüreklilikten yoksun olduğunun bir işaretiydi.

Pazar gecesi yatağında bu sorunu bütün gece düşünüp durmuş ve bir an olsun gözünü kırpmamıştı. Emin olduğu bir tek şey vardı, o da o kokuşmuş 5.000 doları istemediğiydi. Colette'in o parayı kendi adına sahibine geri vereceğinden kuşkusu yoktu. Chester'sa, Rydal için bir utanç kaynağı olduğunu bildiği bu parayı asla geri almaya yanaşmayacaktı büyük olasılıkla.

Colette'in banyodan çıkmasıyla başlayan o kavga sahnesini her anımsayışında, Rydal'ın en az on kere yeniden öfkesi kabardı gece boyunca. Yorgunluk beynini, üzerinde kontrol sağlayamayacağı kadar uyuşturuyor, sahne bir kez aklına gelince, tümüyle devam etmesine engel olamıyordu. Bu arada babasının evinde yaşadığı olay da tekrar tekrar akıp

geçiyordu aklından. Annesinin yanına gelip o dikkatli, o kibar, o yarı utangaç, o sözcükleri özenle seçen tavrıyla Agnes'in onu rahatsız ettiğini ve hatta zor kullandığını söylediğini aktardığı ânı yeniden yaşıyordu anılarında. Bu anımsadıkları, Rydal'ın Chester'a duyduğu öfkeyi mantıksızca kamçılayıp durmuştu bütün gece boyunca. "En iyisinin bunu babana söylemek olduğunu düşündüm, Rydal," demişti annesi. "Baban çalışma odasında seninle görüşmek istiyor." (Rydal dün gece babasının onu görmek istediğini söyleyenin, 'seninle görüşmek' sözcüklerini kullananın babası değil annesi olduğunu anımsayıvermişti.)

Rydal karmaşa dolu bir gece geçirmişti dün gece; ama birbirine karışan tüm düşünceler arasında, yatağa girmesinden çok önce kafasına saplanan bir düşünce hep sabit kalmıştı. Chester'ın onu ele vereceğini düşünmeye devam etmesini ve gerçekten yapsa da yapmasa da bunu yapacağının korkusunu hep yüreğinde taşımasını sağlaması gerektiği düşüncesiydi bu. İşte bu yüzden de Colette kendisiyle konuşmaya geldiğinde hiç yumuşama işaret vermemişti Rydal. Chester'ın paniğe kapılmasını istiyordu. Adamın onu öldürmeye kalkmayı denemesi fikri gülünçtü. Başına bir ceset daha sarmak ister miydi hiç Chester? Adam daha şimdiden paniklemenin sınırındaydı. Dün -ya da önceki gün- fotoğraf makinesindeki filmi baskıya vermese daha iyi olacağıyla ilgili bir şeyler söylememiş miydi? Colette'le Chester'ın Atina'da ya da Avrupa'nın başka bir yerinde çekilmiş resimleri vardır herhalde o filmde, diye düşünmüştü Rydal. Evet ya, vermesen daha iyi olur demişti adama. Chester Rydal'a birçok Yunanlı erkeğin ellerinde taşıdıkları, avare avare köşe başlarında dikilirlerken tık tık çektikleri tespihlerin ne olduklarını da sormuştu. Rydal da insanların bu tespihleri gerginliklerini atmak için çektikleri yanıtını vermişti. O zaman daha bir imrenerek bakmıştı Chester tespih çeken adamlara. Chester'ın bu hali, Rydal'ın amma da hoşuna gitmişti ha!

Ertesi sabah Kandiye otobüsüne erkenden bindi Rydal. Otobüs bu sabah saat dokuzda kalkacaktı. Saat sekize çeyrek kala MacFarlandların odasına telefon edip, otobüsün dokuzda kalkacağını haber verdi Colette'e. Genç kadın da kendisi kadar tutuk ve mesafeli konuşmuştu telefonda. Rydal hesabını ödedi ve elinde bavuluyla otobüs durağının bulunduğu o yürek karartıcı kasaba meydanına yürüyüp saat dokuza yirmi kala otobüse yerleşti. Bu sabah da -Chester'ı bilgilendirmek için değil, yalnızca haberleri okumak için- bir gazete almıştı yine. Sol cebindeki 5.000 dolarlık para

tomarı, pantolonunda bir şişkinlik yapıyordu. Chester’la Colette saat dokuza on kala taksiyle gelip otobüse bindiler.

Oturduğu yerden Colette’e, “Günaydın,” dedi Rydal.

“Günaydın,” diye yanıt verdi genç kadın tiz ve yumuşacık sesiyle.

Karı-koca Rydal’ın birkaç sıra önünde, karşı tarafta bir yere oturdular yan yana. Chester'ın sakalı uzaktan bile bayağı belli olmaya başlamıştı. Birkaç kişinin ona baktığının farkına vardı Rydal. Herhalde onu bir bilim adamı ya da bir üniversite profesörü gibi önemli biri sanmışlardı.

Otobüs yola çıktıktan sonra uyuklamaya başladı Rydal. Ha bire koltuğunda kımıldanmasına ve sık sık yarı uyanmasına neden olan gerginlik yüklü, bölük pörçük düşlerle dolu, yarım yamalak bir uykuydu bu. Düş değil bunlar, yorgun ve tedirgin bir beynin yarattığı hayaller, diye düşündü Rydal. Bir keresinde Chester'ın kendisini vurduğunu gördü. Bir keresinde de yine Chester’ın -ya Atina’da ya da Kandiye’de kimseciklerin olmadığı karanlık bir sokak arasında- hiç beklemediği bir anda arkadan saldınp boynuna doladığı koluyla kendini boğmaya çalıştığını gördü. Bu şiddet dolu hayallerin arasında bazen de Colette’i kolları arasına alıp öptüğünü görüyordu. Bunlar, huzur veren ve hoş yarı-düşlerdi tabii. Başını dayadığı camın sertliğine bile aldırmıyor, önündeki koltuğun demir arkalığının dizlerine vuruşunu bile hoş bir dokunuş gibi algılıyordu bu yarı-düşler sırasında. Yarı aralık gözlerle, şapkası hâlâ başında oturan Chester'ın yanındaki Colette’in kızılımsı saçlı başına baktı. Colette arada bir Chester’a bir şey söylemek için başını yana çevirince yüzünü de görebiliyordu; ama genç kadın çoğunlukla başını koltuğunun arkasına dayayarak, yüzü öne dönük oturuyordu kocasının yanında.

Delikanlı yolun yarısında otobüsün mola verdiği Rethymnon’da onbeş dakikalık molayı Colette’le geçirmeyi, ona bir kahve ya da Coca Cola getirmeyi ve bir de koşup köyün en iyi lokantasından alacağı sandviçi sunmayı aklına koymuştu; ama Rethymnon’da otobüsten indiğinde onlara uzak ve soğuk davranmış; başıyla Colette’i şöyle bir selamladıktan sonra sigarasını yakarak onlara hemen arkasını dönmekten başka bir şey yapmamıştı. Aceleyle bir şekerli kahve içtikten sonra bir koşu ilerideki kahvehanenin tuvaletine girdi ve elinde o günkü Hanya gazetesiyle yeniden otobüse bindi Rydal.

Yeniden yola çıktıktan az sonra hava bulutlanmaya, hemen ardından da ahmak ıslatan bir yağmur çiselemeye başladı. Kandiye’ye yaklaşırlarken, birkaç gün önce kentten ayrılırken gördüğü İda Dağı’nı görmek için

pencereden bakınmaya başladı Rydal; ama hava puslu olduğu için dağ görünürlerde yoktu. Bir süre bozuk yollarda ilerledi otobüs; sonra yol yine düzeldi ve az sonra Kandiye'ye vardılar. Yine aynı asfaltlanmamış meydanda indiler otobüsten. Saat üç buçukta Atina'ya kalkan uçağa yetişmek için zamanları vardı. Chester'ın o uçağa binmeye niyetlendiğinden ve -kendisi de aynı uçağa bineceğinin işaretlerini verirse-kendisinden o uçağa binmemesini isteyeceğinden hiç kuşkusu yoktu delikanlının. Avcunu yalar diye aklından geçirdi Rydal. Onu başından atmakta epey zorlanacaktı Chester. Kimbilir, belki Amerika'ya bile birlikte dönerlerdi. Rydal bavulunu bacaklarının arasına sıkıştırıp Chester'la Colette'in otobüsten bavullarını alışını izledi meydanın ortasında durduğu yerden.

Chester bir taksiye el etti.

Rydal karı-kocaya yaklaştı. "Havaalanına mı gidiyorsunuz?" diye sordu Colette'e.

"Hayır, Chester Knossos'u görmek istiyor," diye yanıt verdi Colette. 'Knossos' derken, sözcüğün başındaki K harfini söylememişti. "Bu gezi için hava epey soğuk, sen ne dersin?" Hem üşümüş hem de mutsuz görünüyordu Colette. Ellerini mantosunun ceplerine sokmuştu.

"Demek bu gece Kandiye'de kalacaksınız?" dedi Rydal.

"Herhalde. Eğer Knossos'a gidersek, akşamüstü uçağını kaçırırız."

Chester'ın taksi sürücüsüne derdini anlatmakta zorlandığını gördü Rydal. Ha bire bavullara işaret edip duruyordu. Rydal'ın ona yardım edeceği yoktu tabii.

"Chester biz Knossos'u gezerken bavulları emanetçiye bırakmak istiyor," dedi Colette. "Sanırım sürücüye bizi Hotel Astir'den başka bir otele götürmesini söylemeye çalışıyor. Yine Hotel Astir'e gitmek istemiyor Chester."

Colette böyle dedi ama Rydal Chester'ın sürücüye bavullarını bırakabileceği emanetçinin nerede olduğunu sorduğunun farkındaydı; çünkü taksi sürücüsü, "Burada emanetçi *yoktur!*" diye bağırıp duruyordu Yunanca.

Rydal hiç karışmadan Chester'la sürücünün bu konuyu aralarında halletmelerini bekledi. Hotel Corona'dan söz ettiklerini ve sonunda oraya gitmekte anlaştıklarını duydu durduğu yerden. O otelin üç sokak ötede, Kandiye Müzesi'nin yanında olduğunu biliyordu. Chester eliyle yanına çağırdı Colette'i.

Genç kadın aklı karışmış gibi bir delikanlıya bir kocasına baktı; sonra sanki kısa bir süreliğine ayrılıyorlarmış gibi Rydal'a, “Sonra görüşürüz,” diyerek kocasının yanına doğru yürüdü.

Zaten öyle olacak diyerek bavulunu eline alıp Hotel Corona'ya doğru yürümeye başladı delikanlı. Oraya vardığında, Chester'la Colette otelin ön merdivenlerinden inmekteydiler. Sarımsı, kirli suratlı, eskiyle yeni karışımı, 1930'lu yılların zevksiz Amerikan tipi sinema binalarına benzeyen bir binaydı Hotel Corona. Chester'ın taksisi, kapının önünde onları bekliyordu. O gün ilk kez buz gibi bakan gözlerle Rydal'a baktı Chester.

“Knossos'a sizinle birlikte gelmemde bir sakınca var mı?” diye sordu Rydal. “Orayı ben de görmek istiyorum.”

“Var. Hem de çok. Yalnız kalmak istiyorum,” dedi Chester; sonra taksiye doğru yürürken durup başını çevirdi. “Peşimizi bırakmazsan, seni polise şikâyet ederim,” diye ekledi.

“Polise mi şikâyet edeceksin?” diye sordu Rydal, kulaklarına inanamadığını gösteren bir tonlamayla.

Chester arkasını dönüp Colette'in içinde kendisini beklediği taksiye bindi.

Rydal telâşla sağa sola bakındı bir taksi bulmak için, ama görünürde taksi maksi yoktu. Bir sokak ilerideki Kandiye Müzesi'nin önündeki ufak meydanı -ya da çiçekli park yerini- denemeye karar verdi. Meydanda iki taksi vardı. Birinin sürücüsü de içindeydi. Knossos'a gideceklerini duyan sürücü pek sevindi buna.

Demin Hanya otobüsüyle geldikleri aynı yoldan ayrıldılar Kandiye'den. Bir süre yol aldıktan sonra sola saptılar. Chester'ın taksisi görünürlerde yoktu. Öne doğru eğilerek manzarayı seyretmeye başlayan Rydal, babasının çalışma odasında asılı duran ve bu eski saray kalıntısının bir bölümünü -ama çocuk merakını gidermeye yetmeyecek kadar az bir bölümünü- gösteren o eski fotoğrafı anımsadı. “İyi ama ya *labirent* nerede?” diye sorardı Rydal babasına. Babası da hep of diye içini çekerek dört katlı olan sarayın büyük bir bölümünün fotoğrafta görülen tepenin ardında kaldığını ve bu yüzden fotoğrafta görünmediğini söylerdi her seferinde. Rydal'ın o fotoğraftan en çok aklında kalmış olan şey, o tepeydi. Doruğunda ünlem işaretine benzeyen birkaç servi olan, otlarla kaplı, kara suratlı bir tepe. Bu tepeyi fotoğraf boyunca boydan boya geçen, kıvrım kıvrım, soluk yüzlü bir patika. Ön tarafta da otlayan iki koyunla kara bir eşek. Knossos'a yaklaşırlarken Rydal'ın gözleri buna benzer bir tepe bulmak için çevreyi

tarıyorlardı. *Gerçekten de bir labirent var mıydı?* Gerçekle efsanenin birbirine karıştığı o belli belirsiz sınırı çocuk beyniyle bir türlü kavrayamadığı için, babasına da hep bunu sorardı Rydal. Daha sonraki yıllarda, sarayın hepsi birbirine bağlanan o şaşılası odalarının bu labirent öyküsünün ve genç erkeklerin boğalarla yaptıkları dans gösterisinin de burnundan soluyarak labirentin derinlerinde dolaştığı söylenen Minotaur isimli canavar boğa efsanesinin doğmasına neden olduğunu anlamıştı.

Yağmur çiselemeye devam ediyordu.

"*Knossou*," dedi taksi sürücüsü. Yanı sıra ilerledikleri telden bir çite işaret ediyordu parmağıyla. Görünürlerde ne bir yapı ne de bir ev vardı.

"Saray nerede?" diye sordu Rydal.

"Tepenin ardında."

Çakılla kaplı yarım daire biçimindeki bir düzlüğe girip durdu taksi. Bilet gişesi oradaydı. Chester'la Colette'in, hemen ilerideki tepede servilere ve sarayın sütunlarıyla damının göründüğü yere doğru tırmandıklarını gördü Rydal. Fotoğraftaki tepeydi bu. Taksinin parasını ödeyen delikanlı sürücüye öyle iyi bir bahşiş verdi ki adam dönüş için onu beklemek istediğini söyledi; ama Chester kendi taksisini göndermiş olduğuna göre, taksiyi bekletmeye gerek olmadığını düşündü Rydal.

"Her saat başı buradan kente bir otobüs kalkıyor, değil mi?" diye sordu sürücüye.

"Evet, efendim; her saat başı."

Sürücüye el sallayıp bilet almak için gişeye gitti delikanlı. Gişede gözlerinden uyku akan, boyun atkısını neredeyse gözlerine kadar kaldırmış, paltolu, şapkalı bir adam vardı.

"*Ena parakalo* (Bir tane lütfen)," dedi Rydal parasını uzatarak.

Ufak beyaz bir bilet verdi adam.

"Bugün pek kimse yok galiba?" dedi Rydal.

İtalyanca'daki "Eaghh!" ünlemesine benzer anlaşılmaz bir ses çıkartarak sanki bu havada yalnız salaklar gelir buraya dercesine ellerini havaya kaldırdı adam.

Rydal paltosunun yakasını kaldırıp bavulunu eline aldı; sonra şöyle bir düşünüp adama bavulunu kısa süreliğine oraya bırakıp bırakamayacağını sordu. Tabii dedi adam.

"Yok, yok," dedi Rydal, birdenbire fikrini değiştirerek. "Pek ağır değil. Yanıma alacağım." Gişedeki adamı pek gözü tutmamıştı.

Rydal tepeye tırmandı. Yürüdükçe saray ortaya çıkmaya başlıyordu. Sol tarafta geniş bir düzlük. Eski avlu ya da sahnelerde olduğu gibi tabanı taşla döşenmiş. Sağ tarafta sarayın kendisi. Birleştirilmiş koca kutulara benziyor. Tırabzanları olan dış merdivenler. Terasların damlarını destekleyen koyu kızıl sütunlar. Girit'in şu ünlü pas kırmızısı.

Altından başını eğerek geçtiği bir kapıdan içeriye girdi Rydal. Yukarı kata çıkan merdivenler, aşağı kata inen merdivenler. Odanın tabanı, basıla basıla kerpiçlenmiş topraktan yapılmışa benziyordu. Hiç olmazsa burada yağmur altında değildi artık. Odada üç tane açık kapı vardı. Sağdaki kapıdan öbür odaya geçti delikanlı. Bu odanın da üç kapısı vardı. Odanın bir duvarına iki uzun mızrak dayalıydı. Bir süre onlara bakan Rydal, insanın bir yanından girip diğer yanından çıkabilecek olan bu mızrakların ölümcül birer silah olduklarının farkına vardı. Ürpererek elindeki bavulu yere bıraktı; sonra ayak altında kalmasın diye bir köşeye taşıdı. Koca sarayda hiç kimse -hatta bir görevli- bile yok gibiydi; ama tabii aylardan ocak, günlerden pazartesi olduğunu ve yağmur yağdığını unutmamak gerekirdi.

Hiçbirinin kanadı olmayan kapılardan birine yaklaşıp kulak kabarttı Rydal. Colette'in yukarıdan bir yerden gelen sesini duydu. Başını kaldırıp yukarıya baktı. Dış merdivenlerden birinin bir bölümünü, bir teras ya da damın bir ucunu ve gerisindeki kurşunî gökyüzünü görebildi ancak. Dışarıya çıkıp yukarıya çıkan dış merdivenlerden birine tırmandı. Sağ tarafında iki kat yüksekliğinde bir uçurum olduğu için, merdivenin duvar tarafında kalmaya özen gösteriyordu. Bu merdiven, duvarlarındaki çizimleri görünce soluğu kesiliveren Rydal'ı bir üst kattaki yarı açık bir sofaya taşıdı. İncelikle çizilmiş bir boğanın boynuzları üzerinden atlayarak boğayla dans eden incecik belli dansçılar işte karşısındaydılar.

"Chester?" Hâlâ daha yukarıda bir yerden seslenen Colette'in sesiydi bu.

Gülümseyerek bir üst kata giden merdivenleri ikişer ikişer çıkıp kendini damda -ya da damlardan birinin-üstünde buldu Rydal. Üstünde hâlâ bir teras daha vardı. Ve de Chester bu terasın bir ucunda, elini bir üst kata çıkan başka bir merdivenin başında yükselen bir sütuna dayamış, sanki göğe kazınmış bir rölyef gibi orada öylece duruyordu. Delikanlıyı gördü Chester. Rydal kendisine el sallayınca, yüzünde açıkça belli olan bir canı sıkılmışlık ifadesiyle hemen arkasını döndü. Rydal merdivenleri tırmanarak Chester'ın durduğu terasa çıktı. Colette on metre ilerdeki, kenarına kocaman taş saksılar sıralanmış taş bir revağın altında yürüyordu. Chester başını önüne eğmiş, Rydal'ın sağında kalan dam uzantısının üstünde gezinmekteydi. Ona

yaklaştı Rydal. Chester'ın yürüdüğü yer, çıkmaz sokak gibi bir yerdi. Her iki yanında bir-bir buçuk metre derinliğinde yuvarlak çukurlar vardı. Babasının çocukken kendisine anlattıklarından, bunların içlerinde yağ ve şarap küplerinin saklandığı çukurlar olduğunu hatırladı Rydal. Chester delikanlının yaklaştığını görünce, sanki Rydal'ın üstüne saldırıp kendisini damdan aşağı itmesinden korkuyormuş gibi hemen geri geldi terasa. Durduğu yerde iki insanın birbirine değmeden yan yana geçmesine yetecek kadar yer olmasına karşın, kenara çekilerek Chester'a yol verdi delikanlı.

"Ne büyüleyici, değil mi?" dedi Rydal. "Sanırım bunlar ambar olarak kullanılıyormuş."

"Hizmetçi odaları olarak," diye düzeltti Chester ukalaca. Babasını düşünerek gülümsedi delikanlı.

"Selam, Rydal," diye seslendi Colette. "Burayı nasıl buldun bakalım?"

Sesini duyduğu, ona yakın olduğu için mutluluktan uçarak hemen genç kadının yanına gitti Rydal. "İnanılmaz!" dedi coşkuyla. "Buraya neden labirent dendiğini şimdi anlıyorum. Sarayı sırasıyla gezmenin bir yolunu göremiyorum, ya sen? Her oda başka üç odaya açılıyor."

"Hadi ana merdivenlerden aşağıya inelim! Chester içerideki merdivenin en büyük merdiven olduğunu söylüyor," diyerek delikanlının elini tuttu Colette. O da Rydal kadar heyecanlanmıştı birdenbire.

Karşılarına resimli bir duvar daha çıktı. Bu duvara, şık giysilerinin açıkta bıraktığı göğüsleriyle birbirleriyle konuşup gülüşen bir sürü kadın resmedilmişti.

"Şu *göğüslere* bak hele!" dedi Colette kıkırdayarak. "Bu resim herhalde çok ünlüdür. Ünlü mü? Olması gerekir."

"Herhalde. Hadi gel. İşte ana merdivene geldik. Bak! Yağmur suyu için bırakılmış şu olukları görüyor musun? Babam hep bunlardan söz ederdi. Su kenarlarından taşıp merdivenleri basmasın diye suyu yavaşlatmak için köşelerde genişleyip yükseliyor oluklar. İlkel olsa da tam bir hidrolik mühendisliği yapmışlar burada."

"Colette?" diye seslendi Chester uzaklarda bir yerden.

"Burada, aşağıdayım!" diye yanıt verdi Colette. "İçerideki ana merdivende."

Böyle dedi ama birkaç saniye sonra ana merdivenden ayrılıp üstünde KRALİÇENİN BANYO ODASI yazılı bir odaya girmişlerdi bile. Parmak uçlarına basarak usul usul ilerlediler odada.

“Amanın! Eğer küvet buysa, çok küçük bir şey bu,” dedi Colette. Yerdeki bir oyuğun içine konmuş küvete bakıyordu.

“Kimbilir, belki de insanlar daha ufak tefekti o devirlerde.”

Bu düşünce Colette’i kıkır kıkır güldürdü. “Koca sarayda tek başımızayız. Ne harika, değil mi?”

Birdenbire öpüşür buldular kendilerini. Vücuttan bir süre dolandı birbirlerine; sonra Colette geri çekildi ve delikanlıyı elinden tutarak başka bir kapıya sürükledi.

“Şu iskemleye bak!” dedi yeni odaya girer girmez.

Yüksek sırtlı, dümdüz bir iskemleydi bu.

“Taht bu,” dedi Rydal. “Kral Minos’un tahtı.”

“Öyle mi?” dedi Colette heyecanla. Tüm dikkatiyle oturdu iskemleye ve gülümseyerek delikanlıya baktı. “Üstelik de bayağı rahatmış.”

Duvara dayalı uzun kalkanlar. Deminkilere benzeyen birkaç mızrak daha.

“Colette?” diye seslendi Chester yandaki odadan; sonra elinde rehber kitabı ve yüzünde bir kızgınlık ifadesiyle kapıdan içeriye girdi hışımla. “Ne yapıyorsun sen kuzum?” dedi karısına. “İnsanın burada kaybolması işten bile değil!”

“Öyleyse sen kaybolsana!” dedi Rydal, bir anda küstahlaşarak.

Chester’ın yüzü kıpkırmızı kesildi.

“Hadi ama, Chester,” dedi Colette ortalığı yatıştırmaya çabalayarak. “Baksana kapalı bir tek oda bile yok. Burada kapalı kalınmaz ki.””

“Burada göreceğimi gördüm,” dedi Chester. “Eğer gitmeye hazırsan...”

“Değilim,” diye yanıt verdi Colette. “Daha sarayın yarısını bile görmedim. Önüme ha bire yeni odalar çıkıp duruyor.”

Rydal Colette’in yanında kalmayı istiyordu, ama incelik ve sağgörü gösterip uzaklaştı yanlarından ve kraliçenin banyo küvetinden biraz daha küçük olan ve üstünde KUTSANMA TEKNESİ yazan bir küvetçikle ilgilendi bir süre; sonra da oradan çıkıp kurtulmak geldi içinden birdenbire. Ana merdivenle dışarıdaki merdivenlerin bulunduğu yöne doğru açıldığını hesapladığı sol taraftaki kapıdan dışarı çıktı hızla. İki yanlış dönüş yaptıktan ve iki yanlış odaya girdikten sonra saraydan çıkmayı başarıp toprak düzeyindeki teraslardan birine ayak bastı. Yağmuru yeniden yüzünde hissediyordu işte. Nerede olduğunu çıkartmaya çalışarak ağır ağır yürüdü Rydal. Saraya gelirken kullandığı ve Chester’la Colette’in dönerken kullanacakları patika tam önündeydi. Karı-koca görünmeden çıkıp

gitmesinler diye ha bire o yöne bakıp duruyordu delikanlı. Birden bavulu geldi aklına. Sarayın çevresini dolanarak ilk kez içeri girdiği kapıdan yeniden içeri girip bavulunu aldı ve yine dışarıya çıkıp MacFarlandları beklemeye başladı.

“Chester?” diye seslendi Colette. Sesi çok derinden geliyordu. “Chester? Neredesin?”

“Ya *sen* neredesin?” diye sordu Chester’ın sesi.

Kendi kendine gülümsedi Rydal. Chester Colette’e bir oyun mu oynuyordu yoksa?

“Chester? Söylesene! Hangi odadasın? Sesin daha yukarılardan geliyor. Üst katta mısın? Ben alt kattayım.”

Chester’dan bir yanıt gelmedi.

Birkaç saniyelik bir sessizlik oldu.

“Çıkış bu tarafta!” diye bağırdı Rydal. “Beni duyabiliyor musun, Colette?”

“Evet ama... yine bağır bakayım. Sesini izleyeceğim.”

Rydal bavulunu yere bırakıp koşar adım sarayın köşesini döndü. Ön terasta -ya da arka terasta, her neyse, hiç olmazsa nerede olduğunu bildiği o terasta- daha kısa, daha kolay bir çıkış yolu olduğunu sanıyordu. Damdaki bir çıkıntının altındaki kapıya gidip içeriye seslendi: “*Colette!* Beni duyabiliyor musun?”

“Evet! Tamamdır,” diye neşeyle şakıdı Colette. “Sağol!”

Rydal odadaki diğer iki kapıya doğru, “*Bu ta-ra-fa!*” diye seslendi bir kez daha, hafiften gülümseyerek; sonra yine terasa çıktı. Koşar adım terasın öbür ucuna gidip Chester’a baktıysa da adamı göremedi. Terasın ortasına geri döndü Rydal.

Delikanlının demin önünde durduğu kapıdan çıkıp gülümseyerek ona doğru koştu Colette.

Duyduğu hafif bir tıkırtı, bir gölge ya da altıncı hissi -her neyse, *bir şey* işte- Rydal’ın birdenbire yukarıya bakmasına neden oldu ve delikanlı göz açıp kapayıncaya kadar içgüdüsel bir hareketle başını eğip geriye sıçradı.

Gök gürültüsünü andıran bir gümleme ve çatırtı duyuldu. Taşta kırılan taşın can veriş hırıltısıydı bu.

Terasa yayılıp kalmış olan Rydal dizleri titreyerek ayağa kalktı. “Dio mio (Tanrım), dio mio, dio mio,” diye mırıldanıp duruyordu aralıksız.

Colette, kafası ezilmiş, kan içinde yüzüstü yerde yatıyordu.

Genç kadının iki yanında, kırılan taş saksının iki devasa parçası -tıpkı kenarları çentikli iğrenç birer beşik gibi- düştükleri yerde ağır ağır bir o yana bir bu yana sallanıyorlardı. Rydal gözlerini yukarıya kaldırdı. Chester iki kat yukarıdaki terasta, parmaklarıyla terasın kısa trabzanına yapışmış, aşağıya bakıyordu.

“Allah’ın belası orospu çocuğu!” dedi Rydal. Sesi öyle titriyordu ki sesini yükseltemedi bile.

Chester hıçkırır gibi, canı yanan köpek mızıklanması gibi bir ses çıkarttı.

Rydal deli gibi solundaki merdivene koştu; tökezledi ama basamakları tırmanmaya devam etti; sonra birdenbire dizlerinin bağı çözülüverdi. Elleriyle önündeki basamağa tutundu. Kusacağını, bayılacağını hissediyordu. Gözlerini kaldırıp Chester’a baktı. Chester merdivenin başında duruyordu; sonra ağır ağır aşağıya inmeye başladı.

Rydal elleriyle iterek olduğu yerde doğruldu biraz.

Chester’ın yaklaştığını gördü delikanlı. Adamın yüzünü tekmelemeye hazırlandığını biliyordu.

Rydal ileriye uzanıp iki kolunu Chester’ın bacaklarına doladı. Adam dengesini kaybetti. Chester altta, ona hâlâ sımsıkı sarılmış olan Rydal üstte, iki-üç metre aşağılarındaki terasa yuvarlandılar birlikte. Rydal’a bir şey olmamıştı. Başını tutarak doğrulup oturan Chester’sa biraz sersemlemiş görünüyordu. Rydal derin derin soluklanarak gücünü toplamaya, içine çöken baygınlık hissini üstünden atmaya çalıştı; sonra başını çevirip Colette’e baktı.

“Öldü,” dedi Chester’a; sonra adamın üç metre uzağında, dizlerinin üstüne çöktü genç kadının yanında; ve elleriyle gözlerini örterek midesindeki -ya da belki beynindeki- bulantıya teslim oldu. İçinden öğürmek geliyor ama öğürmüyor ya da öğüremiyordu.

Chester yanına gelip başına dikilmişti. “Ölmüş olması senin suçun! Senin suçun!” dedi; sonra zorla yürür gibi sarsak adımlarla Colette’in yanına gidip ellerinin ve dizlerinin üzerine çöktü.

Chester'ın genç kadının omzuna dokunmak için elini uzattığını gören Rydal’ın kaşları çatıldı. Chester sanki genç kadına hâlâ bir zarar verebilirmiş gibi tetikteydi delikanlı. Colette’in başını görmüştü. Ayağa kalktı.

Chester bir dizinin üstünde Rydal’a dönüp, “Bundan yakanı kurtaramayacaksın, serseri seni! Serseri!” dedi ve paltosunun yenlerini aşağı çekerek kollarındaki kırışıklıkları düzeltti. Belki de alışkanlıkla

yaptığı bu hareketi, iyi giyimli bir beyefendinin birinin yanından ayrılmadan önce gömlek ya da ceket yenlerini düzeltmesine benzetti Rydal.

Gücünün biraz yerine geldiğini hisseden delikanlı, Chester'ın üstüne yürüdü.

Chester ayağa kalkıp uzaklaşmaya başladı ve terasın sonuna geldiğinde sola döndü. Rydal adamın peşinden gitti.

“Öylece çıkıp gidecek misin yani?” diye bağırdı arkasından.

Chester arayı metrelerce açmış, ören yerinin kapısına doğru gidiyordu.

“Hey!” diye seslendi Rydal.

Yağmurun içinde kaybolan kara bir gölge gibi uzaklaşmaya devam etti Chester.

Rydal onu izlemek için ileri atıldı ve bavuluna takılarak tökezledi. Düşünmeden eğilip aldı bavulunu; ama elinde bavuluyla birkaç adım attıktan sonra durup koşarak terasa döndü.

“Colette! Colette!” diye bağırarak omzuna dokundu genç kadının. Parmağındaki tek taş yüzüğü ve alyansıyla sapasağlam, capacanlı görünen sol eline baktı uzun uzun. Yağan yağmur, yerdeki kanı sulandınp yayarak genç kadının başının çevresinde kocaman, kıpkırmızı bir hale oluşturuyordu. Rydal dudaklarına düşen yağmur damlalarını yaladı diliyle; sonra ayağa kalkıp kararlı adımlarla önce bavuluna gitti, sonra da Chester’ın gittiği yöne doğru koşmaya başladı.

Chester görünürlerde yoktu.

Bilet gişesinde yarı uyuklayan adama, “Burada bir taksi var mıydı?” diye sordu Rydal.

“Ne?” dedi gişe kabininin en gerisine sığınmış olan adam. Kabinin yan duvarları, görüş açısını sınırlıyordu.

“Biraz önce taksiyle buradan ayrılan oldu mu?”

“Hayır, hiç kimse gitmedi. Bundan eminim. Yukarıda hâlâ kaç kişi var?” diyerek kafasını saraya doğru salladı adam. ‘Yirmi dakika sonra kapatıyoruz da.”

Rydal yanıt bile vermeden adamın yanından ayrıldı. Kafasının gerilerinde bir yerden, Colette’in cesedini bulduklarında gişe görevlisinin polise söylemek için tek anımsayacağı şeyin kendi yüzü olduğu düşüncesi geçti bir anlığına; ama şu anda bunun hiçbir önemi yoktu. Koşar adım yolun dönemece girdiği yere yöneldi Rydal. Yolda biri varsa, onu görecek kadar aydınlıktı hava hâlâ. Yol bomboştu. Dönüp arkasına baktı Rydal. Yolun öbür yanında, sarayın giriş kapısının tam karşısında devlet desteği alan

lokanta-motel karışımı yerlerden olan bir ‘turistik tesis’ vardı, ama Rydal, Chester’ın oraya girmeye cesaret ettiğini hiç sanmıyordu. Tek katlı binanın ışıkları, sarı sarı parlıyordu incecik yağmur perdesi ardında. Hayır, Chester ya bir hendeğin ya da bir çalının ardına saklanmış olmalıydı. Ya da belki şansı yaver gidip otobüse yetişmiştir. Ya da bir taksi bulmuştur. Yüzünde gergin bir ifadeyle gülümsedi Rydal. Yeterli zamanı olacaktı.

12

Chester ören yerinin kapısından 30 metre ileride, yolun karşı tarafındaki bir çalı kümesinin arkasına saklanmış ya da daha doğrusu çöküp kalmıştı. Bir an tiril tiril titriyordu geçirdiği sarsıntının etkisiyle, sonra gevşeyip kalıyordu sanki bedeninde hiç kas yokmuş gibi. Yağmurun sesi, peşten bir uğultuydu kulaklarında. Üstü başı sırılsıklam olmuştu. Elini sert ve ıslak toprağa dayayarak kollarından biriyle kendini desteklemiş, yarı oturur yarı yatar bir konumda yere çökmüştü. Hava kararmaya başlayıncaya kadar geçen uzun bir süre boyunca düşüncelerini toplayamadı Chester; düşünmeye başlayınca da ilk aklına gelen havanın kararmakta olduğu oldu. Ondan sonra da ilerleme kaydetmeye başladı düşünmekte.

Rydal çoktan gelip geçmiş olmalıydı. Bavullarını bıraktığı o otelde onun gelmesini bekliyordur şu anda. Colette’se, hâlâ eski sarayın terasında yağmur altında yatmaktaydı. Felaketin acısını yeniden yüreğine düşürdü bu düşünce. Solukları yeniden hızlandı, yeniden titremeye başladı Chester. Bütün bunlar Rydal’ın yüzünden olmuştu. Acının içinde bıraktığı boşluğu öfke doldurdu. Rydal bunun bedelini ödeyecekti. Usulca ayağa kalktı Chester. Kafası çalışmaya, senaryo üretmeye başlamıştı. Kandiye’ye giden yolda yürümeye başladı. Ellerinde bir eksik hissedip rehber kitabı *Guide Bleu*’yü sarayın üst kat terasında unuttuğunu farketti birdenbire. Önce güldü, sonra gözyaşı döktü bir süre; sonra cebinden tarağını çıkartıp ıslak ve seyrek saçlarının arasından geçirdi birkaç kez. Otobüse binmesi gerekiyordu. Bu dağ başında taksi bulmasına olanak yoktu çünkü.

Ters yöne giden en az üç-dört otobüs geçmesine karşın, Kandiye yönüne giden ilk otobüs gelene kadar yağmur altında 35 dakika ağır ağır yürümek zorunda kaldı Chester. Elini kaldırarak otobüsü durdurdu. İçeri girerken gözleri deli gibi Rydal’ı aranıyordu otobüsün yarı karanlığında. Bakışlarına yalnızca asık suratlı ve bazıları iki günlük tıraşla kararmış -ve de hiçbiri Rydal olmayan- Yunanlı yüzleri karşılık verdi.

Otobüsün son durağı olan meydanda yine Rydal’ı arandı Chester'ın gözleri. Rydal kuşkusuz Hotel Corona’daydı. Otelin az önce anımsayamadığı ismini birdenbire hatırlayıvermişti Chester. Telâşlı görünmemeye çalışarak meydandan ışıklarını gördüğü bir kahveye doğru ilerledi. Herkes kendine bakıyor gibi bir duyguya kapılmıştı. Keşke şapkam

başımda olsaydı, diye geçirdi içinden; ama şapkası başından düşüp Knossos’ta kalmıştı.

Başka zaman olsaydı, o kahvede geçireceği 20 dakika bir kâbus olurdu Chester için; ama bu kez tükenmez bir sabırla yaşadı Chester bu süreyi. İlk önce telefon rehberinde ‘otel’ anlamına geldiğini bildiği *xenedochaicon* başlığı altında kendine yeni bir otel araması; sonra da Hotel Corona’yı arayıp Chamberlain ismi altında oraya bıraktığı bavullarının, ismini telefon rehberinde bulduğu Hotel Hephaestou’ya gönderilmesini istemesi gerekiyordu. Hotel Corona’da İngilizce konuşan birini bulmasına karşın, ya karşısındakine derdini anlatamıyordu ya da adam yağlı müşteriyi kaçırmak istemiyordu.

“İsterseniz size bu gecenin parasını öderim,” dedi Chester telefonda. “Anlıyor musunuz? Borcum neyse faturasını kesin. Karşılığını bavullarımı Hotel Hephaestou’ya getirecek olan komiye veririm.”

Bunu değişik değişik sözcüklerle birkaç kez yinelemesi gerekti Chester'ın.

“Buna pişman olacaksınız,” dedi Hotel Corona’dan konuşan adam en sonunda. Sesi sanki gözdağı verir gibiydi.

“Niye?” diye sordu Chester sakin sakin.

Birkaç dakika sonra da uğraşmayı bırakıp bir masaya oturarak bir viski söyledi. Kahvede viski satılmıyordu. Chester duble uzo ısmarladı sonunda. İlk kez kendini kahvenin diğer müşterileri kadar kılıksız hissediyordu. Bu iyiydi. Göze batmıyordu hiç olmazsa. Amerikalı olması dışında tabii.

Hotel Corona’ya bir kez daha telefon etmeyi denedi Chester. Bu kez kahvehanenin sevecen, güler yüzlü bir adam olan sahibi yanına gelerek yardımcı oldu kendisine. Chester adama ne yapılmasını istediğini söyledi. Patron biraz İngilizce biliyordu ama ‘bavul’ ya da ‘valiz’ sözcüklerini bilmiyordu. Müşterilerden biri patrona bu sözcüklerin ne anlama geldiklerini söyledi; o da telefonu eline alıp Hotel Corona’yı aradı. İki Yunanlı bir süre telefonda tartıştılar. Telefonda süren Yunanca tartışmaya, elini kolunu sallayarak, “*Dediğimi yapsınlar! Hemen!*” diye diye İngilizce olarak fon müziği yapar gibiydi Chester. Sonunda ne istediği Hotel Corona’ya anlatılabildi.

“Sağolun,” dedi Chester. “Çok teşekkür ederim.” İyi bir bahşiş bıraktıktan sonra tam çıkmak üzereyken Hotel Hephaestou’nun nerede olduğunu bilmediğini anımsadı birdenbire. Bunu sormak için kapıdan

dönmek üzereyken fikrini değiştirdi: Başka birine sorsa belki daha iyi ederdi. Zaten gereğinden fazla kalmıştı burada.

Otelin yerini sorduğu o kadar çok insandan bilmiyorum yanıtını almıştı ki neredeyse Hotel Hephaestou diye bir yerin var olmadığına, Hotel Corona’nın da bu nedenle bu kadar ısrarcı olduğuna inanacaktı. Sonunda nerede olduğunu bilen bir gazete satıcısı otelin yolunu tarif etti Chester’a.

Daracık, karanlık bir sokaktaydı Hotel Hephaestou. Kapısının üzerinde yalnızca kör bir ampul yanıyordu ama kapının yanındaki tabelada ismi yazılıydı. Chester bavullarının gelip gelmediğini öğrenmeyi denedi girişteki adamdan. Lobi o kadar küçüktü ki, bavulları gelmiş olsalardı, onlan zaten burada nereye saklamış olabilirlerdi ki?

“Hayır,” dedi otelci başını sallayarak.

Chester yine de emin olamadı bundan. Kahvenin sahibi Hotel Corona’yla konuşalı beri 20 dakika geçmişti. Üstünden yorgunluk akarak banyolu bir oda istediğini söyledi adama. Otelcinin bu sözcüğü bildiği belli oluyordu.

“Pasaport lütfen,” dedi başını tamam der gibilerden sallayarak.

Chester içinde bir huzursuzluk hissederek kapıya gitti. Colette’le kendi pasaportunun yan yana durduğu iç cebine uzandı. Chester adamın iki pasaport taşıdığını görmesini istemiyordu. Elinde kendi pasaportuyla tezgâha geri dönüp pasaportunu adama uzattı. Colette’in pasaportunu ortadan kaldırmalıyım diye yazdı aklına. Zaten onun pasaportu değildi bu. Colette teşhis edilince... teşhis *edebilirler miydi* acaba? O güzelim yüzünde tanınmasına olanak verecek bir şey kalmış mıydı? Hem teşhis etseler bile onu Bayan Chester MacFarland olarak teşhis edeceklerdi zaten. Acaba cüzdanında kendisinin ya da Chester’ın bir fotoğrafı var mıydı? Bu olasılığı niye günler önce düşünememişti acaba? *Tanrım! Viskimin -ve de paramın- içinde olduğu bavullarım nerede benim?* Chester boş gözlerle otelin kapısına doğru baktı; sonra küçücük lobiyi geçerek bir iskemleye bıraktı kendini.

Lobideki otelci tek bir söz söyleyerek gülümsedi Chester’a.

Adamın ne söylediği Chester'ın umurunda bile değildi. “Bavullarımı bekliyorum,” dedi kendi kendine konuşur gibi.

Kapının önünde bir taksi durdu. Yerinden kalkamayacak kadar yorgun olan Chester yalnızca iskemlede doğruldu şöyle bir.

Taksiden Rydal indi. Sanki görünmez bir el kalbini sıkmış da bir saniyeliğine atışını durdurmuşmuş gibi göğsünün sıkıştığını hissetti Chester.

Ağır ağır yerinden kalktı. Rydal yalnız gelmişe benziyordu. Yanında otel komisi filan yoktu, ama taksi sürücüsü bavullarını arabadan indiriyordu. Rydal otelin içine bir göz atıp Chester'ı gördü, sonra başını çevirdi ve taksinin ücretini ödedi. Lobideki otelci tezgâhın arkasından çıkarak bavullara yardım etmeye gitti. Chester olduğu yerde duruyordu. Rydal elinde kendi bavulu ve Chester'in antilop derisinden el çantasıyla içeriye girerken Chester'a bakıp başını hafifçe eğerek onu selamladı. Yüzünde donuk ve garip bir ifade vardı. Sırılsıklam koyu renk saçları alnına dökülmüştü.

Otelci Chester'ın anlayamadığı bir şeyler söyledi Rydal'a. Rydal adama kısa bir yanıt vererek başıyla Chester'dan yana işaret etti ve ağzının ucuyla gülümsedi Chester'a.

"İyi akşamlar," dedi Rydal; sonra otelciye Yunanca bir şey söyledi. Otelci gülümseyerek başını salladı ve Rydal'ın uzattığı pasaportu aldı. Adam otel defterine delikanlının kaydını yapaken, Chester'ın yanına gitti Rydal.

"Yarın gemiye mi yoksa uçağa mı bineceksin?" diye sordu.

"Gemiye binecektim," diye yanıt verdi Chester çabucak.

'Ya şimdi?"

Chester yanıt vermedi. Beyni durmuş gibiydi sanki.

Rydal dönüp tezgâhın arkasındaki otelcinin yanına gitti ve alçak sesle birkaç cümle söyledi adama. Söylenenleri dinleyip büyük bir ciddiyetle başını salladı adam. Onları kısılmış gözlerle izledi Chester. Rydal herhalde otelciye eğer arkadaşı otelden çıkacak yani pilisini pırtısını toplayıp otelden ayrılacak olursa hemen kendisine haber vermesini söylüyordu hiç kuşkusuz. Belki de adama arkadaşının bir habere üzüldüğünü filan söylemekteydi.

Chester -ilk Rydal çıkmak istemediği için- yanında bavulların birkaçı ve otelciyle birlikte otelin küçücük asansörüne binip otelin en üst katı olan üçüncü kata çıktı.

"Arkadaşım nerede?" diye otelciye sordu Chester, eliyle aşağıya işaret ederek. "O hangi odada kalıyor?"

"Oda?" deyip elindeki anahtarlardan birini gösterdi adam. Anahtarın topuzunda 10 yazılıydı.

Chester 10 numaranın kendisine verilen oda olduğunu görünce, "Hayır; öbür anahtar. Arkadaşımınki," diyerek otelcinin elindeki diğer anahtara uzandı.

"Ha-a! *Pende*! Beş," dedi adam.

Alttaki kattaymış, diye düşündü Chester. Bunu umursayamayacak kadar yorgundu. Daha sonra ıslak paltosunu yatağın üstüne fırlatıp yayları fırlamış leş gibi koltuğa oturarak bavullarının gerisini beklerken Rydal'ı gözden kaybetmek gibi bir kaygın olmasın çünkü o seni asla gözden kaybetmeye niyetli değil, diye geçirdi aklından. Acı acı gülümsedi Chester. Kendisine gereken şey, Atina ya da diğer büyük kentlerden herhangi biriydi. Öyle bir yere varır varmaz, polise telefon edip Rydal Keener hakkında söyleyeceğini söyleyebilirdi. Polise kendi ismini -ne Chamberlain ne de başka bir isim- vermesi gerekmezdi telefonda. Eğer polis onun Chamberlain olduğundan kuşkulanırsa ya da Rydal içeri alınınca polise onun MacFarland ya da diğer bilinen adıyla Chamberlain olduğunu söylerse, o zamana kadar da zaten Chester çoktan kilometrelerce uzakta, başka bir ülkede olurdu. Atina'ya varır varmaz ilk iş olarak, Rydal'ın haberi olmadan Niko aracılığıyla başka bir pasaport edinmeye bakacaktı. Bunun için de -ağzını sıkı tutma bedeli olarak- Niko'ya epey para ödemesi gerekecekti tabii. Hem de yüklü bir miktarda; ama yeterince parası vardı nasıl olsa. Evet, vardı.

İşte büyük kahverengi bavuluyla birlikte paracıkları ve el çantasıyla birlikte de viski şişeleri odasına varmıştı en sonunda. Soluk soluğa kalmış olan otelciye bahşişini verdi Chester ve adam gider gitmez çok ihtiyaç duyduğu bir viski hazırladı hemen kendisine.

Yarın sabah Atina uçağına binecekti. Yarın ikisi de o uçakta olacaklardı. Bu gülünesi bir şeydi işte.

Derken birdenbire yarın uçak saatine -yani saat üç buçuğa- kadar burada kalmayı göze alamayacağının farkına vardı Chester. Pire'ye varması bütün bir gün sürse de, sabah dokuzda hareket eden gemiye binmesi daha akıllıca olacaktı. Yarın hava aydınlandığında saray ziyaretçilere açılır açılmaz Colette'in cesedini bulurlardı. Ören yeri bekçilerinden biri herkes çıksın diye bağıra bağıra odalarda dolaşsa bile cesedin bu gece bulunacağını sanmıyordu Chester. Bekçinin el fenerinin ışığını bütün terasların bütün köşelerine tutup acaba oralarda biri kalmış mı diye bakınmasına ne gerek vardı ne de bekçinin bunu yapacağı; ama yarın sabah saat dokuzda ya da en geç onda ceset hiç kuşkusuz bulunmuş olurdu. Chester Colette'i *ceset* olarak düşünmemeye çalıştı ve düşüncelerini yalnızca bulunması konusuna odakladı.

Chester viskisini bitirip bir tane daha doldurdu bardağına. Odadaki lavabonun musluğundan su akıyordu. Otelci banyonun koridorun sonunda

bir yerde olduğunu söylemişti. İsterse tabii ki nerede olduğunu bulabileceğini düşündü Chester.

Gömleğini çıkartarak, ıslattığı bir yüz havlusuyla lavaboda silindi. Leş gibi ter kokuyordu. Yüzünün aynadaki görüntüsü ürkütücüydü. Bitkin ve yaşlı, kül gibi ve tükenmiş görünüyordu. Uyurgezer gibi sarsak adımlarla gidip altına gömlek giymeden ceketini sırtına geçirdi Chester biraz olsun ısınabilmek için sırtüstü yatağa uzandı. Uyumuyordu. Düşünemediği için hiçbir işe yaramayan ama bir türlü de sindirip yok edemediği bilinci, beyninin orta yerinde fır fır dönüp duran bir düğümdü sanki. Koridordan gelen bir tahta gıcırtısı sesi, yay gibi gerilmesine neden oldu; sonra yataktan fırlayıp kapıdaki anahtar deliğinde duran anahtarı gördü ve hemen gidip kilitlenmemiş olan kapıyı kilitledi. Sanki yaşamsal bir tehlike atlatmış gibi güm güm çarpıyordu kalbi.

Koridordan başka gıcırtı sesi gelmedi.

Yarım yamalak bir uykuya daldı Chester. Rüzgâr estikçe camlara yağmur damlaları vuruyordu fiske fiske. Dışarıda bir yerden kedi dalaşı sesleri duydu Chester. Yarı-düşünde uyuz kılıklı iki kedinin bir damın kenarında pençeleştiğini, sonra da birbirlerine kenetlenmiş olarak damdan aşağı düştüklerini gördü. Zınk diye uyandı Chester; dikilip yatağında oturdu.

Niye şimdi olmasın, diye düşündü. Polise hadi şimdi telefon et ve Rydal Keener'ın nerede olduğunu söyle. Senden ayrılmaya razı edemediği için Rydal Keener'ın karını öldürdüğünü söyle onlara. Rydal Keener'ın aklını kaçırdığını söyle. King's Palace Hotel'de o dedektifi de onun öldürdüğünü, eğer bundan birine söz edecek olursa seni de öldüreceğini söyleyerek sana gözdağı verdiğini de anlat. Sen koridorda işlenen bu cinayeti görmüş olursun. Sen koşulların kurbanısındır. Ondan kurtulmak için Rydal'a 5.000 dolar verdin. Bu para hâlâ onun üstünde. Polis ararsa bulacaktır. Evet, hemen yap bunu... hayır. Chester fikrini değiştirdi. King's Palace Hotel'deki kaydı Chester MacFarland ismiyle yapılmış olduğuna göre oldum olası hep Chamberlain olduğunu söyleyemezdi ki! O zaman da üstünde ismi Chamberlain olarak yazılı pasaportu nasıl açıklayabilirdi? Yunanlı dedektifin katili olarak yakalanıp suçlanmamak, aslında Rydal Keener'ın işlediği cinayetten sorumlu tutulmamak için çaresizlik içinde son bir önlem olarak edinmişti o pasaportu, işte o kadar. Peki ya Rydal'ın cinayet nedeni? Bunu sonra düşünebilirdi. Örneğin Rydal Keener akıl hastası psikopatın biriydi de onun için. Rydal Keener karısını da sırf ona inat olsun diye

öldürmüştü. Ve de karısını elde edemediği için. Daha önceden böyle nedenlerle insan öldürenler olduğunu duymuştu Chester.

Niye şimdi olmasın?

Chester ayağa kalktı. Odada telefon yoktu; ama aşağıdan ya da dışarıda bir yerden telefon edebilirdi. Tabii ya. Zaten bu daha iyi olurdu. Telefonda polise *Mary Ellen Chamberlain'in cesedini Knossos'taki teraslardan birinde bulabilirsiniz...Evet, hemen şimdi. Katil Rydal Keener' dır. Hotel Hephaestou'da kalıyor. K-e-e-n-e-r...* deyişini duyabiliyordu neredeyse.

Bu yapılabilirdi. Yapılabilirdi bu. Onlara anlat, olsun bitsin, diye aklından geçirdi Chester. *Rydal Keener geçen hafta Atina'da öldürülen George Papanopolos cinayetinden de sorumludur*, de gitsin.

Chester temiz bir gömlek çıkartmak için bavulunu açtı. Bavulu yatağın üstüne kaldırmak bile sağ koluna yorgunluktan bir ağrı saplanmasına yeterli olmuştu. Elinde gömlekle dikilip durduğu yerden bu gece dışarı çıkıp telefon etmeyeceğini farketti birdenbire. Bu kasaba çok küçük bir yerdi. Kaç Amerikalı bulabilirdiniz ki burada? Saçmalığın daniskasıydı bu. Polisler Rydal'ı bulmak için otele gelmeden önce otelden ayrılması gerekirdi - ki buna Rydal izin vermezdi. Hayır, olacak şey değildi bu... ama Atina'da... Chester aşağıya inip otelciden yarın sabahki gemi hakkında bilgi almaya karar verdi. Biletini önceden alması gerekebilirdi. Temiz gömleğini giydi Chester.

Kapı tıklatıldı; sonra biri kapının tokmağını oynattı.

Gelenin Rydal olduğunu biliyordu Chester. Kapıya gidip, "Kim o?" diye sordu.

"Kim olduğunu biliyorsun. Kapıyı aç."

"Seni görmek istemiyorum."

Rydal kapıyı omuzladı. Kapı tahtaları çatırdadılarsa da kilit yerinden sökülmedi.

Chester kapıyı açtı.

'Teşekkürler," deyip odaya girdi Rydal.

Bir anlığına Rydal'ın sarhoş olduğunu düşündü Chester, ama gözleri içkiliymişe benzemiyordu. Rydal arkasına bakmadan umursuzca güm diye kapattı kapıyı. Başparmaklarını pantolonunun beline sokmuş, dimdik Chester'a bakarak orada duruyordu. Chester gözlerini delikanlının gözlerinden kaçırdı, sonra yine ona çevirdi.

"İstediğin nedir?" diye sordu.

"Seni öldürmeye geldim," diye yanıt verdi Rydal. Başparmaklarını pantolonunun belinde gezindiriyordu. "Biliyor musun... senin intihar ettiğini söyleyeceğim. Bu fikri az önce otelcinin kafasına soktum bile."

Hiç korku duymamasına karşın, şırıl şırıl terlemeye başlamıştı Chester. Saçmalığın daniskasıydı bu. Hafifçe gülümsedi. "Peki bunu nasıl yapmayı düşünüyorsun?"

"Seni asarak. Birkaç ip bu işi görür. Şu avize halkası yeterince sağlam görünüyor."

Chester gözlerini kaldırıp tavana baktı. Avize halkası hiç de sağlama benzemiyordu aslında. Ayaklarını açıp yere daha bir sağlam bastı. "Odamdan defol."

"Yo yo," dedi Rydal gülümseyerek. "Belki de daha önce davranıp beni ele vermeyi tasarlıyorsundur. Bunu yapmadan ölmeyi istemiyorsun, değil mi? Peki öyleyse, hemen yap bunu. Daha ne bekliyorsun? Görelim bakalım paçanı kurtarabilecek misin! Seni iğrenç domuz seni! *Kafanda bir gram akıl yok mu?*" Rydal'ın sesi bir anda yükselivermişti. Başını öne doğru uzattı. Boynundaki damarlar fırlamıştı. "*Domuz!*"

"Defol buradan. Ne dediğini bilmiyorsun," dedi Chester ama artık delikanlıdan korkmaya başlamıştı.

Rydal dudağını ısırarak sakinleşti. Öfkesinin parladığı gibi bir anda söndüğü gözle görülebiliyordu. "Seninle bunu konuşmaya devam edeceğimi sanmıyorum," diyerek kapıya yürüdü Rydal. "Buna Atina'da devam ederiz, tamam mı? Yarın uçağı bekleyeceğine sabahki gemiye binsen daha iyi olur."

Chester hiçbir şey söylemedi. Yerinden kımıldamadan Rydal'a bakıyordu.

"Ne yazık ki ben de o gemiyi kaçırmamalıyım. Yokse polis saat üçe kadar beni enseleyebilir ve bu da elimden kaçmana neden olabilir," dedi Rydal ve dışarıya çıkıp kapıyı kapattı.

Chester'ın canı aşağıya inip gemi hakkında bilgi almayı istemiyordu artık. Her ikimiz de o gemide olacağımıza göre bırakalım da bu işi Rydal halletsin. Gidip kapıyı kilitledi Chester; sonra da ağır ağır soyunup pijama giymeye boş vererek çarşafların arasına girdi. Işığı açık bırakmıştı ama, kendini böyle daha bir güvende hissediyordu. İsmini vermek zorunda olmadığı bir telefon görüşmesiyle de olsa, Atina'da bile, Rydal'ı ele vermekten korktuğunu farketti birdenbire. Rydal'ın elinde çok koz vardı. Gerekirse şu sahte pasaport edinme işine yardakçılık etmiş olan Niko'yu

tanık olarak çağırtabilirdi. Chamberlain ve diğer isimleri konusunda polise... Colette'in kendi hakkında delikanlıya neler -belki de pek çok şey- anlattığını bir Tanrı bilirdi. Yapılacak tek şey kalıyordu - o da ondan temelli kurtulmak için Rydal'ı öldürmekti. İkinci denemede başarısız olmamalıydı. En güvenli yolun, bunu başkasına yaptırmak olduğunu düşündü Chester. Niko'nun Atina'daki tanıdıklarından birine örneğin. Niko'ya birine tehlikeli bir iş vermek istediğini ve bunun için de yüklüce bir para ödemeye hazır olduğunu söyleyebilirdi. Niko'nun bu işi yapabilecek birilerini tanıdığından kuşkusu yoktu. İşin ne olduğunu Niko'ya söylemezsin. Bir tek işi yapacak olan o adama söylersin. Adamın bu işi yapıp yapamayacağını adamı görür görmez anlardı Chester. İlk adam bu işe uygun değilse, kimbilir belki de uygun olan birini tanıyordur. Yapılabilirdi bu.

13

Ertesi sabah saat 07:30’da Chester'ın kapısını tıklattığında içeriden bir yanıt alamayınca şaşırdı Rydal. Birkaç kez daha güm güm kapıya vurup Chester diye seslendi delikanlı. Yanıt yok. Hemen aşağıya koştu Rydal.

Dün geceki aynı adam tezgâhın arkasında, oturduğu iskemleyi geriye devirip duvara dayamış, uyukluyordu. Rydal küt küt tezgâha vurunca hemen gözlerini açtı.

“Özür dilerim. On numaradaki şu beyefendi. Otelden ayrıldı mı?” diye sordu Rydal.

“Kim?”

“On numaralı oda. Bay Chamberlain.”

“Aaa... yok yok. Saat dörtte... ya da beşte dışarıya çıktı.”

“Bu sabah mı? Bavulları yanında mıydı?”

“Hayır, hayır,” dedi otelci gülümseyerek. “Bavullarını almadı. Ne bileyim, belki de erken saatte bir yürüyüşe çıkmak istemiştir.”

“Sağolun,” diyerek dışarıya çıktı ve sokağın bir o ucuna bir bu ucuna bakındı Rydal. Sakin ol, dedi kendi kendine. Geri dönecektir. Bavuldan parasını alıp diğer eşyalarını ardında bırakarak sırra kadem basmadıysa tabii. Rydal’ın buna inanası gelmiyordu. Tam geri dönüp otele girecekti ki köşebaşında göründü Chester. Rydal hemen içeriye girdi. “İşte geliyor,” dedi tezgâhın arkasındaki adama.

“Güzel,” dedi otelci. “Belki de arkadaşınız gece iyi uyuyamamıştır.”

“Herhalde. Yarım saate kadar otelden ayrılacağız. Hesabımızı çıkartır mısınız lütfen?”

“Hemen, efendim.”

Otelci Chester’la aralarındaki soğukluğu farketmesin diye hemen merdivenlere yöneldi delikanlı. Chester merdivenin başına geldiğinde dördüncü basamakta onu bekleyen Rydal başını çevirip, “Günaydın,” dedi. “Otelciden hesabımızı çıkartmasını istedim. Hemen otelden ayrılmamız lazım. Gemi saat dokuzda kalkıyor.”

Chester’ın yüzü solgun görünüyordu. Gözleri şiş şişti. “Tamam,” dedi.

Rydal ikinci, Chester da üçüncü kattaki odalarına gittiler. “Saat sekizde aşağıda buluşuruz,” dedi Rydal ayrılırlarken.

Saat sekiz sularında birbirleriyle hiç konuşmadan hesaplarını ödeyip bavullarını bir taksiye yükleyerek rıhtıma doğru yola çıktılar. Rıhtıma bağlı geminin yanında gazete satan bir çocuk vardı. Kandiye gazetelerinden birini aldı Rydal. Hemen ön sayfasına baktı ve Knossos'ta bulunan bir cesetten söz edilmediğini gördü. Rıhtımda duran lostromoyla konuşup biletlerin geminin ana güvertesindeki ana salondan alınabileceğini öğrendi ve hamallardan birine bavulları gemiye taşımasını söyledi.

İyi ki birinci sınıf güverteüstü kamaralardan boş olanlar vardı hâlâ. Bu tür gemilerde ikinci sınıf kamaraları bile gözü tutmazdı Rydal'ın. Bu gemilerde, geminin böğrüne gömülü üçüncü sınıf sintineüstü kamaralar bile bulunurdu. Kıç güvertesi, daha şimdiden, 24 saatlik yolculuk boyunca hiçbir korunakları olmayacak olan, oturdukları yerde portakal, muz ve sandviç yiyip artıklarını ya küpeşteden denize ya da kayıtsızca tam ayaklarının dibine atan insanlarla dolup taşıyordu. Dosadan geçerken yan gözle şöyle bir gördüğü bu manzara içini karartmıştı delikanlının. Tıpkı çitlerle çevrili dış ağıllara tıkıştırılmış hayvan sürülerine benziyorlardı. Tek fark -geceyi geçirecek bir yer kapmak için- daha şimdiden itişip kakışıyor olmalarıydı. Kendilerine bir yer kapmak şansına erişmiş olanlardan bazıları yere uzanıvermiş, oldukları yerden kımıldamaya yanaşmıyorlardı bile. İnsanoğlu ileri görüşlüdür ne de olsa.

"Size iki kişilik bir güverterüstü kamara verebilirim," dedi gemi veznedarı.

"Yok, yok; iki ayrı kamara olsun," dedi Rydal neredeyse aşırıya kaçan bir telâşla. Ana salondaki masasının arkasında oturan veznadarla İngilizce konuşuyor, Chester'sa bir metre ötelerinde duruyordu. "Ayrı olsunlar daha iyi." Chester'la aynı kamarayı paylaşma olasılığı, bu gözle görülebilir tepkiye yol açmıştı.

Chester'a 27 numaralı kamarayı, Rydal'a da 12 numaralıyı vermişlerdi. Bu durumda geminin zıt yanlarındaki kamaralarda kalıyor olacaklardı.

Sevincinden neredeyse havalara uçarak iki kişilik kamarasının boş olduğunu -ve de büyük olasılıkla boş kalacağını- gördü Rydal. Güverteüstü kamara bileti alan başka birini görmemişti. Hamal bavulunu kamaraya getirir getirmez ceketini çıkarttı ve lumboz perdesini yana çekerek dışarıya, dağdan yuvarlanmış sarı-beyaz bir taş yığınını andıran Kandiye'ye ve tam o sırada dışarıdaki güverteden geçen mavi kasketli hamala şöyle bir göz attı; sonra kuşetinin üstüne oturup elleriyle yüzünü örttü. Tam şu anda -hemen şu sıralarda- Colette'in cesedini bulmuş olmalılar, diye geçirdi aklından. Bu

sabahki gün ışığının aydınlığa çıkartacağı buydu işte. Colette’in cesedi. Rydal yatağın üstüne uzanmış, ellerini başının arkasında birleştirmiş, gözleri kapalı kuşetinin üstünde yatıyor, tayfaların günlük işlerle ilgili sıradan bağırış çağırışlarını, her yandan gelen olağan vurma, çarpma ve küt küt ayak seslerini dinliyordu. Haberi herhalde öğleden önce geminin radyosundan duyarız, diye düşündü Rydal. Yolcular arasında ağızdan ağıza yayılırdı haber. İlgi uyandıracak kadar garip bir haberdi çünkü. Colette’in sağ kolunun -dirseğinin- altında kalmış olan çantasını düşündü ve içinde neler olabileceğini merak etti Rydal. Pasaportu olmayabilirdi ama cüzdanında Bayan Howard Cheever ismine düzenlenmiş bir sürücü belgesi ya da Chester’la birlikte çektirdikleri bir resim, hatta Chester'ın tek başına bir resmi olabilirdi örneğin. Yoksa Chester karısına bu tür şeyleri çantasından çıkarttırmayı akıl etmiş miydi önceden? Knossos ören yerindeki gişe görevlisinin şu anda polise ve önüne gelen herkese, dün gece kendisine daha önce buradan taksiyle giden biri olup olmadığını soran Amerikan aksanlı delikanlıdan söz ettiğini görür gibiydi. Evet ya, bu delikanlı daha önce çıkan yaşlıca adamdan daha şüphe çekici davranıyordu. Aslına bakarsanız, daha yaşlı olan adamın çıktığını hiç de görmemiş bile olabilirdi. Polis bal gibi de Chester’ın da aynı genç adam tarafından öldürülmüş olduğunu ve cesedinin arazinin bir yerinde, örneğin eskiden içlerinde yağ ve şarap küplerinin saklandığı oyuklarda ya da labirentin herhangi bir odasının bir köşesinde ya da yerdeki -hatta kraliçenin banyosunun ardındaki- su boşaltma akaklarından birinin içinde yattığını düşünüyor olabilirdi.

İsterse bütün bunlardan kurtulabileceğinin farkındaydı Rydal. Chester onun avcunun içindeydi, o Chester’ın değil. Chester’ın kendisini öldürmeyi denemesini beklemiyor değildi delikanlı. Bunu yapmak için gerekli kurnazlığa ve yürekliliğe sahip olmadığı için de bunu yapabilecek birini kiralamaya çalışacaktı büyük olasılıkla. Evet, karısının ölümüyle morali daha da bozulmuş olan Chester zor durumdaydı. Chester’ın zor durumda kalmasından, yüzündeki o dehşet ifadesini görmekten büyük zevk alıyordu Rydal. Colette’in öcünü almaya soyunuyor ya da polisçilik oynamaya kalkıyor değilim, dedi kendi kendine. Yalnızca kendini eğlendiriyordu o kadar ve de dört gün içinde -bu sürede İtalya’ya ya da Fransa’ya gitmiş olsalar bile- bu oyundan usanıp işin peşini bırakacağını düşünüyordu. Birkaç kez daha Chester’ın ödünü koparttıktan, adamın şimdiki korkusundan da beter bir korkuya kapılmasını sağladıktan sonra çekip

gidecekti. Ya da Chester'ın dosdoğru polisin ağına düşmesini sağlayacak bir tuzak kurduktan sonra. Böyle davranmasının başlıca nedeni buydu işte. Biri açmaya kalkarsa üç parmaktan fazla açılmasın diye kapının zincirini takıp odadaki lavaboda tıraş oldu Rydal. Bu lavabonun hemen yanında da, kamaranın duşuna açılan dar bir kapı vardı. Gemi yavaş yavaş rıhtımdan ayrılmaya başlıyordu.

Saat on buçukta denizi seyretmeye güverteye çıktı Rydal, ama başını çevirip geriye -Girit'e- bakmadı. Girit'in ufukta kaybolup gidişini görmek istemiyordu. Açık deniz tarafında -ne sancak ne de iskele yönünde- kara ya da ada görünmüyordu. Görünen tek şey, göz alabildiğine uzanan, masmavi, hafif dalgalı denizdi. Dünkü yağmur sanki yeryüzündeki tüm bulutları silip süpürmüş gibi hava olağanüstü açık ve berraktı. Gemiyi keşfe çıktı Rydal. Daha demin gemi veznedarının masasının durduğu küçük ana salondan geçti; pirinç kaplı teneke lamalarla kenarlara tutturulan yıpranmış muşambayla kaplı basamakları ve Kraliçe Victoria dönemi stilinde yapılmış, gençlik yıllarında herhalde epey alımlı görünen som tahtadan tırabzanı olan ana merdivenden aşağı indi. Gemi temiz sayılırdı ama içindeki her şey eskimeye bırakılmıştı. Daire biçimindeki birinci sınıf yolcu salonu iç karartıcı bir yerdi. Geminin kıç tarafında, güverte yolcularının tıkış tıkış doluştukları kıç güvertesinin üst katında bir yerdeydi. Yeterli sayıda iskemle olmadığı gibi salondaki tek kanepe de şimdiden dolmuştu. Ne piyano ne de oyun masası vardı salonda. Aralarından biri İtalyan'a diğeri Fransız'a benzeyen birkaç erkek yolcu, büyük pencerelerin arasındaki lambrilere dayanmış, bir yandan sessizce sigaralarını içiyor, bir yandan da denize bakıyorlardı. Radyodan Yunan dans müziği yükseliyordu. Gemi yavaş yavaş sallanmaya başlamıştı. Rydal kanepede oturan tombul bir kadının Fransızca olarak bunun böyle sürmesi halinde öğle yemeğinde fazla insan olmayacağını söylediğini duydu. Geminin her sallanışında salonun tabanı delikanlının ayakları altında bir gidip bir geliyordu. Salon kapısının hemen sol tarafında bir de bar olduğunu gördü delikanlı; ama kısa tezgâhlı barın ne oturacak yeri vardı ne de barmeni.

İşte bu salonda, pencerelerin yanında sigarasını içerken saat on birde radyodan duydu Rydal haberi. İlk haber olarak verilmişti.

> *...Knossos Sarayı'nın güney terasında bulunan bir genç kadın cesedi... üst kattan düşen büyük bir saksının ölümüne neden olduğu... şu âna kadar teşhis edilememiş olan... (Parazit cızırtıları, arada bir*

cümlelerin orasını burasını yutuyordu.) ...Amerikalı olduğu sanılan... durduğu yerin hemen üstünde saksı olmadığı için bilerek yapılmış bir saldırıya uğradığından kuşku duyulan genç kadının... Polis.... buluncaya kadar... başka bilgi ver...

"*Knossou* mu?" dedi Rydal'ın İtalyan sandığı adam Yunanca konuşarak. "Cinayet için amma da yer ha!" İki adam biraz gülüştüler.

Üzgün bakışlarını onlardan uzaklaştırdı Rydal.

"Haberlerde ne var?" diye sordu kanepede oturan Fransız kadın. Harıl harıl açık saman rengi bir şey örüyordu elindeki şişlerle.

"Knossos'ta bir cinayet işlenmiş," diye yanıt verdi yanında oturan adam, Yunanca'ya çalan Fransızcasıyla.

"*Tiens!* (İşe bak!)" dedi kadın. "Bir cinayet ha? Biz daha pazar günü oradaydık! Kim öldürülmüş?" Şişlerini bırakıp yerinde doğrulmuştu kadın.

"*Une jeune américaine! Mon Dieu, ces américains,* (Genç bir Amerikalı kadın! Tanrım, şu Amerikalılar!)" dedi yanındaki adam başını sallayarak.

Rydal bu haberin -şimdilik tehlike yaratmayan ufak bir yangın gibi- yavaş yavaş salona yayılışını, kimilerinin gülümsediğini, kimilerinin omuz silktiğini, kimilerinin de ilgiyle kaşlarını kaldırdığını izledi olduğu yerden. Aralarından çoğu şu son günlerde gidip sarayı gezmişlerdi herhalde. Turistik gezilerin vazgeçilmezlerinden biriydi Knossos'u görmek. Salondaki insanlar bu cinayet haberine aşırı ilgi göstermeseler de haberlerin kalanına kulak vermeyecek kadar meraklanmışlardı.

Haberlerin sonunda yayının Atina'dan yapıldığını duydu Rydal. Girit'ten ta Atina'ya kadar gitmiş, oradan da yine Girit'e dönmüştü işte. Delikanlı gidip elindeki sigarayı ayaklı bir kül tablasında söndürdü ve kamarasına döndü. Kamaranın uzun demir anahtarı cebindeydi. Chester herhalde kendi kamarasında viski içip duruyordur, diye aklından geçirdi Rydal ve siyah-beyaz kapaklı defterini çıkartıp yazmaya başladı.

16 Ocak 19..
Saat 11:10

15 Ocak Pazartesi gününe bir şey yazmıyorum. Bugün o pazartesinin ertesi salı günü. Pazartesi asla unutulmayacak bir gün. Onu lâyıkıyla anlatacak yeteneğimin olmadığını biliyorum. Şu anda Kandiye ile Pire arasında yol alan bir gemide C. ile birlikteyim.

Radyoda haberi duydum. Hiç isim vermediler. Salaklar ve domuzlarla dolu bir gemide, salak bir domuza -sanki beni mıknatısla çekiyormuş gibi, sanki çok önemli bir akrabam, hatta babammış gibi, sanki sonunu birlikte yaşayacağımız ortak bir kader birliğimiz varmış gibi- yapışıp kalmışım sanki. Bu kaderin ne olduğunu biliyorum. Her şey çok açık; çok basit; çok pis ve sefil. Sır filan içermiyor; sonunda da hiçbir sürpriz olmayacak. Ondan nefret ediyorum. Bu da beni büyülüyor sanki. Onu öldürme isteği yok içimde. Asla kimseyi öldürmek istemedim ben hayatımda; yalnızca onun yıkılışını -her anlamda yıkıldığını- görmek istiyorum. Ve de bu yıkılış başladı bile.

Aslında düşünmem ve korumam gereken, kendi yaşamım. Chester'ın ortadan kalktığımı görmek istemesi için çok nedeni var. Yalnızca hakkında çok şey bildiğim için değil, karısıyla yattığımı düşündüğü için. Bu yüzden benden nefret ediyor. Ve Colette yok artık, işte bu kadar. Ben de o artık yaşamadığı için, bütün bunlar saçmalık ve zırvalık olduğu için gözyaşı dökmek istiyorum ya. Chester o öldüğü için kendinden nefret ediyor. Ve de kendinden nefret eden bütün salaklar gibi, o da başkasına saldıracak.

Rydal öğle yemeği saati gelince yemek salonuna gitmek için son dakikaya kadar bekledi. Chester köşe masalardan birinde oturmuş, tabağının yanında bir beyaz şarap şişesi, tıkınıp duruyordu. Rydal salonun kapısından dönüp kamarasına gitti. Chester onu görmemişti. Rydal saat dört sularında kamarota danıştıktan sonra odasına, bu geminin verebileceğinin en iyisi olan ve mantarlı omlet, hindiba salatası ve Brie peynirinden oluşan az ama öz bir yemek getirtti. Et de ısmarlayabilirdi ama canı et yemek istemiyordu. Yemeğinin yanında bir şişe de listedeki en pahalı şarap olan beyaz Montrachet şarabı açtırdı.

Yemekten sonra oturup ön sayfalarını şiirlerine ayırdığı, arka sayfalarına ise arada sırada günlük tuttuğu defterine yazmaya devam etti.

Bütün bunların arasında en canımı sıkan, beni en bunaltan, bütün bunların sıradanlığı... hayır yanlış sözcük; demek istediğim aleladeliği; her şeyin sıkıcılığı, "ruh karartıcılığı ve önceden bilinirliği. Parlak ışığı yüzüme vuran bir şimşek çakmasını bekliyorum ben. Gerçeği yakalamak istiyorum - ki bu da ölümüme neden olabilir. Aydınlanmak istiyorum. Gerçeği kavramanın beyinde yıldırım

çarpması gibi bir şey olduğundan, insanın oturup kalem kâğıtla ya da düşüne düşüne kafasında çözeceği bir şey olmadığından kuşkum yok. Colette bunu bana vermeye başlamıştı. Evet, başlamıştı ve de sonunda şimşek çakacaktı kuşkusuz. Beni gülümsettiği ya da çocukluğumdan beri gülmediğim gibi güldürdüğü zamanlarda ışığın gelmeye başladığını hissedebiliyordum. Beni günlerce sürecek bir kavrayış düzeyine yükselme sürecine sokabilirdi Colette ve sonra da... GÜM! İşte gerçek karşımda. Sevişmiş olsaydık, gerçekleşebilirdi bu belki de. Evet, o şimşek, ah o şimşek! Onu bana Colette getirebilirdi; bense onun ölmesine göz yumdum! Yana ya da geriye ya da nereye kaçtımsa oraya kaçacağıma ileri atılıp onu omuzlarından yakalayarak -kendimle birlikte- geri itebilirdim. Ve sonra da, aman Tanrım! Chester'la kalır mıydı artık bundan sonra?

Hayır. Her çocukta var olan o düz mantığıyla, "Chester! Sen onu öldürmeye çalışıyordun! Kötü birisin sen! Senden nefret ediyorum!" derdi ve belki de, "Ben Rydal'ı seviyorum," diye eklerdi. Ne kadar basit, ne kadar kolay! Şimdiyse bir sürü budala o döküntü birinci sınıf yolcu salonunda haberi dinleyip yılışık yılışık gülüyorlar onun ölüm haberine. Dürüst olmam gerekirse, onun öcünü almaktan büyük keyif duyacağımı söylemem gerekir. Benim 'Pallas Athenae'm, benim 'Vestal intacta'm bu. İşte savaşçılara Yunanca'dan çok daha yakışan Latince'ye döndüm yeniden. Şarap beni çarptı galiba. Biraz kestireceğim.

Saat altıya on kala Rydal birinci sınıf salonunda, elinde bir kadeh Metaksas konyağı, saat altı haberlerini bekliyordu. Bir adam yanına yaklaşıp İtalyan aksanıyla İngilizce konuşarak oynayacakları briç partisinde dördüncü olmayı isteyip istemediğini sordu delikanlıya. Rydal çevresine bakınıp salonun köşelerinden birinde bir oyun masasının mantar gibi bitivermiş olduğunu gördü.

"Sağolun ama ben kendimi... kendimi pek de iyi hissetmiyorum," dedi Rydal ve ilaç niyetine içtiğini belirtmek istercesine elindeki konyak kadehini kaldırdı adam görsün diye.

"Siz İtalyansınız!" dedi adam İtalyanca ve gülümsedi.

"*Si, signor* (Evet, beyefendi)," diyerek başını salladı Rydal. Ayakkabıları Fransız malı olsa da, hiç olmazsa sırtındaki takım elbise İtalyan'dı.

"Sizin Amerikalı olduğunuzu sanmıştım."

“Bu giysilerle mi?” diye gülümsedi Rydal. “Oyuna çağırdığınız için sağolun, ama hayır. Sanırım hafif bir yemekten sonra hemen yatacağım.”

Radyoda haberler başlamak üzereydi.

“Deniz mi tuttu?”

“Hayır. Girit’te mikrop kaptım,” diye İtalyanca konuşmaya devam ederek yanıt verdi Rydal.

“Umarım yarına bir şeyiniz kalmaz,” deyip delikanlının yanından ayrıldı adam.

Rydal yanıt olarak el salladı adama.

Bu kez Knossos’taki cinayet haberi üçüncü sıraya düşmüştü. Gişe görevlisi sorgulanmış ve adam -tam da Rydal’ın düşündüğü gibi- Chester’ı değil kendini tarif etmişti. Koyu renk saçlar, koyu renk gözler, 25 yaşlarında. Amerikan yapımı bir fötr şapkayla Yunanistan’ın bir rehber kitabı da bulunmuştu ören yerinde; ama bunlarda ne bir isim ne de bir ismin baş harfleri vardı. Rydal ayaklarını çaprazlayarak salonun pencerelerinden birinin pervazına dayandığı ve dalgın gözlerle elindeki konyak kadehine baktığı yerde kalmaya zorlamıştı kendini. Bu gemideki kimseyle -hatta kamarotlarla bile- tek kelime Yunanca konuşmamalıydı. Bugün öğle yemeğini ısmarlarken kamarotla İngilizce-İtalyanca karışımı bir dilde konuşmuştu. Knossos’taki gişe görevlisi, söz ettiği genç adamın ya İngiliz ya da Amerikalı olduğuna yorulabilecek ağır bir İngiliz aksanıyla akıcı Yunanca konuştuğunu söylemişti. Radyodaki haberler bitince, Rydal birkaç dakika kadar pencereden dışarıya, kararmakta olan denize baktı yan gözle. Bu akşamüstü salon öğleyin olduğundan daha gürültülüydü. Yolculardan hiçbirinin Knossos cinayeti hakkında konuştuğunu duymadı delikanlı. Rydal yavaşça salonun kapısına süzüldü ve kamarasına döndü. Bu gece akşam yemeği yemeyecekti.

Polisin, geminin yolcuları arasında Yunanca’yı akıcılıkla konuşan, 25 yaşlarında, v.s., v.s., bir yabancının var olup olmadığını görmek için Pire Limanı’nda bekliyor olması olasılığı büyüktü. Birdenbire paniğe kapıldı Rydal. Chester, yolcuları salıvermeden önce polisin güvertede ya da dosa başında kendisiyle konuştuğunu görebilir ve fırsat bu fırsattır deyip ortaya çıkmanın tam zamanı olduğuna karar vererek Rydal Keener’ın karısını öldürdüğünü, Rydal Keener’ın Yunanca konuşmadığının doğru olmadığını çünkü bülbül gibi konuştuğunu, fırsatını bulur bulmaz Rydal Keener’ı ele vermek için hemen bir telefona koşmayı düşündüğünü söylemeye karar

vermiş olabilirdi bal gibi. Rydal Keener'ın -Knossos'ta olanları polise anlatacak olursa- onu öldüreceğini söyleyerek gözdağı verdiğini de anlatabilirdi ayrıca. Delikanlının paniklemesi üç-beş saniyeden fazla sürmedi. Yakalanacaksa bile burada -böyle- yakalanmayacaktı. Chester'ın da bu oyunda kaybedecek çok şeyi vardı çünkü.

Kısa bir süre için olsa da, düşüncelerini hizaya sokabilme ve kafasının içinde belli bir düzen kurabilme çabasıyla uzun uzun şiir okudu o gece Rydal. Yanında -birini Amerika'da, diğerini Londra'da aldığı- iki ince şiir kitabı vardı. Amerika'da aldığı kitap, Robert Mitcheli'ın *The End* isimli yapıtıydı. Delikanlı 'Innocence (Masumiyet)' isimli şiirin olduğu yeri buldu kitabında. Rydal'ın bildiği en uzun ikinci şiirdi bu ve genç bir adamın büyük bir kentte yalnızlığının bilincine varmasını -ya da öylece varoluşunu- anlatıyordu.

Hiç türkü çağırmadım ben. Türkü çağırmadım hiç.
Mutluydum ve ağzımı açtım ve yalnızca çığlıklar
boşandı.
Güçlü böğürtüler.
Dünya beni görsün istiyordum.

...Tümden türküydümse de gençliğimde hiç türkü
çağırmadım ben.
Dudaklarım hiç söylemediğim türkülerle çatladı
ve de hiç tanımadığım.
Ki hepsi bağrımdan kopup dillenmek istiyordu.

Şiirin son kıtası hüzünlüydü. Olgunlaşma gerçekleşmiş, söylenecek türkü kalmamıştı şaire göre. Bu son kıtayı okumadı Rydal. Agnes devrindeki aşkının yarım kalmışlığından söz ediyordu bu şiir Rydal'a. Bu düşünce, şiiri bir yıl önce ilk kez okuduğunda da aklından geçmişti delikanlının ve işte bu yüzden de şiirden hoşlanmasına karşın hep uzak durmuştu. Şimdi tadını çıkartarak, sözcükleri tek tek sindirerek okuyordu şiiri. Onbeş yaşındayken yazdığı ama bu defterde yer almayan eski bir şiiri geldi aklına.

Daha dün mor olan
Bugün kırmızı.

Gök daha bir ufuklu.
Pencereden görünen dere
(Bir şey, bir şey işte)
Çağlayan şu dere...
Suları değişiyor mu yoksa
Yoksa suları çağlayanın kurdelesinden
Akan aynı su mu bu donup kalmış?
Pencereden görünen şu manzara
Şu yapraksız, dünya güzeli ağaçlar
Seninle ben durmuş bakıyorken
Uçup geçen şu alakarga
Ah onları bir dondurup durdurabilsek sonsuzluğa dek.
Elin, gözün yakaladı...
Baharı istemiyorum.
İstemiyorum hiç olsun diye.

Daha sonraki yıllarda, durdurulmak istenen çağlayanlardan söz edilen o kadar çok şiir okumuştu ki Rydal, bu görüntü aklında basmakalıplaşmıştı delikanlının. Şiirinde öne çıkan yaratıcılık öğesi, şiirini ağaçların yapraksız olmadığı bir bahar gününde yazmış ama şiire bir kış havası vermiş olmasıydı herhalde. Bu şiir, bugüne kadar Agnes'e ve Agnes hakkında yazdığı daha ustaca kaleme alınmış birçok şiirinden daha iyi anımsatırdı Agnes'i delikanlıya.

Rüzgâr esmeye ve yağmur yağmaya başladığı için saat on sularında paltosunu giydi, boyun atkısını burnuna kadar çekti ve güverteye çıktı Rydal. Güverte fırdolayı dolaşmıyordu gemiyi. Yalnızca geminin orta bölümünde kalan kısa bir yerde yürüyebiliyordunuz. Geminin iskele yanında kalan güvertede hızlı hızlı, gergin gergin bir aşağı bir yukarı yürüyordu Rydal. Adamın biri küpeşteye dayanmış, denizi seyrediyordu. Rydal içeri girip ara koridoru geçerek geminin sancak tarafındaki güverteye çıktı. Kapkara gökyüzünde yıldızlardan eser yoktu. Gemi orsalama gidiyor, Rydal da paltosunun etekleri rüzgârda uçuşa uçuşa bacaklarını açmış, rüzgâra göğüs geriyordu. Bu yolculuğun yarın sabah saat dokuzda sona erecek, iki-üç gün daha sürmeyecek olmasından memnundu. Geminin ışıkları geminin çevresini ışıktan bir küre gibi sarıyordu. Bu ışık sınırının dışarısı kapkaranlıktı. Denizin nerede bitip göğün nerede başladığı belli olmuyor, hiçbir yerde yıldız ya da ışık görünmüyordu. Bir sigara yakmak

için koridora geçip sonra yine güverteye döndü ve küpeşteye gitti Rydal. Kapı yeniden açıldı ve küt diye vurdu rüzgârla. Rydal omzunun üzerinden baktı.

Gelen Chester'dı. Başında bir kasket vardı. Bir anlığına topuklarının üstüne sallandı, durur gibi oldu. Sarhoş muydu yoksa sırtına vuran rüzgârla ayakta sallanıyor muydu, anlayamadı Rydal. Delikanlıya yaklaştı Chester.

"İyi akşamlar," dedi kalın sesi hiç titremeden.

Rydal tetikte durarak doğruldu biraz. "Konuştuğumuz görülmese daha iyi olur," dedi.

"Ne dedin?" diyerek delikanlıya doğru eğildi Chester.

Üst kat güvertesinde onları duyabilecek biri var mı diye yukarıya bir göz atarak söylediklerini daha yüksek sesle yineledi Rydal. Üst katta beyaz boyalı boş bir küpeşteden ve kaptan köşkünün cam yüzünden başka bir şey görmemişti.

Hiçbir şey söylemedi Chester. Biraz daha yaklaşıp küpeşteye abandı.

Rydal'ın tek istediği ondan uzaklaşmak ama geri adım atıyor, ondan kaçıyor gibi görünmemekti. Gemiyi sallayan iri bir dalga, her ikisinin de ayaklarını neredeyse yerden kesti birdenbire. Böyle bir dalga daha gelirse, Chester'ı yakalayıp oyuncak bir bebek gibi denize atabileceğini düşündü Rydal. Aslında Chester'ın onu atması daha kolay olurdu ya, neyse.

"İyi akşamlar," deyip uzaklaşmak üzere arkasını döndü Rydal.

Chester'ın yumruğu midesine indi. Sırtında paltosu olmasına karşın delikanlının canını yaktı inanılmaz bir hızla atılan bu yumruk. Delikanlının midesine götürdüğü elinin üstüne bir yumruk daha patlattı Chester. Bu da sağ elinin parmaklarını acıttı. Çenesine inen yumruksa yere yıktı Rydal'ı. Delikanlı küpeştenin dibinde hareketsiz yatıyor, eliyle midesini tutarak soluk almaya çabalıyordu. Birdenbire Chester'ın ayak bileğine sarılıp kendine doğru çekti. Öbür ayağını savurdu Chester; tekmesi delikanlının ensesini buldu. Can acısından bayılır gibi oldu Rydal. Eli ayağı boşalıverdi sanki. Birkaç saniye kımıldayamadı bile. Chester'ın bir eliyle paltosunun yakasına yapışıp diğer elini de bacaklarının arasına sokarak ayaklarını yerden kestiğini hissetti Rydal. Adam delikanlıyı neredeyse küpeştenin üstüne kadar getirmişti. Tam o noktada debelenmeye başladı Rydal; Chester da onu bırakıverdi.

Saniyeler boyu süren bir sessizlik, bir hareketsizlik oldu. Rydal, bir yanağı güverte tahtalarında, yerde yatıyor, kendini doğrulup kalkacak bir konuma getirmek için ellerini yavaşça önüne doğru çekiyordu.

Chester'ın uzaklaşan ayak seslerini, kapının güm diye vurduğunu duydu. Ardından da ıslıkla çalınan bir ezgi. Elleriyle dizlerinin üstünde sürünerek gölgeye doğru ilerledi Rydal. Islık kesiliverdi; sonra sırtına bir el dokundu.

"Hey! Ne oldu? Hasta mısın?" diye sordu Yunanca konuşan bir ses.

Rydal bir çift kaba tayfa ayakkabısıyla kırış kırış mavi gemici pantalonunu zorlukla seçebildi. Doğrulmaya çabalıyordu. "Sağol, dostum," dedi İngilizce konuşarak. "Bir şey kaybettim de... burada, güvertede."

"Ne diyorsun? Sen iyi misin?"

Derin bir soluk alıp gülümsedi Rydal. Pencerelerden taşan ışığın dışında, güverte tavanının gölgeleri arasında duruyorlardı. Gemicinin koluna koyduğu elinden kurtulmayı, adamın sırtını sıvazlamayı başardı her nasılsa. "Bir şeyim yok; yalnzca bir şey arıyordum."

Söylediklerinden hiçbir şey anlamamış olan tayfa başını salladı. "Dikkatli olun, deniz çok dalgalı. İyi geceler, efendim," diyerek kaptan köşkünün merdivenlerini tırmandı.

Soluklanması düzelinceye kadar küpeşteye yaslandı Rydal. Midesi hâlâ acıyor; çenesi zonk zonk zonkluyordu. Acı acı gülümsedi delikanlı. Orta yaşta bir adam için oldukça iyi dövüşüyordu doğrusu Chester. Aslında beklenmedik bir saldırıydı tabii bu. Bir daha asla olmayacaktı böyle bir şey. Elleriyle yüzünü sıvazladı Rydal, sonra da kanlanmışlar mı diye ellerine baktı. Kan filan göremiyordu ellerinde. Kamarasına döndü.

14

Yunanlı polis memuru Rydal'ın yüzüne bile bakmadan elini delikanlının omzuna koyup, "Biraz bekler misiniz lütfen?" dedi İngilizce olarak.

Dosanın öbür yanında, gemiden inen yolcuları gözleriyle tarayan başka bir sivil polis daha vardı. Birinci ve ikinci sınıf yolcularından 30 kadarı gemiden inmişlerdi. Üçüncü sınıf yolcularıyla güverte yolcuları, bir alt kattaki güverteye dayanmış dosadan iniyorlardı.

Hiç karşı çıkmadan isteneni yapıp polisin yanına, biraz arkasına gelen bir yere gidip durdu Rydal. Bu polis de, diğer yandaki meslektaşı gibi, önünden geçip giden yolculara bakıyordu dikkatle. Polisin yanında Rydal'dan başka kimse yoktu; sonra karşı taraftaki polisin yanında duran gürbüz yapılı, açık kumral ve kıvırcık saçları rüzgârda uçuşan, kaşları çatılmış, gözleriyle rıhtımda birini arayan genç adam ilişti gözüne. Derken elini havaya kaldırıp sırıttı genç adam. Bir ses bir şeyler haykırdı rıhtımdan.

"*Non so (Bilmiyorum.)!*" diye bağırdı kumral saçlı genç. "*Non so!*"; sonra gülerek yine İtalyanca devam etti sözüne: "Belki de benim uyuşturucu kaçakçısı filan olduğumu sanıyorlardır. Uyuşturucu kaçakçısına benziyor muyum ben?.. Bekle beni! Orada bekle!"

Chester birinci sınıf salonunun kapısında belirdi ve güverteye çıktı. Çevresindeki herkesten daha uzun boyluydu. Kasketini giymişti. Derken uzun boylu, ince yapılı polis memurunun yanında duran Rydal'ı gördü birdenbire. Adamın durumu kavradığını yüzünden okuyabiliyordu Rydal. Chester'ın dudaklarında azıcık tedirginlik de yansıtan hafif bir hoşnutluk gülümsemesi vardı. Ağırdan alarak arkasındaki birkaç kişinin önüne geçmesine izin verdi. Viskilerini koyduğu el çantası elindeydi. Polise *kendi* öyküsünü anlatmasının, Knossos'taki gişe görevlisinin pazartesi akşamüstü gördüğü genç adamın ben olduğunu sanan polisin benimle ilgili kuşkusunu doğrulamasının tam zamanıdır, diye düşündü delikanlı. Chester da bunu kafasında tartıyormuşa benziyordu; ama tedirginlik kokan bakışlarla Yunanlı polisin gözlerine bakmaktan kaçınıyordu. Böylece Chester ilerleyip diğer yolcularla birlikte dosadan indi. Anlaşılan Chester burnunu bu işe daha fazla sokmak istemiyordu. Rıhtıma inince de gözlerini Chester'dan ayırmadı Rydal. Adam rıhtımda durmuş, hamalın bavullarını getirmesini beklemekteydi. Aceleci taksi sürücüleri, yolcuların tüm bavullarının bir

araya toplanmasını bile beklemeden bavullara saldırarak onları taksilerine doğru sürüklüyor, ne yapacaklarını bilemeyen bıkkın turistler de beş-altı ayrı dilde bağrışarak onlara bavullarına el sürmemelerini söylemeye çalışıyorlardı.

Koyu renk kıvırcık saçlı genç bir adam Rydal'a katıldı ve kocamanlaşmış, tedirgin bakışlı gözleriyle Rydal'a şöyle bir bakıp yanında durdu.

İlk sorguya çekilen, açık kumral saçlı genç adam oldu. İtalyanca ve biraz da Fransızca biliyordu ama Yunanca konuşamıyordu. Polislerden biri onu denemek için, "Aptal mısın sen? Yunanca'yı öğrenemiyor musun?" dedi Yunanca konuşarak. Dudaklarında özür diler gibi bir gülümseme vardı. Yardım istercesine bomboş gözlerle diğer polise baktı genç adam. O da ona Knossos'u ziyaret edip etmediğini sordu Yunanca olarak. Bu soru da bir yanıt getirmedi. Bu kez ilkel bir Fransızca'yla sorusunu yineledi polis.

"*Si. Domenica* (Pazar günü). *Dimanche, je visite* (Pazar günü ziyaret ettim)," diye dedektiflere bakarak yanıt verdi genç adam. Dört köşe yüzü, bir şey saklıyora benzemiyordu.

"*Combien de temps est-ce que vous êtes dans Crète?* (Ne kadar zamandır Girit'tesiniz?)" diye sordu dedektiflerden biri.

Şu anda rıhtımda olan teyzesi ve eniştesiyle birlikte Kandiye'deki Hotel Astir'de üç gün kaldıklarını söyledi genç adam. Dedektifler pasaportunu göstermesini istediler. Her iki polis de inceledi pasaportu; sonra Fransızca olarak buradan nereye gideceğini sordular genç adama.

"*Nous allons à la Turquie demain* (Yarın Türkiye'ye gidiyoruz)," diye yanıt verdi genç adam.

"*Bien* (Tamam)," diyerek koyu yeşil pasaportu kapatıp genç adama uzattı dedektif. O da sevinçle koşup dosadan rıhtıma indi.

Polisler Rydal'a döndüler.

"Amerikalı mısınız?" diye sordu biri.

"Evet," diye başını salladı Rydal ve pasaportunu paltosunun cebinden çıkartıp açarak adamlara uzattı.

Dedektifler Rydal'la pasaporttaki resmi karşılaştırdılar. Sordukları soruya yanıt olarak dört gündür Kandiye'de olduğunu söyledi Rydal.

"Görüyorum ki iki aydan fazla süredir Yunanistan'dasınız Yunanca konuşabiliyor musunuz?" diye sordu polislerden biri Yunanca konuşarak.

Rydal söylenenleri dikkatle dinledi ama anladığını gösteren bir işaret vermedi. "Ne dediğinizi anlamadım," dedi.

‘Yunanca öğrenip öğrenmediğinizi sorduk,” dedi diğer polis, o da Yunanca konuşarak.

“Yunınci konuşmak var mi siz?” diye yardımcı olmaya çalıştı Rydal’ın sağında duran genç bozuk bir İngilizce’yle. Gülümsüyordu.

“Lütfen karışmayın,” diye sert bir sesle genci azarladı polis.

“Birkaç sözcük biliyorum. *Kalispera. Efarista*. (Günaydın. Teşekkür ederim.),” dedi Rydal, özür diler gibi omzunu silkerek.

“Knossos’u ne zaman ziyaret ettiniz?” Bu soru da Yunanca sorulmuştu.

“Benimle İngilizce konuşamaz mısınız?” dedi Rydal canı sıkılmış gibi. “Ne soruyorsunuz bana?”

“*Quand* (Ne zaman.)...” deyip sustu, sonra yeniden başladı memurlardan biri. “*Vous avez visité Knossou, sans doute* (Knossos’u ziyaret etmişsinizdir kuşkusuz.).”

Rydal gülümsedi. "*Vous... avez... visité... Knossos,*'' diye yineledi söyleneni. “Evet. Cumartesi günü. Ya da belki pazar günü. Evet, evet; pazar günüydü. Niye... *Pourquoi* (Niye?)?”

"*Niye mi?* Salak mı bu?” diye arkadaşını dirsekledi polislerden biri.

Salak derken hafiften kıkırdaştılar.

“Demek pazar günü ha?” deyip yine Yunanca’ya döndü dedektif. “Tanığınız var mı? Yanınızda biri var mıydı?”

Rydal küpeşteye yaslandığı yerden kımıldamadı. “Bana ne sorduğunuzu anlamıyorum,” dedi.

“Kiminle yolculuk ediyorsunuz?” diye sordu memur Fransızca olarak.

Alnını kırıştırarak soruyu yinelemesini istedi Rydal.

“*Je... moi... seul* (Ben... kendim... yalnız),” dedi soru yinelenince. Artık suratı asılmıştı. “Kimse yoktu.” Ellerini iki yana açtı Rydal.

Pasaportunu Rydal’a geri verip omuz silkerek yanında bekleyen gence yaklaştı polis.

“*Partir* (Sen gitmek),” dedi diğer polis ve selam verir gibi elini kaldırdı.

“Sağolun,” diye yanıt verdi Rydal ve pasaportunu cebine koyup elinde bavuluyla dosadan rıhtıma indi.

Chester görünürlerde yoktu. Gözleriyle rıhtımın her yerini taradı Rydal onu bulmak için; sonra bir taksiye atlayıp sürücüye Atina’ya çekmesini söyledi. Chester’ın bir daha King’s Palace Hotel’in yanına bile yaklaşmayacağından kuşkusu yoktu. Rahatına düşkün olduğu için adamın Omonia Meydanı’ndaki Acropol Palace ya da El Greco gibi birinci sınıf otellerden birine gideceğini düşünüyordu delikanlı. Chester’ın ilk iş olarak

Niko’yu görmeye çalışacağını da sanıyordu, ama ilk önce bavullarını bir yere bırakmalıydı tabii. Chester'ın American Express’in önünde taksiden inip içi bavul dolu taksi yolun kenarında beklerken kaldırımda Niko’yla can alıcı bir konuda konuşacağını aklından geçirmiyordu Rydal.

“Nereye gideceksiniz?” diye sordu taksi sürücüsü kente girerlerken.

“American... American Express’e,” diye yanıt verdi Rydal, Niko’yla hemen görüşmek istiyordu.

Sanki birinin yolunu gözlüyorlarmış gibi, düzensiz dikilmiş ağaççıklar ve kesişen beton yaya yollarıyla dolu park yerini seyrediyorlarmışa benzeyen bembeyaz yüzlü binalarıyla Anayasa Meydanı birdenbire yüreğini burktu, içini cız ettirdi delikanlının ve aklına Colette’i getirdi. Birini bekleyen -ama onun asla gelmeyeceğini henüz bilmeyen- bomboş bir oda havası vardı meydanda. Birdenbire hüzünlü bir yere dönüşmüştü burası. Othonos Sokağı’ndan Niko’nun mesken tuttuğu kaldırımlara doğru giderken Niko’yu aranıyordu Rydal’ın gözleri. Derken o bildik sünger topu ilişiverdi gözüne,

“Yüz drahmi yeter mi?” dedi taksi sürücüsüne. Seksene de razı olurdu adam, ama Rydal’ın pazarlık yapmaya gönlü yoktu o anda. Adama yüzlük bir banknot uzatıp bavulunu aldı ve taksiden indi.

Üç metre öteden gördü Niko delikanlıyı. Yüzü şaşkınlık yansıtan bir gülümsemeyle aydınlanıverdi. “Ooo, Bay *Keener!* Daha demin dostunuzu gördüm!” dedi Niko; sonra sesini alçaltarak, “Şe-ey... konuşmalıyız,” diye ekledi.

“Ne istiyormuş?” diye sordu Rydal. Niko’nun dirsek hizasında sallanan koca bir süngeri elleyip duruyordu tedirgin tedirgin.

“Beni bugün saat birde görmek istiyor. Stadiou ve Omirou sokaklarının kesiştiği köşede buluşacakmışız. Söylesene... başını ne tür bir belaya soktu?”

“Knossos’ta karısını öldürdü,” diye yanıt verdi Rydal.

Niko şaşkınlıkla bakakaldı; sonra İngilizce olarak, “Evet ya. Evet. Dünkü gazetede gördümdü,” dedi. “Demek kadın oymuş! Onun karısıymış!”

“Evet.

“Sen de Pire’den mi geliyorsun? Gemiden mi?”

“Evet. Bak dinle, Niko. Bugün saat birde buluştuğunda senden ne isteyeceğini biliyor musun?”

“Ne isteyecek?”

“Senden beni öldürecek birini bulmanı isteyecek,” diye yanıt verdi Rydal düzgün bir Yunanca’yla.

“*Seni öldürmek mi?* Hay lânet olası!” dedi Niko, sanki hayatında duyduğu en olmayacak öneri buymuş gibi bir tavırla.

“Senden belalı birini bulmanı isteyecektir yalnızca. Dostum olduğunu bildiği için o hergeleyi niye istediğini sana söylemeyebilir, ama o herifi bu iş için istiyor. Bak, Niko, senden kalabileceğim bir yer bulmanı istiyorum. Saklanabileceğim bir yer, anlıyor musun? Ya senin yanında kalmalıyım ya da güvenebileceğin birinin yanında. Masraflarımı ve başka ne gerekiyorsa kendim öde...”

“Tabii ki benim yanımda!” dedi Niko tüm konukseverliğiyle. “Hemen git yerleş. Anna’ya sormam bile gerekmez. Karım seni sever, Rydal.”

Rydal başını salladı. “Aslında *beni* öldürmeye çalışırken karısını öldürdü,” dedi. “Birdenbire ortaya çıkıp Chester'ın benim üzerime devirdiği büyük bir taş saksının altında yanlışlıkla kaldı karısı. Ne olduğunu anlıyor musun, Niko? Gazeteleri okudun, değil mi?”

“Tabii; radyodan da duydum. Peki seni niye öldürmek istiyor? Sen ona yardım ediyordun,” deyip gözlerini kısarak sertleşen bakışlarla delikanlıya baktı Niko. “Çok mu para istedin?”

“Ondan hiç para istemedim,” dedi Rydal. Yanıtına bir de küfür ekleyecek kadar sinirli olmasına karşın soğukkanlılığını bozmamaya çalışıyordu. “Her neyse... karısı bana ilgi duyuyordu; ben de ondan hoşlanıyordum. Bu da duruma pek yardımcı olmadı tabii.” Öykünün bu önemli parçası Niko’nun beyninin süzgecinden geçip aklına kazınana dek üzüntülü bir sabırla bekledi Rydal. “Bay Chamberlain -diğer ismiyle MacFarland- dolandırıcının biri, Niko, biliyor musun? Dolandırıcılar da kendilerinden başka kimseye güvenmezler. Çok şey bildiğim için benden korkuyor işte, bunu anlayabiliyor musun?” Niko’nun bunu anlaması, bunu kavraması çok önemliydi; çünkü Niko para uğruna her şeyi yapabilecek biri, Rydal’sa iş para konusuna gelince Chester'ın eline su bile dökemeyecek biri olmasına karşın yine de aralarında ne de olsa bir dostluk vardı. Niko’nun kendisinin öldürülmesine yardımcı olmayacağını düşünüyordu delikanlı, ama Niko’nun tüm öyküyü bilmesi, davranışının nedenlerini iyice anlaması gerekiyordu. Ondan sonra istediği kadar para sızdırabilirdi Chester’dan. Rydal’ın umurunda bile olmazdı. “Beni dün gece gemide de öldürmeye çalıştı,” diye ekledi Rydal.

“Öyle mi? Nasıl?”

“Yumruklayıp sersemletti ve denize atmaya çalıştı.” Niko’nun buna pek de inanmadığını görebiliyordu Rydal. Her neyse, önemli değildi bu. Niko bu son anlatılanın, özüne inandığı öykünün anahatlarını destekleyen bir uydurmaca olduğunu düşünüyordu herhalde. “Fazla zaman yok, Niko. Bugün hiç kuşkusuz ceset teşhis edile...” deyip sustu Rydal. Ufak tefek bir adam, ağzında purosuyla Niko’ya yaklaşıyordu.

“Sünger mi istiyorsunuz?” dedi Niko Yunanca. “Boyuna göre otuz, elli ya da seksen drahmi.”

“İyahh!” dedi adam Niko’ya bakmadan. Bir yandan da Niko’nun her yanından sarkan süngerleri elleyip duruyordu tezgâhtan mal seçer gibi, “Bir tane almıştım. Bir ay olmadan parçalandı gitti.”

“Ne?” diye kıkırdadı Niko. “Benimkiler gerçek sünger. Sizinki yapay süngerdi herhalde. Kimbilir, belki de Pirelilerden biri satmıştır.” Bir kahkaha attı Niko. Kurşun kaplamalı dişi ışıl ışıldı.

“Hangileri 30 drahmi?” Rydal iki metre uzaklarında beklemeyi sürdürdü. Adam kendisine bakmamıştı bile. Pazarlık sona erdi ve adam, sönük purosu ağzında, süngeri elinde, yanlarından ayrıldı. Niko’ya yaklaştı Rydal. “Pekâlâ, şimdi Anna’ya gidiyorum,” dedi. “Nedenini de bilmeni isterim, Niko. Polis daha şimdiden benim yaşlarımda, koyu renk saçlı birini arıyor. Chamberlainlerle aynı zamanlarda hem Kandiye’de hem de Hanya’da aynı otellerde kaldığım için ismimi kolayca öğreneceklerdir, İşte bundan dolayı da pasaport göstermem gereken otellerde kalamam.”

“Yeni pasaport ister misin?” diye sordu Niko, yüzünü delikanlının yüzüne yaklaştırarak.

İşte buna güldü Rydal. “Öğle yemeğine eve gelecek misin?” diye sordu.

“I-ıh, Yanımda sandviçim var,” dedi Niko, yeniden İngilizce’ye dönerek. Süngerlerin arasından çıkarttığı elinde, pis bir beyaz sicimle bağlanmış bir paket tutuyordu,

“Sen yine de eve gel,” dedi Rydal. “Seninle konuşmak istiyorum.”

“Saat birde o randevum var ama.”

“O randevuna gitmeni ben de istiyorum. Saat onikide evde ol. Anlaştık mı?”

Niko kararsızmış numarasına yattı bir süre, sonra, “Tamam,” dedi.

Rydal Anayasa Meydanı’yla Niko’nun evi arasındaki yol üstünde ufak bir dükkândan gazete aldı. Polisin, cinayet günü olan pazartesi günü ya da bir önceki gün kızılımsı saçlı genç bir Amerikalı kadının -yalnız başına ya da kocasıyla birlikte- Kandiye otellerinin birinde kalıp kalmadığını

araştırmakta olduğunu yazıyordu gazete. Bugün çarşamba olduğuna göre, salı gününün ya da gecesinin haberiydi bu. Ceset ancak dün sabah bulunabilmişti. Genç kadının Girit'e geldiği gün bir otele yerleşmeden önce doğrudan doğruya Knossos'a gitmiş olması olasılığını göz önüne alarak polisin otellerden sonra hava ve denizyolları şirketlerinde araştırma yapmaya başlayacaklarını varsaydı Rydal. Daha sonra da -yani bugün- Girit'teki diğer kasabalarda sürecekti bu araştırma. Kısa zaman sonra da tarife uyan genç bir kadının, kocası William Chamberlain'le birlikte Hanya'daki Nikae Oteli'ne kayıt yaptırdığını; çiftin arkadaşı olduğu sanılan ve Knossos'taki gişe görevlisinin Chamberlain çiftiyle birlikte gördüğünü söylediği aynı genç adam olması gereken bu koyu renk saçlı, Rydal Keener isimli Amerikalı gencin de onlarla birlikte aynı otelde kaldığını öğrenmiş olurdu polisler.

Rydal gülümseyerek yürümeye devam etti. Chester tanınmalarına neden olabilecek her türlü belgeyi çantasından çıkarttırmış olmalıydı Colette'e. Ya da Colette -her zamanki işbilirliğiyle- kendisi yapmıştı bunu. Chester'ın -eğer kalkıp bir otele William Chamberlain ismi altında kaydolmak budalalığını yapmışsa- polisin otel kapısına dayanmasının an meselesi olduğunu akıl edecek kadar zeki olup olmadığını merak etti Rydal. Gazete okumasa ve radyo haberlerini dinlemese bile -eğer birazcık aklı varsa- Chester'ın bunu bilmesi gerekirdi. Ayrıca Atina'da İngilizce bir gazete de -*Daily Post*- çıkıyordu. Chester'ın onu almış olduğunu varsaydı Rydal.

Niko'nun evi tek yönlü bir sokaktaydı. Belediye kanalizasyon çalışmaları yapıp sokağı delik deşik ettikten sonra bir türlü eli değip sokağı asfaltlayamamıştı. Sokağın köşesinde, ucuz ayakkabılarla dolu el arabasında ayakkabı satan bir işportacı dururdu her zaman. Niko'nun oturduğu yarım bodrum katının hemen iki kapı ötesinde de, üstüste yığılmış sebze kasalarından yapılmış bir manav dükkânı vardı. Niko'nun oturduğu apartmanın kapısına, yarısı çoktan dökülmüş boyayla yazılmış olan 51 sayısı zor okunuyordu. Güm güm kapıyı vurdu ve beklemeye başladı Rydal. Bu kapının ardında, Anna'yla Niko'nun oturduğu daireye giden şap dökülmüş bir koridor uzanırdı. Anna'nın telâşlı telâşlı kapıya yaklaşan ayak seslerini duymadan önce kapıyı iki kez daha gümletmek zorunda kaldı Rydal.

"Kim o?"

"Selam, Anna! Ben Rydal!"

“A-aa!” Kapının sürgüsü çekildi. Al yanaklı Anna, pırıl pırıl parlayan cin gibi gözlerle Rydal’a bakıyordu. Etine dolgun, kısa bacaklı, vücudunun ağırlık merkezi yere yakın biriydi Anna. Örüp başının çevresine doladığı kırlaşmış sarı saçları, eski Yunan tanrıçası heykellerini anımsattı Rydal’a; ama yüzünün bir sanat ustası elinden çıktığı söylenemezdi. Burnu kıpkırmızı ve eğri büğrü, çenesi neredeyse yok denecek kadar küçüktü, ama sevecen bakışlı gözleri cıvıl cıvıldı. Basit ama hiç de aptal olmayan bir kadındı Anna.

Anna şap kaplı, küf kokulu koridorda delikanlının önüne düşüp odun sobasıyla ısıtılan mutfak-oturma odası karışımı büyükçe odalarına götürdü Rydal'ı. Duvara asılı bir perdenin arkasındaki avuç içi kadar bir yerde de Anna’yla Niko’nun yatak odası vardı. Niko’nun bir keresinde, Anna’da bir kusur olduğu için doğuramadığını, o yüzden de hiç çocukları olmadığını söylediğini anımsadı Rydal birdenbire. Bu bahaneyi ara sıra başka kadınlarla oynaşmasının nedeni olarak kullanır, biri gebe kalacak olursa, ona ve çocuğa bakmaktan mutluluk duyacağını söylerdi Niko. Bunun yalan olduğunu düşünen Rydal’da hiç de hoş bir etki bırakmamıştı bu öykü. Anna’nın ikram ettiği çayı kabul etti delikanlı; yanında da Niko’nun ocağın üzerindeki mutfak rafında tuttuğu şişeden bir parmak ikinci sınıf konyak içti. Oda soğan ve tavuk kokuyordu. Dibi kararmış koca bir tencere, ocakta fokur fokur kaynamaktaydı.

Birkaç dakikalık bir hoşbeşten sonra Anna’nın yüzü ciddileşti. “Girit’te olan biteni gördün mü?” diye sordu, sesini alçaltıp neredeyse fısıldayarak. “Şu olana bak! Knossou Sarayı’nda Amerikalı genç bir kadın öldürülmüş!”

“Görmek mi? Evet ya!” diye yanıt verdi Rydal ve elinden geldiğince kısa ve öz tutarak, Anna söyleneni iyice kavrasın ve hayret sözcükleri fısıldayabilsin -ya da istavroz çıkartabilsin ya da göğsüne koyduğu ellerini havaya kaldırıp yeniden göğsüne koyabilsin- diye her cümle sonunda biraz susup bekleye bekleye kolay anlaşılır bir dille her şeyi anlattı Anna’ya. Öyküsünün bir saat kadar önce Pire Limanı’nda polis tarafından sorgulandığı bölümüne gelince, delikanlının hâlâ bu dünyada olduğundan kendisi -ya da delikanlı- bir kez daha emin olmak istercesine Rydal’ın yanına koşup küçük ama güçlü elleriyle Rydal’ın omuzlannı sıktı Anna.

“Üç saat arayla paçayı kurtardım,” dedi Rydal.

“Ne demek istiyorsun?”

“Sanırım birkaç saat içinde ismime ulaşırlar. Ellerini biraz daha çabuk tutsalardı, bu sabah bile öğrenmiş olurlardı. Şansım yaver gitti, işte o

kadar.”

“İsmini kim söyleyecek ki polise? Chamberlain mi?”

Bütün bunları anlamak Anna’ya hâlâ zor geliyordu. “Hayır. Söylediğim gibi, o beni ele vermeye korkuyor -sanırım. Şu âna kadar bunu yapmaya korktu. Polis ismimi, Chamberlainlerle birlikte kaldığım Girit otellerinden bulabilir.”

Anna başını salladı. Öykünün genel çizgisini kavramış olduğunu düşünüyordu Rydal. Karısı delikanlıdan hoşlandığı için Bay Chamberlain’in Rydal’dan nefret ettiğini anladığındansa hiç kuşku yoktu. İşin bu yanını ve bunun cinayet gerekçesi için yeterli olduğunu anlamak kolaydı Anna için. Yunanlı polis George Papanopolos’un ölümünden haberi vardı tabii, ama günler önce olmuştu bu ve -ne de olsa- yabancının biriydi Papanopolos. Anna’nın bu Papanopolos olayından en iyi anımsadığıysa, Niko’nun bu işten tam 1.000 dolar kazanmış olduğuydu hiç kuşkusuz. Bir zenginleşme işareti arayarak odayı gözden geçirdi Rydal ve halının yeni olduğunu farketti. Cırtlak renkleriyle daha dün dokunmuş -ya da daha doğrusu boyanmış- gibi duran Doğu halıları özentisi berbat bir halıydı bu. Anna’yla Niko’nun yemek masalarının ortasında çalıp duran ve eskisinden daha büyük olan yepyeni bir radyo da gördü delikanlı.

“Ne güzel bir radyo bu!” dedi Rydal. Cilalı pirinçten düğmeleri olan, açık saman rengi tahtadan yapılmış, oldukça büyük, dört köşe bir radyoydu bu. Ortasındaki vişne çürüğü çuval beziyle kaplı delikten bir müzik yükseliyordu.

Anna hiçbir şey söylemeden kulak zarlarını yırtacak kadar yükseltti radyonun sesini; sonra da kollarını kavuşturup Rydal’dan övgü bekledi.

“*Harika! İnanılmaz! Sesini kıs şunun!*” diye haykırdı delikanlı.

Anna radyonun sesini kıstı. “İngiltere’yi alabiliyoruz. Düşün bir kere... *İngiltere*’yi” dedikten sonra yine alçak sesle çalmaya başlamış olan radyoya işaret ederek, “Burası İngiltere,” diye ekledi.

“Öyle mi?” dedi Rydal saygı dolu bir sesle. Anna’nın BBC’nin yayınladığı ve arada bir yalnızca birkaç sözcüğünü anladığı İngilizce tiyatro oyunlarını ve şiir programlarını dinleyerek radyonun üzerine eğilmiş halini gözlerinin önüne getirdi Rydal. Hiç İngiltere’ye gitmemiş olmasına karşın tam bir İngilizseverdi Anna. İngiliz olan her şeye hayrandı. Rydal’ın görebildiği kadarıyla, âşık olduğu bu dili öğrenme çabaları sonunda yalnızca 15-20 kelimelik bir sözcük dağarcığı elde edebilmişti Anna. Gelirken ona birkaç paket Player’s marka sigara getirmeyi akıl edebilmiş

olsaydım keşke, diye aklından geçirdi Rydal. Bir daha sokağa çıktığında alırdı artık. Anna sigara içmezdi ama İngiliz oldukları için İngiliz sigaralarına bayılır, yemeklerden sonra bir tane tüttürmeyi severdi.

Rydal'ın bardağına biraz daha konyak koydu Anna. Delikanlı saatine baktı. Saat 11:37'yi gösteriyordu. Boğazını temizleyerek, "Niko'ya da söylediğim gibi, birkaç gün sizin yanınızda kalmamın daha iyi olacağını düşünüyorum, Anna," dedi. "Hiç olmazsa bu gece. Yarın ne getirecek, henüz bilmiyoruz."

"Bizde kalmak mı? Pek tabii. Kapımız her zaman sana açıktır, bunu biliyorsun, Rydal. Her zaman. Şu kanepeye bir baksana!" Mutfak bölümünün hemen yanında duran ortası çökmüş, genişçe bir kanepeyi işaret etti Anna.

Hôtel Melchior Condylis'e çok para ödediğini düşündükleri için kendini sık sık 'gelip bir hafta yanlarında kalmaya' davet etmiş olsalar da, onların evinde bir gece olsun yatıya kalmamıştı Rydal.

"Geneviève'i aramayacak mısın?" diye sordu Anna, gözlerinde muzip bir parıltıyla.

Geneviève. Yorgun yüreğinde bir sızı hissetti Rydal. Kentteki Fransız Arkeoloji Okulu'ndaki bir arkeologun 21 yaşındaki kızıydı Geneviève. Kendisinin de antropoloji diploması vardı. Yemekten sonra çok neşelendikleri bir gün, Niko ve Anna'yla tanışsın diye genç kızı onlara götürmüştü Rydal. Aralarında sonu evliliğe varacak ateşli bir ilişki doğması düşüncesine bayılıyordu Anna. Geneviève delikanlıdan çok hoşlanıyordu, ama Rydal onun kendisine âşık olup olmadığını bilmiyor, hatta olmadığını düşünüyordu. Birkaç kez öpüşmüşler, bir kere de -kızın annesiyle babasının evde olmadığı bir gece- salondaki kanepenin üstünde 15 dakika kadar sarmaş dolaş olup öpüşüp koklaşacak kadar ileriye götürmüşlerdi işi. Rydal ona evlenme teklif etmeyi ve kendisiyle birlikte Amerika'ya -ya da oradaki Amerikan şirketlerinde avukat olarak bir iş bulabilirse Paris'e- gelmesini istemeyi düşünmüş, ama bunu istediğinden emin olamamış, içindeki bir ses ona aradığının Geneviève olmadığını, beklemesi gerektiğini söylemişti. Ve de şimdi -Colette'ten sonra- aradığının Geneviève olmadığından emin olmuştu Rydal. Hiçleşmişti Geneviève şimdi, ama tümüyle bir hiç haline de gelmemişti tabii. Delikanlının hayatında, sorumlusu olduğunu düşündüğü ve bundan dolayı da azıcık utanç duyduğu yarım kalmış bir macera, bir yaşam deneyimi olmuştu. Örneğin genç kıza hiçbir şey söylemeden, bir veda bile etmeden Atina'dan öylece çıkıp gidemezdi artık. Acaba ona ne

kadar umut verdim, nelere inandırdım diye merak etti Rydal. Bütün bunlar garip bir biçimde bulanıklaşmıştı şimdi delikanlının aklında.

"Eee?" dedi Anna. "Yoksa başka biriyle mi tanıştın?"

Anna daha şimdiden Colette konusunu unutmuşa benziyordu. Belki de durumu yeterince iyi anlatamamış ya da Colette'in kendisine, kendisinin genç kadına olduğundan daha tutkun olduğu izlenimini vermişti Anna'ya. Birdenbire kendini çok yalnız hissetti Rydal. "Geneviève'le konuşurum herhalde," dedi ayağa kalkarak ve bardağındaki konyağı bitirdi bir dikişte. "Bu gece ismim gazetelerde çıkabilir, Anna. Ben cinayet zanlısıyım. Bayan Chamberlain'in katil zanlısı."

Anna'nın yüzünde, duruma uygun bir ciddiyet ifadesi vardı.

Rydal, çocuklar için kavranması çok zor olan bir şeyi bir çocuğa anlatmaya çalışmaktan doğan bezginlik ve usanmışlık duygusuna benzer bir his duydu içinde.

Delikanlının huzursuzluğunu sezdi Anna ve konyak şişesini alıp küçücük kadehi bu kez ağzına kadar doldurdu yeniden. "Bunu biliyorum, ama geçer, göreceksin," dedi.

"Önemli olan..." deyip sustu Rydal ve doğru sözcükleri aradı Yunanca'da, sonra, "...birini öldürdüğünü bildiğim birine yardım etmekten suçlu olmam," diye devam etti sözüne. "O otelde. O Yunan polisi. İngilizce'de suça yardakçılık deriz buna biz." Sözcükleri kelimesi kelimesine Yunanca'ya çevirmişti. "Ona asla yardımcı olmamalıydım, Anna. Niye oldum, bilemiyorum. Chester karısını benim öldürdüğümü söyleyecek. Benimse bunun doğru olmadığını kanıtlayacak kanıtım yok elimde. Yalnızca onun dediklerine karşı benim dediklerim."

"Chester da kim?"

"Adamın ilk ismi bu. Chester."

15

Chester Omonia Meydanı'nda kesişen Athinas ve Lycourgou sokaklarının köşesindeki Hotel El Greco'ya yerleşmişti. Anayasa Meydanı'yla kıyaslandığında, daha avam tabaka ve toz toprak içinde bir meydandı bu, Chester'a kentin yanlış bölgesinde olduğu hissini veriyordu, ama hiç olmazsa King's Palace Hotel'den uzak bir yerdi. Omonia Meydanı'na varana kadar Chester'ı Stadiou Sokağı'nda epey dolaştırmıştı taksi sürücüsü. El Greco Oteli'nin daha yeni döşenmişe -daha doğrusu *Macy*'s alışveriş merkezindeki mobilya bölümünde sergilenen yatak odalarına- benzeyen odasında, Niko'yla konuşmak için gittiği yerden aldığı *Daily Post* gazetesini cebinden çıkartıp gazeteye bir kere daha göz gezdirdi Chester. Colette'in cesedi hâlâ teşhis edilememişti. İçlerinde yanına alması gereken bir şeyler olup olmadığını görmek için demin Colette'in üç bavulunu da karıştırmıştı bir bir. Bavullardaki Kleenex kutusunu ve diş macununu almıştı. Eğer elini çabuk tutmazsa, çığlık atmak ya da bavullara kapanıp saçını başını yolmak -hatta daha beteri, karısının en beğendiği eşarbı ya da parfüm şişesini kendi bavuluna tıkıştırmak- gibi garip bir şey yapacağından korkarak elleri titreyerek çabuk çabuk araştırmıştı karısının bavullarını. Genç kadının iki bavulunu, kulplarına asılı anahtarlarıyla kilitledi. Üçüncüsünün de bir biçimde kilitlenmesi gerekiyordu tabii ama bırakalım da bu işi American Express halletsin, diye geçirdi aklından. Bu üç bavulu, kendisi dönene kadar saklasın diye New York'taki adamı Jesse Doty'ye göndermeyi tasarlıyordu. Bundan başka onlarla ne yapacağını bilemiyordu Chester.

Saat bire yirmi kala, içtiği onca viskiden sonra kendini daha da bir güçlü hissederek, Stadious ve Omirou sokaklarının kesiştikleri köşede Niko'yla buluşmak üzere otelinden ayrıldı Chester. Sokak isimlerini *Daily Post* gazetesinin bir kenarına yazmıştı. Eğer Rydal Niko'yla konuşmuşsa -ki bu zamana kadar çoktan konuşmuştur- Niko'nun bu randevuya gelmeyebileceğini düşünüyordu Chester. Pire Rıhtımı'nda taksisinin içinde otururken Rydal'ın polisin elinden kurtulduğunu görmüştü. Taksiyi rıhtımda bekletmiş, dosa başında olan biteni izlemiş, polisin Rydal'la konuşmasının uzadığını görünce delikanlının tutuklanacağını ummuş, buna inanmıştı; ama az sonra Rydal elinde bavuluyla rıhtıma inmiş ve Chester da -eğer

Rydal tutuklanmış olsaydı, Chester MacFarland ve William Chamberlain hakkında bildiği her şeyi polise anlatacağını farkedinceye kadar- nedenini bilmediği garip bir ferahlama duygusu hissetmişti içinde. Böyle olmuş olsaydı, hemen Yunanistan'dan ayrılmak -daha doğrusu ayrılmaya, pasaport göstermeden yasadışı yollardan sınırı geçmeye çalışmak- zorunda kalmış olacaktı şimdi. Bu da karabasan gibi bir şey olurdu tabii; ama şimdi Rydal'ın başına çorap örmek için bir fırsat daha çıkmıştı önüne. Delikanlının otel yerine tanıdıklarından birinin yanında kaldığını varsaydı Chester. Rydal'ın huzurunun kaçtığını görmek hoşuna gidiyordu Chester'ın. Ve de onu daha beter işkillendirmeyi kafasına koymuştu.

Chester neredeyse Niko'yu tanıyamayacaktı. Niko'nun sırtında yepyeni bir lacivert palto, başında kurşun rengi ve tertemiz bir şapka vardı. Bu şık kılığıyla hiç de bağdaşmayan o eski püskü, kirli lastik ayakkabılarından tanıyabildi Niko'yu. Niko gülümsedi. Ağzındaki eksik dişinin yanındaki çirkin mi çirkin kurşun kaplama dişi görebiliyordu Chester.

"Selam, Niko," dedi.

"Selam, *beyefendi*," diye yanıt verdi Niko. Beyefendi sözcüğünü, sanki adamın ismini söyler gibi söylemişti.

"Hmmm..." deyip çevresine bakındı Chester ve sokağın karşısındaki kahveyi görüp konuşmak için oraya gitmelerini önerdi.

Hem önlerinden hem arkalarından vızır vızır akan trafik dolayısıyla yolun ortasında birkaç dakika kakılı kaldıkları Stadiou Sokağı'nda karşıdan karşıya geçmeleri hiç de kolay olmamıştı. Niko'nun sırtındaki palto pek de güzeldi. Paltonun bedelini kendi parasının ödediğini düşündü Chester. Girdikleri kahvehane şık bir yerdi ve bir masaya oturuncaya kadar, kirli bir çift lastik ayakkabıyla birlikte olmaktan dolayı herkesin dikkatini çekiyormuş gibi hissetti kendini Chester.

"Herhalde Rydal'ı görmüşsündür," diye hemen konuya girdi.

"Evet, sizden hemen sonra bu sabah gördüm onu." Niko Chester'ın ikram ettiği Amerikan sigarasını aldı.

Garson siparişlerini almaya geldi.

Chester bir viski ısmarladı; Niko da bir kahveyle Chester'ın ne olduğunu anlayamadığı bir şey söyledi.

"Herhalde sende kalıyordur, değil mi?" diye sordu Chester, sıradan bir şey söylüyormuş gibi. İnsanların işine böylesine dosdoğru burnunu

sokmaktan hoşlanmazdı aslında, ama öbür yandan da hiçbir şeyin Niko’yu şaşırtabileceğini ya da gücendirebileceğini sanmıyordu.

“Hayır,” dedi Niko.

“Nerede kalıyor peki?”

“Bir arkadaşında,” dedi Niko, elini belirsiz bir yöne doğru sallayarak.

“Bu arkadaş evinin nerede olduğunu biliyor musun?”

“Tabii biliyorum nerede olduğunu.”

Tamam der gibilerden başını salladı Chester. “Nerede peki?” diye sordu.

“Şe-ey... Akropol yakınında bir yerde,” dedi Niko, elini yine belirsizce sallayarak. “Sokağın ismini bilmiyorum.”

“Ama yanında kaldığı arkadaşının ismini biliyorsundur.”

“Aaa tabii,” dedi Niko.

“Kim bu arkadaşı?” diye sordu Chester.

Niko gülümseyerek masanın üzerinden Chester’a doğru uzandı. “Niye bilmek istiyorsun?” diye sordu o da.

Chester oturduğu yerde toparlanıp dikleşti. O da karşısındakine gülümsedi. Erkek erkeğe, dolandırıcı dolandırıcıya karşılıklı gülümsüyorlardı. “Dinle, Niko,” dedi Chester. “Rydal’la ben birbirimize bağlıyız - bir biçimde. Birbirimizle teması kaybetmemeliyiz. Şu pasaport işinde bana yardımcı olmuştu daha önce burada, Atina’dayken, biliyorsun. Sen de yardımcı oldundu. Bu sabah Pire’de birbirimizi kaybettik. Bir arada görünmememiz daha iyi olurdu zaten, bunu anlıyor musun?” Chester alçak sesle ve teker teker konuşuyordu, “Yine de Rydal’la ben birbirimize yeniden -hem de çok yakında- yardımcı olabiliriz. Onun nerede olduğunu sen bana söylemezsen, nasıl olsa bunu ben kendim de bulurum bir biçimde. Ya da Rydal benimle temas kurar. Beni bulmak kolay. Bir otelde kalıyorum.”

“Hangi otelde?”

Chester gülümsedi. “Rydal’ın kiminle kaldığını -ve de o yerin adresini!- bana söylersen, ben de sana hangi otelde kaldığımı söylerim,” dedi.

Niko kulaklarına kadar sırıttı. Biraz utangaçlaşmıştı sanki. “Tamam,” dedi. “Bir otelde kalıyorsan, iş kolay. Rydal seni bulur.”

Kıh kıh güldü Chester gergin gergin. “Evet ya, bulacağından kuşkum yok,” dedi.

Saniyeler ve saniyeler süren bir sessizlik oldu.

Niko'ya, *Sana Girit'ten söz etti mi*, diye sormak için ağzını açtı Chester, ama bu sabah otel odasında düşünürken bu konuya girmemeye karar

verdiğini anımsadı. Zaten Rydal’ın karısını öldürdüğünü söylese, Niko’nun ona inanacağı kuşkuluydu. Ayrıca Niko’yu yapmak istediğinde hakkı olduğuna inandırmak için çaba harcamasına da gerek yoktu. Niko hakkı hukuku iplemiyordu bile. Chester'ın solukları hızlanmıştı. Viski kadehini eline aldı ve bir yudum içti.

Garson Niko’nun önüne bir koca fincan dolusu kapkara ve kopkoyu kahveyle içinde bir tür beyaz tatlı bulunan bir tabak bıraktı.

“Senden iki şey istiyorum, Niko,” dedi Chester. “İyi para ödemeye de hazırım.”

“Eee?” dedi Niko, ön dişini göstere göstere.

“Yeni bir pasaport daha istiyorum. Yanımda resim de getirdim,” dedi Chester. O kadar peşten konuşuyordu ki Niko onu duyabilmek için öne doğru eğilmek zorunda kalmıştı; ama Chester yine de çevresine bakındı söylediklerini duyabilecek biri var mı diye. En yakınlarındaki kişi, onlardan üç metre ileride gazetesini okuyan bir adamdı. “En erken ne zaman verebilirsin bu pasaportu?” diye sordu Niko’ya.

“Hmmm... Yarından sonra olabilir belki.”

“O pasaportu istiyorum. İşte fotoğraf,” diye masanın üzerinden elini uzattı Chester. Başparmağıyla sıkıştırdığı fotoğraf avcunda saklıydı.

Niko’nun koca pençesi uzanıp fotoğrafı kaptı ve hemen paltosunun cebine soktu; sonra da başını salladı Niko.

“Sana her zamanki... eee... öndeliği bugün vereceğim,” dedi Chester.

“Yarısını,” dedi Niko serte kaçan bir ses tonuyla. “Beşbin dolar yani. Yeni pasaport, yeni fiyat. Onbin dolar.”

Chester Niko’ya bakakaldı.

“Onbin mi? Neden beşbin değil de onbin?”

“Onbin,” dedi Niko.

Chester yüzünü ekşitti. “Pekâlâ,” dedi. “Bu pasaport resminde bıyık olmayacak ama. Bıyığı resimden silmeniz gerek. Bu anlaşıldı mı?”

“Tabii,” dedi Niko.

“Senden istediğim ikinci şey de şu: Benim için çok önemli bir iş yapacak güvenilir birine ihtiyacım var. Gözü kara birine.”

Niko tabaktaki tatlıyı ağzına götürüp koca bir lokma ısırdı. “Ne tür bir iş?” diye sordu zor anlaşılan bir sesle.

“Tehlikeli bir iş,” diye yanıt verdi Chester. “Sen böyle birini bul bana, ben ona işin ne olduğunu söylerim; ama bu adam hemen -mümkünse bu gece- gerekiyor.”

Niko ağzındaki lokmayı çiğneye çiğneye düşündü.

“Böyle birini tanıyor musun, Niko? Cesur biri olmalı. Ya da belki böyle birini tanıyan bir tanıdığın vardır. Çok iyi para vereceğim. Tam 5.000 dolar.” Bu rakam Niko’nun kafasına tam dank etsin diye gülümseyerek bekledi. Paranın bu işi halledeceğinden kuşkusu yoktu.

“Olmuş bil,” dedi Niko birdenbire, kesin kararını vererek.

Chester gerçekten de bunu duyup duymadığını anlayabilmek için kafasında yankılattı bu sözcükleri. “Tamam öyleyse,” dedi. “Şimdi sırada, bu adamla beni bu gece -hatta bu akşamüstü geç bir saatte- buluşturabilir misin sorusu var. Düşündüğün adam Atina’da mı oturuyor?”

“Evet. Ona hemen telefon edeceğim.” Niko işi ciddiye almışa benziyordu.

“Ve... nerede buluşmamızı önerirsin? Bana şimdi söyle bunu; ben gider onu orada bulurum.”

“Leoharos Sokağı’nda çalışır. Klaphthamonos Meydanı’nı biliyor musun?”

“Hayır, bilmiyorum.”

“Yaz şunu. Leoharos.”

Chester Niko’ya yazdırdı sokağın ismini. Niko o sokakta, Yunanca ‘banka’ anlamına gelen ‘trapezium’ sözcüğüne benzer bir ismi olan bir lokanta olduğunu söyledi. Bulurum, dedi Chester. Niko ismi Andreou olan arkadaşından saat beşte işten çıkar çıkmaz o lokantaya gitmesini isteyeceğini söyledi Chester’a.

“Arkadaşın neye benziyor?” diye sordu Chester.

“Merak etme, o seni bulur,” dedi Niko. “Amerikalıları bir görüşte tanır.”

“Evet ama... yine de neye benzediğini söyle.”

“İri bir adamdır,” diye ellerini iki yana açtı Niko. “Çam yarması gibi güçlü kuvvetli biridir. Siyah saçlıdır.” Niko bir parmağıyla, Andreou’nun ya kıvırcık saçlı ya da biraz kafadan kontak biri olduğu anlamına gelebilecek küçük küçük daireler çiziyordu.

“Ona alacağı paranın yarısını -yani 2.500 doları- bu gece ödeyeceğimi söyle, anladın mı, Niko?”

“Tamamdır,” dedi Niko.

“Şimdi de şu pasaport işine geri dönelim,” diyerek sesini alçaltıp elini cüzdanına götürdü Chester.

Beş dakika sonra kahvenin önündeki kaldırımda birbirlerine veda edip ayrıldılar. Chester Niko’ya yeni pasaport bedelinin yarısı olan 5.000 doları

vermiş, Niko da iş bitince kendisi için 1.000 dolar daha alacağını söylemişti. Chester da kabul etmişti bunu. Stadiou Sokağı'nda hızlı hızlı oteline doğru yürümeye başladı Chester. Şimdi kendini çok daha iyi hissediyordu, ama o otel odasına dönmeyi canı hiç istemiyordu. Nereye olursa olsun ama oraya gitmeye hayır. Chester geri döndü. Yürürken bir yandan da American Express bürosunda kendisini bekleyen postayı düşünüyordu. Eh, ertesi gün yeni pasaportunu alınca yeniden işe koyulur. New York'taki adamlarına yazarak bütün eski mektuplarını yeniden yazıp yeni ismine göndermelerini isteyebilirdi. Ve de bu kez Paris'teki American Express bürosu adresine. Evet, yeni pasaportunu alır almaz Paris'e uçacaktı. Mektupları yeniden yazıp William Chamberlain ismine Atina'ya göndermelerini istememiş olmam iyi olmuş, diye geçirdi aklından. Olacakları öngörmüş, bütün bunlar içine doğmuş olmalıydı. Keşke Amerika'da olan bitenler de içime doğsa diye geçirdi içinden. *New York Times* ve Paris'te basılan *Herald Tribune* gazetelerinin Chester MacFarland ya da Howard Cheever'la ilgili soruşturmadan söz etmiyor olmaları hiç de hayra alamet değildi. Amerika'da soruşturulduğunu biliyordu ve gazetelerdeki bu suskunluk, soruşturmayı yapanların, zamanı gelince altında kalıp ezileceği dağ kadar kanıt toplamakta olduğu duygusunu veriyordu Chester'a.

Chester birdenbire kendini bir sinemanın önünde, eli cüzdanına uzanırken buldu. Gösterimdeki filmin ne olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu. Bunun önemi de yoktu zaten. Karşına çıka çıka Yunanca altyazılı bir Japon filmi çıktı.

Restoran Trapeziou ya da Trapezium -Chester harfleri tam sökemiyordu- bir köşe başındaydı. Orta sınıfa hitap eden, bembeyaz olması gereken masa örtüleri de pek temiz olmayan bir yerdi. Garsonlar bellerine uzun, beyaz ama kirli peştamallar bağlamışlardı. Lokantanın içi de dışarısı kadar soğuktu. Çoğu erkeklerden oluşan bir avuç müşteri, başlarında şapkaları, sırtlarında paltolarıyla yiyorlardı yemeklerini. Chester erken gelmişti. Bir masaya oturdu ve peştamallı garson yanına gelip mönüyü uzatarak 'Kalispera' dediğinde İngilizce homurdanarak birini beklediğini söyledi garsona. Bunu söyledikten birkaç dakika sonra da beklediği adam içeriye girdi. Gelenin beklediği adam olduğundan kuşkusu yoktu Chester'ın. Siyah kıvırcık saçlı, irikıyım bir adamdı. Eski püskü, kurşun rengi bir palto giymişti. Başında şapka yoktu. Hafifçe aralık dudaklarıyla çevresine bakınırken kaşlarını çatmıştı. Adamın yanına geleceğinden hiç kuşku

duymayan Chester başını eğerek gözlerini masa örtüsüne dikti ve sigarasını içmeye devam etti. Peki ama ya adam İngilizce konuşmuyorsa? Niko'yu bulmaları gerekecekti o zaman. Hayır hayır, başka birini, örneğin bu adamın bir tanıdığını bulmalıydılar.

"Chamberlain?" diye sordu bir ses, Chester'ın başının üzerinde bir yerden.

Chester başını salladı. "îyi akşamlar."

Adam bir iskemle çekip masaya oturdu ve garsona bir şey ısmarladı. Chester da bir uzo söyledi kendine. Buranın viski satmadığı belli oluyordu. Eğer bir yerde viski satılıyorsa, göze görünen bir rafta bir şişe viski oluyordu muhakkak.

"Umarım söylediklerimi anlayacak kadar İngilizce biliyorsunuzdur," dedi Chester. Hep karşısına çıkan bu dil sorunundan bıkıp usanmıştı. Amerika'da olsaydı, böyle bir adamla nasıl başa çıkılacağını hemen anlardı. Sözcükleri seçmesini bilmekle ve seçilen sözcüklerin nasıl söylendiğiyle ilgili bir şeydi bu.

"Tabii," dedi adam.

"Yapılmasını istediğim bir iş için 5.000 dolar ödemeye hazırım."

Sanki her gün böyle paralardan söz edildiğini duyuyormuş gibi sakin sakin başını salladı çam yarması. "Nasil bir is bu?" diye sordu.

"Sen cesur biri misindir?"

"Cesur?" Adamın aklı karışmışa benziyordu.

Chester derin bir soluk aldı. Bu iş olmayacaksa, sözü uzatmanın âlemi yoktu.

Adamın uzun bir bardağa konmuş pembe içkisiyle Chester'ın uzosu masaya geldi.

"Sen Niko'nun arkadaşı mısın?" diye sordu Chester.

"Tabii. Evet."

"Yakın dost musunuz?"

"Yakin dostuz," diye başını salladı adam. Yeniden suratını asmıştı.

"Birinin öldürülmesini istiyorum. Vurulabilir örneğin. Anlıyor musun?"

Adam anlık bir kararsızlık geçirir, duraksar gibi oldu. Kocaman kalın ellerinden biri biraz kalktı masanın üstünde durduğu yerden; sonra, "Tabii. Anliyorum," dedi koca oğlan.

"Ödeyeceğim para karşılığında senden istediğim bir şey daha var ama," dedi Chester çabucak. "O da, ne yapacağımızı Niko'ya söylememen.

Aslında Niko'yla hiç konuşma en iyisi. Anladın mı? Bunu bana söz vermelisin."

Adam başını salladı yine. "Kim bu adam?" diye sordu.

"İlk önce bundan Niko'ya söz etmeyeceğine yemin et."

"Tamamdir."

Pek de tatmin edici bir yemin sayılmazdı bu. Chester ağır hareketlerle cüzdanını cebinden çıkarttı; cüzdanı masanın aşağısında bir yerde tutarak sanki içinden 100 drahmi çıkartacakmış gibi yaptığını önemsemeyen bir tavırla şöyle bir içine baktı ve içinden üç tane 500 dolarlık banknot çıkardı. Artık paranın kendini gösterme zamanının geldiğini düşünüyordu. "Şimdi sana öndelik olarak 1.500 dolar vereceğim," dedi adama.

Çam yarması Yunan, Chester'ın koca elinde yarı saklı duran yeşil banknotlara baktı ve diliyle dudaklarını ıslattı. "Paranin bütunü bende vermelisin isten önce, çunki birlikte görünmek isi yaptiktan sonra tehlikali. Anladin? Tehlikali. Sen için, ben için."

Chester adamın ne demek istediğini çok iyi anlamıştı ama hâlâ güvenmiyordu çam yarmasına. Parmaklarının ucuyla alnında biriken terleri sildi. "Her şeyden önce bana bunu yapabilecek misin yapamayacak mısın, onu söyle hele," dedi.

"Adam kim?" diye sordu çam yarması ve başını sallayarak Chester'ın uzattığı sigarayı geri çevirdi.

Chester kendi sigarasını yaktı; sonra, "Rydal Keener diye biri," dedi gözlerini adamın gözlerinden ayırmadan. Adamın yüzünde Rydal'ı tanıdığını gösteren bir işaret göremedi Chester. Bu iyiydi işte. Bu soru karşısında şaşırıp bocalamamak için önceden hazırlık yapmadıysa tabii. "Onu tanıyor musun?" diye sordu Chester.

"Hayir," dedi adam.

"O bir Amerikalı. Koyu renk saçlı, 25 yaşlarında. Orta boylu, oldukça ince yapılı; ama nerede kaldığını senin bulman gerek. Niko biliyor aslında. Niko'nun nerede oturduğunu biliyor musun?"

"Hayir," dedi adam başını sallayarak ve boş boş baktı.

Chester adamın söylediklerine inanıp inanamayacağını bilemedi. İnsan Niko'nun iyi dostu olur da nerede yaşadığını bilmez mi? "Her neyse... Niko Rydal Keener'ın nerede olduğunu biliyor," dedi Chester. "Ya Niko' nun ya da Niko'nun bir arkadaşının yanında kalıyor. Bunu Niko'dan öğrenmek sana düşüyor. Nerede olduğunu bulup bu işi en kısa sürede bitirmelisin. Hatta mümkünse bu gece."

“*Bu gece mi?*" Adam şöyle bir kafasında tarttı bunu, sonra omuzlarını silkti.

“Niko hâlâ American Express bürosunun önünde olabilir. Onu bulup konuşarak Rydal Keener’ın nerede olduğunu öğrenmek senin işin. Niko sana söyleyecektir. Söyler, değil mi?”

“Tabii. Bana söyler,” dedi adam. Sanki tek derdi bu değilmiş, başka zorluklar da varmış gibi bir hali vardı.

“Anlaştık, ama sanırım...” deyip şöyle bir çevresine bakındı Chester, sonra adama doğru eğildi masanın üzerinden. “Sanırım en hakçası, ben sana 5.000 doları vermeden önce senin bana bu işi nasıl yapmayı düşündüğünü ayrıntılarıyla anlatman olacak. En hakçası bu değil mi?”

Adam bön bön bakıyordu. ‘En hakçası’ sözünü hiç duymamıştı anlaşılan.

“İşi nasıl yapmayı düşünüyorsun?” diye sordu Chester.

Kaşları hâlâ çatık olan çam yarması o kapkalın sağ kolunu ileri uzatıp sonra da sıktığı yumruğunu kendine doğru hızla çekerek birine arkadan saldırıp boynunu kırma işareti yaptı koluyla.

Bu hareket nedense güven verdi Chester’a. Çam yarmasının yüzündeki kaygı ifadesi, birinin tehlikeli bir işe girişmeden önce yüzünde beliren doğal -hatta sağlıklı denebilecek- bir gerginlik ifadesine dönüşüvermişti bu hareketi yaparken. “Bu işi yapmak için boş musun bu gece?” diye sordu Chester.

“Besbin dolara mi?” diyerek geldiğinden beri ilk kez güldü adam. Ön iki dişi altın kaplamaydı. “Evet,” dedi kısaca.

Bu evet sözcüğü inandırıcı geldi Chester’a. Çam yarmasına birkaç soru daha sordu. Hayır, tabancası yoktu. Tabancalar çok gürültü çıkarttıkları için hiç de güvenilir değildiler. İşi kendi elleriyle bitirecek kadar güçlü kuvvetli biriydi kendisi. Chester’ın bundan kuşkusu yoktu.

Chester saat 17:25’te lokantadan çıkarken, 5.000 dolar çoktan Andreou’nun cebine girmişti bile. Çam yarması içkisini bitirinceye kadar biraz daha lokantada oturup sonra da American Express bürosunun önünde Niko’yu bulmaya gideceğini söylemişti. Chester taksiye atlayıp oteline döndü. Sıcak bir banyo yapıp pijamalarını giymeyi ve akşam yemeğini odasına getirtmeyi tasarlıyordu.

Otelin lobisine girdiğinde polisleri kendini bekliyor buldu. Üniformalı bir polisle sivil bir dedektif, resepsiyonla asansörün arasındaki döşemeli iskemlelere oturmuş, kapıyı gözlüyorlardı. Resepsiyon görevlisinin, bu

o der gibilerden polislere başını salladığını gördü Chester. Dedektif iskemleden kalkıp Chester'a doğru yürüdü. Olduğu yerde durup bekledi Chester. Resepsiyona anahtarını bırakan bir müşterinin, kapıdan çıkıp gitmeden önce başını çevirip polislere ve kendisine meraklı gözlerle baktığını gördü Chester.

"Bay Chamberlain?" diye sordu dedektif. Upuzun burunlu, esmer bir adamdı. Chester'a bakarken eğdiği başını tutuş biçiminde yarı alaycılık -ya da bir tür utangaçlık- vardı sanki.

"Buyrun?" dedi Chester.

"Platon Stapos, dedektif," diye kendini tanıttı adam. Bir açıp bir kapattığı rozetini iyice görememişti ama adamın gerçek bir dedektif olduğundan kuşkusu yoktu Chester'ın. Gözlerini arkasında kalan, masalarla iskemlerinin durduğu sakin ve boş bölüme çevirdi. Resepsiyondaki genç kulak kesilmiş konuşulanları dinliyor, söylenenlerin tek sözcüğünü bile kaçırmamak için tezgâhın üzerinden ha bire öne doğru eğiliyordu. "Odanıza çıkabilir miyiz?" diye sordu dedektif. "Orada daha rahat oluruz."

"Evet, tabii. Sizinle konuşmaktan memnunluk duyacağım," dedi Chester, sonra da korkulu gözlerle omzunun üzerinden otelin çift kanatlı cam kapılarından yana baktı. Oynadığı oyunun bir parçasıydı bu. Polislerle birlikte asansöre bindi Chester; sonra, "Aaa... anahtarım!" diyerek resepsiyona döndü. Büyülenmiş gibi kendisine bakan genç, hemen anahtarını uzattı Chester'a.

Asansörle yukarıya çıkıp koridordu geçtiler. Chester anahtarıyla odasının kapısını açtı. Kimi kapalı kimi açık bavullarla doluydu oda.

"Sizi gördüğüme çok mutlu oldum, çok," dedi Chester. "Oturmaz mısınız? Bekleyin. Hemen yer açarım size."

Chester'ın üstündeki bavulu indirdiği iskemleye oturdu dedektif. Üniformalı olanı ayakta durmayı yeğledi.

"Karısı Mary Ellen Chamberlain pazartesi günü öldürülen William Chamberlain siz misiniz?" diye sordu dedektif.

"Evet," dedi Chester. Üstünde viski şişesi duran yazı masasının önünde duruyordu. Canı hemen bir viski içmek istiyordu ama polislere birer içki önermeden önce biraz beklemesi gerektiğini düşündü.

"Peki niye polise gitmediniz?" diye sordu dedektif.

"Gitmeye korktum," diye hemen yanıt verdi Chester "Bugüne, hatta şu âna kadar..." deyip sustu; sonra sözüne devam etti: "Karımı öldüren genç adam -yani Rydal Keener- beni bir saniye olsun yalnız bırakmadı.

Bugüne kadar. Bugün bile ne yaptığımı görmek için sokaklarda peşimde dolaşıp durdu. Öyle bir... korkarım polisle uğraşacak... yani polisten yardım isteyecek durumda değildim. Karımın ölümü çok sarstı beni. Neredeyse aklımı kaçıracaktım."

"Olanları anlatın," dedi dedektif, cebinden bir defterle bir de kalem çıkartarak.

Chester da anlattı. Rydal Keener'ın Kandiye'de kendileriyle dostluk kurmasıyla başlayıp Rydal'ın karısına asılmaya başlamasıyla bitirdi ilk bölümü, Hanya'da geçirdikleri üç gün boyunca sürmüştü bu. Rydal Yunanca konuştuğu için kendilerine yararlı oluyordu. Beş parası olmadığı için de ona bu yardımları karşılığında biraz para vermişti. Karısının hiç yüz vermemesine karşın Rydal Keener ona asılmaktan vazgeçmemişti. Pazartesi günü Kandiye'de Rydal'dan artık kendilerini rahat bırakmasını istemiş, ama o onlarla birlikte Knossos'a gelmekte ısrar etmişti. Karısını elde edemediği ve kendisi de onları rahat bırakmasını söylediği için Rydal Keener hırsından kuduruyordu. Acımasızca hıncını çıkartmış, teraslardan birinden bir taş saksıyı iterek -ya da atarak- saksının karısının başına düşmesine neden olmuştu.

"Aslında o saksıyı benim başıma atmaya çalışmıştı tabii," diyerek bitirdi öyküsünü Chester. "Mantıklı olabilecek tek şey bu. Saksının karımın kafasına düştüğü yerde, daha bir saniye önce ben durmaktaydım. Karım bir şey söylemek için... ya da her neyse... bir saniye önce yanıma gelmişti. Bütün ayrıntıları anımsamam çok zor." Chester elleriyle seyrek saçlarını sıvazladı. "Özür dilerim; size içecek bir şey ikram edebilir miyim?" diye sordu. "Viski?"

"Şimdi istemem, sağolun," dedi dedektif. Başı önüne eğik, defterine bir şeyler yazıyordu.

Üniformalı polis de başını salladı.

Chester başucu masasında duran boş bardağa bolca viski koydu ve biraz su eklemeye banyoya gitti; sonra da geri gelip yazı masasının önündeki eski yerini aldı.

"Devam edelim... Nerede kaldımdı? Ha... evet," deyip anlatmayı sürdürdü. "Karımın yanında birkaç saniye kaldım. Öyle afallamıştım ki ne yapacağımı bilemiyordum. Daha sonra -gazetelerde yazılanlardan- öğrendim Rydal Keener'ın gişedeki adama beni taksiye binip giderken görüp görmediğini sorduğunu. Daha o zamandan tasarlamış demek bu işi benim sırtıma... bu cinayeti ben işlemişim, sonra da olay yerinden kaçmışım

gibi göstermek istemiş demek.” Chester’ın gırtlağı gerçek bir duyguyla -artık nasıl bir duyguysa!- düğümlenir gibi oldu. Anlatmasına ara verip yüzlerinde öyküsüne inandıklarını gösteren bir işaret arayarak polislerden önce birine, sonra ötekine baktı. Polislerin yüzlerinde yalnızca merak okunuyordu.

“Devam edin,” dedi dedektif. “Ondan sonra ne oldu?”

“Aradan birkaç dakika... tam olarak kaç dakika geçti bilemiyorum... geçtikten sonra Keener’ı aramaya başladım. Öfkeden gözüm dönmüştü. Onu çıplak ellerimle boğmak istiyordum. Sarayda bulamayınca dışarıya koştum. Yola bakındım; ama hava kararıyordu. Hiçbir şey göremedim. Kandiye’ye dönerken...”

“Kandiye’ye nasıl döndünüz?”

“Yoldan geçen bir otobüsü durdurdum.”

“Anladım. Devam edin lütfen.”

“Ve de Kandiye’de buldum onu. Oturmuş...” dedikten sonra konuşmayı kesip duraksadı Chester; sonra devam etmeye karar verdi. “Gerçekten de bavullarımı bıraktığım otelde beni bekliyordu Keener. Benimle konuştu ve polis çağıracak olursam beni öldüreceğini söyledi. Cebinde bir tabanca varmış, bana öyle dedi. Şaka yapmadığını farketmiştim. Beni oradan çıkartıp başka bir otele sürükledi. Niyesini bilmiyorum, daha beter bir oteldi çünkü. Ne bileyim, belki de aramızda garip bir şeyler döndüğünü sezerse ağzını kapalı tutsun diye o otelciye sus payı filan vermiştir.” Chester viskisinden birkaç yudum içti üst üste. “Sonra... ertesi sabah...”

“Otelde *aynı* odada mı kaldınız?” diye sordu dedektif. Yüzünde yine o yarı alaycı gülümseme belirmişti.

“Görünüşte, hayır,” diyerek acı acı güldü Chester. “İki ayrı oda tutmuştuk, ama Keener bütün geceyi beni gözleyerek benim odamda geçirdi.” Derken birdenbire o sabah erken saatte çıktığı yürüyüş geldi aklına. Kendisine sorulursa, otelci anımsayabilirdi bunu. Belki de o kadar inceden inceye sorgulamazlar adamı, diye düşündü Chester. Ya da polis sorup otelci de bundan söz ederse, o zaman da bir fırsat yakalayıp dışarı kaçtığını ama o saatte polis bulamadığını ya da polisle konuşamayacak kadar şaşkın ve de korkmuş olduğunu söylerdi, olur biter.

“Sonra?”

“Ertesi sabah Atina’ya kalkan gemiye bindik. Gemide... gemide bile beni öldürmeyi denedi. Güvertede yumruklayıp denize atmaya kalktı. Allah’tan güverteye biri çıktı da kavgayı kesmek zorunda kaldı. Atina’ya

dönmekten memnundum, çünkü burada yardım bulmam daha kolay olacaktı ve...”

“Ve de bugün yardım bulmaya çalıştınız mı?” diye sözünü kesti dedektif.

“Bütün günümü Keener’ı aramakla geçirdim. Gemi limana yanaşır yanaşmaz ortadan yok oldu birdenbire. Onu Pire’de kaybettim. Gemiden ilk inen ben olmuştum. Polise Atina’da başvuracaktım.” Chester elleriyle yüzünü örttü; sonra, içkisi elinde, gidip yatağa oturdu.

“Heyecanlanmayın,” dedi dedektif. “Peki... Atina’ya geldikten sonra neler oldu?”

“Kusuruma bakmayın,” dedi Chester. “Şu son üç gün öyle gerdi ki beni! Anlattıklarım size anlamsız geliyordur herhalde; çünkü akla mantığa sığar yeri yok. Atina’da yeteri kadar polis vardır; birinin yanına gider ve -Keener beni oracıkta vurmaya kalksa bile- karımın katili olarak aradığınız adam bu işte derim diye düşünüp durdum hep.” ‘Karımın’ derken sesi biraz çatlamıştı Chester’ın.

Birkaç saniye kimse konuşmadı. Gözlerini üniformalı polise çevirdi dedektif. Chester da. Üniformalının yüzünde tek bir kas bile oynamamıştı. İngilizce anlamıyordu sanki.

“Karısı öldürülen erkekler mantıklı olamaz genellikte,” dedi dedektif alçak sesle.

“Evet, sanırım öyle,” dedi Chester aynı fikirde olduğunu göstererek.

Dedektif diğer polise bakarak gözkapaklarını yarı yarıya indirdi. Her anlama çekilebilirdi bu hareketi. Yalnızca gözünü kırptığına ya da Chester’a inanmadığına ya da belki gözünün yandığına yorulabilirdi. Gözlerini yeniden Chester’a dikti dedektif. “Nerelerde aradınız şu Keener’ı?” diye sordu.

“Anayasa Meydanı’nın oralarda,” diye yanıt verdi Chester. “O civarda epey zaman geçirdiğini söylemişti birkaç kez. American Express bürosunun oralarda yani.”

“Hmmm... Bu adam Amerikalı, değil mi? Çalıntı bir Amerikan pasaportu filan kullanıyor değil yani?”

“Yok, yok; gerçekten Amerikalı; ama -benim gördüğüm kadarıyla- bülbül gibi Yunanca konuşuyor. Karım birkaç yabancı dil daha bildiğini söylemişti.”

“Hmmm,” deyip meslektaşına baktı ve başını sallayarak Yunanca bir şeyler söyledi dedektif.

Diğer polis de başını salladı omuz silkerek.

“Bu sabah gemiden çıkarken sorguya çekilmişti ama elimizden kaçtı,” dedi dedektif

“Ya?.. Ne demek bu?”

“Gemi yolcuları arasında elimizdeki tarife uyan herkes bir kenara çekilip sorgulandı bu sabah. Onu da sorgulamış olmalılar ama... eh, ne de olsa Pire polisi işte.” Kıh kıh güldü dedektif. “Her neyse, bugün öğle saatlerinden beri Atina’daki otellerde Rydal Keener’ı arıyoruz. Hiçbir otele kayıt yaptırmamış.”

“Bunu yapacağını ben de sanmam. Bizimle ilgili olarak er geç ismini öğreneceğinizi biliyordur.”

“Evet, onu bulmak kolay olmayacak. Bu arada... karınızın üstünde onu teşhis etmemize yarayabilecek hiçbir şey bulamadığımızı biliyor musunuz? İsminin baş harflerini taşıyan bir şey bile bulamadık.”

Chester üzüntüyle başını salladı. “Bunu bilmiyordum,” dedi. “Pasaportu genellikle bende durur.” Bunu der demez de pasaport sözcüğünü kullandığına pişman oldu.

“Karınızın teşhis edilebilmesini, bu sabah Girit’te polisle konuşan Hanyalı birine -Hanya’daki Hotel Nikae’nın yöneticisine- borçluyuz. İsimleriniz otel giriş-çıkış defterine kayıtlıydı,” dedikten sonra telefonu kullanmak için izin istedi dedektif.

“Rica ederim; buyrun,” dedi Chester.

Dedektif otel santralıyla Yunanca konuşup bir numara istedi; sonra da çoğunlukla kendi konuştuğu bir görüşme yaptı birileriyle. Bu konuşma sırasında ‘Chamberlain’ isminin, hor görür bir edayla öyle birdenbire söylenmesi bir huzursuzluk yarattı Chester’da..

Diğer polis, ellerini arkasında kavuşturmuş, asker gibi olduğu yerde dimdik duruyor, bakışları arada bir Chester’a gidip sonra yine duvara dikiliyordu.

Dedektif eliyle telefon alıcısının ağzını kapatarak, “Bize söyler misiniz... Keener’ın başka nerede olabileceğini biliyor musunuz?” diye sordu. “Başka bir kentten ya da kasabadan söz etmiş miydi?”

“Hayır, üzgünüm,” dedi Chester.

“Atina’da tanıdığı birilerinden söz etti mi peki?” Chester başını salladı olumsuz olumsuz. “Söz ettiği birini anımsamıyorum. Hiç kimseden söz etmedi, ama onu Atina’da saklayacak birilerini tanıdığından da kuşkum yok.”

Dedektif biraz daha konuşup telefonu kapadı ve Chester'a döndü. "Karınızın teşhis edildiğini gazetelere söylemeyeceğiz. Keener'ın buradan kaçmasını istemiyoruz çünkü. Sizinle konuştuğumuzu ve sizin de olan biteni bize anlattığınızı öğrenmesini de. Anlıyorsunuz, değil mi?"

Chester anlıyordu tabii; ama Rydal'ın bu aldatmacayı yutup yutmayacağını da merak ediyordu doğrusu. "Onu yakalayıncaya kadar..." dedikten sonra yarım bıraktı cümlesini. "Onun peşimde olması beni çok sinirli yapıyor," diye devam etti arkasından da. "Hemen Paris'e gitmek istiyorum. Gerekirse, onu yakaladığınızda geri gelip sizinle yine konuşurum tabii."

"Aslına bakarsanız hiç de akıllıca olmaz bu; çünkü sizi koruma altına almayı düşünüyoruz. Böylece hem sizi korumayı düşünüyoruz hem de bu yolla Keener'ı bulabileceğimizi sanıyoruz doğrusunu isterseniz. Sizi polisle konuşmanızdan önce öldürmeye kalkmak gibi bir budalalık yapabilir Keener. Ya da içgüdüsel olarak... nasıl denirdi?.. Yani çoktan polisle konuştuğunuzu varsayarak gözünü karartıp sizi ne olursa olsun öldürmeyi deneyerek öcünü almak isteyebilir. Bunu anlıyorsunuz, değil mi?" Dedektifin gülümsemesinde de, elini şöyle bir sallayışında da garip bir donukluk vardı. Gözlerindeyse yine o aynı yarı alaycı ifade.

"Yani bir tür yem olacağım," dedi Chester.

Dedektif söyleneni şöyle bir düşünüp belli belirsiz salladı başını. "Sizi bulmaya ve öldürmeye çalışacağına pek inanmıyorum," dedi. "Artık çok geç olduğunu biliyor olmalı. Mantıklı olan, Yunanistan'dan gizlice kaçmayı ya da yeni bir pasaport edinmeyi denemesidir." Paltosunun düğmelerini ilikliyordu dedektif. Eliyle üniformalı polise işaret etti. Birlikte kapıya yürüdüler.

Chester olan biteni kendisine haber vermelerini, bir gelişme olursa gece telefon edip kendisine bildirmelerini söylemek istiyordu ama sessiz kalmayı yeğledi,

"Lobide bir adamımız olacak. Dışarıya çıkarsanız, sizi uzaktan izleyecek. Bu durum canınızı sıkmasın. Sizin can güvenliğiniz için yapıyoruz bunu," dedikten sonra gülümseyerek ekledi dedektif: "Teşekkür ederiz. Bay Cham-ber-lain."

"Asıl ben size teşekkür ederim. Sağolun, varolun," dedi ve polislerin ardından kapıyı kapattı Chester.

Sonra da derin bir soluk alıp boylu boyunca yatağa uzandı sırtüstü. Şansı yaver giderse, bu akşam karanlık bir sokak kaldırımında bulunacaktı Rydal

Keener’ın cesedi. Ya da yarın sabah. Bu arada... parayı o çam yarmasına vermemiş olması gerekirdi. Bunu biliyordu Chester, İyi işadamı olmanın ilkelerinden biriydi bu; ama diğer yandan da -polis kendisini gölge gibi izliyor olacağından dolayı- başka ne zaman verebilirdi ki adamın parasını? Ve de Andreou parasını alamazsa, peşinde polis varmış filan dinlemeyip sokak ortasında saldırarak onu soymaya kalkabilirdi. Evet, parayı önceden ödemesi iyi olmuştu doğrusu.

Rydal Keener ölünce işin sonu da gelmiş olacaktı. Polis peşindeki adamı geri çekecek, Chester da yeni pasaportunu kullanarak Yunanistan’dan ayrılıp Paris’e geçecek, böylelikle William Chamberlain yeryüzünden silinip gidecekti. Sakalıyla bıyığını kesip, ne Fransa’da ne de Amerika’da ismi henüz duyulmamış Bay Şu-ya-da-bu oluverecekti Chester.

Eğer Andreou Rydal’ı öldürmeyi başaramazsa ya da hem Niko’nun hem de büyük olasılıkla Rydal’ın dostu olan biri olarak kendisine kazık atmaya kalkışırsa, işte o zaman iyi zamanlamaya dayanan ince ayar bir manevra yapması gerekecekti. Polisin Rydal’ı bulup bulamamasına bağlıydı bu. Polis delikanlıyı bulur ve o da onlara kendi öyküsünü anlatırsa, ne yapıp yapıp yeni pasaportunu ele geçirmesi ve bütün bavullarını Atina’da bırakmak pahasına kuyruğundaki polisi atlatıp Paris’e kaçmak için hemen ortadan kaybolması gerekecekti; ama işin buraya geleceğini sanmıyordu Chester. Rydal’ın kurnazlığına hürmeti vardı Chester'ın, Rydal’sa yakalanmak istemiyordu. Delikanlı kendisiyle hesaplaşmak istiyor olabilirdi, ama araya polisi sokarak yapacak değildi bunu. Aslına bakarsanız her ikisinin amacı da neredeyse aynıydı; ama Chester kendisinin Rydal kadar kin gütmediği kanısındaydı. Her şey sonunda gelip özel bir düelloya dayanacaktı.

Chester içinin umut ve özgüvenle dolduğunu duyumsuyordu. Damarlarında sanki çın çın yankılanan bu duygu, oldum olası bildiği, yakından tanıdığı bir şeydi. Chester her zaman her şeyle bu iyimserliği sayesinde başa çıkabilmişti bugüne kadar. İyimser olmayan biri beş para etmezdi, beş para. Gözlerinden uyku akarak sağ kolunu yatağın öbür yanına uzattı Chester. Bilinçaltı orada Colette’i bulmayı umuyordu ama iki kişilik koskoca yatağın o yanı bomboş ve dümdüzdü.

16

Niko saat birde Chester’la buluşup eve döndükten ve adamın kendisinden yeni bir pasaport ve kiralık bir katil istediğini anlattıktan sonra kısa bir ikindi uykusuna yatmıştı Rydal. Andreou’yu şöyle böyle tanıyordu delikanlı. Aralık ayında bir gece Niko’nun evine gelmişti adam. Andreou çiçekçilik yapardı. Kentin batı varoşlarındaki evinin bahçesinde sera çiçekleri yetiştirir, bahçesinden kestiği taze çiçekleri her sabah Leoharos Sokağı’ndaki dükkânına getirirdi. Karısı bakardı dükkâna. Chester’ın 5.000 dolarının Andreou’yla karısı gibi dürüst ve çalışkan insanlara gideceğine sevinmişti Rydal. Niko saat iki gibi evden ayrılınca, ortası çökük kanepeye uzanmış ve ocakta fokur fokur kaynayan demir tencerenin yanı başında bir saat kadar deliksiz uyumuştu. Uyandığında dinlenmiş hissediyordu kendini. Odanın öbür yanında Anna bir iskemleye oturmuş, kucağına koyduğu bir tasa fasulye ayıklıyordu. Arkasındaki dar uzun pencereden odaya dolan güneş ışınları, omzuna ve boynuna vurmuştu. Tıpkı bir Vermeer tablosuna benziyordu.

“İyi uyudun mu?” diye sordu Anna. “Uyumak iyi gelmiştir.”

Anna’nın düşünceli davranıp radyoyu kapatmış olduğunun farketti Rydal. Kadın hemen bir fincan çay hazırladı delikanlıya. Kanepeye bağdaş kurarak yudum yudum çayını içti delikanlı. Yavaş yavaş mahmurluğu geçiyordu. Andreou’yu ve Chester’la saat beşteki randevusunu düşünüyordu bir yandan da. Niko Andreou’ya sert adam havalarına yatmasını ve olabildiğince az konuşmasını tembihlediğini söylemişti. Andreou bir süre Yunan ticaret gemilerinde çalıştığı için biraz İngilizce öğrenmişti yolculukları sırasında. Andreou’nun bu işin altından kalkacağına inanıyordu Rydal. Hem zaten Chester’ın elinde başka seçenek de yoktu. Rydal’ın güvendiği de buydu - yani Chester'ın seçeneklerinin sınırlı olması. Niko’dan başka gidip bir kiralık katil bulmasını isteyebileceği kim vardı ki? Chester kendinin Niko’nun evinde kaldığını ya da Niko’nun onun nerede kaldığını bildiğini biliyordu kuşkusuz; ama polise Niko’yu sorgulamalarını ya da uzaktan izleyip nerede oturduğunu bulmalarını asla söylemezdi. Niko’nun ismini bile ağzına almazdı Chester, çünkü polisin Rydal’la konuşmasını istemiyordu. İşte bunun için de Rydal kendini Anna ve Niko Kalfros çiftinin evinde çok

güvende hissediyordu; ama dışarıya çıkmayı tehlikeli buluyordu. Bundan dolayı da, saat dörtte Anna tereyağı almaya gideceğini söylediğinde, sen dur çıkıp ben alırım demedi kadına. Nedenini de açıkladı. Bunu anlayışla karşıladı Anna. İşlemeyeceği bir suç için Andreou'nun para alacağı fikri hoşuna gidiyor, buna seviniyordu Anna. Kadının hem adalet hem de mizah anlayışına hitap ediyordu bu durum.

Saat yediden az önce eve döndü Niko. Saat üç gibi Andreou'yla konuştuğunu, adamın saat beşte çiçekçi dükkânının yakınındaki bir lokantada Chester'la buluşmayı kabul ettiğini anlattı delikanlıya. "Andreou bu gece bize uğrayıp sana merhaba diyecek," dedi Niko gülümseyerek.

"Ya? Kaç sularında?" diye sordu Rydal. Bu akşamüstü bir ara polisin Chester'la konuşup konuşmadığını, konuştularsa peşine birini takıp lokantaya kadar Chester'ı izleyip izlemediklerini ve oradan da Andreou'yu izleyerek buraya gelip gelmeyeceklerini merak etmişti.

"İşten sonra," diye belirsiz bir yanıt verdi Niko. İpe dizili süngerlerini özenle çıkarıp odanın bir köşesine yığmakla uğraşıyordu. "Bu gece saat sekize kadar çalışacakmış."

"Chester'la buluştuktan sonra onunla konuştun mu?" diye sordu Rydal.

"I-ıh. Saat üçten sonra konuşmadım," dedi Niko İngilizce konuşmayı sürdürerek. Söylediklerini iyice anladığından emin olmak için Rydal kendisiyle Yunanca konuştuğu halde, söylediklerinin hiçbirini anlamayan ya da ancak pek azını anlayan karısına gösteriş yapmak için İngilizce konuşmayı sürdürüyordu Niko.

"Umarım polis Chester'ı izlememiştir," dedi Rydal.

"Polis mi?"

"Eğer Chester'ı izledilerse, Andreou'ya sorular sorabilirler; o da Chester'la niye buluştuğunu açıklamada zorlanabilir," dedi Rydal ve Niko'nun getirdiği gazeteyi alıp bir göz attı. Bugün on santimlik bir habere inip ikinci sayfaya düşmüştü Knossos cinayeti. Polis hâlâ 'kızılımsı saçlı genç kadın'ı teşhis etmeye yarayacak kanıtların peşindeydi, ama henüz bir gelişme olmamıştı. Gişe görevlisi Perikles Goulandris tarafından tarif edilen Rydal Keener isimli, koyu renk saçlı ve Atina'da saklandığı sanılan genç bir erkek aranıyordu.

Eğer benim ismimi bulmuşlarsa, onu buldukları aynı otel kayıt defterinde yer alan Chamberlain isimlerini de bulmuşlardır, diye düşündü Rydal. Kimi kandıracaklarını düşünüyor bunlar? Halkı, belki; ama beni asla kandıramazlar. Rydal gazeteyi elinden bıraktı.

“O haberi ben de okudum,” dedi Niko. Üç kadehe retsina dolduruyordu.

“Buna inanamıyorum,” dedi Rydal kendi kendine konuşur gibi.

“Neye?” diye sordu Niko.

“Colette’i teşhis edemediklerine,” diye yanıt verdi delikanlı. “En sağlam haber veren Yunan radyo istasyonu hangisi, Anna?”

Anna büyük sevinç ve övünç duyarak radyonun yanına gitti ve bir Atina kanalı buldu.

Haberler hemen başladı. Saat yedi olmuştu. Haberlerin ortasına doğru, bir cümle Rydal’ın dikkatini çekti. “Knossos Sarayı’nda ölü bulunan genç kadının kimliğini bulmak için araştırma çabalarını hâlâ sürdürmekte olan Kandiye polisi şu âna kadar başarıya ulaşamadı.”

“Buldular ama gizli tutuyorlar,” dedi Rydal.

“Niye?” diye sordu Anna.

Rydal niyesini açıkladı. Polis öldürülen kadının Bayan William Chamberlain olduğunu şimdiye kadar çoktan bulmuş olmalıydı, çünkü polisin Atina otellerinden birinde kayıtlı William Chamberlain ismini bulması çocuk oyuncağıydı polis için. Bulunmak ve sorgulanmak -karısını Rydal Keener’ın öldürdüğünü söylemesi için kendisine bir fırsat vereceğinden dolayı- Chester’ın da işine geliyordu. “Polis Colette’in teşhis edildiğinin gazetelerde çıkmasını istemiyor...” dedi Rydal, “...çünkü -eğer Chester’a inandılarsa- Chester polisle konuşmadan önce benim onu öldürmeye kalkacağımı düşünüyor olabilirler.” Bu olasılık, hem en basit hem de en akla yakın açıklamaymış gibi geliyordu Rydal’a.

“Senin birini öldürebileceğini düşünmeleri ne korkunç, Rydal!” dedi Anna içini çekerek.

“Zaten Chester’ın da bana yaptırmaya çalıştığı bu,” diye gülümsedi Rydal. “Damarlarımda bir damla katil kanı olsaydı, hiç kuşkusuz o herifi öldürmeyi denerdim hemen.” İçinde bir huzursuzlukla kollarını kaldırıp gerindi delikanlı. Kendini kendi gibi değil, bir tiyatro oyununda hiç de benimsemediği bir rolle sahneye çıkmış gibi hissediyordu.

Buna karşın Niko, çok hoşuna giden bir oyunu seyreden biri gibi keyifle güldü.

“Gelin görün ki Chester’ın hangi otelde kaldığını bilmek beni zerre kadar ilgilendirmiyor,” dedi Rydal retsinasından ufak yudumlar içerek. “Ya Acropol ya da El Greco’da kaldığına bahse girerim. Öbür gün yeni pasaportunu alıncaya kadar da orada kalacaktır. Pasaportunu öbür gün alacak, değil mi, Niko?”

“Doğru. Fotoğrafını bu akşamüstü Frank’a verdim.”

“Ve ondan sonra da Yunanistan’dan çıkmanın yolunu arayacak.”

Anna’yla Niko hiçbir şey söylemeden delikanlıya baktılar bir süre; sonra retsinalarının yanında hep birlikte çimlendikleri turp, arpacık soğanı turşusu ve keçi peyniri dolu tabağı Rydal’ın biraz daha yakınına itti Anna sessizce.

“Peki o zaman sen ne yapacaksın, Rydal?” diye sordu Anna. “Umarım çekip gitmesine ses çıkartmazsın. Çok kötü bir adam o.”

Rydal Anna’nın haklı olduğunu biliyordu. Yani Chester’ın çekip gitmesine izin vermemesi gerektiğini. Sağduyusu da aynı şeyi söylüyordu delikanlıya; ama bunun böyle olmayacağını da biliyordu. ‘Yeni pasaportundaki ismi biliyor olacağım,” dedi Anna’ya gülümseyerek. ‘Ya polisin elinden kaçarsa, Anna? Ya başka bir ülkeye giderse?” Kaşlarını çattı Rydal. “Yeni pasaportuyla bal gibi de başarabilir bunu. Kötü yürekli bir adamın adaletin pençesinden kurtulmasına izin vermeli miyiz, sen ne dersin?”

Yepyeni bir bakış açısının, hiçbir iç çelişkiye yol açmadan Anna’nın yüzüne yavaş yavaş yerleşmesini izledi Rydal. Onlardan söz edildiğini o kadar sık işitmişti ki, sahte pasaport sahibi olmanın çok da büyük bir kusur -ya da kabahat- olmadığını düşünürdü Anna. Her sahte pasaportun ardında her zaman bir tür sahtekârı gizlediğinin kaçınılmaz olduğu hiç aklına gelmemişti. ‘Yani polise adamın bu yeni ismini söyleyeceğini mi demek istiyorsun?” diye sordu.

Rydal’ın aklında olan hiç de bu değildi, ama başını salladı delikanlı. “Bunu düşüneceğim,” dedi. “Belki de söylerim.”

Niko kıkır kıkır güldü bunu duyunca. Ellerini ovuşturuyordu. “İyi, çok iyi bu,” dedi. “Böylece gelip benden yeni bir pasaport daha ister. Frank’le benim işimiz iş doğrusu.”

Anna yan gözle kocasına baktı. “Hmmm... hayır. Bu kez bırak bu işi başkası yapsın. Bu herif yakalanırsa pasaportu kimden edindiğini söylemeyecek mi, hı? Bunu düşündün mü hiç?” dedi ve Niko’yu sevecenlikle omzundan iterek tencereyi karıştırmaya gitti.

Yunan usulü tavuklu yahnilerini bitirmek üzerelerken geldi Andreou. Özenle ve dikkatle bastırmaya çalıştığı apaçık belli olan bir heyecan içindeydi. Gülümsememeye çalışmasından ve pırıl pırıl parlayan gözlerinden, Chester’la buluşmasının başarılı geçtiğini anladı masadakiler. Elini cebine sokarak 5.000 doları aldığını söyledi.

“Karım dükkânda yalnız başına,” dedi şakacı bir edayla. “Ne olur ne olmaz, olur olur da bir soygun filan olur diye paraları ona bırakmak istemedim, yanımda getirdim.”

Ve de herkese gösteriş yapmak için diye düşündü Rydal. Kirli yemek tabaklarının yanında duran pırıl pırıl beşyüzlük banknotlara baktı. Bir süre herkes banknotlara baktı zaten. Niko’yla Andreou sırıtıyor, Anna’yla Rydal’sa kibar kibar gülümsüyorlardı. Aynı şeye bakan bu dört farklı insanın her birinin aklından değişik şeyler geçmekteydi. Niko’yla Anna için bu kadar para, taşrada bir ev demekti. Andreou içinse, karısıyla birlikte -örneğin Amerika’ya- bir gezi anlamına geliyordu. Rydal’sa işte benim yaşamım ve de ölümüm, bir avuç yeşil kâğıtta kader birliği yapmış olan yaşamım ve ölümüm, diye düşünmekteydi.

Sonra Andreou birdenbire güldü yüksek sesle.

“Bu parayla ne yapacaksın bakalım, Andreou?” diye sordu Rydal.

“Sanırım yazın Helen’le birlikte Amerika’ya gideceğiz,” diyerek parmağını neşeyle Rydal’a salladı Andreou. “Kimbilir, belki de gelip seni buluruz!”

Rydal garip bir *déjà vu (déjà vü)* duygusuna kapıldı. Buna belki de bir önsezi denebilirdi. Delikanlının içini kararttı bu duygu.

Niko kıyamam der gibilerden usul usul paralara dokunuyor, sanki ufacık bir hayvanı seviyormuşçasına parmağıyla dalgın dalgın banknotları okşuyordu. Yemekten önce muslukta ellerini yıkamıştı, ama tırnaklarının içi hâlâ leş gibiydi.

Yemeğini Helen’le yiyeceğini söyleyen Andreou’nun önüne bir fincan kahve koydu Anna.

“Buraya gelirken izlenmediğinden emin misin, Andreou?” diye sordu Rydal.

“Eminim tabii,” diye yanıt verdi adam ciddi bir ifadeyle.

“Lokantada seni gözleyen biri filan da yoktu, öyle mi?”

“Hayır. Tam zamanında gittim oraya. Gittiğimde Bay Chamberlain beni bekliyordu.”

Rydal adama lokantada ne kadar kaldıklarını, önce kimin kalktığını, Chester’ın tedirgin görünüp görünmediğini sordu. Tedirgin görünmediğini söyledi Andreou.

“Bana ilk önce paranın yarısını vermeye kalktı, ama ben hepsini istedim,” dedi gülümseyerek.

“Yani onunla bir daha görüşmeyeceksin? Yeni bir buluşma filan yok, öyle mi?” diye sordu Rydal.

“Hayır, yok.”

“Bu iyi işte,” diyerek arkasına yaslandı delikanlı. İçi rahatlamıştı; ama tam o sırada sokak kapısının ardındaki şap kaplı koridordan gelen bir ses iskemlesinde dikilmesine neden oldu.

“Çocuklardır,” dedi Anna. “Arada bir kapıyı tekmeliyorlar.”

Rydal sol pantolon cebindeki para tomarını elleyip duruyordu bir süredir. Ayağa kalktı ve bir anda aldığı bir kararla tomarı cebinden çıkartarak, “Bunu seninle değiş tokuş yapmak istiyorum,” dedi Andreou’ya gülümseyerek.

“Nedir bu?”

“Beşbin dolar.”

“Beşbin dolar mı?” Andreou’nun gözleri tekerlek gibi açılmıştı.

Niko’yla Anna’nın da solukları kesilmişti sanki. Para tomarına yakından bakmak için öne doğru uzandılar.

“Senin paranla aynı miktarda. Say istersen. Hadi değiş tokuş yapalım,” diyerek para tomarını Andreou’ya uzattı Rydal.

Yaptığı işten keyif duyarak, Rydal’ın verdiği tomardaki banknotları sabırla bir bir masaya saydı Andreou. Bitirince, “Tam on tane!” diye duyurdu diğerlerine. Yan yana duran para demetlerinden bir birine, bir diğerine bakıp duruyordu aralarında ne fark olduğunu bulmak istermiş gibi. “Niçin değiş tokuş yapmak istiyorsun?” diye sordu sonunda Rydal’a.

“Çünkü bendeki paralardan hoşlanmıyorum. Öldürülmem için ödenen parayı almayı yeğlerim.”

“Bunları nereden buldun?” diye sordu Niko İngilizce olarak.

“Aynı kaynaktan geliyorlar. Ağzımı kapalı tutmam için verilmişti. Bay Chamberlain çok üstelediydi.”

“Tamam, değişelim o zaman,” diyerek Rydal’ın paralarını cebine koydu Andreou.

Rydal da Andreou’nun paralarını alıp diğer paralann çıktığı aynı cebine soktu. Niko büyülenmiş gibi delikanlıyı izliyordu. “Bay Chamberlain çok ısrar etti,” diye yineledi delikanlı.

Kurduğu hayallerini yansıtan muhabbet dolu hülyalı gözleriyle Rydal’a bakıyordu Andreou.

“Senden bir isteğim daha var, Andreou,” dedi delikanlı. “Diyelim... 1.000 papel daha vererek bir iyilik isteyeceğim senden.”

“Dolar mı?” diye sordu Andreou.

“Evet. Benim sınırı geçip Yugoslavya’ya gitmem gerek. Belki senin kamyonla oraya gidecek olan bir tanıdığın vardır.”

“Neler oluyor böyle? Niye Yugoslavya?” diye sordu Niko.

Birdenbire Rydal bu işi başaramayacağının, bu fikrin tehlikeli olduğunun, seçtiği yolun hem rahatsızlık veren hem de çok yavaş bir yol olup başarılmasının çok risk taşıdığının farkına vardı. “Bay Chamberlain’in peşinden gitmek istiyorum,” dedi dostlarına.

Andreou’la Niko boş gözlerle baktılar delikanlıya.

“O zaman sana bir pasaport gerekiyor,” dedi Niko.

“Pasaport konusunda sen her derde deva değil misin?” deyip Niko’ya bakarak güldü Rydal.

“Bay Chamberlain kendi pasaportuyla uçacak, öyle değil mi?” diye sordu Niko.

“Büyük olasılıkla.”

Niko’yla Andreou bakıştılar. “Bu konuyu Frank’la konuşurum,” dedi Niko. “Ne pasaportu istiyorsun?”

Rydal yerine oturdu. “İtalyan olabilir,” dedi. “Amerikan pasaportuna param yetmez.”

“Frank’la bu gece konuşurum,” dedi Niko, altın taklidi koskoca kol saatine bakarak. “Eğer bulabilirsem, saat onbir gibi ona telefon ederim. Resmin var mı peki? Resmini ona bu gece ulaştırmalıyız.”

Rydal’ın yanında fotoğrafı vardı.

Andreou giderken, Rydal da onunla birlikte yürüdü koridorun sonundaki dış kapıya kadar. Sokakta dolanıp duran, Andreou’nun çıkmasını bekleyerek evi gözetleyen birinin olup olmadığını kendi gözleriyle görme arzusuna karşı koyamamıştı. Karşı kaldırımda yürüyen gençten biri vardı ama aylak aylak yolda oyalanan birini göremedi. Sıkı sıkı el sıkışarak vedalaştılar Andreou’yla. Dostlar arasında gerçek bir tokalaşma oldu bu. Bunu hissedebiliyordu Rydal.

“Karına saygılarımı ilet,” dedi Andreou’ya.

Andreou güldü. “Sağol,” dedi. “Tanrı yolunu açık etsin!”

Chester’dan aldığı para konusunda Rydal’a başka sorular da sordu Niko. Yalnızca ağzını kapalı tutsun diye mi vermişti adam bu parayı? Yoksa Rydal bu parayı adamdan kopartmak için adama gözdağı mı vermişti? Rydal, Chester’ın insanları ancak parayla kendine bağladıktan -ya da bağlamaya

çalıştıktan- sonra huzur bulan insan tiplerinden olduğunu anlatmaya çalıştı Niko'ya.

"Bir keresinde öyle bir noktaya geldik ki, paraları suratına fırlattım," dedi Rydal. "Paralar yerlere saçıldı; ama karısı onları toplayıp yine bana verdi." Omuzlarını silkti delikanlı. Niko'nun bu anlattığına da inanmadığını, delikanlının bunu çarpıcı bir etki yaratmak için uydurduğunu düşündüğünü sezmişti. Gülümsedi Rydal. Niko'nun para konusundaki dobralığı pek hoştu doğrusu. Rydal Niko'nun kafasının içindeki dişlilerin tıkır tıkır işlediğini duyabiliyordu neredeyse. Örneğin Chester'a yeni pasaportu vermeden -ve de bunu Frank'a çaktırıp onu işin içine sokmadan- öndelik olarak aldığı 5.000 doları nasıl iç edeceğini düşünüyor olabilirdi bal gibi; ama bunun için çok geçti artık. Chester'ın fotoğrafını çoktan vermişti Frank'a. "Chester'la tanışıklığın sürerse, ufak tefek bir sürü işte senden daha çoook yardım isteyecektir o," dedi Rydal.

"Demek onda çok mangır var, ha?" dedi Niko ağzı sulanarak.

"Küfelerle," dedi Rydal. "Bavulunun astarının arkasında saklıyor."

"Sen hiç gördün mü peki?"

"Hayır; yalnızca bavulu gördüm."

"Ne kadardır dersin? Ellibin mi?"

"Bilmiyorum. Belki."

Bu çocuksu konuşma sürüp gitti aralarında. Bu arada Anna da bulaşıkları yıkıyordu.

"Polis onu onca parayla yakalarsa yazık olur," dedi Niko başını sallayarak. "Polis o paraya el koyar, öyle değil mi?"

"Onun Amerika'da zimmete para geçirme suçundan aranan dolandırıcı Chester MacFarland olduğunu öğrenirlerse, evet."

Niko'nun gözleri yeni bir fikirle parlamaya başlamışlardı.

"Onun hangi otelde kaldığını bilmiyorsun, değil mi?" diye sordu Rydal gülümseyerek.

"Ama öğrenebilirim."

"Bu işi başka birine yaptırmalısın ama. Onun gözünü sen korkutamazsın, ona sen gözdağı veremezsin; çünkü Frank'la ortak olduğunuz şu pasaport işinizi polise anlatacağını söyleyerek o da sana gözdağı verir."

"Hmmm... evet; ama başka bir yol da var."

"Var tabii... ama bu işi Andreou'dan isteme."

"Niye ki?"

“O yapacağını yeterince yaptı zaten. Böyle de mutlu. Tam da 5.000 dolar kazanmışken onun yakayı ele vermesini istemezsin herhalde?”

“Hayır, yo, yo,” deyip hızlı hızlı başını sallayarak söylenenle aynı fikirde olduğunu onayladı Niko.

“Paraya ihtiyacı olan başka bir yurttaşını düşün bu iş için,” dedi Rydal.

Niko sırıttı. “O kadar çok var ki,” dedi İngilizce olarak.

Gece saat on buçukta Niko, cebinde Rydal’ın fotoğrafı ve 2.000 dolara mal olacağını varsaydıkları bir İtalyan pasaportunun öndeliği için kullanılacak 1.500 dolarla evden çıkıp gitti ve gece yarısından biraz önce dönerek Frank’ın işi kabul ettiğini söyledi.

Ertesi sabah gazetelerde, Knossos cinayetiyle ilgili tek satır bile yoktu. Rydal Anna’yı dışarıya gönderip İngilizce basılan *Daily Post* gazetesinin yanı sıra Yunan gazetelerini de aldırmıştı.

Polis Chester’la konuşmuş olsa bile -ki Rydal’ın konuştuklarından kuşkusu yoktu- polislerin adamla ikinci -hatta- üçüncü- bir kez daha konuşarak daha fazla ayrıntı öğrenmeye ya da anlattıklarında tutarsızlıklar bulmaya çalışacaklarını düşünüyordu Rydal. Chester’ın pasaportundaki sakalsız ama bıyıklı fotoğrafını getirdi gözlerinin önüne. Chester Atina’da resme rötuş yaptırarak sakal eklettirmeyi düşünüyordu o zamanlar; ama artık bunu yaptırmazdı herhalde. Polis acaba bu resimle, Yunan dedektif Papanopolos’un üstünde taşıdığı Chester MacFarland -ya da kullandığı öbür isim her neyse- fotoğraf arasındaki benzerliği farkedecek miydi? Peki ya Amerika neden bir türlü ortaya çıkmıyordu Chester MacFarland’ın pasaportunda kullandığı resmin dosyalarında duran eşiyle? Bu gecikmenin belli bir nedeni var mıydı? Bu gecikmenin, Chester MacFarland’ın işlediği dolandırıcılık ve zimmete para geçirme suçlarıyla ilgili kanıtların toplanmasının Amerika’da ağır ilerliyor olmasından kaynaklandığını varsaydı Rydal. Büyük olasılıkla nerede ne bulurlarsa bir araya topluyorlar ve bulunabilecek tüm kanıt ve bilgileri elde etmeden bu konuyu açığa vurmak istemiyorlardı. Bu arada Chester MacFarland ismi, Knossos cinayetiyle ilişkisi olan William Chamberlain ismiyle hâlâ ilintilendirilememişti. Dışarıya çıkıp bir telefon bularak -Nikoların evinde telefon yoktu çünkü- Chester'ın Acropol ya da El Greco otellerinden birinde kalıp kalmadığını bir an önce öğrenmesi için Rydal’ı şeytan dürtüyordu sanki; ama kendine hâkim olarak evden ayrılmadı delikanlı.

Canı Geneviève Schumann’ı aramak istiyordu. Bütün gün can sıkıntısıyla odanın içinde dönüp durdu. Yanında okunacak kitabı yoktu; bu

evde okunabilecek tek şeyse, birkaç dedikodu dergisiyle Yunanca bir İncil'di.

"Niye Geneviève'e telefon etmiyorsun?" diye sordu Anna.

Rydal gülümsedi. "Kapıdan burnumu bile çıkartmaya korkuyorum da, ondan."

"Ona benim telefon etmemi ister misin?"

Saat ikiyi çeyrek geçiyordu.

Neyi nasıl anlatacağını bilemeden bezginlikle omuzlarını silkti Rydal. "Sen de ona her şeyi anlatırsın artık. Geneviève'in Yunancası pek iyi değildir. Yarım saat uğraşacak mısın Knossos'ta öldürülen o kadını benim öldürmediğimi ona anlatana kadar? Bu arada evdeki hizmetçilerden biri de telefonun paralelinden sizi dinliyor olur herhalde, ha? Sen de kıza benim sizde kaldığımı söyler, ziyaretine gelir misin diye sorarsın ha? Böyle bir şey mi düşünüyorsun yani?"

Anna kıkırdadı. Tam da böyle düşünüyordu çünkü.

"Hayır, Anna. Bunu yapamayız."

"Ona bir mektup yazabilirsin ama. Ben götürürüm o mektubu."

Tıpkı *Romeo ve Jülyet*'teki dadı gibi diye aklından geçti Rydal'ın. "Ne Geneviève'in ne de başka birinin senin benim nerede kaldığımı bildiğini bilmesini istemiyorum," dedi Rydal ve yayları fırlamış kanepeye oturdu.

Anna da musluk başındaki işine döndü. Niko'nun gömleklerini yıkıyordu.

Rydal Geneviève'e mektup yazmayı düşünmüyor da değildi hani. Oturup ona bütün olan biteni yazdığını hayal etti bir anlığına. İyi ama neden? Geneviève zeki bir kızdı; hayal gücü de vardı; ama çok da pratik zekâlıydı öte yandan. "Niye başını böyle bir belaya soktun ki daha en baştan? King's Palace Hotel'de niye yardım ettin adama o polisin cesedini saklaması için? Aklın neredeydi, Rydal?" derdi hemen ve de Rydal hakkındaki olumlu bakış açısı bir anda tersine dönerdi. Olanları açıklamaya çalışsa da, yapacağı açıklamayı hiç de yeterli bulmazdı Geneviève. Aralarında hiç de hayra yorulamayacak bir mesafe, bir boşluk belirdiğini hissediyordu Rydal. Ve de bu boşluğun ona fısıldadığı şey, Geneviève'in hiç de önemli olmadığıydı. En yalın gerçek buydu işte.

Ayağa kalkıp Anna'nın yanına gitti. "Geneviève'e mesaj filan götürmeye kalkmanı istemiyorum, Anna, anladın mı?" dedi. "Bu çok tehlikeli olur. İsmim dünkü gazetelerde çıktı." Güldü Rydal. "Bu da polisin Chester'la konuştuğunun kanıtıdır. Onlara neler anlattığını duyar gibiyim. Ne yazık ki

çok usta bir yalancı bu adam.” Ellerini ceplerine sokup uzaklaştı kadından. Parmakları cebindeki para tomarına değiyordu. Tamı tamına 3.500 dolar.

Saat beşi biraz geçe kapı tıklatıldı. Hemen ayağa dikildi Rydal. Anna’nın beklediği kimse yoktu, bunu biliyordu. Bugün kimse misafirliğe gelmesin diye, hemen her akşamüstü çay içmeye gelen komşularına, bugün kentin kuzey yakasında oturan yaşlı teyzesini ziyarete gideceğini söylediğini anlatmıştı Anna az önce.

“Merak etme,” diye fısıldadı Anna kapıdan koridora çıkarken. “Gelen belki de Mouriades’tir.”

“Kim?”

“Mouriades. Yaşlı bir adam. Dina’nın babası.”

Komşulardan bir olmalı, diye düşündü Rydal. Odada çevresine bakındı. Burası çıkmaz sokağa benziyordu tıpkı. Dar uzun pencerelerin gerisinde, altı metrelik düz tuğla duvara tırmanmaya yarayacak bir demir merdiven ya da ip olmadan içinden asla çıkılamayacak daracık bir boşluk vardı bu evle diğer evin arasında, hepsi o kadar. Daha önce baktığı için bunu biliyordu delikanlı. Anna koridorun sonunda birisiyle konuşuyordu. Başını yarı aralık duran ev kapısına yaklaştırarak dışarıya kulak kabarttı Rydal.

Gelen Pan’dı.

Rahatladı Rydal, ama üzüntüyle içini çekti. Anna geri gönderiyordu Pan’ı. Hayır, Rydal burada değil. Hayır, hayır. Anna çok iyi oynuyordu rolünü. Pan Rydal’ın dostlarındandı. Pan durumu anlayışla karşılar, asla ağzından bir şey kaçırmazdı ki. Rydal az kalsın dayanamayıp dış kapıya koşacak, Pan’ı içeriye buyur edecekti; ama etmese daha iyi olacağını düşünerek vazgeçti bunu yapmaktan.

Anna geri gelip dairenin kapısını kapattı. “Pan’dı,” diye açıklama yaptı.

“Biliyorum. Sağol, Anna; çok iyiydin.”

“Şu Pan’dan hiç hoşlanmıyorum,” dedi Anna, kaşlarını çatıp başını iki yana sallayarak. “Ona güvenmiyorum.”

“Aaaa... ama o...” deyip sustu Rydal. Anna’ya yanıldığını, Pan’ın güvenilir biri olduğunu söylemeye hazırlanmış, ama sonra vazgeçmişti. Ola ki Pan bir arkadaşına Rydal’ın nerede olduğunu söyler, o arkadaş da bu haberi oraya buraya yayabilirdi.

“Sen şu Pan’a güveniyor musun?” diye sordu Anna.

Anna Pan’ı iyi tanımıyordu. Yalnızca bir-iki kez bir kadeh şarap içmek için Pan’la buraya uğramışlardı, o kadar. “İyi çocuktur,” diye yanıtladı delikanlı Anna’nın sorusunu.

Tam Niko’nun dönmesini beklerlerken dış kapı bir kez daha tıklatıldı. Anna da bir kez daha kapının yolunu tuttu.

“Burada değil dedim ya!” dediğini duydu Rydal Anna’nın; sonra kadın bezgin bir tonlamayla, “Offf! Tamam, tamam; ver istiyorsan, ama bil ki boşa zahmet... Tam-aa-am! Nerede olduğunu bildiğimi mi sanıyorsun?” dedi Anna kızgın kızgın.

Dış kapı güm diye çarpıldı.

Anna yüzünde çapkın, keyiften dört köşe olmuş bir ifadeyle odaya döndü. Elinde mavi bir zarf tutuyordu. “Genevieve’den!” dedi. “Özel ulakla geldi!” Ve zarfı delikanlının eline tutuşturdu.

Rydal ailesinden gelen her mektubu açarken içinde hissettiği o kötü haber korkusuyla tuhaf bir utangaçlık karışımı garip duyguyu duyumsayarak ve kalbi sıkışarak açtı zarfı. Mektup Fransızca’ydı.

Salı
Saat 17

Sevgili Rydal,

Niko’da olabilirsin diye düşündüm. Yoksa Pan’da mısın? Knossos’taki o kadını senin öldürmediğinden eminim. Söz ettikleri gerçekten de sen misin? Girit'e gideceğini bana niye söylemedin? Sanki kaçırıldın ve bu suç da üstüne yıkıldı gibi geliyor bana. Gazeteler dün sabah Girit’ten Atina’ya gelen gemide olduğunu yazdıklarına göre, demek hâlâ hayattasın neyse ki. Niye saklanıyorsun? Bu mektubu almamandan korkuyorum. Seni çok özlüyor ve merak ediyorum. (Meraklanma, meraklı anlamına gelen Fransızca ‘soucieuse’ sözcüğünün altı üç kez çizilmişti.) Eğer bu mektup eline geçerse, yardımcı olabilmemiz için bize gel. Babam bu konuda elinden geleni yapacağını söyledi. Seni ne kadar sevdiğini bilirsin.....lık (Buradaki sözcük çevrilebilir bir sözcük değil, kendi aralarında ‘anlamsızca dik başlılık eden, katır inadına sahip kişi’ anlamında kullandıkları özel icat bir sözcüktü.) etme. Seni seviyor ve senin için dua ediyorum. İyi misin bari? Yaralı filan olma sakın? Ya da hasta? Bu mektubumu alırsan lütfen yanıtla. Ve biriyle gönder.

*Bebises,**
Geneviève

*Fransızca. Öpücükcükcükler. (Çev.)

"Ne diyor?" diye sordu Anna. Rydal mektubu okurken gözlerini bir an olsun delikanlının yüzünden ayırmamıştı.

"İyi niyetlerini iletiyor."

"Ya? Başka?"

"Kısa bir not zaten," diye sözü kısa kesmek istedi Rydal.

"Anladım, ama başka ne diyor? Seni görmek mi istiyor?"

"İlahi, Anna!.. Eğer istersem, babasının bana yardımcı olacağını söylüyor."

"Babası mı? Şu arkeoloji profesörü mü?"

"Evet."

"İyi ya, bırak etsin öyleyse! Gerçekten de yardım edebilir mi?"

"Hayır," dedi Rydal.

"İyi ama... iyi ama... birinin sana arka çıkması gerek! Bütün hayat boyu kaçarak yaşayamazsın!"

"Tabii hayır, Anna. Yalnız yarın sabaha kadar. Yani sanırım yarın sabaha kadar. Yarın gidiyorum."

"İstediğin kadar burada kalabilirsin, Rydal. Sen bizim dostumuzsun."

Bu konuşma delikanlıyı usandırmaya başlamıştı. Bir sigara yakıp dar uzun, tozlu pencereden dışarıya baktı. Tek görebildiği, bir metre ötedeki tuğla duvardı.

"Sana mektubunu yanıtlamanı yazmamış mı?" diye sordu Anna.

"Yazmış."

"İyi! Öyleyse yaz! Kalem kâğıt ister misin?"

"Sağol, yanımda var," diyerek Anna'ya baktı delikanlı. "Onu götürecek birini bulabilir misin?"

"Tabii ama onu ben de..."

"Sen olmaz," diye kadının sözünü kesti Rydal. "Mahallede bu işi yapacak bir çocuk filan yok mu? Ona yıkanacak çamaşırla ilgili olduğunu filan söylebilirsin." Anna'nın bazen dışarıdan çamaşır işi aldığını anımsamıştı.

"Tamam, ben hallederim."

Rydal Fransızca bir mektup yazmaya başladı Geneviève'e.

Sevgili Geneviève,

Notun az önce elime ulaştı. Pan'a da bir mektup yazdın mı yoksa? İşte nerede olduğumu biliyorsun artık. Lütfen bunu babana söyleme.

Yardım önerisi için sağolsun ama buna gerek yok - daha doğrusu şu anda işime yaramaz demem gerekir. Haklısın, Girit'teki şu berbat olaydan ben sorumlu değilim. Bu duruma neden düştüğümü açıklamam güç, neredeyse olanaksız. Hâlâ sona ermemiş olan ve sonuna kadar yaşamam gereken bir deneyim diye bakabiliriz buna. Bundan bir ay sonra Paris'teki Alexandre'da bir masada oturmuş akşam yemeğimizi yerken olan biteni sana anlatmayı nasıl da isterdim! Bugünden tam bir ay sonrasına -18 Şubat gününe- bir randevu ayarlasak diyorum, sen ne dersin? Saat 19:00'da.

Bana olan inancın için teşekkür ederim. Şu anda azınlıktasın, haberin olsun. Aralık ayında Ulusal Park'ta gördüğümüz pantolonsuz adamın söylediklerini aşağı yukarı anımsayarak 'halkın ne düşündüğü beni hiç ilgilendirmez' deyip geçiyorum. İşte son soruna da yanıtım.... yaralı filan değilim. Pantolonsuz da.

*Sevgilerimle à bientôt**

*Yakında görüşmek üzere. (Çev.)

Mektubu imzalamadı Rydal.

Niko eve döner dönmez Anna mektubu götürecek birini bulmak için evden çıktı. Niko'da yeni haber yoktu. Ne polis ne de başka biri ona soru sormuştu. Frank, Chester'ın pasaportunu yarın -hatta belki de yarın sabah erkenden- hazır edecekti.

"Pasaporttaki ismi hemen öğrenmem gerek," dedi Rydal.

"Bunu Frank'a söyledim," diye yanıt verdi Niko.

"Ona şimdi ulaşamaz mısın? Bunu öğrenip de geleceğini sanmıştım." Yüzünü kaygı ve sabırsızlıkla buruşturmuştu Rydal.

Niko düşünceli düşünceli başını salladı. "Fi'ank'ın çalıştığı yerde telefon yok, ama ne yapacağımı biliyorum," dedi. "Oraya yakın bir lokanta var."

Anna eve döner dönmez bu kez Niko dışarıya koştu telefon etmek için, Rydal dostunun yanına kalem kâğıt vermişti, çünkü ismin tam ve düzgün yazılmasını istiyordu.

Otuzbeş dakika sonra Niko eve döndü. Chester'ın yeni ismi Philip Jeffries Wedekind olacaktı. Frank pasaportu bir ayakkabı kutusunun içinde sabah saat 09:30'da Chester'ın kaldığı El Greco Oteli'ne gönderecek; gönderdiği adam da oteldekilere Bay Chamberlain'in -kendisi otelde yoksa- paketin odasına bırakılmasını istediğini söyleyecekti. Rydal'ın pasaportu da

yarın sabah aşağı yukarı aynı saatlerde hazır olacak, onu da Frank'ın kendisi sokakta Niko'ya teslim edecekti.

"Onu hemen eve getir!" diye sevinçle ellerini çırptı Rydal. "Öğleden önce getir!"

"Öğleden önce. Tamamdır," dedi Niko. Burnunu kaşıyarak Rydal'a baktı gülümseyerek.

"İkibin dolara bir pasaport! Çok iyi fiyat. Sen de teşekkürü hakediyorsun, Niko."

Niko leş gibi avuçlu o koskoca ellerini havaya kaldırdı. "Yo, yo; biz arkadaşız, öyle değil mi?" dedi. "Ben Amerika'ya gelince..."

17

19 Ocak 19..

Yunan Güvenlik Güçleri'nin dikkatine

Bildiğiniz gibi, hâlâ bulunamamış olan Rydal Keener'ın hedefi beni öldürmektir. Karımı öldürdükten sonra şimdi de beni öldürmek istiyor. Onun bu kentte olduğunu varsaymak mantık dışı olmaz. Şu âna kadar bana koruma sağladığınız için müteşekkirim; ama önsezilerim bana bu çabalarınızın sonsuza dek -hatta izini bulabilmeniz için gereken şu birkaç gün için bile- başarılı olamayacağını söylüyor. Bu yüzden de, yasalarla işbirliği yapmayı tercih eden dürüst bir kişi olarak, bu adamı şahsıma bir saldırıda bulunmaya kıştırtacak bir zemin hazırlamak için bu kentte -Keener'ın gözleri önünde- kalmaya rıza gösteriyorum. Rydal Keener çok kurnaz bir gençtir ve bizleri yenilgiye uğratabilir -yani yakayı ele vermeden beni öldürmeyi başarabilir. Bunlar -yineliyorum- yalnızca derin üzüntü içinde olan kaygılı birinin önsezileridir belki de, ama korkularımı ve kaygımı resmen kayda geçirmek istiyorum. Eğer ortadan kaybolursam; ürkü, korkaklık ya da çaresizlikten olmayacaktır bu. Rydal Keener koruma çemberinizi aştığı için olacaktır.

Wm. J. Chamberlain.

Bu mektubu yazmak için otelden bir daktilo makinesi istemişti Chester. Pasaportunda yer alan ve artık epey ustalaştığı imzayla imzaladı mektubunu. Saat dokuza çeyrek vardı. Bir bardak portakal suyu, iki rafadan yumurta, jambon, kızarmış ekmek ve kahveden oluşan doyurucu bir kahvaltı ısmarladı; sonra da elinde kalan tüm Amerikan dolarlarını bavulunun astarının arkasında sakladığı yerden çıkartıp koyabildiği kadarını pantolonunun düğmeli arka cebine, bir kısmını deri cüzdanına, kalanını da paltosunun düğmeli iç cebine koydu.

Kapı tıklatıldığında kahvaltısını yeni bitirmişti. Kol saatine baktı. Ona yirmi vardı. "Buyrun?" diye seslendi kapıyı açmadan.

“Size bir paket geldi, efendim.”
Chester kapıyı açtı. “Aaa... evet, ayakkabılarım,” dedi. “Sağolun.”
Komi koyu gri kâğıda sarılı paketi uzattı. Oğlana 10 drahmi bahşiş verdi Chester.
Paket tam da bir çift ayakkabı ağırlığındaydı. Chester kutuyu açtı ve içindeki eski püskü, sarımsı-turuncumsu. Yunan işi ayakkabılara baktı gülümseyerek; sonrada altlarındaki ince kâğıdın altına bakıp pasaportu buldu. Heyecanla açtı pasaportu. PHILIP JEFFRIES WEDEKIND. İmzanın üzerindeki fotoğrafta kendi gözleri boş boş ve saf saf kendine bakıyorlardı. Wedekind mı? Ne biçim bir isimdi bu böyle? Alman ismi mi? Musevi adı mı? İmzadaki el yazısı ince uzun ve oldukça sağa yatıktı. W harfi hiç süsü püsü olmayan, temelli yana yatık, yılankavi bir şekildi. Chester dolmakalemini alıp kahvaltı tepsisinin altına konmuş dantel desenli kâğıt tepsi örtüsünün üstünde birkaç kez denedi bu imzayı. Kapı yeniden tıklatıldı. Denemelere ara verip pasaportu başucu masasının çekmecesine koyarak kâğıt örtüyü buruşturup top yaptı elinde.
Garson kahvaltı tepsisini almaya gelmişti.
Garson gidince Chester pasaportu çekmeceden çıkartıp yeniden inceledi. Mesleği satış elemanı olarak yazılmıştı. Bu iyiydi işte; neyi isterse onun satıcısı olabilirdi. Boy, 1.75. Yaş, doğum tarihine göre 45. Fena değil. Doğum yeri, Milwaukee, Wisconsin. Birlikte yolculuk ettiği eş ve çocuk sayısı bölümlerinin her birinde koca birer X vardı. Bu da iyi. Ev adresi; 4556 Roosevelt Yolu, Indianapolis, Indiana. Pasaportu ceketinin iç cebine koydu Chester; sonra da banyoya girip sakalıyla bıyığını tıraş etti. Bütün kıl kırpıntılarını dikkatle lavabodan yıkayıp bol suyla delikten akıttı. Favorilerini düzelttiği pilli tıraş makinesinin bıçaklarında hiç kıl kalmamasına da özel özen gösterdi. Tam üstünde imza denemesi yaptığı kâğıdı yakacaktı ki şöyle bir düşünüp bundan vazgeçti ve onu cebine koyup beraberinde götürmeye karar verdi. Polise yazdığı mektup, masanın üstünde, daktilo makinesinin yanında duruyordu. Onu bir kez daha gözden geçirdi Chester. Rydal’ın en az 12 saat önce ölmüş olmasını diledi içinden; ama ölmemiş olsa bile...
Sırtına ceketini, paltosunu giyip odadan çıktı. Yanına aldığı tek şey, dünkü *Daily Post* gazetesine sardığı kutunun içinde yatan o eski püskü ayakkabılardı. Chester’ın odası dördüncü kattaydı. Servis merdivenlerinden aşağıya inmeye başladı. İkinci katta yerleri süpüren beyaz ceketli temizlik görevlisi şöyle bir baktı Chester’a ama bir şey söylemeden süpürmesine

devam etti. Chester arka kapıdan otelin arkasındaki aralığa çıkıp 20 metre ilerideki sokağa doğru yürüdü. Stadiou Sokağı'nda Anayasa Meydanı'na doğru saptı ve elindeki ayakkabı kutusunu ilk köşebaşında önüne çıkan çöp bidonuna attı. Az ilerideki bir kahveye girip salonun en arkasındaki telefon kulübesinden havaalanını aradı. Batıya giden iki uçak vardı bugün. Biri saat onbirde, öteki birbuçukta kalkıyordu. İngilizce konuşan adamdan, saat onbir uçağına Wedekind ismine rezervasyon .yapmasını istedi Chester; ama telefonla rezervasyon kabul etmediklerini söyledi adam.

Chester bir taksiye atlayıp Stadiou ve Voukourestiou sokaklarının kesiştiği köşede indi taksiden. Biraz ileride de bavul satan bir dükkân buldu hemen. Siyah köseleden yapılmış büyük bir bavul aldı ve elindeki son drahmilerle parasını ödedi. Bir sonraki adımı, bir bankaya gitmek oldu. Bankada üçyüz dolar bozdurdu Chester. Bir sonraki 25 dakika içinde iki ayrı dükkândan -ve de acele ediyormuş gibi görünmeden- üç gömlek, bir pantolon, bir tüvid ceket, pijama, çorap ve iç çamaşırı almayı becerdi. Üstünde fiyat etiketi olanlardan bu etiketleri çıkarttıktan sonra aldıklarını bavuluna koydu; sonra da bir eczaneden Amerikan malı bir diş fırçasıyla diş macunu aldı. Onbire yirmi kala bir taksiye kurulmuş, havaalanına doğru yol alıyordu bile. Kendisine gözcülük yapan polis yokluğunu öğleye -hatta saat ikiye- kadar farketmeyebilirdi. Örneğin dün saat onbire kadar otelden ayrılmamıştı. Bütün sabahı otelde geçirdiğini ve öğle yemeğini odasına istemiş olabileceğini düşünebilirdi gözcü polis.

Uçağa rahat rahat yetişti Chester. Uçağın yalnız dörtte üçü doluydu. Korfu'ya uğradıktan sonra önce Brindisi'ye, oradan da Roma'ya gidiyordu uçak. Roma'da Paris'e aktarma yapması gerekecekti. Chester'ın Yunan olduklarını tahmin ettiği ve çoğu erkek olan yolcular, iş yolculuğuna çıkmış kellifelli, ağırbaşlı insanlardı. Havaalanındaki pasaport kontrolünden hiçbir aksilik çıkmadan hızla geçmişti Chester. Sahte pasaport taşımayı dert etmiyordu artık. Sahte pasaportları; bir tür zırh, bir tür delinmez kamuflaj olarak görmeye başlamıştı. Sıradan bir şey yapıyormuş gibi çıkış belgesinin altına hızla imza atarak yürüyüp geçmişti pasaport kontrolden.

Uçak İyon Denizi'nin üzerinde uçarken kendini koyuverip rahatladı Chester, hatta şekerleme bile yaptı bir ara. Öğleyin büyük bir iştahla yedi yemeğini. Saat gecenin onunu gösterdiğinde, bavuluyla birlikte bir taksinin içinde Orly Havaalanı'ndan Paris'e doğru yol almaktaydı. Sanki eve dönmüş gibi hissediyordu kendini. Rahatı yerinde, keyfi yerinde ve mutluydu. Fransızca'yı neredeyse anlayabiliyordu. Uçuş sırasında kafasının

içinde dönüp durmuş olan basit, kısa ama hayatî önem taşıyan telgrafları buradan gönderebilirdi artık. Bir tanesi Jesse Doty'ye gönderilecek. *Selam, Jessebelle!* Böyle demeyecekti tabii telgrafta. Jesse'ye verdiği hediye paketlerini üstüne bazen yazdığı, dostlar arasında Jesse'ye takılmak için kullanılan budalaca bir takma isimdi bu; ama Wedekind'dan gelen telgrafın aslında Chester MacFarland'dan geldiğine kuşku bırakmayacak bir parola da olabilirdi yani.

Chester taksi sürücüsüne Les Invalides'de durmasını söyledi. Gecenin bu saatinde telgraf yollayabileceğinden emin olduğu bir burası vardı. Jesse Doty'ye hemen bir telgraf çekti.

> *GELECEKTEKİ YAZIŞMALAR İÇİN ADRESİM PHILIP WEDEKIND AMERICAN EXPRESS PARİS STOP SON ON GÜNKÜ YAZIŞMALARI YENİDEN GÖNDER STOP PHIL STOP*

Telgraf formunun altındaki yere de -öyle olması gerektiği için- ismin tamamını yazdı PHILIP JEFFRIES WEDEKIND diye; sonra da telgrafının sonuna VIC'LE BOB'U BİLGİLENDİR diye son bir cümle ekledi.

Yol kenarında bekleyen taksisine geri döndü Chester ve sürücüye kendisini Hôtel Montalembert'e götürmesini söyledi. Colette'le birlikte birkaç kez bu otelin hemen yanındaki Hôtel Pont-Royal'deki barda içki içmeye gitmişlerdi, ama daha önce Hôtel Montalembert'de hiç kalmamıştı. İyi servisi olan ve iyi ısıtılan aklı başında bir yere benziyordu bu otel. Georges V'de kalmayı yeğlerdi tabii, ama ne yazık ki orada kendisini tanıyorlardı. Paris'te kendini evinde hissetmesinin bedeliydi bu da işte. Tam kapısından içeriye girerken, Montalembert'de de Wedekind'ı tanıyor olabilecekleri geldi aklına ve yüreğini bir korku bürüdü bir anda; ama korktuğu başına gelmedi. Beşinci katta banyolu bir oda verdiler Chester'a. Odasında yalnızca pantolonuyla ceketini dolaba asıp pijamalarını yatağın üstüne koymaya yetecek kadar kısa bir süre kaldı Chester. Orly Havalanı'ndaki gümrük memuru, "Bavulunuzda pek bir şey yok, mösyö," demişti bavuldakileri görünce.

"Birkaç gün önce soyuldum," diye yanıt vermişti Chester gülerek. "Bunları yeni almak zorunda kaldım."

İngilizce konuştukları gümrük memuru nerede soyulduğunu sormamış, yalnızca, "Ya? Kötü şans," demekle yetinmişti.

Gümrük memuru göz ucuyla şöyle bir kez baktıktan sonra yüzüne de bir daha hiç bakmamıştı zaten. Bavulunu kontrol etmeye yeten birkaç kısa saniye boyunca başı hep bavula eğili kalmıştı.

Chester, Bac ve Université sokaklarının köşesindeki lokantada bir *croque-monsieur*'den (peynirli-jambonlu tost) ve enfes istiridye tabağından oluşan gecikmiş akşam yemeğini yerken, bu yemeğin kendisinin olaylara daha gerçekçi gözle bakmasını sağladığını hissediyordu. Atina'daki olası tehlikeyi atlatmıştı, ama bu tehlike yeniden ve çok yakında karşısına çıkacağa benziyordu. Ana tehlike, Rydal Keener'ın -eğer hâlâ- yaşıyorsa- yeni ismini de biliyor olacağında yatıyordu. Chester, Frank'ın bu sırrı saklamasını istemiş, hatta -pasaport anlaşması bunu da kapsadığı için- bedelini de ödemişti. Niko da kendisine bu ismi Rydal'a bildirmemesini Frank'a tembihleyeceğini söylemişti... ama buna ne kadar güvenebilirdi ki? Neredeyse hiç, diye düşündü Chester. Andreou'nun yapması için kendisine tam 5.000 dolar ödediği işi yapacağına ne kadar güvenebilirse, buna da ancak o kadar güvenebilirdi. Bütün yapabileceğim umut etmek, diye düşündü Chester. Tek gerçek umudu da Rydal'ın -eğer polisi Chester'ın peşine takmaya kalkarsa- Colette'in öldürülmesinin kendi sırtına yükleneceğinden korku duymasıydı. Rydal'ın bunu isteyeceğini de hiç sanmıyordu Chester. Yunanlı dedektifin ölümünden söz ederse, cesedin saklanmasında kim yardım etmişti kendisine? Bu da hiç hoş durmazdı doğrusu Rydal'ın sicilinde. Buraya kadar iyi; iyi ama ya Rydal Yunan polisine *telefon ederek* William Chamberlain'in yeni isminin Philip Wedekind olduğunu haber verirse? Bu durumda Rydal kim olduğunu, nerede olduğunu ya da bu bilgiyi nereden edindiğini söylemek zorunda kalmazdı. Asıl tehlike, bugünkü tehlike buydu işte. Şimdi yapmakta olduğum şey, kumar oynamak, diye düşündü Chester; ama başka seçenek olmadığına göre, bu kumarı oynamak zorundaydı. Amerika'dan haber alması ve günün birinde er geç Amerika'ya dönmesi gerekiyordu.

Biraz ilerideki oteline doğru yürürken Chester'ın beden gücü de özgüveni de geri gelmişti. Eğer iş bir hesaplaşmaya dönüşecekse, Rydal'ın da göreceği vardı. Kendi elinde de çok koz vardı Rydal Keener aleyhine. Kendisinin korkak pısırığın biri olmadığını biliyordu Chester. İş o noktaya gelirse, gününü gösterirdi Rydal'a. Rydal Keener denen o korkak, o Tanrı'nın cezası macera avcısı serserinin elinde oyuncak olmayacak, kendini yem olarak kullandırtmayacaktı.

Çektiği telgrafın New York saatiyle yarın sabah erkenden Jesse’nin eline geçmiş olacağını hesapladı Chester ve o gece deliksiz bir uyku çekti.

Ertesi gün tam öğle saatinde, kendine gelmiş posta var mı diye bakmak için American Express bürosuna uğradı. Jesse’den bu kadar kısa sürede yanıt gelemeyeceğini biliyordu, yine de içindeki dürtüye engel olamamıştı. American Express’e uğramanın en berbat zamanıydı öğle saatleri. Binanın gürültüden geçilmeyen bodrum katı turistler ve isme göre ayrılmış gişelerin önünde sıraya girmiş lastik ayakkabılı, blucinli Amerikalı delikanlılar ve bol paçalı daracık pantalonlarının altına bale ayakkabılarına benzer dümdüz, topuksuz ayakkabılar giyen Amerikalı genç kızlarla kaynıyordu. Kendini Amerikalı yoldaşlarının gözleri önünde sergilemenin de en beter yoluydu bu. Ya aralarından biri Howard Cheever’ı tanıyacak olursa?

Gişenin arkasındaki işi başından aşkın genç kıza, “Wedekind,” dedi Chester. Pasaportunu açmış, elinde hazır tutuyordu.

Kız gidip postaya baktı ve hayır anlamında başını sallayarak geri geldi.

Chester kıza teşekkür edip merdivenleri tırmandı ve binadan çıktı. Milwaukee’deki adamı Bob Gambardella’ya mektup yazmak için karşı konulmaz bir arzu duyuyordu içinde. Can dostu olan Bob’a. Elle yazılmış, içten gelen bir mektup. Bob olan biten her şeyi anlardı. İşler karıştığında. Bob usanç dolu bir tavırla ama başa gelen çekilir edasıyla, “Amman *Tanrım!*” der, sonra da bak şu kahpe feleğin yaptığına der gibi gülümseyerek parmaklarını saçlarının arasından geçirirdi. Soğukkanlılığını asla kaybetmezdi Bob. Onunla tanışalı dört yıl olmuştu. Chester mektubunda Rydal Keener’la ilgili her şeyi anlatacak, kendisini King’s Palace Hotel’de o Yunanlı dedektifle konuşurken gördüğünden beri Keener’ın aklında şantajdan başka bir şey olmadığını yazacaktı Bob’a. Rydal’la ilgili olarak Chester'ın son geliştirdiği öykü, delikanlının para sızdırmak için -büyük olasılıkla- gördüğü her zengin görünüşlü Amerikalının peşinde dolandığı gibi birkaç gündür de kendi peşinde dolandığı martavalıydı. Rydal Keener o Yunanlı dedektifin peşinden otele girmiş ve durumu çaktıktan sonra dedektifin kafasına copla vurup adamı öldürmüş, sonra da eğer para vermezse bu cinayeti Chester’ın üstüne yıkacağını söyleyerek gözdağı vermişti yani. Chester bu öyküyü Amerikalı bir dostuna anlatmış olmasının, Atina’da Yunan polisine anlattıklarından daha geçerli ve etkili olacağını hissediyordu Amerikan mahkemelerinde. Bob’a yazacağı mektupta Keener’ın Colette’e nasıl asıldığını, delikanlının

kendisini öldürmeye çalışırken yanlışlıkla Colette’in o acıklı ölümüne nasıl yol açtığını anlatacak; hâlâ Atina’da saklanıp özgürce ortalarda dolaşmakta olan bu kötü ruhlu Keener’ın elinden kurtulmak için son çare olarak kimliğini değiştirmek zorunda kalmasına yol açan tehlikelerden ve ölüm tehditlerinden söz edecekti. Böylece, Champs-Elysées Bulvarı’nda keyifli bir öğle yemeği yedikten sonra, garsona bol bahşiş bırakıp adamdan mektup kâğıdı istedi ve yemekten arda kalan yarı dolu koca bir şişe beyaz şarap eşliğinde masada oturup saatler geçirdi mektubunu yazarak. Bu arada bir-iki viski de yuvarladıktan sonra saat beşte L'Opéra Meydanı’ndaki American Express bürosuna döndü.

Sonunda bir telgraf gelmişti.

Hemen bir köşeye çekilip telgrafı açtı.

> *BURADA HABERLER İYİ DEĞİL STOP ORADA KAL STOP VIC'E DEĞİL BOB’A HABER VERİYORUM STOP COLETTE’E SELAM STOP JESSE STOP*

ORADA KAL sözcükleri Chester’a çok şey söylüyordu. Bunun anlamı, Howard Cheever’ın sonunun geldiğiydi. VIC’E DEĞİL sözcüklerinin anlamı da, Vic’in ya kaçtığına ya da polisle konuştuğuna işaretti. Bu da Unimex şirketinin soruşturma altına alındığı ya da yasadışı ilan edildiği ya da dolandırıcılıkla -ya da başka ne isterlerse onunla- suçlandığı anlamına geliyordu. Dişlerini sıkıp çenesini ileriye doğru çıkarttı Chester. Şirket *tümüyle* yasadışı değildi ki. Bütün hisse senedi piyasasında olduğu gibi, o da kumar oynamayı göze alan bir şirketti, işte o kadar. Zaten kendi işlerini kendileri görecek kadar paraları olsa, şirketler niye hisse senedi satsınlar ki? Howard Cheever’la Jesse Doty isimlerinin Canadian Star şirketiyle yakından ilişkisi vardı. Bu şirkette arkalarına saklanabilecekleri başka hiçbir isim -yani gerçek insanlara ait hiçbir isim- yoktu. Bu da kötüydü tabii.

Chester o gün ilk kez gazete aldı. Daha önce de gazete almak aklından geçmişti ama Amerika’dan gelecek posta ve dostlarla iletişim kurmak gibi şeyler daha acil ve önemli görünmüştü gözüne. Paris’te basılan *Herald Tribun*e'u, bir de *Paris Soir* gazetesi aldı. İlk önce *Herald Tribune*'u gözden geçirdi. İşte orada, ilk sayfadaydı haber. Allah’tan resim yoktu. Birkaç satırlık haberde şöyle deniyordu.

Atina, 19 Ocak 19.. - Atina'daki Hotel El Greco'da kalan Amerikalı otelci William Chamberlain'in (42) bugün ortadan kayboluşu Yunan polisini şaşırttı. Kendisini olası saldırılardan korumak için göz hapsinde tuttuklarını açıklayan Yunan polisi. Bay Chamberlain'e ne olmuş olabileceği konusunda suskunluğunu koruyor. Bütün eşyalarını oteldeki odasında bırakan Bay Chamberlain yalnızca bir süreliğine otelden ayrılmış gibi görünüyor. Otel yönetiminden ödünç aldığı daktilonun yanında bulunan mektupta, Bay Chamberlain başına bir şey gelmesinden korktuğundan söz etmişti. Polis bu konuda başka bilgi vermeye yanaşmıyor.

Garip, diye düşündü Chester, çok garip. Rydal Keener'ın ismiyle kendi ismi arasında ilinti kurmaya gerek görmemişlerdi. Gazetelerdeyse Keener'dan söz edildiğinde, Chamberlain isminden hiç söz edilmiyordu. Chester ne yapmak istediklerini, Bayan William Chamberlain'in cinayetiyle ilgili olarak Rydal Keener ismine bir arama emri çıkartmaktaki bu isteksizliklerini bir türlü anlayamıyordu. Yunan polisinin, anlattıklarından kuşku duyduğuna inanası gelmiyordu Chester'ın. Eğer inanmadılarsa, niye kendisini sıkı bir sorgulamaya almamışlar, niye perşembe günü El Greco'da yaptıkları iki sıradan soruşturmayla yetinmişlerdi?

Birdenbire Chester'ın aklına, önceki gün Rydal'ın kendi ayağıyla polise gidip onlara olayları bir de kendi açısından anlatmış olabileceği geldi. Acaba polisler kendi öyküsüyle Rydal'ın anlattıklarını karşılaştırarak bu iki farklı ifadeyi tartıyorlar mıydı? Bu olabilir miydi? Böyle şeylerin olduğunu duymuştu Chester. Polis önce herkesin birbirlerinden farklı olabilecek öykülerini dinler, sonra ya olayı anlatanları birbirleriyle yüzleştirir ya da onlardan birine diğerinin anlattıklarını söyler ve onun buna ne tepki vereceğini izlerdi; ama Chester perşembe günü polisle ikinci kez görüştüğünde, onların Rydal'la da konuştuklarının kokusunu almamıştı. O gece saat onda gerçekleşen bu ikinci konuşmaya ilkinin tekrarı denebilirdi. O görüşmeden sonra da Chester otelden hiç ayrılmamıştı. Yani onlara anlatacak yeni bir şeyi yoktu. Hayır, bu kadar basit değildi bu. Polisin onları yüzleştirecek kadar zamanı olmuş ama yüzleştirmemişti. Jesse' den gelen kötü haberin üstüne, bir de Rydal'ın polise kendi hakkında anlatabileceklerini düşününce, Montalembert Oteli'ne girmekte olan Chester'ın tüyleri ürperdi birdenbire.

Rydal Keener lobideki koltuklardan birinde oturuyordu.

Bu kez bir ürperme değil içinin boşalıverdiğini, inanılmaz bir dehşetle yüreğinin ağzına geldiğini hissetti Chester. Neredeyse elinden düşürdüğü gazeteleri ve yeni aldığı viski şişesini zor kurtardı göğsüne bastırarak. Ayak uçlarında sallanarak hemen kapıya dönmekle, gidip resepsiyondan oda anahtarını almak arasında kararsız kaldı bir an; sonra anahtarını almak için resepsiyona gitti. Oda numarasını bilmemesinin ve kendine saatler gibi gelen birkaç saniye boyunca ismini bile hafızasının derinlerinden çekip çıkartamamanın utancını yaşadı.

"Wedekind lütfen," dedi usulca resepsiyondaki adama.

Oda anahtarını uzattı adam. Yavaş yavaş yürüdü Chester. Şimdi ne yapacağını düşünüyor olması gerekirdi, ama bir türlü ne yapacağını düşünemiyordu. Rydal'a bakmadan asansörlere doğru yürüdü. Zaten yapılacak başka bir şey yokmuş gibi geliyordu Chester'a. Rydal oturduğu yerden kalkmadı. Olduğu yerden başını biraz sola çevirince otelin giriş kapısını, biraz sağa çevirince asansörleri görebileceği koca bir koltukta oturuyordu delikanlı. Doğrudan Rydal'a bakmasa da, onun başıyla selam verdiğini ve hafiften gülümsediğini gördü Chester göz ucuyla. Otel çalışanlarının onların birbirlerini tanıdıklarını farketmelerinin *Rydal'ın* umurunda bile olmadığını düşündü Chester. Asansör kapıları kapanarak delikanlıyı görüşünden silerken, artık kendisine bakmayan delikanlının, çenesini umursamaz bir tavırla yumruğuna dayamış, hâlâ koltuğunda oturduğunu gördü Chester.

Odasına çıkınca asık suratla bir telâş paltosunu çıkartıp viski şişesine saldırdı. Bir içkiye çok ihtiyacı vardı.

Telefon çaldı. Düşünmeye -hatta korkmaya bile- zaman bulamadan hemen telefonu açtı Chester.

"Selam," dedi Rydal'ın gülümseyen sesi. "Nasılsın bakalım, Phil? Ben Joey. Gelip seni görebilir miyim?"

"Kim dediniz?" diye sordu Chester ikircikli bir sesle. Zaman kazanmaya çalışıyordu.

"Ben Joey," dedi Rydal yine. "Sizinle bir saniye görüşebilir miyim?"

"Boş var, kalsın. Başka zaman görüşürüz."

"Dinle, Phil..."

Tam burada aşağıda resepsiyon görevlisinin delikanlının sözünü kestiğini duydu Chester.

"Beni görmek isteyeceğinden kuşkum yok," dedi Rydal'ın sesi adama; sonra Chester'a hitap ederek, "Hemen geliyorum, Phil," diye ekledi.

Chester telefonu kapadı.

Kapar kapamaz telefon yine çaldı.

“Buyrun?” dedi Chester.

“Mösyö... eğer bu beyin sizi ziyaret etmesini istemiyorsanız, yukarıya çıkmasına izin vermeyeceğim.”

“Yok... şey... Hayır, sağolun; çıkabilir. O... o benim bir arkadaşım,” diye hızla ağzından döküldü bu sözler Chester’ın; sonra telefonu kapadı ve kollarını göğsünde kavuşturarak kaşlarını çatıp gözlerini kapıya dikti. Yanlış duruş. Hemen kollarını yanına indirdi Chester. Kızgın -hatta canı sıkkın bile- ve de en önemlisi korkmuş görünmemeliydi.

Rydal kapıyı tıklattı.

Chester kapıyı açtı. Rydal’ın yüzünde alaycı bir sırıtış olacağını sanmıştı ama sakin sakin odaya giren Rydal’ın yüzünde ağırbaşlı bir ifade vardı.

“İyi akşamlar,” dedi Rydal. Çevresine ve Chester'ın bagaj konan alçak masada duran yeni bavuluna baktıktan sonra, “Evden ne haberler var bakalım?” diye sordu ve cebinden çıkarttığı Gauloise paketini uzatarak ikram etti. “Sigara?”

“Hayır, teşekkür ederim. Dinle, Rydal... eğer para peşindeysen, bir anlaşma yapabiliriz.”

“A-ha!” dedi Rydal gülümseyerek ve elindeki kibriti üfleyerek söndürdü. “Biraz paraya karşı değilim ama seninle benim asla anlaşamayacağımızdan kuşkum yok.”

“Anlaşma yapmadığım insanlara para vermem ben,” dedi Chester, küçümser bir tavırla gülerek.

“Öyle mi? Bir kez daha düşün bakalım.”

“Şantajcı olduğunu ta baştan açıkça ortaya koymaman yazık oldu. Bunu bana Girit’e gitmeden önce de söyleyebilirdin.”

“Girit’e gitmeden önce bunun farkında bile değildim. Beni paragöz yapan, seninle düşüp kalkmam oldu. Her neyse... işte böyle,” diyerek koltuğa oturup kül tablası var mı diye çevresine bakındı Rydal, sonra sigarasının külünü fütursuzca halıya silkti.

Chester başucu masasının üstünde duran viski şişesinin yanına gidip orada duran bardağa viski doldurdu. “Tek kuruş bile alamazsın,” dedi Rydal’a.

“Hadi canım, güldürme beni! Tam onbin dolar istiyorum. Hem de hemen!”

Gülümseyerek başını salladı Chester. “Sana hemen söyleyeyim,” dedi. “Yalnızca 20.000 dolarım kaldı. Bu paraya değer mi senin...”

“Ben on binimi istiyorum ve bütün gece burada oturup bu konuyu konuşmaya da hiç niyetim yok,” dedi Rydal. Öne doğru eğilmiş, kaşlarını çatmıştı. ‘Yalnız 20.000 doları kalmışmış! Güleyim bari! Her ayakkabının içinde 50.000 dolar saklı olduğuna bahse girerim!”

Chester bir adım atıp istifini bozmadan Rydal’ın tepesine dikildi elinde viski kadehiyle. “Şantajcılara zırnık vermem. Keener,” dedi, “Ben de sana şantaj yapacak konumdayım - paran olsaydı yani.” Dimdik Rydal’ın gözlerinin içine bakmaya zorladı kendini. Bunu yapmak epey çaba gerektiriyordu. Rydal’ın nefretini, gözlerinde okunan öfkeyi çok rahatsız edici buluyordu Chester. Böyle bir nefretle önceden hiç karşılaşmamış, böyle bir öfke hiç görmemişti. Hiç beklenmedik bir anda aniden patlayıp önceden tasarlanmamış bir saldırganlığa yol vereceğe benzeyen bir tür düşmanlık; öfkeyle küçümseme karışımı bir şeydi bu. Chester kadehini masaya bıraktı.

“Merak etme, çenene bir yumruk patlatacak değilim,” dedi Rydal. “İstemiyor da değilim ama daha iyi yollar da var. Daha uygar ve daha ölümcül yollar.” Kendi kendine gülümser gibi gülümsedi ve ayağa kalktı. “Sizi daha fazla meşgul etmeyeyim. Bay Wedekind,” diye ekledi. “Şimdi 10.000 dolarımı her zamanki gibi 500 dolarlık banknotlar halinde verin bana. Yirmi tane olacak lütfen.”

“En iyisi aşağıya telefon edip seni kapı dışarı etmeleri için birkaç güçlü kuvvetli adam göndermelerini istemem olacak galiba,” dedi Chester.

Rydal ağır ağır Chester’ın üzerine yürüdü. Delikanlının ayaklarında, kalın kauçuk tabanları olan yepyeni, şık mı şık bir çift siyah ayakkabı olduğunu gördü Chester.

“Beni kapı dışarı mı ettireceksin? Asıl ben seni demir parmaklıkların arkasına attıracağım, manyak herif!” dedi Rydal; sonra gözlerinde köpüren öfke dindi birdenbire ve hafifçe gülümsedi delikanlı.

Söylediğinin doğru olduğunu Chester da biliyordu. Ellerindeki kozlar eşit değildi. Hiç değilse şimdi, burada, bu odada. Chester'ın beyninde binbir türlü fikir birbirini kovalıyordu. Yarın hemen daha küçük bir otele geç. Paris’te yüzlerce ve yüzlerce otel var. Yarın polise telefon edip Rydal Keener’ın Paris’te olduğunu söyle. Yo, işe yaramaz bu. Bunu yapamazdı. Bütün yapabileceği, Rydal’ı başından savmaya çalışmaktı. Bu da, en kısa

zamanda Amerika'ya dönmek, şu Wedekind isminden kurtulmak ve yeni bir isim edinmek demekti. Evet ya, tek çare buydu.

"Hadi git parayı getir," dedi Rydal.

Chester gitti, ama ağır ağır gitti. Yatağın üstüne fırlattığı paltosunu alıp elini iç cebine soktu. "Bu son olsun. Ben artık..."

"Niye?"

Chester hepsini cebinden çıkartmadan paraları saydı. "Yarın Amerika'ya dönüyorum. Orada da izimi bulmaya çalış bakalım," dedi pis pis sırıtarak Rydal'a yimi tane gıcır gıcır 500 dolarlık banknot uzattı.

Yepyeni banknotları birbirlerinden ayırmakta zorlanarak hepsini birer birer, ağır ağır, sakin sakin saydı Rydal; sonra hepsini birden tıkış tıkış tıkıştırdı sağ pantolon cebine. "Colette'i özlüyor musun?" diye sordu.

Chester'ın sol gözünün seyirdiğini, gözkapaklarının titreştiğini gördü Rydal. "Onun ismini ağzına almanı istemiyorum," dedi Chester.

"Benden hoşlanmıştı," diyerek gözlerini Chester'ın gözlerine dikti delikanlı.

"Hoşlanmıyordu. Senin o... senin o... kahrolası askıntı hallerinden sıkılıyor, nefret ediyordu," dedi Chester öfkesini kusarak.

Rydal gülümsedi. "İlginç doğrusu," dedi, "Demek buna inanıyorsun... Onunla yattık, biliyor muydun? Benimle yatmayı o istedi. Hatta yalvardı."

"Defol bu odadan!"

Chester'a arkasını dönüp odadan çıktı Rydal.

18

Rydal Saint-Germain-des-Prés'ye kadar yürüyüp Montmartre'a giden 95 numaralı otobüse bindi oradan. Aynı anda hem içi içine sığmıyordu hem de dünyası kararmış gibi hissediyordu kendini. Mutlulukla mutsuzluk arasında bir gidip bir geliyordu. Nedeni de açıktı: Yaptığından hiç mi hiç hoşnut değildi de onun için. Daha bunu ilk düşündüğünde ve yapacaklarını tasarlarken de hoşuna gitmemişti bu. Yaptıklarından aldığı keyif tümüyle duygusal ve mantık dışıydı. Ne katil olduğu için Chester'ı yolmakla ne zenginden alıp yoksula vermekle ne de -en önemlisi- Chester'ı polise ihbar etmekle ilgileniyordu. Bütün olayların merkezinde Colette vardı. Chester'ın böylesine babasına benzemesi ve delikanlının da babasına gününü göstermek istemesi gerçeğinden çok, Colette'in kendisiydi yaptıklarını yaptıran dürtünün kaynağı. Hayır, babasıyla ilgili değildi yaptıkları. Öyle olsaydı, çok adi bir gerekçe olurdu bu! Diğer yandan Chester, dünya şekeri, kimseye bir zararı olmayan, iyi yürekli, genç ve güzel bir kadını öldürmüş olan katilin tekiydi. Öldüğünde Rydal'ın neredeyse deli gibi âşık olduğu bir genç kadına kıyan bir katil. Rydal şimdi Colette'e öncesinden de beter vurgun olduğunu hissediyordu.

Birdenbire içinde cız eden bir acı ve yerinme duygusuyla, adamın oteline gitmeden önce yapmayı tasarladığı gibi Chester'dan Colette'in bir resmini istemeyi unuttuğunu hatırladı Rydal. Lânet olsun! Bu gece otel odasında yanında Colette'in bir resminin olmasını ne de istemişti! Neyse, bir sonraki sefere artık. Yarın isterdi. Yarın erkenden. Chester'ın yarın Amerika'ya döneceği doğruydu belki de. Aslına bakarsanız adamın yapacağı en akıllıca iş de bu olurdu zaten. Otobüsün tutunma halkalarından birine tutunmuş, olduğu yerde sallanırken üst dudağını dişliyordu Rydal. Chester'ın yarın Amerika'ya dönmesini nasıl engelleyebilirdi acaba? Basit. Eğer gitmeye kalkarsa, polise Philip Wedekind'ın Chamberlain ve de aynı zamanda MacFarland olduğunu bildireceğini söylerdi, işte o kadar. Yoksa şu Chester MacFarland ismini ilerde koz olarak kullanmak için yerinde saklı mı tutmalıydı? Kendi kendine gülümseyen Rydal'ın gözüne, iki sıra önünde otobüs camının kenarında oturan bir genç kız ilişti. O da delikanlıya bakıyor ve dudak ucuyla gülümsüyordu. Gözleri karşılaşınca bakışlarını başka yere çevirdi

genç kız. Kısa kesilmiş düz saçlarını ortadan ayırmadan tam tepesinden alnına doğru taramıştı. Boynunda mor bir fular vardı. Gözlerini yeniden delikanlıya çevirdi. Ne ince ne de kalın denecek biçimli dudakları boyalıydı, ama pudra sürmemişti. Hatta burnu biraz parlıyor ve soğuktan -ya da belki nezle olduğundan- biraz morarmışa benziyordu. Sol yanağında ufak bir ben vardı. Genç kız bir sonraki durakta inince, otobüs Montmartre'a giden yokuşu daha yeni tırmanmaya başlamış olmasına karşın Rydal da onun peşinden otobüsten indi. Saint-Lazare Garı durağındaydılar.

"*Bon soir* (İyi akşamlar)," dedi Rydal hızlı adımlarla kıza yetişerek. "*Oû allez-vous, mademoiselle* (Nereye gidiyorsunuz, küçükhanım)?"

Kız dümdüz önüne bakıyordu ama gülümsememek için kendini zor tuttuğu delikanlının gözünden kaçmadı. Bir kez daha denese, işi bağlayacaktı.

"Gideceğiniz yer uzaksa, bir taksiye binebiliriz. Uzak olsun olmasın, hadi binelim bir taksiye. Lütfen. Bu geceyi kutlamam gerek."

"Kutlamak mı? Neyi kutlamak?"

"Bu gece çok para kazandım," dedi Rydal gülümseyerek. "Hadi gelin ne olur. Hey, taksi!" Kaldırımın kenarında üç arabanın beklediği bir taksi durağına yaklaşıyorlardı.

"Sizinle birlikte taksiye bineceğimi mi sanıyorsunuz? Bunu düşündüğünüz için budala olmalısınız!" dedi genç kız gülerek.

"Hayır budala değilim," dedi Rydal taksinin kapısını aralayarak. "Hadi gelin. Sürücüye siz adres verirsiniz. Ben ağzımı bile açmam."

"Ben hemen üç sokak ötede oturuyorum ama... ailemle birlikte," dedi genç kız kararsızlıkla gülümseyerek.

"*Bien* (Çok iyi). Sağlıklıdır diye yürümeyi mi yeğliyorsunuz o zaman?"

Genç kız taksiye bindi ve sürücüye adresi verdi; sonra da arkasına yaslanıp delikanlının bir şey söylemesini bekledi. Rydal ağzını açmadan ona bakıyordu.

"Bir şey söylemiyorsunuz?"

"Söz vermiştim ya." Rydal arka kanepenin bir ucuna çekilmiş, kızı izliyordu. "Yine de..." diyerek şöyle bir doğruldu yerinde. "Yolumuz kısa ve zamanımız da kısıtlı olduğuna göre, size bu gece benimle yemeğe çıkmak isteyip istemeyeceğinizi hemen sormak zorundayım."

"Yemeğe mi?" diye güldü genç kız, sanki delikanlı zırvalıyormuş gibi.

Kızı saat sekize çeyrek kala evinden -daha doğrusu köşe başından- aldı Rydal; çünkü genç kız annesiyle babasına bir kız arkadaşıyla yemeğe çıkacağını söylemek zorunda olduğundan söz etmişti. Kıza bütün Paris’te en çok nerede yemek yemeği arzuladığını sordu Rydal. Delikanlı sanki kendisine aya gitmeyi önermişmiş gibi gözlerini devirerek yanıt verdi genç kız.

“*Ah, le Tour d'Argent, je suppose. Où peut-être Maxim* (Herhalde Tour d’Argent; ya da belki Maxim’de)” dedi.

*Paris'teki iki ünlü lokanta. (Çev.)

“Maxim’de bir içki, sonra Tour d’Argent’da akşam yemeği,” dedi Rydal ve genç kızın taksiye binmesine yardımcı oldu.

Gecenin sonunu kentin Batı Yakası’ndaki bir gece kulübünde getirdiler. Kızın ismi Yvonne Delatier’ydi. Rydal da isminin Pierre Winckel olduğunu söyledi. Rydal’ın kişisel kuramlarından biri de -daha doğrusu deneyimlerden bildiği gibi- Fransızların çoğunun -hepsi de gerçek birer Fransız ailesinden gelmelerine karşın- hiç de Fransız soyadına benzemeyen soyadları olduğuydu. Örneğin Atina’daki Geneviève Schumann. Onun için de Winckel soyadı Carpentier soyadından daha Fransızmış gibi geliyordu delikanlıya; ama işte karşısında bu kuramını altüst eden bir Delatier vardı şimdi. Yvonne 20 yaşındaydı ve sabahları hemşirelik okuluna gidiyor, öğleden sonralarıysa Opéra yakınlarındaki Rue de la Paix Sokağı’ndaki bir seyahat acentesinde çalışıyordu. Zengin olmadığı da besbelliydi. Bayramlıklarını giymiş olabilirdi, ama elindeki çantanın ucuzluğu sırıtıyordu. Kızın eline bir bin dolar sıkıştırmak geçti Rydal’ın içinden, ama bunu denemedi bile tabii. Daha ilk başta bununla övündüğü için bir açıklama getirmesi gereken kendi zenginliğiniyse en kolay yoldan, hiç tanımadığı Normandiyalı büyükbabasının vasiyetinde kendisine tam 25.000 yeni frank bıraktığını ve bu paranın bugün eline geçtiğini söyleyerek açıkladı. Saint-Cloud’da bir oto galerisinde çalıştığını ama bu aralar büyükbabasının mirasıyla ilgili bazı yasal işlemler için Paris’e gelip bir otele yerleştiğini anlattı genç kıza. Gece kulübünde el ele tutuştular ve sanatçılar sahneye girip çıkarken ışıklar söndüğünde bol bol öpüştüler. Eve en geç saat yarımda dönmüş olması gerektiğini söyledi Yvonne. Taksiyle dönerlerken Rydal hafifçe öksürerek boğazını temizleyip olumlu yanıt alacağından pek de umudu olmadan gelip Montmartre’daki otelini görmeyi isteyip istemediğini sordu genç kıza. Bu öneriyi gülerek geri çevirdi

Yvonne. Hayat böyleydi işte. Kızı arzu ettiği gibi evinden biraz beride bıraktı Rydal ve kız sağ salim evine girene kadar bekledi taksinin içinde.

Yvonne kendisine uzun süre İtalya'da yaşayıp yaşamadığını sormuş, Fransızcasının biraz İtalyanca'ya çaldığını söylemişti. Bunu ilginç bulmuştu Rydal. Kızın telefon numarasını almış ve 'yakında' onu arayacağını söylemişti.

C'est la vie (Hayat böyledir işte). Yvonne'la birlikte geçirdiği gece Rydal'ı kendine getirmişti biraz. Atina'daki konukseverliği için can dostu Niko'ya bir teşekkür notu yazıp zarfa iki tane de 100 dolarlık banknot sıkıştırınca keyfi daha da bir yerine geldi delikanlının.

Rydal resepsiyondan kendisini saat sekizde uyandırmalarını isteyip hemen yattı ve ertesi sabah saat sekize yirmi kala uyandı. Telefonu eline alıp Montalembert Oteli'ni aramasını istedi santral görevlisinden. Chester'ı dün gece de arayabilirdi ama, o geç saatte telefon ederek Montalembert'dekilerin dikkatini çekme olasılığını göze alamamıştı. Daha erken saatlerdeyse, Yvonne'la geçirdiği gecenin bir dakikasını bile Chester'la telefonda konuşarak ziyan etmek istememişti.

Chester odasındaydı. Sesi uykulu çıkıyordu.

"Ben Joey," dedi Rydal. "Seni uyandırdımsa özür dilerim ama bugün eve dönecek olursan, bundan hemen -uçağın New York'a varmadan çok önce- haberim olur, bunu böylece bilesin. Ne demek istediğimi anlıyor musun, Phil?"

Phil çok iyi anlıyordu. Burnundan soluyarak telefonu kapattı. Rydal'sa kendi otelinde yatağına uzanmış, düşünüyordu. Amerika'da olan Martha'yla Kennie'yi düşündü. Herhalde çoktan polis tarafından sorgulanmışlardı. Kardeşiniz nasıl biridir? Onbeş yaşındayken soygun girişiminden ve cinsel tacizden başının derde girdiğiyle ilgili polis kayıtları var elimizde... Rydal yüzüstü dönüp kollarıyla ağırlığını destekledi. Martha'nın içtenlikle, *Rydal kimseyi öldüremez*, dediğini duyar gibiydi *Kardeşimde suçlu ruhu yok*, derdi Kennie de. *Suçlu ruhu taşımak için bazı özellikler gerekir... Evet, Yale Üniversitesinin Hukuk Fakültesini bitirdi ama bunu niye bana soruyorsunuz? Okuldan öğrenebilirsiniz... Gazetelerden anladığım kadarıyla Knossos'taki gişe görevlisi gördüğü kişiyi ismen tanımıyormuş. Niye başka biri değil de kardeşim? Niye?* Onlara yazmam gerek, diye düşündü Rydal. Chester'a en başta yardım etmiş olmasını, babasına karşı hissettiği o eski gocunma duygusuna bağlayarak açıklamaya çalışışını düşünerek yüzünü ekşitti sonra da. Hayır, en iyisi hiç

yazmamak olacaktı galiba. Mektubun Paris’ten geldiğini görürlerse, polis kendisinin Paris’te olduğunu çakardı. En azından ablasıyla ağabeyi hâlâ özgür ve büyük olasılıkla sağ olduğunu biliyorlardı. Martha’ya yazıp, *Paris’te saklanıyorum ve saklanmak zorundayım, çünkü bana tuzak kuruldu*, demenin de âlemi yoktu. *Tuzak kurulma* ifadesi ne tam gerçeği yansıtıyordu ne de tüm olan biteni.

Batı Yakası’ndaki bir yerden, Montalembert Oteli’nden pek de uzakta olmayan bir bistrodan* saat onbirde oteli aradı Rydal.

*Genellikle şarap içilen, yemek de yenebilen kahveler. (Çev.)

Bay Wedekind’ın otelden ayrıldığını söylediler.

Rydal kulaklarına inanamadı. Chester kendisini kim ararsa arasın, bunu söylemelerini tembihlemişe benziyordu “Öyle mi?” dedi. “Bu sabah saat sekizde onunla konuşmuştum. Herhalde birkaç dakika önce çıkmış olmalı.”

“Mmm... saat dokuzu geçe ayrılmış, efendim.” Telefondaki adam kesin konuşuyordu.

“Sağolun,” deyip telefonu kapattı Rydal. Bistrodan çıkıp otele doğru yürüdü. Yoldan geçen herkese dikkatle bakıyordu. Otelin kapısına 20 metre kala, içeri girmeye karar verdi.

Resepsiyonda dün konuştuğu adamdan başka biri görev başındaydı. “Bay Wedekind’la görüşmek istiyorum,” dedi Rydal.

Adam kayıt defterine baktı, “Bay Wedekind otelden ayrılmış,” diye yanıt verdi.

“Sağolun,” dedi delikanlı. Demek telefonda kendisine söylenen doğruydu.

Yeniden dışarıya çıktı. Havayolu şirketlerine telefon edip Philip Wedekind’in yolcu listelerinde yer alıp almadığını sormakla adamı diğer otellerde aramak seçeneği arasında sıkışıp kalmış hissediyordu kendini. Voltaire, Lutetia, Saints-Pères, Pas de Calais gibi oteller herkesin hemen aklına gelen, bütün Amerikalı turistlerin tanıdıkları ve sevdikleri otellerdi. Georges V oteli tam Chester’ın zevkine uygun bir yerdi, ama o da çok göze batan bir seçim olurdu. Küçük otellerden biri olmalı. Rydal içini çekti. Paris telefon rehberinin sayfaları otellerle doluydu. Paris’te hemen hemen her köşe başında bir otel çıkardı karşınıza. Bütün bu otellere telefon ederek ya da bizzat giderek Chester’ı aramak düşüncesi gözünü korkutuyordu doğrusu. Dün şansı yaver gitmiş, telefon ettiği üçüncü otel olan Montalembert’de bulmuştu Chester’ı.

Chester Amerika’dan mektup almayı bile beklemeden ilk fırsatta Paris’ten ayrılacak mıydı yani? Adam New York’a telefon etmiş olabilirdi tabii; ama Rydal, Chester'ın Wedekind ismiyle Amerika’daki şüpheli dostlarının arasında -tıpkı Chamberlain isminde olmasını istemediği gibi- bir ilinti kurulmasını hiç istemediği için, onlara telefon etmiş olabileceğine olasılık vermedi.

Bir şeyden hiç kuşkusu yoktu delikanlının. Bu da Chester’ın hâlâ Paris topraklarında olduğuydu. Delikanlı garip bir heyecan duygusuyla, büyük bir zevkle içinin pır pır ettiğini duyumsuyordu bunu düşündükçe. Chester belki de şu anda Orly Havaalanı’nda oturmuş, uçağını bekliyordur; ama asla çoktan uçup gitmiş olamaz.

Rydal Orly’ye telefon etti.

Orly’de telefonuna yanıt veren kız sabırlı ve yardımsever biri çıktı. Beş dakika kadar tüm yolcu listelerini kontrol ettikten sonra, listelerde Philip Wedekind isimli bir yolcu olmadığını bildirdi. Kıza teşekkür edip telefonu kapadı Rydal.

Chester’ın bir dostuyla karşılaşmış olabileceğini düşündü bir ara. Paris’te olmayacak şey değildi bu. Tanıdıklarından biri onu evine davet etmiş olabilirdi pekâlâ; ama bir pazar sabahı saatin dokuzunda otelden çıkıp arkadaş evine gitmek de pek görülmüş şey değildi doğrusu. Peki ya Chester, oradan uçak ya da gemiyle kaçmak niyetiyle Marsilya’ya gitmişse trenle?

Rydal omuzlarını silkti; bir gazete alıp *café*’lerden birine girdi ve kendine bir kahve söyledi.

Gazetenin ön sayfasında kendinin kocaman bir resmi vardı. Pasaportundaki resimdi bu. İlk şoku atlattıktan sonra bu resmin dünden -hatta günlerden- beri Atina gazetelerinde çıkıyor olabileceği geldi delikanlının aklına. Dünkü Paris gazetelerinde çıkmış olsaydı, Yvonne dün gece onunla çıkmayı reddederdi herhalde. Ciddi yüz ifadesi ve dümdüz bakan gözleriyle tıpkı kendisine benziyordu bu resim. Rydal arkasına yaslanıp çevresine bakındı. Barda oturan bereli ve paltolu, etine dolgun adamdan başka kimse yoktu burada. Barmenle bir kadın yerleri silmekteydiler. Gazetedeki resminde saçları Amerikan eri tarzında kısacık kesilmişti. Saçlarda ayrık yeri de yoktu tabii. Bir yıl kadar önce, hayatı boyu yaptığı gibi saçlarını yeniden soldan; Nikolardan ayrılmadan hemen önce de sağdan -ama ortaya yakın bir yerden- ayırmaya başlamıştı saçlarını. Pek de büyük bir fark değildi bu ama ne de olsa biraz farkediyordu. Gazetedeki bu resim işkillendirmişti Rydal’ı. Görünüşünü

değiştirmek için saçını boyamaktan başka yapabileceği bir şey yoktu. Bu da İtalyan pasaportuna uymazdı tabii. Gazetedeki resmin altında kuru bir dille yazılmış -ve biraz da dağınık -oldukça ilginç bir yazı vardı. 19 Ocak tarihinde Atina'da kaldığı otelden kaybolan Bay William Chamberlain'in, resimde görülen Rydal Keener tarafından öldürüldüğünün ya da kaçırıldığının sanıldığını yazmışlardı. Ortadan kaybolmadan birkaç gün önce Bay Chamberlain, cesedi Knossos'ta bulunan karısı Mary Ellen'ın katilinin Rydal Keener olduğunu polise bildirmişti. Polis 'olayla ilgili bütün kanıtlar toplanana kadar' öldürülen genç kadının kimliğini açıklamak istememişti; ama Bay Chamberlain'in ortadan kaybolmasıyla birlikte, hâlâ yakalanamamış olan zanlı Keener'ın 'hedef seçtiği Bay Chamberlain'e saldırmayı başardığı'ndan korktuklarını açıklamak zorunda kalmıştı.

> *"...Polis Keener'ın. Bay Chamberlain'in şimdiye kadar polise zanlının bu suçu işlediğine ilişkin ayrıntılı bilgi verecek kadar zamanı olduğunu biliyor olması gerektiğini ve Bay Chamberlain'in söylediğine göre kinci ve şiddet dolu biri olan Keener'ın her şeyi yapabileceğinden korkulduğunu açıkladı. Keener'ın daha 15 yaşındayken soygun ve ırza geçme suçlarından poliste kaydı olduğu Amerikalı yetkililer tarafından açıklanmış bulunuyor..."*

A-ha, dedi Rydal içinden; ama son cümleyi okuyunca kalbi daha hızlı atmaya başlamıştı. Neyse ki hâlâ Atina'da saklandığı sanılıyordu. Burada dostları var, demişti Chamberlain.

Kendine bir şapka alması gerektiğini düşündü Rydal. Şapkadan nefret ederdi oysa.

Kahvenin parasını ödeyip *café*'den çıktı. Kaldığı otel konusu delikanlıyı işkillendirmeye başlamıştı. Kaldığı otelin ismini dün gece Yvonne'a söylemiş miydi acaba? Montmartre'da olduğunu söylemişti en azından. Bugün o otelden ayrılması gerekiyordu. Hemen. Şimdi. Saint-Germain Bulvarı'nda bir taksiye atladı.

Bir saat bile geçmeden Clignancourt semtinde, ismini bile duymadığı küçük bir sokaktaki Hotel Montmorency'nin bir odasına yerleşmişti bile. Pasaportunda mesleği 'kamu görevlisi' diye gösterildiği için, böyle bir semtteki böyle bir otelin parası kısıtlı ve Paris hakkında bilgisi neredeyse sıfır olan bir İtalyan'ın seçeceği bir semt ve otel olduğunu düşünmüştü delikanlı. Odasına yerleşir yerleşmez bavulunun astarının

arkasındaki parasını -kendi has .Amerikan dolarlarını- çıkartıp Chester’dan aldığı gıcır gıcır banknotların durduğu pantolon cebine tıkıştırdı. Saymadı ama aşağı yukarı 13.000 dolardan fazla parası olduğunu sanıyordu. Eşyalarını almak için otele dönecek zaman bulamayacağı bir durumla karşılaşabilirdi ne de olsa. Ve de para her koşulda gerekliydi insana. Ya tutarsa deyip Hôtel Lutetia’ya telefon edip Bay Wedekind’i sordu; ama attığı tutmamıştı. Otelde Wedekind diye biri kayıtlı değildi. Bir fikri daha vardı delikanlının: pazartesi günü American Express bürosunu gözlemek. 'Turistlerin postalarını yönlendirebilecekleri -örneğin Thomas Cook’s gibi- başka yerler de vardı tabii ama en akla yakını yine de American Express’ti. Hem aynı anda iki ayrı yerde birden olamazdı ki zaten.

Böylece pazartesi sabahı saat dokuzda Opera yakınlarındaki American Express bürosuna gitti Rydal. Eğer Chester bugün buraya gelmezse, o zaman adam artık Paris’te değil demek olacaktı bu. Sıkıcı ve yorucu bir sabah geçirdi delikanlı. Saat dokuz buçukta 15 dakikalığına dışarıya çıkıp yakındaki bir dükkândan bir şapka aldı kendisine; sonra da American Express’in posta dağıtılan bodrum katına geri dönüp şapkasıyla gazetesinin ardına saklanarak tahta sıralardan birine oturdu.

Chester merdivenlerden indiğinde saat öğleye geliyordu. Rydal ayağa kalktı. Onu gören Chester hemen geri döndü. Ne yazık ki hep birlikte ağır ağır aşağıya inen geçkince bir kadın grubu ve onları geçmek telâşıyla hemen arkalarında itişip kakışan sabırsız gençler merdiveni tıkadıkları için Rydal merdivenlerin başına geldiğinde Chester’ı gözden kaybetmişti. Kalabalık salonda oraya buraya bakındı hemen; seyahat çeki gişelerinin önlerinde uzayan kuyruklara ve danışma bürosunun önüne göz gezdirdi; sonra da sokağa fırladı; döne döne çevresine bakındı.

Hayır; yok yok. Chester ortadan kaybolmuştu.

Rydal ağız dolusu küfretti; sonrada ağır adımlarla yeniden içeri döndü. Chester postasını alamamıştı. Bunun da adamı huzursuz edeceğini biliyordu delikanlı. Yeniden aşağıya, posta dağıtım merkezine indi. Bir duvara telefon kulübeleri sıralanmıştı. Onlardan birine girip oturdu Rydal ve kapıyı kapattı. Olduğu yerden bütün posta dağıtım gişelerini görebiliyordu. Telefon etmek için bekleyen kimse de yoktu. Biraz sonra birinin kendi kulübesine yaklaştığını görünce, hemen alıcıyı kaldırıp telefonda konuşuyormuş numarası yaptı Rydal. O kadar uzun zaman bekledi ki o

telefon kulübesinde, sonunda Chester'ın geri gelmeden önce yemek yemeye karar verdiğinden kuşkusu kalmadı.

Chester saat ikiyi biraz geçe geri geldi. Onu gözden kaçırmadan bir fırsat kolladı Rydal. Chester'ın arada bir çevresini kolaçan etmekte ustalaştığını farketmişti. Tüm çevreyi kapsayan ama dikkat çekmeyen bakışlarla sık sık çevresine bakınıyordu adam; ama ne yazık ki bu bakışları, Rydal'ın saklandığı camlı telefon kulübesini kapsayamıyordu.

Chester'a bir mektup verdiler. Zarfın önüne ve arkasına baktıktan sonra onu paltosunun cebine koyup merdivenlere yollandı Chester. Rydal bir-iki metre gerisinden onu izliyordu. Biraz izlemecilik oynayacaklardı şimdi. Rydal daha önce hiç yapmamıştı bu işi. İzlenen izleyeni tanımazsa, bu iş daha kolay oluyor herhalde, diye düşünüyordu delikanlı. Rydal hem Chester'ı gözden kaçırmamalı, hem de kendini göstermemeliydi. Chester'ın bu sabah şapkamı görmüş olması ne şanssızlık, diye düşündü kendi kendine.

Chester L'Opera Caddesi boyunca ilerleyip köşe *café*'lerinden birine girdi ve söylediği birayı barda ayakta içerek mektubunu okudu. Rydal kapının dışındaki dar kaldırımda durmuş, pencerenin dışından onu izliyordu. Adamın yüzündeki ifadeyi seçebilmek için çok uzaktaydı ama yine de evden gelen haberlerin iyi olmayacağını biliyordu. Caddeye çıkıp birkaç adım attı; sonra geri döndü. Durduğu yerden Chester'ın olduğu *café*'nin her iki çıkış kapısını da görebiliyordu şimdi. Biraz sonra Chester dışarıya çıkıp sola saptı ve arkasını dönüp caddeden yukarıya doğru yürümeye başladı. Aralarında iki-üç binalık boşluk bırakarak adamı izledi Rydal. Caddeden gelip geçen epeyce insan olduğu için Chester dönüp arkasına baksa bile gözlerinin hemen delikanlıya takılması olasılığı pek yoktu. Chester Opera binasının çevresinden dolanıp sağa döndü ve küçük bir sokağa saptı. Adamın oteline girmesini uman Rydal, karşı kaldırıma geçerek arayı biraz daha açtı. Bu sokakta pek insan yoktu çünkü. Chester yolun sol tarafındaki bir kapıdan içeriye girip gözden kayboldu.

Olduğu yerde kakılıp kaldı Rydal. Kararsızlık içindeydi. Chester izlendiğini farkederek izini kaybettirmek için kendini önüne çıkan ilk otele atmış olabilirdi. Delikanlı otel kapısının iki yanındaki isim tabelalarını görebiliyor, ama bu mesafeden ismini okuyamıyordu. Beş dakika bekledi olduğu yerde; sonra saatine bakıp bir beş dakika daha bekledi; sonra da kaldırımın yanından yürüyerek otele yaklaştı.

Otelin ismi Elysée-Madison'dı.

Geri döndü Rydal ve ilk gördüğü, sanki ellerini içerden poposuna koymuş da öyle yürüyormuş gibi kabarmış peleriniyle kendisine yaklaşan bir Paris sokak devriyesi -bir *gendarme*- oldu. O ilk bakıştan sonra bir daha devriye polisine bakmadı Rydal. Yeni şapkasından nefret ediyordu. Açık sarı, sıradan bir fötr şapka olmasına karşın, sanki bütün dikkatleri üzerine topluyormuş gibi geliyordu delikanlıya.

Devriye polisi delikanlının yanından geçip gitti ama adam sanki durmuş da arkasından bakıyormuş gibi bir duyguya kapıldı Rydal. Yüzünü olabildiğince paltosunun kalkık yakalarına gömmüştü delikanlı. Dümdüz ilerlemeye, dönüp geri bakmamaya zorladı kendini. Bir anda yüreğini saran korkuyla, hemen bir telefona ulaşma telâşı kapladı içini. Birkaç bina ötede gördüğü bar-tütüncü karışımı yere doğru koşmak geliyordu içinden. Her nasılsa koşmayıp yürümeyi başardı.

Tütün de satan bara girince bir telefon jetonu istedi barmenden; sonrada telefon rehberinde Elysée-Madison Oteli'nin numarasını buldu. Elleri titriyordu. Korktuğunun farkına vardı Rydal. Bunun farkına varması, daha da korkuttu delikanlıyı. Otelin numarasını çevirdi.

"Bay Wedekind'la konuşmak istiyorum," dedi Fransızca olarak. Üç günlük denemeden sonra artık kendinde bir alışkanlık haline gelmiş olan İtalyan aksanıyla konuşuyordu Fransızcayı.

"*Oui, monsieur, un moment* (Tabii, mösyö, bir dakika)," dedi hoş bir kadın sesi telefonda.

Rydal telefon kulübesinin camlı kapısından sokağa baktı ve devriye polisinin barın kapısının önündeki kaldırımda durduğunu gördü. Ürpererek diliyle dudaklarını ıslattı delikanlı. "Selam, Phil," diyerek hattın öbür ucundan buyrun diyen Chester'ın sözünü kesti bir telâş. "Sakın telefonu kapama. Sana söyleyecek çok önemli bir haberim var."

Chester'ın bıkkınlığını yansıtan bir homurdanma duyuldu telefonda; sonra adam, "Ne?" diye sordu.

"Bu gece benimle buluşmanı istiyorum. Les Halles'de.* Tamam mı? Çiçekçiler bölümünde. Çiçek satıcıları ve kamyonlarıyla dolu uzun bir kaldırımdır. Bitki satılır. Anlaştık mı? Saat dokuzda."

*Paris'in, sabaha kadar açık olan halk tipi balık lokantalarıyla da ünlenmiş meşhur Toptan Gıda Pazarı. (Çev.)

"Niye?"

"Amerika'ya geri dönüyorum," diye yanıt verdi Rydal. Boğazı öyle kurumuştu ki sesi hırıl hırıl çıkıyor yutkunmakta zorlanıyordu. "Amerika'ya

dönüyorum Chester ve bana son bir ödeme yapmanı istiyorum. 10.000 dolar. Tamam mı? Son bir kez.”

“Ögghh!” dedi Chester midesi bulanmış gibi. “Ne zaman gidiyorsun?”

“Yarın sabah erkenden. Uçakla. Elveda, Bay Wedekind. Bu arada... 10.000 dolar karşılığında sırrını saklayacağım. *Sırlarını* yani. Bu gece buluşuyoruz, değil mi?.. Elini çabuk tut! Öbür şıkkın ne olduğunu unutmadın ya? Şu anda bir telefon kulübesindeyim.” Rydal’ın sesi çatlayıverdi birdenbire. “Eğer randevumuza gelmezsen, seni ele veririm. Şu anda da otelin hemen köşesindeyim, bunu da bilesin. Bana görünmeden sıvışabileceğini sanma sakın.” Susup Chester’ın yanıtını bekledi Rydal.

“Randevuya geleceğim,” deyip telefonu kapattı Chester.

Rydal da telefonu kapatıp kulübeden çıktı ve bir paket Gauloise sigarası aldı. Polis memuru hâlâ kapının önündeydi. Ona bakmadan da onun orada olduğunu görebiliyordu Rydal. Gauloise paketini dibinden delerek açtı. Tanrım, bunu başına getiren neydi? Şapka mı? Şu saçma sapan şapka mı? Bir sigara yakıp dışarıya çıktı Rydal. Devriye polisine göz ucuyla bile bakmamıştı.

“Özür dilerim, mösyö. Kimlik kartınızı görebilir miyim lütfen?”

“*Ma quoi* (Neyimi)?”

“*Carte d’identité, s’il vous plaît* (Kimlik kartınız lütfen).”

“*Aaa... carta d’identita*,” dedi Rydal. “*Si*.” Koyu yeşil İtalyan pasaportunu ceketinin iç cebinden çıkarttı. “*Mio pasaporto* (Pasaportum),” dedi gülümseyerek.

Gendarme pasaporta baktı. Pasaporttaki fotoğrafı görünce kaşları havaya kalkıverdi adamın; sonra yine aşağıya indiler. Frank’ın yaptığı rötuş işe yarasa bari diye düşünüyordu Rydal. Frank fotoğrafta Rydal’ın kaşlarını kalınlaştırmış, yanaklarına gölgeler kondurarak ağız uçlarına yukarıya dönük bir biçim vermişti. *Gendarme* kararsızmış gibi görünüyordu. İnce yapılı, orta boylu, bıyıklı, şakakları kırlaşmış bir adamdı.

“Enrico Perassi, öyle mi? İtalya’dan mı geliyorsunuz?”

“Si. Roma,” dedi Rydal. Devriye polisinin aslında Fransa’ya gelmeden önce İtalya’da olup olmadığını sorduğunu biliyor ama anlamazdan gelip İtalyan olup olmadığını sorduğunu sanmış gibi yapıyordu.

“Hmmm... Yunanistan,” dedi *gendarme*, son damgaların olduğu sayfaya bakarak. “Üç gün önce Yunanistan’dan mı geldiniz buraya?”

“Si. Yunanistan’a gitmiştim.”

“Ne kadar kaldınız?”

“Üç hafta,” diye hemen yanıt verdi Rydal. Pasaporttaki tarihleri hatırlıyordu.

“Lütfen şapkanızı çıkartır mısınız, mösyö?”

“Şapkamı mı?” diye İtalyanca tekrarladı Rydal gülümseyerek. Ve şapkasını çıkarttı.

Alnını kırıştırarak uzun uzun delikanlının yüzünü inceledi devriye polisi; sonra da giysileriyle yeni ayakkabılarına bir göz atıp gözlerini yeniden delikanlının yüzüne çevirdi.

O anda gardının düştüğünü hissetti Rydal. Sol gözü seyiriyordu. Dudakları; gülümsemeyen, kafa tutan, katı tutumlu düz bir çizgi haline geliverdiler. Utanç ve suçluluk duyguları oyununu bozuyordu. Bir anlığına babasının çalışma odasına, babasının onu Agnes’e kötü davranmakla suçladığı âna dönüvermişti sanki; bir an sonraysa bu ruh hali geçmiş; alnının terden sırılsıklam olmasına karşın dudak ucuyla da olsa yeniden gülümsemeyi başarabilmişti.

“Paris’te nerede kalıyorsunuz?”

“Hotel Montmorency’de. Labat Sokağı’nda,” diye yanıt verdi Rydal, her isimdeki her harfi teleffuz ederek.

“İtalyanca’yı iyi konuşuyor musunuz? Bir şeyler söyleyin bakalım.”

Rydal kendinden isteneni anlayamamış gibi şaşkın şaşkın baktı bir süre; sonra İtalyanca’nın kendine hep yaptırdığı gibi el kol hareketleri yaparak hızlı hızlı konuşmaya başladı. “Tabii, efendim. Neden olmasın? İtalyanca benim anadilim. Çok kolaydır. Fransızca’ya benzemez. Görüyor musunuz, bir kez başlayınca susmayı bilmiyorum. İtalyanca’yı sever misiniz? Söylediklerimi anlıyor musunuz, signore?” Susup gülerek devriye polisinin koluna İtalyan usulü ufak bir yumruk attı Rydal.

Güzel bir gösteriydi bu ama işe yaramamıştı. Başını sallayarak pasaportunu Rydal’a geri verdi *gendarme*.

“Birkaç soru daha sormamız için benimle birlikte karakola kadar gelmenizi rica edeceğim. Kısa bir süre için.” Bir eliyle Rydal’ı kolundan tutmuş, beyaz copunu tutan diğer elini kaldırarak yoldan geçen bir taksiye durmasını işaret ediyordu.

Kapısının yanında ufak mavi lambalar yanan karakola vardılar. Rydal’ı getiren devriye polisiyle bir karakol polisi Yunanistan’daki ‘Rydal Keener’ hakkında aralarında tartıştılar uzunca bir süre. Delikanlının giysilerini incelediler uzun uzun. Takım elbisesi İtalyan malıydı; epey yıpranmış

gömleğiyse Fransız. Boyunbağı İngiliz malıydı. Pasaportuna göre Enrico Perassi hiç İngiltere'ye gitmemiş olduğu için biraz garip görünse de, bu da olmayacak şey değildi tabii. İç çamaşırlarıysa -işe bakın!- İsviçre malıydı. Onları bir yıl önce Zürih'ten almıştı Rydal. Polislerin birazdan oteline gideceğinden de kuşku yoktu. Bavulu Amerikan malıydı tabii Rydal'ın. Amerikan pasaportu da o bavulun astarının arkasında saklıydı. Gümrük görevlilerinin gözünden kaçabilirdi ama Fransız polisinin asla. Durum umutsuzdu.

"Pekâlâ," dedi Rydal neredeyse kusursuz bir Fransızca'yla. Karakolun arka odalarından birinde, iç çamaşırlarıyla oturuyordu.

Hayran bakışlarla büyük-büyükbabasının cep saatini inceleyen polisler kafalarını kaldırdılar.

"Tamam; bu doğru. Ben Rydal Keener'ım."

"Aaa... Demek siz... siz Amerikalısınız," dedi karakol polisi. Delikanlının Amerikalı olmasını, Rydal Keener olmasından daha ilginç buluyordu sanki.

"Ve de William Chamberlain hâlâ hayatta," dedi Rydal. "Ve de karısını ben öldürmedim."

"Bir dakika lütfen," dedi karakol polisi. Gidip kâğıt alacağını ve daktilonun başına oturup her şeyi usulünce tutanağa geçireceğini söyledi.

Diğer *gendarme* -yolda Rydal'dan kuşkulanmış olanı- yüzünde kabız bir memnuniyet gülümsemesiyle odada gidip geliyor, sevinçten neredeyse kekeleyerek konuşuyordu.

Sonunda gömleğiyle pantalonunu giyebildi Rydal. Bir sürü sorudan ve evet hayırdan sonra Girit'te ne olduğunu anlatması istendi delikanlıdan. Chamberlainlerle orada tanıştığını söyledi Rydal. Bayan Chamberlain'le aralarında bir kıvılcımlanma olduğunu da saklamadı. Karısı Rydal'ı sevdiğini ve boşanmak istediğini söylediği için de Chamberlain'in kıskançlıktan deliye döndüğünü ekledi. Fransız polis memurlarının bunu anlamaları hiç de zor olmadı tabii. Chamberlainlerden ayrılıp Atina'ya dönmeyi ve Bayan Chamberlain'in kocasından boşanmasını orada beklemeyi istediğini, ama Bay Chamberlain'in delikanlının onlarla birlikte kalmasında ısrar ettiğini söyledi delikanlı. Sonra da Bay Chamberlain Knossos'ta onu öldürmeye kalkmıştı. Knossos'ta olan bitenleri nasıl oldularsa aynen öyle anlattı Rydal. İfadesinin çok inandırıcı bulunduğundan kuşkusu yoktu.

“Benim yerime karısını öldürdüğünü görünce Bay Chamberlain’in büyük üzüntüye kapıldığından kuşkum yok,” dedi Rydal. “Hemen oradan kaçtı. Ben zavallı kadının cesedinin yanında kaldım 15-20 saniye kadar. Donup kalmıştım. Daha sonra hemen Bay Chamberlain’in peşinden koştum. Onu Kandiye’de buldum sonunda. Knossos’tan yalnızca 30 kilometre mesafededir Kandiye. Durumu hemen polise anlatmak istedim, ama Bay Chamberlain polise gidersem, elde edemediğim için kadıncağızı öldürdüğümü polise anlatacağını söyledi bana. Ya da buna benzer bir şey dedi işte. Anlatabildim mi?”

“Hı-hı,” dedi *gendarme*. Anlatılanları ilgiyle dinlemeye başlamıştı. Bu öyküyü yıllarca önüne gelene anlatacağı besbelliydi.

“Devam edin,” dedi daktiloda her şeyi yazmakta olan karakol polisi.

“Birlikte Atina’ya döndük ve orada...”

“Birlikte mi?”

"*Tais-toi* (Kes sesini),” dedi daktilo yazan dalgın dalgın.

“Evet, birlikte. Bayan Chamberlain hemen teşhis edilememişti; onun için Bay Chamberlain özgürce hareket edebiliyordu Atina’da. Orada kendisine yeni bir pasaport edindi. Bundan eminim.”

“Bundan nasıl emin olabiliyorsunuz?” diye sordu daktilo yazan karakol polisi.

“Çünkü... çünkü şimdi burada, Paris’te. Herkes de onun Atina’da kaçırıldığını ya da öldürüldüğünü sanıyor. Chamberlain ismiyle, bırakın Fransa’ya girmeyi, Yunanistan’dan bile çıkamazdı.”

“Hı-hı,” dedi yine ifadeyi alan *gendarme*.

“Peki nerede o? Nerede olduğunu biliyor musunuz?” diye sordu daktilo yazanı.

Rydal dudaklarını yaladı. “Bir bardak su istiyorum lütfen.”

Hemen getirdiler.

Olduğu yerden hiç kımıldamadan öyküsüne devam edip anlatmasını sürdürdü delikanlı. “Nerede kaldığını bilmiyorum ama onu burada -Paris’te!- gördüm,” dedi. “Cuma gününden beri burada olmalı. Onun buraya geleceğini tahmin ettiğim için ben de buraya geldimdi zaten.”

“Laf sahte pasaportlardan açılmışken... siz kendinizinkini nereden ve niçin aldınız?” diye sordu dinleyen *gendarme*.

“Atina’dan,” diye yanıt verdi Rydal. “Rydal Keener cinayet suçundan aranıyordu. Yeni bir pasaport edinmem şarttı, bunu görmüyor musunuz?

Ayrıca William Chamberlain'i de bulmam gerekiyordu tabii." Son cümleyi üstüne basa basa söylemişti.

"Atina'da hep Bay Chamberlain'le birlikte mi oldunuz?"

"Tam aksi! Pire'ye varır varmaz ortadan kayboldu. Yani benden kaçtı demek istiyorum. Birkaç gün boyunca... neyse, karısına âşık olduğum bir gerçek, bunu saklamıyorum... bir süre kahrımdan ne yapacağımı bilemedim. Chamberlain'e duyduğum nefretten daha derin bir üzüntüyle yanıyordu yüreğim. Bunu anlıyorsunuz, değil mi? Hemen Atina polisine gidip olanları anlatarak, 'Chamberlain'i arayın!' diyebilirdim tabii, ama onu suçlarsam onun da beni suçlayacağını söyleyerek bana gözdağı verdiğini unutmayın lütfen. Yani onun sözüne karşı benim sözüm... çünkü hiç tanığımız yok." Rydal suyunu bitirdi.

"Onu Paris'in neresinde gördünüz?"

Rydal derin bir soluk aldı. "Champs-Elysée'de," dedi. "Bu sabah. Benden kaçmaya çalıştı ama yine de onunla konuştum. Sanki ona bir şey..."

"Onu görür görmez neden polis diye bağırmadınız?" diye delikanlının sözünü kesti daktilo yazan polis.

"Sanırım... sanırım ondan korktum. Hep aynı korku bu. Chamberlain'in polise benim hakkımda anlatacakları korkutuyordu beni. Benim yapmak istediğim hep... şimdi yaptığımdı. Polisle konuşmak ve..."

Delikanlıyı yakalayan *gendarme* bir kahkaha attı. "İtalyan olduğunuza inanmam için onca çaba harcadıktan sonra mı?"

"Pekâlâ. Tamam, Korkmuştum," dedi Rydal içinde bir huzursuzluk hissederek. "Artık her şeyi anlattım ama."

"Tam burada bir soru daha sormak istiyorum," dedi daktilonun başındaki karakol polisi. "Bunu yazacak yer bıraktım tutanakta. Atina'da nerede kaldınız peki? Üç-dört gün Atina'da kaldınız, öyle değil mi?"

"Çarşamba sabahından 19 Ocak Perşembe gününe kadar," diye yanıt verdi Rydal. "Bir dostumun yanında kaldım. İsmini vermek istemiyorum. Bu ona haksızlık olmaz mı?" Rydal karakol polisinin gözlerinin içine bakıyordu bunu sorarken.

Karakol polisi omuz silkerek devriye polisine baktı.

"Hiçbir suçum yoktu! Suçsuzum ben! Ve de suçsuz olduğumu bilen bir dostumda kalmaya da hakkım var sanırım. Dostumu bu işin içine karıştırmak istemiyorum," dedikten sonra, "bunu anlayacağınıza eminim," dedi Rydal daha yumuşak bir ses tonuyla.

“Bu konuyu daha sonra ele alırız,” dedi karakol polisi. Parmaklarını yeniden daktilonun klavyesine koymuştu. “Şimdi... bir kez daha söyleyin lütfen. Bay Chamberlain’i nerede gördünüz?”

“Champs-EIysee’de. Concorde yakınlarında bir yerde. Bu sabah. Yeni isminin ne olduğunu ve nerede kaldığını söylemesi için gözünü korkutmaya çalıştım ama söylemeyi reddetti. O zaman bu kez de ben ona gözdağı vereyim dedim kendi kendime ve eğer bana 10.000 dolar vermezse polise gidip her şeyi anlatacağımı ve onun Paris’te olduğunu polise bildireceğimi söyledim ona. Parayı vereceğini söyledi. Bu gece saat dokuzda randevumuz var. Geleceğini sanıyorum.”

“Nerede?”

“Les Halles’de. Çiçek pazarında.”

“Hıh!” dedi *gendarme*. “Kalabalık yerdir. Randevuya geleceğine inanıyor musunuz?” Kollarını kavuşturmuş, umut dolu gözlerle delikanlıya bakıyordu.

“Evet,” dedi Rydal gülümseyerek. Chester’ın geleceğine gerçekten de inanıyordu. Chester'ın durdurulma zamanı gelip de geçmişti bile. Zaten polisi işin içine katmadan adamla bir hesaplaşmaya girme olasılığı da pek yoktu. Ve işte polis de işin içine katılmıştı sonunda. Papanopolos’un cesedini saklamakta Chester’a yardımcı olduğu için bu suçta payına düşen cezayı alacaktı pek tabii. Bunu yapması bir hataydı ve insanlar hatalarının bedelini ödemek zorundaydılar, ama Chester’ın mahvolduğunu görmeye değerdi bu.

Tutanağın yazılması bitmişti.

“O barda kime telefon ettiniz?” diye sordu *gendarme*.

“Hiç kimseye,” diye yanıt verdi Rydal yavaş yavaş konuşarak. “Telefon etmiyordum. Çok bekletirsem gidersiniz diye düşünüp telefonla konuşur gibi yaptımdı.”

Kendisini kolaylıkla başından savabileceğini düşünen birinin bu saçma düşüncesini alçakgönüllülükle afferdecine başını salladı *gendarme* üstünlük taslayan bir tavırla; sonra, “*Dites donc* (Söylesenize)!” dedi parmağını Rydal’a uzatarak. “Cumartesi gecesi genç bir kızla yemeğe çıkmışsınız. İsmi Yvonne... Yvonne...”

Karakol polisi masanın üstündeki bir kâğıda göz attı. “Delatier,” dedi meslektaşının sözünü tamamlayarak.

“Evet, doğru” dedi Rydal.

“Bu hanım dün polisi aramış,” dedi *gendarme*. “Gazetede resminizi görmüş. Çok paranız olduğunu söylemiş.”

“Böbürlenerek ona söylediğim kadar param yok,” dedi Rydal. “Ona yalan söylemiştim.” Para hâlâ pantalonunun sol cebinde duruyordu oysa. Polisler üstünde silah var mı diye karakolda giysilerinin ceplerini yoklamış, etiketlerine bakmışlardı ama ceplerini karıştırmamışlardı. Bu para pantolon ceplerinden birinde duruyordu tıkış tıkış. Diğerindeyse buruşturulup yumak haline getirilmiş bir mendil vardı.

Karakol polisi telefonda biriyle konuşmaktaydı. Herhalde merkeze Rydal Keener’ı yakaladıklarını söylüyordur diye düşündü delikanlı.

“Bana hemen Atina’yı bağlar mısınız lütfen? Bir de... söyleyin de hatları meşgul etmesinler... Teşekkür ederim.”

19

Rydal saat dokuza çeyrek kala siyah renkli Citroën marka sivil bir polis arabasında, yanında kendini yakalayan devriye polisi ve bir de başka bir polis memuruyla birlikte Les Halles’e doğru yol alıyordu. Hem çok tedirgin hem de çok yorgundu. Bu yüzden gözlerini zor açık tuttu yolculuk boyunca. Chester’ın bıyığıyla sakalını kestiğini polise söylememişti. Karakoldayken, “Sakalı bıyığı var mı?” diye sormuşlar; o da hiç düşünmeden hemen, “Evet,” demiş; sonra da söylediğini düzeltmek için ağzını açmışsa da bu düzeltmeyi yapmamıştı. İlk önce evet, sonra da hemen hayır demesinin, söylediklerinden emin olmadığını ve Chester’ı Paris’te gördüğünü uydurduğunu sanmalarına neden olacağını düşünmüştü delikanlı; ama bu düzeltmeyi yapmamasının gerçek nedeninin bu olmadığını biliyordu. Chester’ın artık sakalsız bıyıksız olduğunu açıklamak, adama çok yüklenmek gibi olacaktı. Bunu yapmak centilmenliğe sığmaz diye düşünmüştü aslında. Kimbilir, belki de gerçek buydu. Her ne halse, söylediğini düzeltmemişti işte; ama Chester'ın -ister üniformalı olsun ister sivil- polisleri farketmekte çok usta olduğunu ısrarla vurgulamış, onun için onu kıstırdıklarından emin olmadan adama fazla yaklaşmamaya özen göstermelerini söylemişti. “Ya? Öyle mi? Peki nasıl ustalaştı bu konuda?” diye sormuştu polisler. Ne bilsindi Rydal; ama öyleydi işte. Zaten polisler aslında *Rydal'ı* gözlüyor ve onunla konuşan, delikanlıya içinde 10.000 dolar olabilecek bir zarf ya da katlanmış gazete gibi bir şey veren biri var mı diye gözlerini dört açıyor olacaklardı. Bu durumda da Chester’ın sakalı bıyığı ha varmış ha yokmuş, ne farkedecekti ki?

“Çok yaklaşmayın,” dedi Rydal bir kez daha. Biraz ilerilerindeki kaldırımda yer alan çiçek sergileriden ilkine yaklaşmışlardı. “Beni burada indirin. Hayır, şurada. Sol tarafta.”

Araba yavaşlayıp geniş yolun sol kaldırımına yanaştı. Yağmur çiseliyordu. Pazaryerinin ışıkları, pırıl pırıl parlayan kara asfalta sarı sarı yollar çiziyordu. Asfalta düşen tek tük kırmızı ışık parıltıları, yere yayılmış kan göllerini anımsattı delikanlıya.

“Şu ara sokağa girsene canım!” dedi Rydal bezginlikle. “Chester beni bu arabadan inerken görürse, bir şeyler döndüğünü hemen anlar.”

“Tamam, mösyö, tamam,” dedi arabanın sürücüsü yarı alaylı bir sabır gösterisiyle.

Rydal’la sivil giyimli *gendarme* aynı anda indiler arabanın sağından. *Gendarme* ellerini, birinde büyük olasılıkla bir tabanca olan palto ceplerine sokmuştu. Cebinde tabanca olan sivil giyinmiş bir *gendarme*’a benziyordu tıpkı.

“Bırak da ben önden gideyim,” dedi Rydal adama. “Dört... yok yok, altı metre ara çok sayılmaz, değil mi?”

“Ya?” diyerek başını aşağı yukarı salladı *gendarme*.

Öbür polis de arabadan iniyordu.

Karşıdan karşıya geçip kenarına boydan boya çiçekler ve süs bitkileri dizilmiş kaldırıma doğru ilerledi Rydal. Kökleri çuval bezine sarılı fidanlar ve her türlü bitki saksısıyla dolu bir sürü kamyon arkalarını kaldırıma vermiş, yol kenarında duruyorlardı. Bazılarının içinde çuvalların üstüne uzanmış, sabahın köründen beri çalışmakla geçen uzun bir günün yorgunluğuyla uyuyakalmış kadınlar ya da erkekler vardı. Hemen Chester’ı aranmadı Rydal. Artık şapkasız olan başını kaldırım kenarındaki yeşilliklere eğerek salına salına dolaşmaya başladı.

“Hayda! Sarmaşıklarımız var! Sudan ucuz!” diye bağırıyordu cırtlak bir kadın sesi. “Açmış sümbüllerimiz var! Sevgilinize bir tane alın! Hayda, istediğinizi seçin, mösyö!”

Kauçuk fidanlarının yaprakları yağlıymışlar gibi pırıl pırıl parıldıyorlardı pazarın ışıkları altında. Yağmurla ıslanmış toprağın o tadına doyulmaz, keskin kokusu sarmıştı her yeri. Sarmaşıklar serin ve ıslak havanın tadını çıkartıyor gibiydiler. Çiçekler mutluluk ve canlılıkla yerlerinde duramıyorlardı sanki. Onların kalorifer sıcağıyla uyuşmuş bir Paris apartman dairesine hapsedilecekleri düşüncesine dayanamıyordu Rydal; üzüntülere boğuldu birdenbire. Durup başını geriye çevirerek, önce sıra sıra sıralanmış kasımpatlarına, sonra da sivil giyimli polisin nerede olduğuna baktı. Adam, şimdi yalnızca bir eli cebinde, dört-beş metre gerisinden kendisini izliyordu. Alnını kırıştırıp eliyle saçını düzelttikten sonra yoluna devam etti Rydal.

Chester’ı gördüğü ilk an şöyle bir ürperdi delikanlı. Adam az ötedeki köşeyi dönmüş, kendisine doğru geliyordu. Elinde gazete kâğıdına sarılı, içinde kırmızı çiçekler açmış bir saksı vardı. Parlak zekâ ürünü bir buluş, diye aklından geçirdi Rydal. Altı metre ilerisinden, bir sağındaki solundaki çiçeklere, bir dümdüz önüne baka baka delikanlıya yaklaşıyordu Chester.

Ona buna bakarak adımlannı yavaşlatıp oyalandı Rydal. Olduğu yerde dimdik durmuş, sağ tarafında sergilenen ufacık kaktüs saksılarına bakıyordu.

“Üçü beş frank, mösyö,” dedi çiçek satıcısı. “Bakın şuradakiler çok hoş, pembe çiçekler açar.”

Yaptığı işten hiç mi hiç hoşlanmıyordu Rydal. Tırsmaya başlamıştı. Koskoca bir sıçrayışla kaktüs sergisinin üzerinden uçmak, arkasındaki tuğla duvardan geçerek kaybolup gitmek geliyordu içinden. *Colette’i unutma,* diye düşünmeye zorladı kendini. *Chester dalaverecinin biri. Dürüst insanların kanını emiyor o.* Böyle düşünmeye çalıştı ama ne Colette’i anımsamaya ne de Chester’ın ahlâksızlığını düşünmeye zaman vardı. Rydal kaktüslerin yanından ayrılıp yürümeye başladı. Chester onu görmüştü şimdi. Rydal gözkapaklarını yarı kapattı ve sanki sol kulağına su kaçmış gibi kulağını ovuşturup başını hafifçe sola eğmesiyle biten bir hareketle başını silkti hafifçe.

Chester dümdüz yürüyerek geçip gitti yanından.

Rydal yürümeye devam edip Chester'ın ilk göründüğü köşeye kadar ilerledi. Geçmesi gereken bir uçurumu bir sıçrayışta aşmayı başarmış gibi rahatlayıvermişti birdenbire garip bir biçimde. Bir yandan da arkasında bir kargaşa çıkacak mı diye kulak kabartıyordu yürek sıkıntısıyla. Köşenin ardındaki karanlık gözlerinde tütüyordu. O köşenin arkasında caddeden daha karanlık olan bir arka sokak olduğunu biliyordu. Köşeye yaklaşırken adımlarını biraz hızlandırdı Rydal. Köşeyi dönünce kısa bir süre -yalnızca birkaç saniyeliğine- polislerin gözünden uzak kalacaktı. Diğer yandan, birdenbire koşup da yolun bu tarafında olan hiç kimsenin dikkatini çekmek de istemiyordu. Köşeyi döner dönmez kendisine oniki adımlık yani beş saniyelik süre tanıyıp sonra uçar gibi kamyonlardan birinin içine daldı tepeüstü. Soluğunu tutup gözlerini yumarak bir çığlık atılmasını bekledi bir saniye. Hiçbir şey olmadı. Gözlerini açtı Rydal. Ön tarafında, sürücü arkasını görebilsin diye bırakılmış bir penceresi olan kamyon kasasının içi bomboş ve kapkaranlıktı. Çevresini yokladı Rydal. Toprak topakları, süprüntüler, ıslak gazeteler ve kırık saksılar geldi eline.

Tam o sırada çok yakındaki bir laterna çalmaya başladı. ‘La Vie en Rose’ (Gül pembesi hayat) isimli şarkıydı çalınan.

> *... il me parle tout bas (...fısıldayınca bana)*
> *je vois la vie en rose (gül pembesi görünür dünya)*

Yüzüstü sürünerek kamyonun ta arkasına kadar gitti Rydal. Elleri bir kumaşa değdi. Orada uyumakta olan birinin üstüne örttüğü örtüye dokunduğunu sanıp dondu kaldı delikanlı; ama eline gelen, bitkiler gölgede kalsınlar diye üzerlerine çekilen koyu renk kumaşlardan oluşan bir bez yığınıydı yalnızca. Kamyon kasasının arka köşesine büzülüp kumaşı üstüne örttü Rydal. Hiç kımıldamadan oturuyordu. Anlaşılan tam zamanında saklanmıştı köşesine, çünkü biri bir el fenerinin ışığını gezindirdi kasanın içinde. Örtündüğü kumaşın altından görebiliyordu üstüne vuran fener ışığını.

...ça dura pour la vie-e-e... (...ömür boyu sürecek...)

Gülümseyesi geldi delikanlının. Sürmeyeceğini umuyordu doğrusu!

"*Non* (Hayır)," diye homurdandı bir ses. Hızlı hızlı uzaklaşan ayak sesleri duyuldu arkasından da.

Rydal kulak kesilip çevreyi dinledi; sonra başını çıkartıp baktı. Kamyonun arkasında kalan dar kaldırımın berisinde karanlıkta kalmış bir duvar vardı. Yalnızca sağdan bir ışık geliyor, kasanın solunda yere vurarak yerde bir üçgen oluşturuyordu.

Birdenbire başı kasketli bir erkek belirdi kamyonun arkasında; kasanın arka kapağını patron edasıyla güm diye kapattı. Kapağın sürgülendiğini duydu Rydal. Islık çalarak kamyonun ön tarafına gitti adam. Kaba ayakkabılarının kamyonun demir basamağında çıkarttığı sesler duyuldu; sonra da motor çalıştırıldı.

Ne şans, diyerek gülümseyip içini çekti Rydal.

Adam kamyonu ifrit gibi kullanıyordu. Her birkaç saniyede bir havaya uçup yere iniyordu delikanlı. Rydal'ın aklından bu adamın da bir şeyden kaçıyor olabileceği geçti bir ara; ama adamın ıslık çalıp şarkı mırıldandığını duyabiliyordu motor sesleri arasında. Kasanın arkasına sürünüp bir metrelik kapağın hemen yanına çömeldi delikanlı. Hâlâ Paris trafiğinde oldukları için kamyon kırmızı ışıklarda her durduğunda, arkasındaki arabanın farları kasa kapağına vuruyordu. Bir keresinde bir sokak lambasının iyice aydınlattığı tabelada sokağın ismini okudu Rydal: rue de Belleville. Rydal'ın çok umurundaydı sanki!

Sürücünün arabayı kullandığı hızla aldığı bir dönemeç delikanlıyı kasanın sağ duvarına yapıştırdı bir anda. Doğrulup yine kapağın yanındaki

yerini aldı Rydal. Daha karanlık bir semte gelmişlerdi şimdi. Kamyon kırmızı ışıkta durunca kamyondan atladı delikanlı. Ayakkabılarının kauçuk tabanları asfaltta plofff diye bir ses çıkarttı ama sürücünün bunu duyabileceğine olasılık vermedi Rydal. Ayrıca bir şemsiyenin altında yürüyen bir çift de gördü delikanlıyı, ama olsun. İnsanlar arada bir kamyon kasalarında yolculuk yapmazlar mı? Kamyon sürücüsü patronlar işçilerini orada burada indirmezler mi yani hiç? Berbat olmuş giysileriyle sürücü yardımcısına da benzemiyor değildi hani. Hem sonra hava karanlıktı. Hem sonra adamla kadın hiç durmadan yollarına devam etmişlerdi. Hem sonra yeniden özgürdü işte!

Sokak boyunca yürüyüp giderken yüzünü yağmura verip gülümsedi Rydal. Yine Paris sokaklarından birindeydi işte sonunda. İsmini bilmiyordu tabii. Orta karar, *sens unique* (tek yönlü) bir sokaktı bu. Yüz metre ileride, tütün de satılan bir barın yana yatık kırmızı yuvarlağı karanlıkta göz kırpıyordu delikanlıya. Islıkla 'La Vie en Rose'u çalarak sokakta ilerledi ve paltosunun yakalarını kaldırıp dükkâna girdi Rydal. Özellikle dağıttığı saçları öyle ıslak ve karışık, yüzündeki ifade öylesine neşeliydi ki, içerideki insanların bu şen delikanlıyla gazetedeki asık suratlı Rydal Keener arasında bir benzerlik görmelerinin hiç de kolay olmayacağını düşünüyordu. Ne yazık ki Chester'ı bu gece enselemek isteyen polis, Rydal Keener'ın yakalandığını halka henüz açıklamamıştı. Rydal'ı en iyi koruyacak şey bu olurdu oysa. Barmenden bir telefon jetonu satın aldı delikanlı.

Sonra da numarasını hatırladığı Hôtel Elysée-Madison'ı aradı.

Hayır, Bay Wedekind otelde değildi.

"Otelden ayrılmadı ama, öyle değil mi?" diye sordu Rydal.

"Hayır, mösyö."

"Sağolun." Hayır, tabii ki ayrılmamıştı. Yeterli zaman geçmemişti ki. Delikanlı Chester'ı göreli beri ancak 15 dakika ya geçmiş ya geçmemişti. Halbuki Chester'ın bu akşamüstü kendinden aldığı telefondan sonra hemen otelden ayrılmış olabileceğini düşünmüştü Rydal. Delikanlının polise onun hangi otelde kaldığını söylemiş olduğunu varsayıp eşyalarını almak için oteline dönmeye korkar mıydı acaba Chester? Tümüyle olasılıkdışı değildi tabii bu.

Aslında, çiçek pazarında kendisini uyarması konusunda Chester'ın ne düşündüğünü merak ediyordu Rydal. Polisin Rydal Keener'ı bulduğunu ve Phil Wedekind'ı yakalamak için onu yem olarak kullandığını varsayması gerekmez miydi? Pek tabii böyle düşünecekti Chester.

Orta karar adımlarla, iliklerine kadar ıslanarak ama buna hiç aldırış etmeden, içgüdüsel olarak nerede olduğunu kestirdiği kent merkezine doğru yürüyordu Rydal. Yavaş yavaş bazı sokak isimlerini tanımaya başlamıştı. İşte Paubour de Temple Sokağı. İşte bu da Parmentier Caddesi. Bunları tanımasının nedeni, daha önce buralara gelmiş olması değil, yeniyetmelik yıllarında Paris, Roma ve Londra kent haritalarının üzerlerine eğilerek saatler geçirmiş olmasıydı. Paris'in kuzeydoğusunda bir yerde olduğunu da işte bundan dolayı biliyordu. Yürümekten sıkılarak bir taksiye atlayıp sürücüye Seine Nehri'ne çekmesini söyledi.

Seine Nehri'nin neresine gidileceğini bilmek istedi surucu.

"Notre Dame yakınlarında bir yerine," diye genel bir mevki tanımlayarak yanıtladı adamı Rydal.

Henri IV Rıhtımı'nda Ile Saint-Louıs'ye doğru yürümeye başladı delikanlı. Bir yıl kadar önce de burada dolaşmış olduğu için, ırmağa bakan yalın cepheli semt evlerinin ciddi ve soğuk atmosferini anımsıyordu. Hepsi de zarif, ciddi suratlı, soğuk görünümlü, soğuk tavırlı diye geçiriyordu aklından. Ne onlar ne de kendisi değişmişti aslında, ama bu karanlık gecede ve yağmur altında bile bu semt daha bir mutluluk ışıyormuş gibi geliyordu delikanlıya bugün. Özgürüm işte, diye düşündü. Giysilerini, şiirlerini yazdığı defterini, yeni aldığı kitapları almak için oteline dönemezdi artık. Ne pasaportu ne de başka bir kimlik kartı vardı. Ayrıca daha şimdiden polis onu aramaktaydı; ama cebinde tam 13.000 doları vardı ve isimsiz birinin günümüzde özgür olabileceği kadar özgürdü. Bunun uzun sürmeyeceğinin bilincindeydi, ama hiç olmazsa bu birkaç saat boyunca özgürdü ya işte. Bunun tadını çıkartacak, özgür olmanın mutluluğunu yaşayacak ve bu saatleri asla unutmayacaktı. Dünyada var olmayan, meleklerin içinde uçtuğu ya da ruhların birbirleriyle konuştuğu bambaşka bir elementin içinde asılı kalmak gibi bir şeydi bu.

Kol saatine baktı. Saat onu çeyrek geçeyi gösteriyordu. Tam bir saattir özgürdü demek ki.

Hayır, Chester'ın oteline geri döneceğini sanmıyordu. Chester pasaportunu hep yanında taşırdı. Herhalde bütün parası da üstündeydi bu günlerde. Wedekind pasaportunu kullanarak Amerika'ya uçmayı denemek tam da Chester'ın göze almaktan çekinmeyeceği bir şeydi. Aslına bakılırsa başka ne yapabilirdi ki zaten? Şu anda Orly ya da Le Bourget Havaalanı'nda mıydı acaba? Yanında bavulları olmadan mı? Bavulsuz bir yolcu ha? Rydal kollarını ırmak kenarındaki korkuluğa

dayayıp Aydınlatılmış Notre Dame Katedrali’ne baktı. Karmaşık, hacimli, durağan ama yine de su yüzünde yüzüyormuş hissini veren mimarisiyle mükemmeli yakalamış tam bir sanat eseriydi bu katedral. Bu katedralin -örneğin o hantal Gize Piramitleri yerine- Dünyanın Yedi Harikası’ndan biri kabul edilmesi gerektiği geldi aklına birdenbire. Gözlerini yarı kapatmış gülümseyerek katedralin o uçuyormuş duygusunu veren koca cüssesine bakarken birdenbire kaşları çatılıp yüzü geriliverdi delikanlının. Chester'ın kaçıp kurtulmasına niye izin vermişti ki? Aslında kaçıp kurtulmamıştı Chester tabii; Rydal şimdi kullandığı ismi bildiği ve tek yapması gereken bunu polise söylemek olduğuna göre özgür sayılmazdı Chester. Kollarını korkuluktan indirerek yürümeye başladı Rydal. Pont Neuf Köprüsü’nden Batı Yakası’na geçti ve Dauphine Sokağı’ndan yürüyüp Saint-Germaine Bulvarı’na çıktı. Karşıdan karşıya geçerken yanından bir *gendarme* geçti. Adımlarını hızlandırmadan -herkesin yapacağı gibi- ona şöyle bir baktı Rydal, o kadar; ama şimdiye kadar bütün sokak devriyelerine Rydal Keener’ın kaçmış olduğunun bildirildiğini bal gibi biliyordu. Bulvarda karşısına çıkan ilk *café*’ye girdi. Chester'ın oteline telefon etti. Karşı konmaz bir dürtüydü bu. Telefonun açılmasını beklerken, eğer Chester otelde değilse, oraya gidip adamı bekleyeceğini biliyordu. Sonsuza dek lobide oturmayı sürdüreceğini de. Taksiye atlayıp doğru oraya gidecek; lobide saatlerce oturması otel görevlilerinin dikkatini çekince de onun Rydal Keener olduğunu ya da Rydal Keener’a çok benzediğini farkeden görevliler polise telefon edip gelip bir bakmalarını isteyeceklerdi hiç kuşkusuz. Ve de Rydal -Chester’la bir randevu ayarlayamadan- yine az önce olduğu yere dönmüş olacaktı.

“Bay Wedekind’la görüşmek istiyorum lütfen.”

“Oui, m’sieur (Tamam, beyefendi).”

Bütün bir dakika -belki de daha uzun bir süre- telefon elinde bekledi Rydal. “Dışarıda mı?” diye sordu sonra da.

Yanıt veren olmadı.

Sonra Chester’ın boğuk boğuk çıkan sesini duydu birdenbire. “Buyrun?” Adamın sesi soluk soluğaymış gibi çıkıyordu.

“Selam,” dedi Rydal. “Selam, Phil.”

“Neredesin?” Chester’ın sesi buz gibiydi.

“Şe-ey... Saint-Germaine Bulvarı’nda, l’Abbaye civarında bir yerdeyim... Niye sordun?”

Hemen yanıt vermedi Chester. “Yanında polis filan mı var?”

‘Yanımda polis filan yok,” diyerek gülümsedi Rydal. “Tümüyle özgürüm. Ya sen? Sesin biraz kaygılı çıkıyor.”

Hatta yalnızca Chester’ın düzensiz soluklanmaları duyuluyordu.

‘Yanında polisler mi var?” diye sordu Rydal. “Toplanmana izin mi verdiler?”

“Ne biçim bir oyun bu?” dedi Chester, Rydal’ın çok iyi tanıdığı öfkeli bir tonlamayla.

“Oyun moyun değil, Chester. Kısa süre önce polisler yanımdaydılar ama şimdi yoklar. Seni görmeye gelsem diyorum, ne dersin?” Chester’ın yanıt vermesini beklemeden telefonu kapattı delikanlı.

Ve hemen Brasserie Lipp Lokantası’nın yakınındaki taksi durağına koştu.

Taksi sürücüsü ne oteli ne de sokağı biliyordu.

“Opera binasının yanında bir yerde,” dedi Rydal. “Sen Opera’ya git; ben oradan nasıl gideceğini tarif ederim.”

Yol boyunca arka koltuğun ucuna ilişerek sabırsızlıkla öne doğru eğilip durdu. Kendini sanki gece cümbüşüne gidiyormuş gibi mutlu hissediyordu. Diğer yandan da sanki körkütük sarhoşmuş da, Saint Gotthard dağ geçidinin arapsaçı gibi kıvrım kıvrım olan bariyersiz yollarında, zifiri gece karanlığında delice araba sürmek gibi hiç de akıllıca olmayan bir işe kalkışmak gibisinden kendini tümüyle akıldışı bir maceraya kapıp koyuvermiş gibi de hissediyordu kendini. Bu gece Chester’ı görmek istemesinin değişik değişik nedenleri olduğunu düşünüyordu delikanlı. Bir kere, Chester’ın ödü kopmuştu ve Rydal onu bu durumda kendi gözleriyle görebilmek için sabırsızlanıyordu. İkinci neden de, Les Halles’deki çiçek pazarında kaç işaretini vermeden hemen önce adamın yüzünde gördüğü o babalara özgü -iyi bilinen bir nedenle Rydal buna babalara özgü demek zorundaydı tabii- sert ve acımasız ifadeyi Chester’ın yüzünde bir daha asla görmeyecek olmasıydı. Delikanlının o pazarda başını sallamasıyle birlikte Chester'ın cesareti bin parça oluvermişti herhalde. Hemen oteline geri dönmüş olmalıydı. Les Halles’den hemen kaçmış olduğuysa kesindi. Ayrıca, bu gece Chester’ı iyice bir pataklama olasılığı da vardı. Çeneye patlatılacak birkaç sıkı yumruk örneğin. Bu yeterliydi Rydal için. Girit’ten dönerken gemide Chester’ın kendi üstünde denediği dizle vuruş ya da mideye yumruk gibi alçakça şeyler değil, kuralına uygun birkaç yumruk, o kadar. Bir yumruk da adamın ağzının -Colette’i onlarca kez öpmüş olan o ağzının!- tam orta yerine. Yok yok, bu

çok ilkel olur, diye düşündü delikanlı. Böyle şeyler yapmamalısın, diye uyardı kendini. Yumruk mumruk yok; yalnızca birkaç sözcük, o kadar. Gözlerini dışarıya çevirip Tüileries Sarayı'nın ışıklarına baktı Rydal. Onyedinci yüzyıla bir göz atıvermişti sanki. Derken gözlerinin önüne, Chester'la kendi arasında geçen bir bağışlama sahnesi geliverdi birdenbire. Chester'ın omzuna dokunuyor ve ona diyordu ki... Ne? Ne diyordu? Chester'ın polisten nasıl kurtulacağıyla ilgili olarak birdenbire aklına geliveren parlak bir fikirden söz ediyordu tabii. Kendi kendine gülümsedi Rydal. Aslında hiç de yardım etmek istemiyordu Chester'a. Hiç mi hiç. Aslına bakılırsa, bilinçli olarak ve kesinlikle Chester'dan nefret ediyordu delikanlı.

"Bir sonraki köşeden sağa sapın lütfen," dedi Rydal sürücüye. "İki sokak sonra soldaki otel." Çoktan hazır ettiği taksi ücretini elinde tutuyordu.

Rydal kapısının önünde taksiden inip otele girdi. Küçük ama zevkle bezenmiş bir lobisi vardı otelin. Resepsiyona gidip görevliye Bay Wedekind'a Bay Stengel'in geldiğini haber vermesini söyledi. Stengel ismi o anda aklına esivermişti. Önemi de yoktu zaten. Görevli Chester'la görüşüp yukarıya çıkabileceğini söyledi delikanlıya.

Chester kapıyı açtı. Solgun görünüyor, gözle görülür bir biçimde titriyordu. Yoksa delikanlının gördüğü bir ürperme miydi? Gömleğinin yaka düğmesi açık, boyunbağı gevşetilmişti.

"Korkma, yalnızım," dedi Rydal ve içeriye girdi. Oda karmakarışıktı. Gece Les Halles'den döndükten sonra sanki içine girip saklanmaya çalışmışmış gibi yatak bile darmadağındı.

"Para için geldin herhalde," dedi Chester.

"Şe-ey... önceden de dediğim gibi, buna karşı değilim."

"Ama bu kez para alamayacaksın."

'Ya?" dedi Rydal tüm kibarlığıyla. Yapmacık değil gerçekten de ilgisiz bir tavırla Chester'a bakıyordu.

Chester'ın yüzündeki tek renk, gözlerinin çevresindeki kızarıklıktı. Elinde yine bir viski kadehi belirivermişti. Her zamanki viski şişesi yine her zamanki yerinde, yazı masasının üstündeydi.

"Polis dostlarına ne oldu?" diye sordu Chester.

"Ellerinden kaçtım."

Chester viskisinden bir yudum aldı. "Seni enselediler mi?"

Birdenbire öfkeleniverdi Rydal. Cinnete yakın bir kızgınlık, alev gibi dağladı içini. Hiçbir şey söylemeden bu öfkenin dinmesini bekledi Rydal.

“Yok canım, şöyle bir hal hatır sormaya uğrayıp onlarla biraz konuştum.”

“Ne?” dedi Chester kaşlarını çatarak. “Zırvalama!... Ne bekliyorlar peki?”

Rydal’ın, adamın Amerika Birleşik Devletleri’ndeki bütün parasının, tüm ‘malî birikiminin’ -ya Amerikan polisi tarafından el konularak ya da Chester’ın korkudan ödü patlayan yardakçıları tarafından yasadan kaçırılarak- yoklara karıştığını anlaması için Chester’ın bir şey söylemesi gerekmiyordu. Chester’ı bu çaresiz duruma ancak para sokabilirdi çünkü. Colette’i kaybetmek bile bu denli etkilememişti adamı.

“Sen nasıl bir oyun oynuyorsun, Rydal?” diye sordu Chester.

Rydal omuzlarını silkti. “Senin ismini ve nerede kaldığını polise söylememiş olduğumu anlaman gerekir,” dedi. “Yoksa polis çoktan burada olurdu.”

“Tamam, anlaşıldı. Sen de bunun için para istiyorsun. Doğru anlamış mıyım?”

Rydal’ın aklında buna verilecek hiç de hoş olmayan bir yanıt vardı, ama bu söz düellosu artık delikanlıyı usandırmaya başlamıştı. Delikanlının Wedekind ismini polise bildirmemesi ya da adama Amerika’ya kaçması için kendisine gereken 24 saat içinde bunu bildirmeyeceğine söz vermesi karşılığında parayı vermeye hazırdı Chester.

“Fransa’dan çıkıp gitmek için ne bekliyorsun?” diye sordu Rydal.

Chester kuşkuyla baktı delikanlıya. “Buraya bana bunu söylemeye mi geldin?” diye sordu.

“Tabii ki hayır. Bunu telefonda da söyleyebilirdim. Buraya seni *görmeye* geldim.” Bir sigara yakarak gülümsedi Rydal.

Chester kan çanağına dönmüş gözleriyle ona bakıyordu. “Polise ne anlattın?”

“Knossos’ta ne olduğunu anlattım. Girit’te neler olduğunu. Sizinle orada tanıştığımızı söyledim. Bay ve Bayan Chamberlain olarak. Sonra da Atina’da ortadan kaybolduğunu. Bu Atina bölümünü pek yutmadılar ama seninle bu gece buluşacağımızı söyleyince ötesiyle pek ilgilenmediler doğrusu. Seni enselemek istiyorlardı,”

“Eee? Neden yakalamalarına izin vermedin öyleyse?” Chester’ın yine boğuklaşan sesinde, büyük olasılıkla alkolün neden olduğu bir hayıflanma, bir kendi derdine yanma tonlaması vardı. “Ben mahvolmuş bir insanım, Rydal! Şuna bak! Şu mektuba bak!” Başucu masasının üstündeki kâğıtlara işaret ediyordu Chester. Odanın genel karışıklığı içinde onların farkına bile

varmamıştı delikanlı. “Amerika’da beş kuruşum bile kalmadı! O mektupta benden MacFarland diye söz ediliyor. Cinayet suçundan aranıyorum...” Sesi alçalıp Chester susuverdi.

“Tahmin edebiliyorum ama hiç ilgimi çekmiyor,” dedi Rydal.

“Ne istediğini söyle bana. Hadi söyle, ne duruyorsun? Eğer polise buraya gelmelerini söy...”

“Eğer polise buraya gelmelerini söylemiş olsaydım, benden önce buraya gelmiş olurlardı. Gerçekten ne istediğimi bilmek istiyor musun?” diye adamın sözünü kesti ve burnunun dibine kadar sokuldu Rydal; sonra da teker teker konuşarak, “Colette’in bir resmini istiyorum,” diye ekledi. “Yanında hiç resmi var mı?”

Chester bir adım geriye çekildi. Alnını kırıştırmıştı, “Evet. Evet, var,” diye yanıt verdi. Kızgın ama talihine küsmüş, umutsuz ve afallamış görünüyordu. Yarı uykuda gibi sarsak adımlarla yürüyerek bir iskemlenin üstüne atıvermiş olduğu ceketinin yanına gidip ceplerini karıştırarak bir tomar kâğıtla para çıkarttı ceplerinin birinden. Bu arada bir de kart düşürdü yere.

Rydal eğilip yerden aldı onu; bu arada havada döne döne düşmekte olan 500 dolarlık banknotu da havada yakaladı öbür eliyle.

“Geriye bir o kaldı,” dedi Chester, sarhoş ağzı ağlamaklı bir sesle. “Geri kalanı... Amerika’da.”

“Ne yazık!” dedi Rydal umursamaz bir tavırla ve Colette’in resmini koparır gibi Chester'ın parmakları arasından çekip alarak resme baktı. Yüzü güldü birdenbire. Resim renkliydi. Bulut gibi kabarık kızılımsı saçlarıyla, gülümseyen dudaklarıyla Colette kendisine bakıyordu resimden. Genç kadının o menekşe rengi gözlerine bakarken kendisiyle konuşan sesini duyar gibi oluyordu delikanlı; *Seni seviyorum, Rydal. Gerçekten*. Gerçekten de bu sözcükleri kullanarak mı söylemişti bunu genç kadın? Her neyse, şimdi söylüyordu ya, ona bakalım. Resmi ceketinin sol göğüs cebine -mendil cebine- koydu Rydal. “Onu öldürmen ne yazık oldu!” dedi Chester’a.

Chester elleriyle yüzünü kapatıp ağlamaya başladı bir anda. Yatağının ucuna oturmuş, yüzünü ellerinin arasına almıştı.

Göreceğini görmüştü Rydal. “Kendini toparla,” dedi bıkkınlıkla. “Ya git polise teslim ol ya da bavullarını toplayıp Amerika’ya dön.” Chester’ın polise teslim olmaktan başka bir şey yapmaya yetecek gücü yokmuşa benziyordu. Onu bile yapabileceği kuşkuluydu ama neyse. Birdenbire

Chester’la pazarlık edebileceği bir konu daha olduğu geldi delikanlının aklına. Atina’daki o otelde ölü bulunan Yunanlı dedektifle ilgiliydi bu. Delikanlının bu olaydaki yardımcılık rolünden söz etmemesi karşılığında... hayır. Bunu aklından geçirmek bile istemiyordu Rydal. Ahlâksızlık, yüreksizlik olurdu bu. Anka kuşu gibi içinde yeniden dirilen - nereden? Neyinden?- o eski mizah anlayışına kendi kendine gülmek zorunda kaldı delikanlı. “Hangisini yapacaksın?” diye sordu Chester’a.

Chester dümdüz önündeki boşluğa bakıyordu. Omuzları çökmüştü. “En iyisi Amerika’ya dönmem galiba,” dedi. “Eve dönsem iyi olur. Her şeye yeniden başlamam gerekecek.” Yataktan kalkıp viski şişesini almak için çalışma masasının yanına gitti; sonra da, elinde şişe, yarı kör gibi kadehini arandı gözleriyle.

Kadehi ilk gören Rydal onu Chester’a uzattı. “Dayanıklılığın ve yılmak bilmezliğin hayranlık uyandırıyor,” dedi delikanlı, babasının en umut kırıcı, en yıldırıcı nutuklarından birini atarken kullanacağı ses tonuyla. “Bu işi Amerika’da ne kadar sürdürebileceğini sanıyorsun? Philip Wedekind ilk iş olarak ne yapacak orada? Kandırılması kolay yaşlı hanımlara sahte hisse senetleri mi satacak, yoksa başka bir...”

“Eve döner dönmez Philip Wedekind’ın cehenneme kadar yolu var,” diye delikanlının sözünü kesti Chester.

İçtiği viskiler, adamın özgüveninin yerine getirmişti şimdilik. Yüzünün öfkeyle al al olduğunu hissetti Rydal. ‘Ya sonra... sonra Bay Bilmemne olarak yakalandığında -ve senin aynı zamanda Chamberlain ve de MacFarland ve de bilmemkim ve de bilmemkim olduğun ortaya çıktığında!- yine o eski teraneye mi döneceksin? Rydal Keener karımı öldürdü; Rydal Keener bana şantaj yaptı; daha önceden de Atina’da bir otelde bir Yunanlı dedektifi öldürdü, falan filan. Bunu mu yapacaksın, Chester?”

Chester yanıt vermedi. Delikanlıya bakmadı bile; ama yapacağının aynen bu olduğunu biliyordu zaten Rydal. Chester gibi bir adamdan başka ne beklenirdi ki? Chester usul usul odadaki gardıroba yaklaşıyordu.

“Burada senin zamanını da kendi zamanımı da boşa harcıyorum,” dedi Rydal. “İkimiz de başımıza gelecekleri ancak biraz daha geciktirebiliriz, o kadar. Ben belki bir Fransız kimlik kartı geçiririm elime; sen de belki Amerika’ya dönebilirsin; ama ne yararı olur ki? Neden gidip telefonu eline almıyorsun, Chester? Fransız polisinin seni bir...”

Chester, elinde bir tabanca, yüzünü delikanlıya döndü.

Rydal şaşırmış ama korkuya kapılmamıştı. “Bunun ne yararı olacak ha?” dedi. “Gürültü çıkartacak ve bütün otel başına toplanacak.”

Chester yaklaşmaya başlamıştı. Yüzü de, tabancayı tutan eli gibi sakindi.

Chester’ın kaybedecek bir şeyi olmadığının farkına vardı Rydal. Delikanlıyı öldürmek, Chester’ın umurunda bile olmazdı. Chester tam tetiği çekerken, bileğine yapışmak için bir hamle yaptı Rydal; eli adamın bileğine çarptı ama bileğini yakalamayı başaramadı. Öfkeden gözü dönen Rydal adamın çenesine bir yumruk yapıştırıp adamı yere serdi; sonra da hızla kapıya yürüyüp dışarıya çıktı; merdivenlerden alt kata indi; yukarıya çıkmakta olduğunu gördüğü asansörün iniş düğmesine bastı. Asansör delikanlının bulunduğu katı geçip yukarı çıkmaya devam etti.

“Bu da neydi?” diye Fransızca sordu bir kadın sesi üst kat koridorunda.

“Tabanca sesi miydi?” diye sordu bir erkek sesi de.

Aşağıya inmeye başlayan asansör Rydal’ın olduğu katta durdu. Rydal asansöre bindi. Öyle gergindi ki, bu gerginlik beynini karıncalandırıyor, çalışmasını engelliyordu sanki. Düşünebildiği tek şey. *Acele etme* oldu ancak.

Ulaşmayı düşündüğü tek şey, dışarıdaki karanlık sokaktı delikanlının. Sokağa çıkar çıkmaz bir tür zafer kazanmışlık ve rahatlama duygusu sardı benliğini. Asansörde onunla birlikte aşağıya inen adam, sessizce diğer yöne doğru uzaklaşıyordu kaldırımda. İlk önce bir sokağı, sonra da ikinci bir sokağı boydan boya yürüdü Rydal. Az önce başından geçenler sanki açıklanması olanaksız karmaşık bir şeymiş gibi aklı karışmış ve afallamış hissediyordu kendini.

Kendini birdenbire çok yorgun ve çok yaşlı hissetti. Başını kaldırıp nerede olduğuna baktı. Haussmann Bulvarı’yla d’Antin yolunun kesiştikleri köşedeydi. Hemen bir telefon bulma kararıyla yürümeye devam etti delikanlı.

Bir lokantadan telefon etti Rydal. Telefon santral görevlisinin kendisini hangi polis karakoluna bağladığını bilmiyordu; ama konuştuğu polis William Chamberlain ismini duymuştu. Rydal adama Chamberlain’in Hôtel Elysée-Madison’da Philip Wedekind ismiyle kayıtlı olduğunu söyledi.

“Bu harika işte! Sizin isminizi öğrenebilir miyim, beyefendi?”

“Rydal Keener,” dedi Rydal.

“Rydal Keener mı? Neredesiniz? Söylemeseniz de, bu telefon bağlantısının nereden yapıldığını hemen buluruz nasıl olsa.”

“Boşuna zahmet etmeyin. Haussmann Bulvarı’ndaki Café Normandie’deyim. Opera’nın hemen yanında. Sizi bekliyorum.”

Böylece Rydal’ın özgürlüğü de sona ermiş oldu.

20

Tam o sırada Chester da Haussmann Bulvarı'nda -ama Rydal'ın oturduğu *café*'nin tam aksi yönünde- hızlı hızlı yürümektedeydi. Sırtında paltosu, başında şapkası, paltosunun iç cebinde de her zamanki gibi pasaportu vardı ama yanında başka hiçbir şey yoktu. *Ampulü düşürdüm... Ampulü düşürdüm...* Kendi oda kapısını açmış koridora bakarken iki oda ilerisinde kapıdan bakan kadına böyle söylemişti Chester. *J'ai laisseé tomber une... lumière?* (Elimden düşürdüm bir... ışık?) Evet, ne demişti acaba? Her neyse, pek bir şey anlamayan kadın üstelememişti olayı. Zaten önemli olan, otelden çıkabilmiş olmasıydı. İçinin derinlerinden gelen cılız ve yorgun bir ses ha bire *serinkanlılığı* elinden bırakma, Chester, önemli olan bu şimdi, deyip duruyordu. Her zamanki gibi asansörle sakin sakin aşağıya inmiş; Rydal'ın haber verdiği polislerle kaynadığını göreceğini sandığı bomboş lobiden kılını kıpırdatmadan geçmiş ve sokağa çıkmıştı. En azından Rydal'ın lobide olacağını sanmıştı oysa. Aslında, öyle deli gibi kaçıp giden Rydal'ın niyetini anlayamıyordu bir türlü. Güvende olacağı başka bir yerden -örneğin sokaktaki bir telefon kulübesinden- polise telefon edip kendi ismini vermeden Chester'ı ele vermek niyetinde değilse tabii. En akla yakını bu olduğu için, Chester hiç zaman kaybetmeden otelden ayrılmıştı. *J'ai laissé tomber une...* Sinirli sinirli başını silkti Chester. Bırak şu zırvalığı! At kafanın içinde dönüp duran şu vırvırı! Paris'ten hemen çıkması gerekiyordu. Marsilya'ya gitmek istiyordu Chester. Ya da Calais'ye. Ya da Le Havre'a. Gemilerin kalktığı herhangi bir yere. İlk tren bunlardan hangisine kalkıyorsa, oraya. Havaalanına gitmek çok zaman alacaktı. Hem üstelik havaalanları, tren garlarından daha sıkı denetleniyorlardı.

Sonunda bir taksi durağı bulabildi.

Taksiye atlayıp sürücüye, "Gare du Nord (Kuzey Garı'na)," dedi Chester. Paris'in en işlek, en kalabalık garıydı Gare du Nord. Uçakla yolculuk etmediği zamanlarda trene inip bindiği gardı en azından.

Sabah saat altıda Marsilya'ya kalkan bir posta treni vardı. Calais'ye kalkan birkaç tren de vardı ama Chester Marsilya'yı seçti.

Gardan çıkıp yakındaki bir bara girerek viski söyledi. Bu içki aklını toparlamasına, Rydal kendisini ele verdiyse, sabah trenini beklemenin

budalalık olacağını farketmesine yararlı olmuştu. Evet, ya. Rydal'ın aynen böyle yaptığını varsaymak en iyisiydi. Rydal kelleyi koltuğa almışa benziyordu. İkisinin birlikte polise gidip olan biten her şeyi anlatmalarını öneren o değil miydi? Ne saçmalık ama! Bir viski daha içti Chester.

Viskisini bitirince dışarıya çıkıp üç taksi sürücüsü denedikten sonra, taksinin iç lambasının ışığında adama gösterdiği 50 dolar karşılığında kendisini Lyon'a götürmeye razı olan birini buldu. Bineceği geminin yarın sabah Marsilya'dan yola çıkacağını daha yeni öğrendiğini söylemişti sürücüye. Ve de o gemiye yetişmek zorundaydı.

Takside kendini güvende hissediyordu Chester. Arabanın karanlığı onu saklıyor, görünmez yapıyordu. Başlangıçta yolcusuyla sohbete girdi taksi sürücüsü; nasıl olup da yanında bavulları filan olmadığını sordu. Son anda bir işi çıkıp iki günlüğüne hemen Paris'e gelmesi gerektiğini ve burada bir tanıdığının yanında kaldığını söyledi Chester. Bundan sonra dikkatini işine verdi sürücü. Aralarında başka konuşma geçmedi.

Lyon'a sabah saat beşte vardılar. Taksi sürücüsüne Paris'te verdiğinin üstüne bir 50 dolarlık daha verip arabadan indi Chester ve hâlâ açık -ya da yeni açılmış- olan bir *café* görüp hava aydınlanıncaya kadar orada kalmaya karar verdi. Kısa süreliğine polisi atlatmışa benziyordu. Zaten Lyon da polisin onu arayacağı son yerlerden biriydi. Saat 08:30'da bir berberde tıraş olmuş, saat 09:30'da Marsilya'ya kalkacak trene biletini de almıştı bile. Trende hemen uykuya daldı Chester. Kompartman arkadaşları, tertemiz gömlekleri ve ütülü takım elbiseleriyle gazete okuyan ve iyi bir uyku çektikleri ilk bakışta belli olan zinde görünüşlü iki erkekti.

Tren ikindinin erken saatlerinde koskoca, kasvetli bir gar binasında yolcularını boşalttı. Bir gazete almak ya da bir kadeh viski içmek için bile zaman kaybetmeden hemen gardan çıktı Chester. Garlarda çok göz önünde hissediyordu kendini. Tahta sıralarda oturmuş gazete okuyan herkes, gözünü dört açmış onu gözleyen bir polismiş gibi geliyordu. Herhalde denize doğru iniyorlardır, diye düşündüğü ve hepsi de yokuş aşağı inen sokaklarda dakikalarca yürüdükten sonra bile hâlâ denizi görememişti. İsminin Cannebiére olduğunu öğrendiği geniş, kalabalık bir caddeye vardı sonunda. Marsilya'nın ana caddesi olan Cannebiére'den söz edildiğini duymuştu daha önce. Buradan bakınca, ileride ufak bir deniz parçası -Akdeniz- görülebiliyordu. Yönünü denize döndürdü Chester. Cannebiére Caddesi'nin her iki yanı tuhafiyeciler, tütün dükkânları, eczaneler ve yazın herhalde masalarını önlerindeki geniş kaldırımlara çıkartan önü

camlı lokanta ve barlarla doluydu. Caddenin işlekliğinden hoşlandı Chester. Caddeyi dolduran insan çeşitliliğinden de. Omzunda kazma kürekle yürüyen işçiler, yüzleri aşırı boyalı kadınlar, kalem-silgi satan engelliler, tek tük İngiliz denizcisi, iplerle boyunlarına astıkları ufak tezgâhlarda onu bunu satan satıcılar. Burnuna deniz kokusu gelmeye başlamıştı.

Chester, sahile inince hemen denizaşırı yola çıkan bir yolcu ya da yük gemisi bulabileceğini sanmıştı; ama tek görebildiği, toplanmış yelkenleriyle rıhtıma bağlanmış ya da açık denizden yuvaya dönmekte olan küçük balıkçı tekneleriyle dolu ufak bir balıkçı barınağı oldu. Hemen yan tarafında, Château d'If'e akşamüstleri gezi teknesi kalktığını bildiren bir tabela vardı.

"Büyük gemiler nerede?" diye bir balıkçıya sordu Chester.

"Onlar şu tarafta," diyerek kolunu sağa doğru salladı adam. Atina'daki Niko gibi onun da ön dişi kurşun kaplamaydı. "Burası *vieux port* (eski liman)."

"Sağol," dedi Chester. Demek *vieux port*. Ondan söz edildiğini duymuştu.

Eski limanın sağ tarafından ileriye doğru yürümeye başladı Chester. Balıkçılar ağları onarıyor, halatları usulünce sarıyorlardı. Anlayamadığı bir şeyler bağıran bir kadının lokanta kapısından sokağa boşalttığı bir sepet dolusu midye kabuğunu başından aşağı yemekten zor kurtuldu son anda. Bu yürüyüş, güzel manzaralar dışında bir şey getirmedi Chester'a. Bir keresinde ya İngiliz ya da Amerikan olabilecek bir savaş gemisi gördü ama yolcu gemisine benzer bir tekne yoktu ortada. Cannebière Caddesi'ne geri döndü. Limana doğru giderken, caddede bazı seyahat acenteleri olduğunu görmüştü.

Bugün Marsilya'dan yola çıkan gemi yoktu. Yarın Philadelphia'ya hareket edecek İsveç bandıralı bir yük gemisi vardı var olmasına da, acentedeki görevli şilepte yolcu kamarası olup olmadığını öğrenebileceği gemi görevlisini bir türlü bulamadı telefonla. Yarın gelip ertesi gün yola çıkacak olan ve küçük bir gemi olduğu için Chester'ın ismini bile duymadığı bir İtalyan gemisinden söz etti acente; ama Chester o kadar beklemeyi istemiyordu.

En iyisinin yine uçakla yolculuk olduğunu düşünmeye başlamıştı. Marignane Havaalanı'na telefon etti, ama bugünkü uçakta yer kalmamıştı.

"Ya yarınkinde?" diye sordu.

"Öğleden sonra ikide bir uçak var, efendim. Rezervasyon yaptırmak ister misiniz?"

“Evet. Saat iki uçağına. Wedekind. *Double vé*.. (W)...”

Bilet ücretini Cannebière Caddesi’ndeki bir acenteye ödeyebileceğini söylediler havaalanından. O da bileti hemen alacağını söyledi karşısındakine. Hemen aldı da. Ücretini de yine Cannebière Caddesi’ndeki bir bankada bozdurduğu dolarlar karşılığı aldığı Fransız franklarıyla ödedi. Ondan sonra kentin doğuya giden sokaklarından birinde yürüdü biraz. Yani Cannebière Caddesi kenti kuzeyden güneye kesiyora benzediği için bu sokağın doğuya doğru gittiğini varsayıyordu. Daha pis bir Paris’i andırıyordu Marsilya. Bu kentin Paris’ten de eskiymiş gibi bir görüntüsü vardı. Bir viski içmek için bir bara uğradı; iki viski içti; sonra da yine yukarıya doğru yoluna devam etti. Bir pazaryeri çıktı karşısına. Mallar toplanmış, müşteriler çoktan gitmişti. Bir kadın ordusu yerdeki lahana yapraklarını, kâğıt parçalarını ve ezilmiş domateslerle portakalları süpürüyordu. Kentte kepenkler kapanmaya başlamıştı. Bu da çok yakında barlarla lokantaların canlanmaya başlayacakları anlamına geliyordu.

Saat altı buçukta Chester, Hôtel Noailles’in erkekler tuvaletinde yeni aldığı gömleğini giymiş, tırnaklarını temizlemeye ve tarağı olmadan saçlarını düzeltmeye çalışmaktaydı. Sarhoşlamaya başladığının farkındaydı; ama ipin ucunu kaçırmadığını, hatta -uçak bileti ve yüklü miktardaki paracıkları cebinde olduğu için- güvende olduğunu hissediyordu. Yarın uçağa binmeden önce Jesse Doty’ye telefon etmek niyetindeydi. Adamın gönderdiği mektup, telâş, kaygı, hatta yenilmişlik kokuyordu çünkü. “...bütün müşteri listelerini yakıyorum...” Chester’ dan duyacağı birkaç sözcük Jesse’nin yüreklenmesini sağlardı. Kendinden emin bir tonla, “Biz daha beterlerini de gördük, dostum; hem yakında...” filan demesi yeter de artardı bile.

Chester daha ancak bir yudum aldığı viski kadehinin tezgâhta kendisini beklediği bara döndü. Az önce yeni gömleğinin durduğu kâğıt poşette şimdi Colette’in onun için New York’taki Knize’s mağazasından aldığı kalın ipekten yapılmış gömlek vardı. Biraz sonra otelin resepsiyonuna gidip kendine bu gece için bir oda ayarlamayı düşünüyordu. Hôtel Noailles’i gözü tutmuştu. Şu anda Rydal’ın ne yaptığını merak etti birdenbire. Polis Paris’in her yerinde onu arıyor muydu acaba? Oturduğu yerde kendi kendine kıkırdayan Chester, barmenin kendisine baktığını görünce gülmeyi kesti hemen; gözlerini kadehine dikti. Fransız polisinin bir sürü halinde dün gece telâşla Elysée-Madison’daki otel odasını basışlarını, kuşun uçmuş olduğunu görüşlerini canlandırdı gözlerinin önünde. O bir takside Lyon’a

doğru yol alırken, polisler dün gece -kolay gelsin!!- yağmur altında dazır dazır onu arayıp durmuşlardı herhalde Paris sokaklarında. Kimbilir, belki de Seine Nehri'ne atladığını düşünürler. Böyle olmasını diledi Chester. Rydal'a çok kederli, intiharın eşiğine gelmiş biri gibi görünmüş olmalıydı dün gece. Eh, ne yapalım; Chester MacFarland hakkında öğrenecekleri çok şey vardı daha. Ve de Philip Wedekind hakkında. *Eee, Bay Keener*, diyecekti Fransız polisi Rydal'a. *Sizin şu sözünü ettiğiniz Wedekind nerede bakalım? İsmi Chamberlain mi demiştiniz? Kanıtlayın! Nerede o?*

Hôtel Noailles'de kalma fikrinden vazgeçti Chester. En iyisi hiçbir otelde kalmamaktı galiba. Wedekind isminden söz etmiş olabilirdi Rydal. Genelev! Kalınacak yer genelevdi. Saat daha altı bile olmadan kendisine yanaşıp tam üç kez iyi bir genelev önerenler olduğuna göre, bu kentte genelev bulmak hiç de zor değildi herhalde. Başı dertte olan çok insana barınak olmuştu genelevler. Evet, oldu bu iş! "*Un autre s'il vous plaît* (Bir tane daha lütfen)," dedi Chester, kadehini barmenin önüne doğru iterek.

"*Oui, m'sieur* (Evet, efendim)."

İkinci viskisini içerken barmene kentteki iyi lokantaları sordu Chester. Hemen Noailles Lokantası'nı önerdi barmen; ama sohbetin ilerleyen dakikalarında başka lokantalardan da söz etti. Büyük olasılıkla en iyi aklında kalan isim olduğu için, Caribou'yu seçti Chester sözü edilen lokantalar arasından. İsmini aklında tutamadığı bir sokakta, eski limanın oralarda bir yerdeydi bu Caribou Lokantası.

Eski limana vardığında saat dokuza geliyordu. Kadın çığırtkanlardan biri kolundan tutup neredeyse içeriye sürüklediği için Caribou'ya değil de başka bir lokantaya girmek zorunda kalmış, bir kez içeri girince de kadın çığırtkanın kentin en iyisi olduğunu söylediği ünlü *bouillabaise marseillese*'lerinin* tadına bakmaya karar vermişti. Bu gece iştahının iki akşam yemeğine yetecek kadar yerinde olduğunu düşünüyordu Chester. Bu küçük lokantada her nasıl olduysa peşine iki küçük çocuk takılıp peşini bırakmaları için her birine beş frank vermesine karşın bir türlü kuyruğundan ayrılmadılar. Çocuklar ta Caribou'ya kadar peşinden geldiler. Aslında ona lokantanın yerini gösteren de onlar oldu. Peşi sıra Caribou'ya bile girdi çocuklar; ama lokantanın *maître d'hôtel'i* -ya da başgarsonu- çocukları lokantadan kovaladı. Chester'a bir masa vermeye de pek gönüllü görünmüyordu adam.

* Marsilya kökenli ünlü Fransız balık çorbası. (Çev.)

“Birini bekliyorum. İki kişilik bir masa lütfen,” dedi Chester olabildiğince ciddi bir yüz ifadesiyle.

Hemen bir masaya buyur ettiler.

Bundan sonrası epeyce bulanıklaştı Chester'ın kafasında. Masadaki mumun titrek ışığı. Tepesinden ona bakan caribou ya da ren geyiği ya da alageyiklerin asılı durduğu balkonumsu bir yer. Önüne konan halka halka kesilmiş iki dilim kara suratlı et. Neydi bunlar? Ne ısmarladığını anımsayamıyordu. Kırmızı olması gerekirken -kırmızı şarap ısmarladığından emindi Chester- beyaz olan bir şişe şarap. Yan masada oturan ve sohbet etmek isteyince kendisine hiç yüz vermeyen oldukça alımlı ama anlayışsız, buz kalıbı şu kumral kadın. Bir yerlerde çalan yaylı sazlar orkestrası.

İçinde köpürüp duran umut, özgüven ve hatta kahkahalar, dudaklarından taşmak için benliğinin derinlerinde fokurdayıp duruyordu için için. Oldukça sarhoş olduğu su götürmezdi; ama sızmayacaktı işte. Yürüyebileceğini hissediyordu. Başından geçenlerden sonra sarhoş olmak hakkıydı onun. Yarın Jesse’ye çekeceği telgrafta yazacaklarını ya da telefonda söyleyeceklerini not etmek için dolmakalemini çıkarttı ama okunabilecek -hiç değilse yarın okunabilecek- kadar düzgün yazamadığının farkına vardı. Neyse, boş ver gitsin.

Bundan sonra ilk farkettiği, yüzünü yasladığı ıslak parke taşları ve tabanlarındaki acı oldu. Biri ayaklarına vurdu üç-dört kez. Adamın biri Fransızca bir şeyler söyleyip duruyordu bağırarak. Koyu renk pantolonun yanındaki kırmızı şeridi izleyerek gülümseyen bir devriye polisinin yüzüne kadar çıktı Chester'ın gözleri. Çamura bulanmış ıslak saçları alnına dökülmüştü. Her yeri ayrı ayrı ağrıyarak ayağa kalkmaya çalıştı ama yine yere yığıldı. Onun bu haline güldü *gendarme*. Aslında iki taneydiler. Birdenbire çoraplarının -ve de pantolonunun!- olmadığını farketti Chester. Paltosunun altında *çırılçıplaktı!* Sanki odasında soyunmuş gibi çevresine bakındı gözleriyle giysilerini aranarak; ama tek görebildiği, içinden şırıl şırıl temiz su akan bir kaldırım kenarı, parke taşları ve kaldırımdaki kabukları soyulmuş birkaç ağaç oldu.

“İsminiz lütfen, mösyö?” diye sordu devriye polislerinden biri. Kahkahalarını zor tutuyordu.

Yaprakları dökülmüş bir ağacın gün ışığı dolu tepesinde bir yerde bir kuş şakıdı billur gibi sesiyle.

Pasaportunu yokladı hemen Chester. Yerinde yoktu.

Bütün cepleri bomboştu. Zaten paltosunda da fazla yer yoktu bakabileceği. Hiçbir şeyi kalmamıştı. Sigarası bile.

“Bakın... buraya nasıl geldiğimi bilmiyorum,” dedi Chester İngilizce olarak. Başındaki ağrının ağırlığı sanki onu bir o yana bir bu yana çekiyormuş gibi ayakta sallanıyordu.

Onunla konuşmuş olan ince bıyıklı genç *gendarme* kaldırımdan indi ve copunu koltuğunun altına sıkıştırarak Chester'ın palto ceplerini aradı. Hâlâ sırıtışına engel olamıyordu. Daha yaşlı olan diğer *gendarme* katıla katıla gülüyordu olduğu yerde. Yukarılarında bir yerde bir pencere açıldı.

“Böyle serserileri niye sokaklarımızdan uzak tutmuyorsunuz?” diye ciyakladı beyaz gecelik giymiş bir kadın şirret şirret. “İnsanı uykusundan uyandırmanın tam zamanını buldunuz!”

“Marsilya’ya birçok saygın yabancı gelir, biliyorsunuz,” diye yanıt verdi genç *gendarme*. “Turistler olmasa halimiz nice olurdu? Buradaki, üstündeki her kuruşu harcamış görünüyor.”

Her nasıl olduysa, bu söylenenleri tümüyle anladı Chester. *Siz asıl beni soyanları niye aramıyorsunuz?* Bu cümleyi neredeyse yarı yarıya Fransızca’ya çevirmişti ki, çevirdiği yarı bile bir anda içinde yükselen bir yerinme, bir kendi haline acıma dalgasına kapılarak dağılıp gidiverdi. İngilizce olarak ana avrat sövüp saymaya başladı Chester. Gözyaşları içinde küfrediyordu. Devriye polislerinin kendisini tutan ellerini silkip attı üstünden. Yürümesini istiyorlarsa, yürüyecekti. Hem de yardım almadan.

Yıldırım hızıyle sertleşti devriye polisleri. Beyaz coplarını Chester’ın kafasına indirdiler. Chester’ın dizlerinin bağı çözülüverdi. Tam düşerken, polisler onu yeniden yakaladılar kollarından.

İki devriye polisinin arasında yürüyen Chester’ın başı önüne düşmüş sallanıyor, şu sert ve soğuk parke taşlarına sürtünmekten berelenip kanadıklarından emin olduğu ayaklarının yolunmuş kazlar gibi yerde tısır tısır sürüklendiklerini sarhoş bakan gözlerinin ucuyla görebiliyordu.

“Tanrı aşkına! Bir taksiye binemez miyiz?” diye kükredi Chester.

“Tam-tam-da-tam-tam,” diye bir terane tutturmuştu sol yanında iki dirhem bir çekirdek yürüyen genç *gendarme*. Sağ yanındakiyse anırır gibi gülüyordu.

Fare leşi, ter sinmiş tahta ve tütün zifiri kokan bir binada bir iskemlenin üstüne bırakıverdiler Chester’ı.

“*Votre nom... votre nom... votre nom* (İsminiz, isminiz, isminiz)*!*” diye bağırarak, elinde kalem kâğıtla Chester’a yaklaştı kepsiz bir polis.

Chester adama cehenneme kadar yolu olduğunu söyledi ama polis memuru bunu anlamamışa benziyordu.

"*İsminiz?*" diye gürledi *gendarme*.

"Oliver... Oliver Donaldson," diye yanıt verdi Chester homurdanarak. Bir süre de bununla uğraşsınlar bakalım. Oliver Donaldson, Oliver Donaldson. Bu ismi aklında tutmalıydı. "Bir bardak su lütfen," dedi Chester Fransızca olarak.

Biri çenesini yakalayıp yüzünü sağa sola çevirdi. Üç *gendarme* mırıldanarak Chester'ın anlamadığı bir şeyler konuştular aralarında. Chester dik dik adamlara bakıyordu. Devriye polislerinden bazıları, Chester'ın kılığına bakıp gülüştüler alaycı alaycı.

"Philippe Wedduhkeen?" diye sordu aralarından biri.

Sanki doğru dürüst giyinmiş ve yere basan çıplak ayaklarında dağcı potinleri varmış gibi çalımlı çalımlı iskemlesinde oturuyordu Chester hiç kımıldamadan.

Telâşından ayağı bir yere takılıp tökezleyen başka bir *gendarme* koşa koşa gelip bir telâş bir fotoğraf verdi diğerlerine. Chester'ın pasaportundaki fotoğraftı bu.

"*Si! Si!... Mais oui* (Evet, evet; işte tamam)!" diye bağrıştı polisler.

"*Hayır!*" diye bağırdı Chester, Birdenbire bütün polisler sanki büyük bir şamata ya da Baküs şenlikleri başlamış gibi hep birden havaya sıçramaya, bağırıp çağırmaya, hoplayıp zıplamaya, birbirlerinin sırtına vurmaya ve oradan oraya koşuşmaya başladılar. Sabrının sonuna gelen Chester oturduğu yerden ayağa fırladı onlara saldırmak için. Polislerden ikisinin aynı anda yakalarına yapıştığını anımsıyordu. Adamları kafa kafaya tokuşturmayı da başarmıştı galiba; ama ensesine hemen bir şey indi ardından.

Chester başını kaldırınca, yüzünü örten ve kandan lök gibi olmuş battaniyenin yarısı da kafasıyla birlikte kalktı. Burnuna dokundu Chester. Parmaklarının hissettiği şeyden ürkerek elini hemen yüzünden çekti sonra da. Bir hücrede, bir kerevetin üstünde yatıyordu. Ilık bir güneş ışığı demetinin tam başının üstüne vuruyor olmasına karşın üşüyordu Chester. Bütün bedeni bir ürpertiyle tiril tiril titriyordu. Takırdıyan dişlerinin gürültüsünü kesmek için çenelerini kenetledi; gözlerini karşısındaki kara suratlı taş duvara dikip suratını astı.

İçinde bulunduğu durumun, yakalanmış olduğunun, yarı çıplaklığının ve kan revan içindeki yaralı bereli halinin bilincine varmak, tutunduğu ipten, boyun kıracak kadar sert ve ürkütücü bir sarsıntıyla birdenbire zınk diye

ipin ta alt ucuna kadar kaymak gibi bir şeydi. Bu yeni bir deneyimdi Chester için. Daha önce hiç bu kadar kötü duruma düşmemişti. Bir daha asla dışarı çıkamayacağı derin bir çukura düşmüştü sanki. Bu düşünceleri - ya da duyguları - yalnızca zihinsel ya da yalnızca bedensel değil, ikisinin bileşimi bir şeydi. Beyni kendinden kilometrelerce uzakta minicik bir et parçasıydı sanki. Polislerin elinde gördüğü fotoğrafı geldi aklına. O fotoğrafı burnunun dibinde sallarlarken Philip Wedekind diye söz etmişlerdi ondan. İyi ama bu fotoğraf Wedekind olarak yer almıyordu ki kayıtlarda. Bunun böyle olmadığını onlara açıklayabilirdi Chester. Bu fotoğraf yalnızca Amerika'daki bakanlıktan gönderilmiş olabilirdi. Atina'daki Yunanlı dedektifin cebindeki fotoğraf değildi bu. Chester MacFarland'ın pasaportundaki fotoğraftı. Kerevetinde doğrulup oturdu Chester. Bunların hepsi Rydal Keener'ın işiydi. Rydal Keener Colette'i öldürmesine neden olmuştu. Hâlâ Paris'te olan şu Rydal Keener. Kendi canına mal olsa da, Keener'dan kanının öcünü alacağına ant içti Chester.

Biri hücresine yaklaşıyordu. Elinde bir teneke çanak dolusu bilmemneyle gelen bir *gendarme*. Hafifçe gülümseyen bir *gendarme*. Pis bir gülümseme değildi ama bu.

Chester oturduğu yerde toparlanıp öyle yavaş yavaş ayağa kalktı ki, ne yapmaya niyetlendiğini hemen farkedemedi *gendarme*. Yıldırım gibi elini uzatıp kılıfın düğmesini açarak adamın tabancasını kaptı Chester.

Çorba tası yere düştü.

Tabancayı sallayarak adama duvara doğru gerilemesini işaret etti Chester. Kapının önünde bir hareketlenme oldu. Çorbayı getirmiş olan polise ateş etti Chester. Tabanca patlamadı gibi geldi kendine. Chester tabancanın emniyetini açmaya çalışırken böğrüne bir kurşun saplandı. Yere düşerken bir kurşun da yanağına yedi Chester.

21

Yaşamının son anlarında -ya da belki her zaman vardı içinde- Chester ölüm korkusuna kapılmış gibi görünüyordu. Polisin hemen bulup hücresine getirdiği Katolik papazıyla kalan son gücünü kullanarak gözyaşları içinde konuşmuş, itiraflarda bulunmuştu. Rydal bu haberi, Paris polisinin kendisini Haussmann Bulvarı'ndaki o *café*'de bulduklarından beri tutulduğu Cluny karakolunda öğle saatlerinde radyodan duydu. Elysée-Madison Oteli'ne gittiklerinde Chester'ı orada bulamamıştı polisler. Anlaşıldığı kadarıyla bavullarını yanına almadan otelden kaçmıştı adam. Paris otellerinin, havaalanlarının ve tren garlarının aranmasından da bir sonuç alınamamıştı. Daha sonra Chester'ın, paltosu dışında tüm giysileri, bütün parası ve tüm belgeleri çalınmış olarak bir kaldırım kenarında bulunduğu haberi gelmişti Marsilya'dan. Konduğu hücrede sabah saat onda uyandığında polisler vermişti bu haberi Rydal'a. Chester'ın bulunduğunu öğrendiği saatlerde adamın ölmek üzere olduğunu daha sonra öğrenmişti Rydal. Chester'ın öldüğü haberi öğle saatlerinde gelmişti.

Chester kalan son gücüyle papazın ve başına toplanmış olan polis yetkililerinin önünde asıl ismi Chester MacFarland olan William Chamberlain'in kendisi olduğunu kabullenmiş, bu arada Atina'daki King's Palace Oteli'nde işlenen Yunanlı dedektif cinayetinden de söz etmişti. Ciğerine saplanan kurşun nedeniyle bunları anlatırken adamın ağzından kan geldiği söylendiğine göre, Chester'ın bunları bölük pörçük cümlelerle kesik kesik anlatmış olması gerektiğini düşündü Rydal. Delikanlıya bunları anlatan *gendarme* Marsilya'dan telgrafla gelen mesajın yazılı olduğu kâğıttan okudu bunları Rydal'a,

"...Rydal Keener koridordaydı. Beni cesedi sürüklerken görmüştü. Ona bundan söz ederse, polislere dedektifi onun öldürdüğünü anlatacağımı söyledim. Ağzını kapalı tutması için de para verdim. Gözümün önünde olsun diye de yanımda kalmasını istedim. Rydal Keener'ın bu işte hiç suçu yok. Cesedi koridordaki o ufak odaya saklamamda yardımcı olsun diye onu ben zorladım. Bana şantaj yaptığı doğru değildir. Doğru değil bu." Bu doğru mu diye sordu *gendarme*.

Rydal'ın artık kapısını açık bıraktıkları hücresinin önünde duran iki polis yetkilisi gözlerini delikanlıdan ayırmadan konuşulanları dinliyorlardı.

“Devam et,” dedi Rydal.

“Ben dolandırıcılıktan suçluyum. Sahtecilikten de. Amerika Birleşik Devletleri’nde bir sürü insanın mahvına neden oldum ben. Rydal Keener’ı korumalık yapsın, casusum olsun diye tutmuştum; ama karıma kur yapmaya başlayınca öfkelendim ve çok şey bildiği için onu Knossos’ta öldürmeye kalktım. Devirdiğim saksı ne yazık ki onun yerine karımın başına düştü. Bu kez de eğer polise gidip beni suçlayacak olursa, onun beni öldürmeye çalışırken karımı öldürdüğünü polislere anlatacağımı söyledim ona. Ölmek istemiyorum. Ölümden korkuyorum ben. Daha yalnızca 42 yaşındayım. Ölüyor muyum ben? Elimi tutun; elimi tutun!” Bundan gerisi anlamsız sayıklamalar diye sözünü bitirdi *gendarme*.

Chester’ın bu itirafı -sanki bütün bunlar yalan çıkacakmış gibi- Rydal’ı derinden sarstı ve birkaç saniyeliğine afallattı delikanlıyı. Babasının pes ettiğini görmek, akıl almaz bir şey işitmek gibi bir şeydi bu. Yine de Chester’ın böyle ifadeler kullandığını, Fransız polisinin de bunları uzun uzun cümlelerle Fransızca’ya çevirdiğini biliyordu delikanlı. Chester delikanlıyı temize çıkartmak için söyleyebileceği her şeyi söylemişti. *Rydal Keener hiçbir şeyden suçlu değildir.* Chester iyi yüreklilik göstermiş, hatta iyi yürekliliğin ötesine bile geçmişti. Gözlerini kırpıştırdı Rydal. Gözleri yaşla dolmuştu.

“Adamın söyledikleri doğru mu?” diye sordu *gendarme* uzun bir sessizlikten sonra.

“Bunlar... bunlar esas olarak doğru,” diye yanıt verdi Rydal. Elleri titriyordu. Dokunsanız ağlayacaktı. Elindeki kâğıdın altına bir şeyler yazan polis memuruna baktı. Chester itirafının başında bir yerde, Rydal’ın Paris’teki polislere herşeyi anlatmış olduğunu bildiğini söylemişti; ama doğru değildi bu. MacFarland’dan söz etmemişti delikanlı. Chamberlainlerle Girit’te tanıştığı yalanını da düzeltmemişti. MacFarland ismini, Philip Wedekind’ın Paris’teki American Express’teki postasına el koyarak bulduklarını söylemişlerdi polisler Rydal’a. Jesse Doty isminde birini bulmaları için New York polisine telefon etmişler ve Wedekind’ın MacFarland’la ilişkisini böyle bulmuşlardı.

“MacFarland’ı Atina’daki o otelin koridorunda Yunanlı dedektif Papanopolos’un cesedinin yanında gördüğünüz doğru mu?” diye sordu, Chester'ın ifadesini delikanlıya okuyan değil, Haussmann Bulvarı’ndaki randevularından sonra dün gece delikanlıyı karakolda sorguya çeken *gendarme*.

“Evet.”

“MacFarland’ı daha önceden tanıyor muydunuz?”

“Hayır.”

“Yani onu ilk kez o koridorda gördünüz? Rastlantı sonucu?”

“Evet.”

“Ve sizi -onu ele verecek olursanız- cinayeti üstünüze yıkmakla tehdit etti, öyle mi?”

Polis memurunun tonlaması, inanmazlık kokuyordu. Çok da haksız sayılmazdı hani. “Cebinde bir tabanca vardı,” dedi Rydal. “Dedektifin tabancasını almıştı. Cesedi o küçük odaya taşımasına yardımcı olmamı istedi benden. Ona yardım ettikten sonra cinayete yardakçılık yaptığımdan dolayı bir suçluluk duydum içimde.”

Gendarme başını salladı. “Aaa... evet; bunu da not edeceğiz tabii,” dedi. “Tutumunuzu yani. Pek tabii.” Elindeki kâğıtları gözden geçiriyordu.

Küçük bir yalan söylemiş olduğunu biliyordu Rydal; ama Chester delikanlıyı temize çıkartacak daha da büyük yalanlar söylemişti. Chester'ın bu yalanları Rydal’ın paçasını kurtaracaktı. İki kişinin bir bakıma karşılıklı yalan söylediği bir durum vardı ortada. Atina’daki cinayet bölümünü atlayıp Chamberlainlerle Girit’te tanıştığını anlatarak yalan söylemişti delikanlı. Bu bölümü atlaması, delikanlının kendisinin cinayete yardımcılıkla suçlanmasını engelleme çabası gibi görülecekti polis tarafından. King’s Palace Oteli’ndeki olayı saklamasının gerçek nedeninin, cinayete yardakçılık suçundan kendi paçasını kurtarmak olduğu kadar Chester’ı da cinayet suçlamasından kurtarmak olduğunu bilen ya da buna inanan tek kişinin her zaman yalnızca kendisi olacağını düşündü Rydal. Yanında beş polis memuruyla hâlâ küçücük hücresinde oturmakta olan delikanlı, bu küçük yalanının vicdanını ilerde nasıl etkileyeceğini henüz kestiremiyordu.

Gendarme düşünceli düşünceli Rydal’a bakıyordu. “Bayan Chamberlain öldükten sonra Atina’daki davranışınızın nedenleri pek açık değil,” dedi. “Atina’da 48 saat kalmışsınız. MacFarland’ın Wedekind ismiyle pasaport aldığı aynı kaynaktan sizin de kendinize sahte bir pasaport edindiğinizi ve yine aynı kaynaktan MacFarland’ın yeni isminin Wedekind olduğunu öğrendiğinizi söylediniz; ama bu konuda yine de hiçbir şey yapmamışsınız. MacFarland El Greco Oteli’nde kalıyormuş. Yunan polisine bu ismi verseydiniz...”

“O aralar eskisinden de beter durumdaydım,” diye adamın sözünü kesti Rydal. “Beni karısının ölümüyle suçlayacağını söylemişti ve bu suçlamayı yaptı da Atina polisine. O dakikadan sonra da polis Atina’da beni aramaya başladı. Daha önce de söylediğim gibi, Knossos’ta olanlara tanıklık edecek hiç kimse yoktu. Onun anlattıklarına karşı benim anlattıklarım olacaktı yalnızca. Üstelik Knossos’taki gişe görevlisi benim ören yerinden koşarak çıktığımı görmüştü.”

“Yaaa?” dedi *gendarme*. Söylenenlere pek de inanmış görünmüyordu. “Diğer taraftan MacFarland o sıralarda kullandığı Chamberlain isminden öyle korkuyordu ki, ismini Wedekind olarak değiştirmek istemişti. Korktuğu siz değil miydiniz?”

“Evet, bendim,” dedi Rydal kesin bir tavırla. “Colette’! -yani karısını- öldürdüğü için benim kendinden... kendinden nefret ettiğimi biliyordu. Ben de bunun MacFarland’ın sinirlerini bozduğunu biliyordum. Atina polisine gidip her şeyi anlatmamdan korkuyordu. Üstelik daha da gerilere gidip onlara MacFarland’dan da söz edebilirdim. Bana izini kaybettirmek istemesine şaşmamalı.”

“Ama siz yine de hiçbir şey yapmadınız.”

“Mösyö... ben âşıktım ve de âşık olduğum kadın ölmüştü!” dedi Rydal duygu dolu bir sesle. Doğruydu bu. Gerçekten de doğruydu. Chester’la ve Colette’le ilgili duygularının karmaşıklığını, bürokrasinin biçimlendirdiği bir zihniyete anlatabilmesi olanaksızdı.

“Daha resmî, daha ayrıntılı sorgulanmanız gerekiyor,” dedi *gendarme*. “Bu işi bu akşamüstü geç bir saatte halledebilir miyiz, bir bakacağım. Bu arada... korkarım bir süre daha burada kalmanız gerekecek.”

Herkes hücreden çıktıktan sonra yine kapıyı kilitlediler. Kerevetin üstüne oturdu Rydal. Hôtel Montmorency’de bıraktığı eskimiş, kahverengi bavuluna baktı. En azından onu otelden alıp kendisine getirmişlerdi. Pasaportu hâlâ o bavulun içindeydi.

Delikanlının ayrıntılı sorgulaması o akşam güneş batarken birkaç sokak ötedeki bir binada yapıldı. Savcılardan, polis yetkililerinden ve zabıt kâtiplerinden oluşan sekiz kişi hazır bulundu sorgulamasında. Yaşanan olaylar, incelenmeleri bitince bir kenara atılıverecek çakıl parçalarıymışlar gibi bir tavırla birer birer ele alınıyordu. Sonunda ortaya oradan oraya sıçrayan ve de gerçekle pek ilgisi olmayan bir sonuç çıkmış gibi geldi Rydal’a. Yine de her can alıcı noktada temize çıkmıştı delikanlı. Sonunda kahraman ilan edilmedi tabii; yaptıklarının hiç de akıllıca olmadığı da

ortaya çıktı; ama davranışlarından hiçbiri de suç olarak belirlenmedi. Yani yaptıkları arasında Rydal'ın en önemsiz gördüğü şey dışında. Yasadışı yollardan İtalyan pasaportu edinmiş olması, salondaki resmî görevlilerce bir ayıp olarak nitelendirildi ve bu suçundan dolayı İtalyan hükümetine para cezası ödemesi kararlaştırıldı. Pasaportunda gerekli düzenlenmenin yapılabilmesi -yani Fransa'da yasal olarak bulunduğunu gösterecek damganın pasaportuna vurulması- için derhal Fransız Pasaport Dairesi'ne gitmesini söyleyerek salıverdiler delikanlıyı.

Kendisini hücresinde sorguya çekmiş olan polis memurunun yanına gitti Rydal. "MacFarland herhalde Marsilya'da toprağa verilecek, değil mi?" diye sordu. "Yoksa cesedinin Amerika'ya gönderilmesi için bir ayarlama yapıldı mı?"

Kollarını iki yana açarak omuzlarını silkti *gendarme*.

"Bunu benim için öğrenir misiniz lütfen? Marsilya'ya telefon edebilir misiniz?"

Rydal'ın geceyi geçirdiği karakola dönünce Marsilya'yı telefonla aradı *gendarme*. Chester ertesi sabah erkenden Marsilya'nın dışındaki kimsesizler mezarlığında toprağa verilecekti. Rydal'ın gözlerinin önüne, görevlerini bir an önce tamamlayıp işlerinin başına dönmek için sabırsızlanan bir ya da iki -artık yasa kaç kişi emrediyorsa o kadar- resmî görevlinin sıkılmış bakışları altında adi tahtadan yapılmış bir tabutun yağmur altında bir çukurun içine özensizce atılışı geliverdi. Ne bir dost ne yas tutanlar ne de Fransız cenaze törenlerinin vazgeçilmezi kasımpatlardan bir tanecik bile. Chester bundan fazlasını hakediyordu.

"Niye ilgilendiniz?" diye sordu *gendarme*.

"Cenaze törenine -ya da her ne yapılacaksa- gitmeyi düşünüyorum da," diye yanıt verdi Rydal. Gitmezse olmazdı. Sözü bile edilemezdi. Rydal şaşkın şaşkın bakan polis memurunun gözlerinin içine baktı. "Evet, gideceğim," dedi.